

Jaarboek 2024

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIE

VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

Jaarboek 2024

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIË
VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

© Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten
Hertogsstraat 1
B-1000 Brussel / België
info@kvab.be
<http://www.kvab.be>
Depotnummer: D/2025/0455/02

© Foto's: Koninklijke Vlaamse Academie van
België voor Wetenschappen en Kunsten

Inhoudstafel

Woord vooraf.....	7
Bestuur van de Academie – 2024.....	14
Nieuwe leden.....	15
Openbare Algemene Vergadering – 14 december 2024.....	32
Programma.....	32
Muzikale opluistering.....	33
Genootschapswerking	
Beschouwingen van de Klassenbestuurders	35
Klasse van de Natuurwetenschappen	35
Klasse van de Menswetenschappen.....	37
Klasse van de Kunsten	41
Klasse van de Technische Wetenschappen	43
Mededelingen in de Klassen	45
Klasse van de Natuurwetenschappen	45
Klasse van de Menswetenschappen.....	45
Klasse van de Kunsten	46
Klasse van de Technische Wetenschappen	46
Klassenoverschrijdende vergaderingen	47
Huldiging jarige leden	49
In Memoriam	72
Jonge Academie	99
Academische Fondsen en Prijzen.....	102
Laureaten van de Academie 2024.....	102
Gouden Penning 2024.....	107
Onderscheiding Wetenschapscommunicatie	109
Octaaf Callebautprijs.....	113
Henri Vanderlindenprijs.....	113
Jan Gillisprijs	115
Charles de Clercprijs	117
Floris Van der Muerenprijs.....	119
Frans Van Cauwelaertprijs	120
Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting.....	122
Denkersprogramma	
Cyclus Stikstof: in alle redelijkheid	124
Cyclus Beschouwing en/of beleving in de (beeldende) kunst	126

Standpunten	128
Reflectiegroepen	134
CoHiWet	136
Academisch Cultureel Forum	137
Publicaties	140
Nationaal Biografisch Woordenboek	141
VCWI	142
Internationale Samenwerking en Netwerking	147
Bilaterale Uitwisselingen	147
Coördinatie binnen RASAB	148
Deelname aan internationale samenwerking en/of netwerking: KVAB	150
BACAS	154
Samenstelling Academie – December 2024	156
Klasse van de Natuurwetenschappen	156
Klasse van de Menswetenschappen	158
Klasse van de Kunsten	160
Klasse van de Technische Wetenschappen	162
Jonge Academie	164
Commissies van de Academie	165
Kandidaturencommissie	165
Laureatencommissie	166
Werkgroepen Langlopende Projecten	167
Academisch Cultureel Forum	167
Adviesraad Jonge Academie	167
Commissie Historische Wetenschappen	167
Commissie Publicatiebeleid	167
Redactiecomité van het Nationaal Biografisch Woordenboek	168
Reflectiegroep Energie	168
Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie	168
Reflectiegroep RRI	168
Stuurgroep Wetenschapscommunicatie van de KVAB en JA	169
Wetenschappelijk Comité Humanisme in de Nederlanden	169
Wetenschappelijk Comité Klassieke Studies	170
Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis	170
Commissies voor de Academische Fondsen	172
O. Callebautfonds	172

Mgr. J. Coppensfonds	172
Mgr. C. de Clercqfonds	172
O. Dupontfonds	172
E. Duvergerfonds	173
J. Gillisfonds	173
Mgr. R. Lenaertsfonds	173
H. Schoutedenfonds	174
H. Vanderlindenfonds	174
F. Van der Muerenfonds	174
P. van Oyefonds	174
F. Van Cauwelaertfonds	175
 Organisaties gerelateerd aan de KVAB	 176
Archief- en Bibliotheekwezen in België	176
Koninklijke Commissie voor Geschiedenis	176
Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie	176
Union Académique Internationale	177

Woord vooraf

Het voorbije werkjaar 2024 was voor KVAB eens temeer een bijzonder vruchtbaar jaar. Allerlei workshops, colloquia, bijeenkomsten van bestuursorganen, commissies, selectiejury's en werkgroepen, voorstellingen van publicaties zowel in het Paleis der Academiën als daarbuiten, volgden elkaar in snel tempo op.

Het Denkersprogramma van KVAB leverde verschillende succesvolle cycli op. De eerste Denkerscyclus die dit jaar met veel belangstelling werd afgerond had als bijzonder

actueel thema stikstof, meer bepaald over de regulering van stikstofdepositie in Vlaanderen. Onder de titel 'Stikstof in alle redelijkheid' werd vanuit de Klasse van de Technische wetenschappen een stuurgroep samengesteld op initiatief van Willy Verstraete (lid van KTW en emeritus professor aan de UGent), Erik Smolders (eveneens KTW-lid en professor aan de KU Leuven) en Siegfried Vlaeminck (professor aan de Universiteit Antwerpen). Die stuurgroep bestudeerde maandenlang samen met twee buitenlandse experts, Ana Soares, Professor of Biotechnology Engineering aan de Cranfield University, UK en Thomas Christensen, Professor of Environmental Engineering aan de Technical University of Denmark, de standpunten die de vorige Vlaamse Regering in verband met de brede stikstofproblematiek innam. Na overleg met vertegenwoordigers van de industrie en de landbouwsector en een brede schare aan wetenschappers die het beleid onderbouwden, werd midden juni een rapport getiteld 'Vermindering van stikstofdepositie in Vlaanderen!' vrijgegeven, waarin de kritische noten niet uit de weg werden gegaan en de redelijkheid werd gerespecteerd. Het rapport werd op de KVAB website gepubliceerd, zowel in het Engels als in het Nederlands, en kreeg binnen diverse gremia veel aandacht. In oktober liet KVAB het bevoegde kabinet Brouns weten dat de leden van de stuurgroep bereid zijn om hun medewerking te verlenen bij de opstart van een expertencommissie die zich opnieuw over het stikstofdossier zal buigen.

Het initiatief voor de tweede Denkerscyclus 'Omgaan met kunst: beschouwing en/of beleving' kwam uit de Klasse van de Kunsten. Professor Bart Verschaffel, cultuurfilosoof aan UGent, nam de wetenschappelijke coördinatie van het project op zich. Als denker werd de historicus en filosoof Thierry de Duve van de City University of New York aangetrokken. Het uitgangspunt van deze denkerscyclus was dat in het 'beschouwende' perspectief kunst een zaak is waarover (kritisch) nagedacht en gesproken wordt. De eis voor 'directe beleving' in de cultuur en kunstindustrie is vandaag echter meer en meer vanzelfsprekend geworden. Dit heeft de omgang met kunst, het statuut van het kunstwerk, het kunstenaarschap, en de verhouding tot het publiek grondig veranderd. Eind mei werden drie inspirerende besloten seminars met stakeholders en experts georganiseerd. Het druk bijgewoond slotevent ging op 3 en 4 oktober door in de 'de Duvezaal' (Troongebouw), genoemd naar de

Nobelprijswinnaar en vader van de denker. Er is ondertussen een akkoord met het kunsttijdschrift De Witte Raaf om aan het onderwerp van het denkersprogramma een themanummer te wijden dat in het voorjaar van 2025 verschijnt.

Een derde Denkerscyclus die in 2024 reeds van start ging maar hoofdzakelijk in 2025 zijn uitwerking zal zien, draait rond 'Zorg voor talent' en is een klassenoverschrijdend initiatief geleid door KMW en KTW. Het doel van de cyclus is om met de steun van twee buitenlandse Denkers en in nauwe samenwerking met de belangrijkste Vlaamse experts, organisaties en andere stakeholders, aanbevelingen te formuleren om het beleid en de praktijk van de zorg voor en het onderwijs aan cognitief sterke leerlingen in Vlaanderen te verbeteren, zonder hun andere leeftijdsgenoten daarbij tekort te doen. Voor dit programma werden twee buitenlandse experts aangetrokken: Lianne Hoogeveen van de Radboud Universiteit in Nijmegen en Franzis Preckel van de Universiteit van Trier. De wetenschappelijke coördinatoren zijn Lieven Verschaffel (KMW-lid, emeritus van KU Leuven), Joos Vandewalle (lid van KTW en eveneens emeritus van KU Leuven) en Karine Verschueren, werkzaam in dezelfde universiteit en hoofd van het Expertisecentrum TALENT. De stuurgroep, die vorig jaar twee maal samen kwam, is breed samengesteld met leden van KVAB, alumni van de Jonge Academie (JA) en externe onderwijsexperts. Het slotevent van deze denkerscyclus gaat door op 11 juni 2025.

Volledigheidshalve vermelden we nog dat er vorig werkjaar binnen de Klasse van de Technische Wetenschappen belangrijke voorbereidingen werden getroffen voor een denkerscyclus die pas in 2026 haar beslag zal kennen en gewijd is aan het brandend actueel maatschappelijk thema vergrijzing. De vergrijzing van de bevolking stelt immers grote uitdagingen aan ons zorgsysteem en aan de maatschappij in het algemeen. Deze uitdagingen zijn van medische, economische, ethische maar ook van technologische aard. De Denkerscyclus 'Vergrijzing en technologie' spitst zich toe op deze technologische uitdagingen. De wetenschappelijke coördinatie van dit buitengewoon belangrijk initiatief is in handen van Jos Vander Sloten (KTW, professor aan de KU Leuven), Greet Keppens (KTW, voedingsindustrie) en Sabine van Huffel (KNW, professor aan de KU Leuven).

Net zoals de vorige jaren voelt KVAB zich sterk betrokken bij wat er binnen de samenleving speelt en wil zij via haar multidisciplinaire samenstelling en de samenwerking met diverse actoren en buitenlandse experts ook relevante informatie produceren en verspreiden, om op die manier bij te dragen tot de ontwikkeling en verspreiding van op kennis gebaseerde beleidsvisies in verband met talloze complexe uitdagingen van onze maatschappij. In 2024 werden twee Standpunten aan het publiek voorgesteld.

- Op 26 maart vormde het Standpunt Sociale media: inzichten en perspectieven (SP, nr. 86) onder eindredactie van Luc Steels, bestuurder van de Klasse van de Natuurwetenschappen, de aanleiding voor een interessant debat over de maatschappelijke uitdagingen en risico's in verband met het gebruik van sociale media.

- Op 17 april werd het Standpunt over Het klimaatdebat in Vlaanderen. Een analyse van taal en communicatie (SP, nr. 84) voorgesteld met in de hoofdrol de auteurs Anne-Marie Vandenbergen en Kristin Davidse, beiden lid van de Klasse van de Menswetenschappen. Dit Standpunt vloeide voort uit een eerder georganiseerde Denkerscyclus.

Verder werden in 2024 vier nieuwe Standpunten formeel goedgekeurd, waarvan er reeds drie ter perse zijn. KNW verleende haar goedkeuring aan het standpunt samengesteld door Annie Cuyt, lid van KNW, met als titel 'HPC-Vlaanderen in het Europese supercomputing ecosysteem' (SP, nr. 87). Het Standpunt 'Vertrouwen in de wetenschap/wetenschapper' (SP, nr. 88), onder eindredactie van KTW-lid Joos Vandewalle en de professoren Erika Vlieghe en Karolien Poels, werd goedgekeurd door drie klassen, alsook door de Academie voor Geneeskunde en de JA. De publicatie vloeide voort uit een studienamiddag die op 16 oktober 2023 werd gehouden. Verder keurden de vier klassen een lijvige tekst goed over 'wetenschapsintegriteit binnen de Vlaamse, Belgische, Europese en internationale context'. Auteurs van dit Standpunt zijn Gert Storms van KU Leuven en stafmedewerker Bert Seghers. Van de twee overige projecten die nog in de steigers stonden, werd in december nog één Standpunt goedgekeurd nl. over de Einstein Telescoop, die het best vergelijkbaar is met het CERN, dat in 1954 in Genève werd opgericht. Voor de eindredactie van dit Standpunt zorgde Alex Sevrin, lid van KNW. Een tweede publicatie waar reikhalzend naar werd uitgekeken over 'Wie betaalt de energietransitie?' en dat voorbereid werd door een werkgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van KMW, KNW, KTW en de JA, kon niet meer tijdig afgewerkt worden om te worden goedgekeurd. De formele goedkeuring van de tekst werd uitgesteld naar het voorjaar 2025. Tot slot moet vermeld worden dat er vorig jaar ook afspraken werden gemaakt over de voorbereiding van Standpunten over 'AI en auteursrecht' (red. Jan Van Landeghem) en over 'Het nieuwe strafwetboek' (red. Alain De Nauw en Philip Traest).

Merken we verder op dat KVAB elke gelegenheid aangrijpt om het debat over actuele thema's mogelijk te maken. Vermeldenswaardig in dit verband zijn de activiteiten van de zgn. reflectiegroepen. De Reflectiegroep Responsible Research & Innovation RRI heeft tot doel de onderzoeks- en innovatiepraktijk inclusiever en duurzamer te maken en verschillende aspecten van de wisselwerking tussen onderzoek, innovatie en de maatschappij met elkaar te verbinden. Op 18 november 2024 organiseerde RRI onder leiding van Patrick Onghena een studienamiddag onder de titel 'Is Open Science de doos van Pandora voor Jonge Onderzoekers?'. De bijeenkomst richtte zich zowel op junior en senior onderzoekers, als op beleidsverantwoordelijken en informatiebeheerders. Zij deelden hun ervaringen over openheid, onderzoeksveiligheid, privacy en intellectuele eigendom. De ruime opkomst gaf aan dat dit thema de academische gemeenschap beroert. De focus van de Reflectiegroep Energie, o.l.v. KTW-lid Ivo Van Vaerenbergh, lag vorig jaar op sociale woningbouw en op de rol van het Europese klimaatfonds EKF. Verschillende leden van de reflectiegroep zijn nauw betrokken bij de voorbereiding van het standpunt over de energietransitie en klimaat-neutrale woningen (zie hierboven). Maar er liggen ook tal van nieuwe thema's klaar voor verdere uitwerking zoals de

berging van nucleair afval en decarbonisatie van de staalproductieprocessen. De Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie KuWeTe, onder leiding van Elisabeth Monard, reflecteerde over toekomstige activiteiten en samenwerkingsverbanden en sloot zich aan bij het initiatief van Johan Wagemans voor de Lentecyclus 2025.

Het Academisch Cultureel Forum ACF, dat geleid wordt door de in september 2024 verkozen ondervoorzitter Luc Van Hove (voor de jaren 2025-2026), organiseerde opnieuw vier zgn. da Vinci-lezingen over aspecten van wetenschap en kunsten, nl. op 18 januari 2024 over de pionier van het voorgespannen beton Gustave Magnel (spreker: Luc Taerwe), op 13 juni over de veelzijdige grondlegger van de anatomie Andreas Vesalius (spreker: Robert Van Hee), op 18 september over het leven en werk van de Vlaamse componist Peter Benoît (spreker: Jan Dewilde) – tijdens de lezing kon het publiek overigens luisteren naar enkele muzikale fragmenten van de componist (door pianiste Hannah Aelvoet) – en op 8 oktober over de allrounder Adolphe Quetelet (spreker: Nele Bracke). Het adembenemend voorjaarsconcert had plaats op 19 april en werd verzorgd door het Kugoni Trio dat werken bracht van onder meer Astor Piazzolla en Dmitri Sjostakovitsj, maar ook werk van componisten van bij ons, waaronder enkele leden van de Klasse van de Kunsten: Paul Gilson, Piet Swerts, de betreurde Wim Henderickx, Roland Coryn en Jan Van Landeghem. Op 21 november ging het eindejaarsrecital door verzorgd door de hoboïst Balder Dendievel en de pianist Tom Hermans. Het duo bracht werk dat leden van de Klasse van de Kunsten schreven tijdens het jubileumjaar 2022. Het ging om een zgn. lector-recital waarbij Balder Dendievel de componisten één voor één naar voren vroeg en hen kort interviewde. Dit nieuwe format zorgde voor duiding en voor een vorm van extra intimiteit met het publiek die zeer in de smaak viel. Ook de componisten waren na afloop erg opgetogen over de virtuoze uitvoering van hun werken.

ACF zorgde in de maand mei ook voor een rijk gevuld programma van drie namiddaglezingen, beter bekend onder de naam Lentecyclus, met presentaties en gedachtewisselingen. Het thema was 'Geluid'. Het was opnieuw een kwalitatief hoogstaand en gevarieerd programma, met enkele hoogstandjes inzake wetenschapscommunicatie. Drie sub-thema's werden behandeld: 'geluid en gehoor' (onder meer over hoe de hersenen binnengekomen geluidssignalen verwerken en hoe ons brein klanken omzet in woorden zodat anderen ons kunnen verstaan), 'geluid en luisteren' (zoals luisteren naar muziek en wat dit met een mens doet) en tenslotte 'geluid en samenleving' (over onder meer de impact van geluid en stilte op het psychologisch welzijn en over geluid binnen het actueel omgevingsbeleid). Marc Leman (musicoloog UGent) zorgde voor de wetenschappelijke coördinatie van het programma en voor de conclusies van het slotdebat. De stafmedewerkers zorgden voor de interviews, filmopnames en talloze posts op sociale media, zowel voor als tijdens het evenement.

Volledigheidshalve dient hier ook vermeld te worden dat er vorig jaar ook veel voorbereidend werk werd verzet in het kader van de voorbereiding van de Lentecyclus 2025 met als thema: de diverse fascinerende aspecten van de visuele

waarneming. In drie opeenvolgende lezingenreeksen komen verschillende wetenschappelijke disciplines aan bod. Onder de titel 'Ogen en brein' wordt ingegaan op de medische en klinische aspecten: hoe werkt ons oog en ons visueel brein? De titel van de tweede sessie luidt 'Mens, dier en machine'. De focus ligt dan op de psychologie van kijken en zien en op gelijkenissen en verschillen tussen menselijke waarneming van visuele verwerking van beelden door computersystemen. Tijdens de laatste samenkomst wordt een gevarieerd programma aangeboden dat in het teken staat van 'Visuele kunst en esthetiek, beeldend denken en beeldcultuur'. De wetenschappelijke coördinatie van de Lentecyclus volgend jaar is in handen van Johan Wagemans, lid van KMW en professor aan de KU Leuven.

Zoals vorige jaren het geval is willen KVAB en de JA met de jaarlijkse uitreiking van de onderscheidingen voor wetenschapscommunicatie focussen op het groeiend belang van effectieve communicatie rond wetenschap en wetenschappers. In een tijdperk waarin wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen zich snel opvolgen en invloed hebben op diverse aspecten van het dagelijks leven, is het immers essentieel dat wetenschappers hun bevindingen op een begrijpelijke en relevante manier kunnen overbrengen. KVAB en JA organiseren dit jaarlijks terugkerend event samen. De feestelijke uitreiking had plaats op 19 november en werd in goede banen geleid door Julie De Smeth, zelf een professionele wetenschapscommunicator. Chantal Mathieu werd onderscheiden met de Loopbaanprijs Wetenschapscommunicatie voor haar volgehouden inspanning om het brede publiek te informeren over diabetes, en meer bepaald over de risicofactoren, diagnose en behandeling van deze vaak voorkomende ziekte. Daarnaast werden tien zgn. Jaarprijzen Wetenschapscommunicatie uitgereikt aan verdienstelijke jonge getalenteerde onderzoekers en kunstenaars. Tenslotte werden nog twee bijkomende prijzen toegekend, de prijs voor de Jonge Belofte Wetenschapscommunicatie en de EOS Publieksfavoriet.

Het redactiecomité van het NBW kwam tweemaal samen, in juni en in september, met als doel het 26ste deel van het naslagwerk te realiseren. Sinds de voormalige redactiesecretaris op 30 juni 2023 met pensioen ging, probeert een groep enthousiaste vrijwilligers onder leiding van prof. Marc Boone het project drijvende te houden. Dankzij de inzet van velen en de goede samenwerking met de drukker omvat deel 26 van het repertorium meer dan 115 biografieën en verschijnt deze in het voorjaar 2025.

Voor de JA was het opnieuw een bijzonder druk jaar. Dat de JA sterk focust op beleid, en meer bepaald op wetenschapsbeleid, mag blijken uit het politiek debat 'policy for science and science for policy' dat op 6 maart met politici werd georganiseerd in dit belangrijke verkiezingsjaar. In een derde dialoogtraject 'Science meets policy', dat op 29 maart doorging, boog de Jonge Academie zich met een 30-tal Vlaamse ambtenaren uit 18 departementen en agentschappen over de onderzoeks- en evaluatieagenda. Met een rapport, waarin de meer dan 2.500 bladzijden Beleids- en Begrotingstoelichting 2024 van de Vlaamse Regering werd geanalyseerd op elementen die samen deze Vlaamse onderzoeks- en evaluatieagenda vormen,

ronde de Jonge Academie een eerste succesvolle samenwerking af met het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (Strategische Inzichten en Analyses). De JA werkte het afgelopen jaar ook aan de realisatie van een kinderboek over wetenschappers en kunstenaars als jeugdige rolmodellen en aan de 10de – ditmaal erg lijvige – editie van MaJa Magazine en bracht het project Academic Compass tot een goed einde, een interactieve exploratie van statistieken over onderzoek en financiering in Vlaanderen, op een open online platform. Tot slot trad de JA in mei toe tot de koepelorganisatie van academies ALLEA en waren twee vertegenwoordigers aanwezig tijdens de ALLEA en ENYA-bijeenkomsten in Berlijn in mei. ENYA is het netwerk van European National Young Academies.

De Academie organiseert elk jaar samen met Theater aan Zee TAZ in de maand augustus het driedaags minifestival 'Wetenschap aan Zee'. Op 8, 9 en 10 augustus werd voor de derde maal op rij, onder curatorschap van prof. Luc Steels, een gevarieerd programma aangeboden aan een talrijk opgekomen en uitermate geïnteresseerd publiek. Tijdens de eerste sessie getiteld 'Biologie en Klimaat' lag de focus op de gevolgen van de klimaatverandering en hoe we ons daar best kunnen aan aanpassen bv. door gebruik te maken van nieuwe technologie die ons toelaat spaarzamer om te gaan met energie. De tweede sessie ging over: 'Geheimen van de Noordzee: Verdrongen landen en ongewone zeezoogdieren'. En de laatste bijeenkomst ging over 'Verder kijken in de ruimte' waarbij de betekenis van de sterrenkunde, één van de oudste natuurwetenschappen, centraal stond. Voorzitter Christoffel Waelkens gaf toen een gesmaakte lezing over nieuwe observaties en inzichten die tot stand kwamen dank zij nieuwe meer krachtige ruimtetelescopen en ontwikkelingen in de informatica om de massale stroom van gegevens op te slaan en te verwerken.

In verband met het algemeen beheer van KVAB kunnen een aantal initiatieven vermeld worden. Afgelopen jaar werd geïnvesteerd in nieuwe laptops voor de stafmedewerkers. Er werd een raamovereenkomst afgesloten voor de ondersteuning en dienstverlening in verband met het datamanagementsysteem Cordoba. Er werden goede afspraken gemaakt inzake verzekeringen, veiligheid en welzijn op het werk. De herbestemming van de stock publicaties van KVAB werd op een systematische manier aangepakt. Verder zorgden we voor de uniformering en actualisering van de reglementen van de zgn. fondsprijzen; de nieuwe goedgekeurde reglementen staan ondertussen op de website en worden vanaf 2025 toegepast. De Raad van Bestuur keurde in november een nieuw tarief goed in verband met zaalverhuur, wat hopelijk zal bijdragen tot het stijgen van de inkomsten.

Vermits het mandaat van de voorzitter, Christoffel Waelkens en van ondervoorzitter Elisabeth Monard eind 2024 afliep, dienden de leden vorig jaar een nieuwe voorzitter en ondervoorzitter te kiezen. De verkiezing had plaats op 26 september. Godelieve Laureys en Luc Van Hove werden met een grote meerderheid van de stemmen verkozen tot respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter van de KVAB voor de periode 2025-2026. Beiden werden tijdens de openbare vergadering van 14 december door meer dan 250 aanwezigen verwelkomd. Afgelopen jaar hadden ook binnen de vier

Klassen verkiezingen plaats voor een nieuwe bestuurder en onderbestuurder, wat onder meer als gevolg had dat op 1 januari 2025 een volledig nieuw dagelijks bestuur aantrad en de RvB ook grondig werd vernieuwd. De Klasse van de Natuurwetenschappen verkoos Steven De Feyter en Dominique Van Der Straeten als nieuwe bestuurder en onderbestuurder. Uittredend bestuurder Luc Steels blijft lid van de RvB. De Klasse van de Menswetenschappen verwelkomde Sabine Verhulst en Koen Matthijs als nieuw bestuurdersduo. Uittredend bestuurder Lieven Verschaffel blijft lid van de RvB. De Klasse van de Kunsten verkoos Maximilaan Martens en Jan Van Landeghem als nieuwe bestuurder en onderbestuurder. Uittredend bestuurder Marc Ruyters blijft lid van de RvB. En de leden van KTW tenslotte verkozen Christiane Malcorps tot nieuwe bestuurder. Als nieuwe onderbestuurder trad Jan Delcour aan. Guido Beazar vervult de rol van uittredend bestuurder in de hersamengestelde RvB.

Binnen de staf hadden een aantal wijzigingen plaats. Voor de ondersteuning van de activiteiten van de JA werden drie stafmedewerkers tewerkgesteld: Stefan De Coninck, Marit Galle en Mirella Marini. De twee laatste verlieten de organisatie op respectievelijk 30 maart en 30 september. Op 1 januari trad een nieuwe administratief medewerkster in dienst voor de ondersteuning van de activiteiten van het Academisch Cultureel Forum en het beheer van de Fondsprijzen: Marieke Dobbelaer. En een maand later konden we Gloria Khetchoumian aanwerven, die zich toelegde op het gebruik van de sociale media in het kader van het beleid inzake externe communicatie van KVAB.

En tot slot: in 2024 ontvielen ons maar liefst elf gewaardeerde leden en ereleden. Theo Peeters, voormalig hoogleraar economie en erelid van de Klasse van de Menswetenschappen. Henk Decraemer, beter bekend onder zijn kunstenaarsnaam Enk De Kramer, lid van de Klasse van de Kunsten. Robert Vandereycken, veelzijdig beeldend kunstenaar en erelid van de Klasse van de Kunsten. Jef Deman, gewaardeerd erelid van de Klasse van de Technische Wetenschappen en uit dezelfde klasse erelid Herman Deroo. Bernard Huys, erelid van de Klasse van de Kunsten. Karel Dobbelaere, godsdienstsocioloog en erelid van de Klasse van de Menswetenschappen. Herman Sabbe erelid van de Klasse Kunsten. Etienne Aernoudt erelid van de Klasse van de Technische wetenschappen en tenslotte Kristiaan Heyde en August Coomans, respectievelijk lid en erelid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Karel Velle
vast secretaris

Bestuur van de Academie – 2024

Beschermheer:

Zijne Majesteit Koning Filip

Bestuur van de Academie:

Voorzitter: Godelieve Laureys

Ondervoorzitter: Luc Van Hove

Vast secretaris: Karel Velle

Raad van Bestuur:

Bestuurder:

Klasse Natuurwetenschappen: Steven De Feyter

Klasse Menswetenschappen: Sabine Verhulst

Klasse Kunsten: Maximiliaan Martens

Klasse Technische Wetenschappen: Christiane Malcorps

Onderbestuurder:

Klasse Natuurwetenschappen: Dominique Van Der Straeten

Klasse Menswetenschappen: Koenraad Matthys

Klasse Kunsten: Jan Van Landeghem

Klasse Technische Wetenschappen: Jan Delcour

Uittredend bestuurder:

Klasse Natuurwetenschappen: Luc Steels

Klasse Menswetenschappen: Lieven Verschaffel

Klasse Kunsten: Marc Ruyters

Klasse Technische Wetenschappen: Guido Beazar

Nieuwe leden

Tim BERCKMOES

Tim Berckmoes studeerde in 1994 af als burgerlijk werktuigkundig-elektrotechnisch ingenieur, deed zijn thesis bij ABC voor ombouw van dieselmotoren naar aardgasmotoren en werd aldaar gerekruteerd. Na 3 jaar werd hij tot technisch directeur benoemd, leidde daarna de productiesite in Gent en is sedert 2011 CEO en afgevaardigd bestuurder van ABC. Intussen is ABC onder zijn leiding uitgegroeid van een KMO tot een grote technologiegroep met 160 MEuro omzet, 90% export en 400 medewerkers.

De laatste jaren werden tal van nieuwe motoren ontwikkeld die enerzijds het motorvermogen uitbreiden tot 12.000kW, maar anderzijds de verbrandingsmotor future-proof maakt met Zero-emissions. Daarvoor heeft ABC een nieuwe technologie ontwikkeld om op 100% waterstof te draaien, alsook methanol. Tegelijk blijft ABC met zijn 3 gieterijen in de groep en door het zelf produceren van 85% van de onderdelen een referentie in de maak-industrie.

Tim Berckmoes zetelt in tal van raden van bestuur van technologiebedrijven en ondersteunt ook regelgevende instanties zoals Belgorail, Bureau Veritas en Lloyds Register of Shipping. Daarnaast is hij sinds vorig jaar voorzitter van Agoria Vlaanderen, de technologiefederatie die tegelijk ook de digitale sector vertegenwoordigt.

Dankzij de vooruitstrevende ontwikkelingen bij ABC werden de laatste jaren tal van Awards gewonnen, hetgeen van een internationale erkenning getuigt. Daarnaast werd Tim Berckmoes in 2022 tot AIG Ingenieur van het jaar uitgeroepen.

Tim Berckmoes werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Stéphane BERGHMANS

Stéphane Berghmans studeerde in 1989 af als burgerlijk ingenieur scheikunde aan de KU Leuven en behaalde in 1996 een doctoraat in de toegepaste wetenschappen aan de KU Leuven en de TU Eindhoven. Hij was vervolgens twee jaar werkzaam als Postdoctoral Fellow aan de University of Texas in Austin.

Zijn industriële carrière startte hij bij het toenmalige Fina (nu Total Energies) waar hij verantwoordelijk was voor de technische klantenondersteuning voor de polymeren

die gebruikt werden voor het maken van hogedruk-gasleidingen. Hij stapte daarna over naar Milliken & Company waar hij begon als Technical Manager, verantwoordelijk voor een team dat technische klantenondersteuning verzorgde. Hun producten waren additieven die gebruikt worden in polymeren om hen transparant te maken. Vervolgens was hij verantwoordelijk voor de vestiging in Manchester, UK, waar antimicrobiële rubber geproduceerd werd. Zijn laatste rol was er als Market Manager voor de introductie van producten in

nieuwe markten.

Stéphane Berghmans leidde bij Janssen Pharmaceutica het team dat verpakkingen ontwierp voor alle nieuwe geneesmiddelen. Hij kreeg daar ook de kans om het Middle Management Consortium te volgen bij Vlerick Management School. Vervolgens kwam hij terecht bij Tyco Electronics waar hij als R&D Manager Materials een team leidde dat de productie ondersteuning bood voor alle materialen dat het bedrijf gebruikte. Het toepassingsgebied van hun producten was Telecom.

Uiteindelijk startte hij als CEO bij F.T.I/Technopolis. Zijn eerste uitdaging was de reorganisatie van Technopolis naar een toekomstgerichte organisatie en het herstellen van het vertrouwen in Technopolis binnen het ecosysteem van de wetenschapscommunicatie. Elke vijf jaar zijn ze er al in geslaagd het convenant met de Vlaamse overheid te vernieuwen. Ze zorgen voor een continue vernieuwing van het aanbod en doen dit in co-creatie met het ecosysteem van overheid, onderwijs en bedrijven.

Stéphane Berghmans werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Till-Holger BORCHERT

Till-Holger Borchert studeerde kunstgeschiedenis, muziekwetenschappen en literatuurgeschiedenis aan de Universiteit van Bonn en vervolgens met een beurs van de Samuel H. Kress Foundation kunstgeschiedenis aan de Indiana University in Bloomington (IN). Tijdens zijn studies werkte hij als freelance journalist en leverde bijdragen over kunst en kunstwetenschappen aan onder meer Frankfurter Allgemeine Zeitung en Neue Zürcher Zeitung. In 1999 werd hij assistent aan het Instituut voor Kunst- en Architectuurgeschiedenis van de Technische Universiteit van Aken waar hij ook les gaf over Nederlandse en Vlaamse kunst.

In 2000 verhuisde hij naar Brugge, waar hij verantwoordelijk was voor de tentoonstelling Jan van Eyck, de Vlaamse Primitieven en de mediterrane wereld in het kader van Brugge 2002 – Culturele Hoofdstad van Europa. Vervolgens was hij tussen 2002 en 2014 conservator van het Groeningemuseum en werd hij in 2014 benoemd tot algemeen directeur van Musea Brugge. In 2022 werd hij Directeur van het Suermondt-Ludwig Museum in Aken. In 2007-2008 was hij Dorothy Hohenberg Chair of Excellence in Art History aan Memphis University in Tennessee. Till-Holger Borchert werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Els DUMORTIER

Els Dumortier is van opleiding juriste-criminologe en promoveerde aan de Vrije Universiteit Brussel met haar onderzoek naar het ontstaan en de geschiedenis van kinderrechtbanken in België. Zij voerde onderzoek naar herstelrecht voor jongeren, proceswaarborgen van jongeren in het jeugdrecht en in asielprocedures. Gender en diversiteit vormen steeds belangrijke aandachtspunten in haar onderzoek.

Momenteel is Els Dumortier professor in Kinderrechten, Jeugdrecht en Jeugdcriminologie aan de Vrije Universiteit Brussel. Zij doceert in de opleidingen Criminologie en Recht aan de Vrije Universiteit Brussel en in de interuniversitaire master Gender & Diversiteit (UGent, KU Leuven en VUB).

Haar onderzoek is gericht op de werking van kinderrechten van kinderen en jongeren in kwetsbare situaties en het belang van procedurele en sociale rechtvaardigheid.

Els Dumortier is lid van Europese onderzoeksnetwerken zoals de Werkgroep Jeugdrecht van de European Society of Criminology, het Child Friendly Justice European Netwerk en de EU Cost Action over taalbarrières bij jongeren in conflict met de wet. Momenteel ontwikkelt zij nieuwe methoden om (zeer jonge) kinderen en jongeren een stem te geven in verschillende kwetsbare contexten, zoals asielprocedures, gesloten jeugdinstituten, pesten op school en (residentiële) jeugdzorg.

Els Dumortier werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Veronique HOSTE

Veronique Hoste is gewoon hoogleraar Computerlinguïstiek aan de faculteit Letteren en Wijsbegeerte van de Universiteit Gent. Ze is voorzitter van de vakgroep Vertalen, Tolken en Communicatie en directeur van de LT3 onderzoeksgroep in diezelfde vakgroep. Daarnaast vervult ze de rol van onderzoeksdirecteur aan de faculteit Letteren en Wijsbegeerte.

Ze behaalde haar doctoraat in de computationele taalkunde aan de Universiteit van Antwerpen in 2005, met als onderwerp 'Optimization issues in Machine Learning of Coreference Resolution'. Haar expertise ligt in machinelearning voor het modelleren van natuurlijke taal en met name in computationele benaderingen voor het modelleren van taalbegrip op discoursniveau. Dit omvat onder andere recent onderzoek naar eventdetectie, coreferentieresolutie, ironiedetectie of argumentatiemodellering in toepassingen zoals aanbevelingssystemen, automatische desinformatiedetectie, de detectie van online haatspraak of het modelleren van empathie in zogenaamde 'embodied agents'.

Veronique Hoste heeft in de afgelopen jaren een rijk publicatiedossier opgebouwd, begeleidt diverse PhD-studenten en zet sterk in op interdisciplinaire samenwerking in onderzoeksprojecten met onder andere collega's van de rechten, criminologie, communicatiewetenschappen, ingenieurswetenschappen, of geografie. Veronique zet zich ook in om onderzoeksresultaten te communiceren naar het brede publiek. Een recent voorbeeld daarvan is het boek "Taaltechnologie ontrafeld", het eerste Nederlandstalige boek over taaltechnologie, waarmee ze samen met haar collega's van LT3 het complexe domein van de taaltechnologie toegankelijk maakt voor een breed publiek.

Veronique Hoste werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Annemieke MADDER

Annemieke Madder behaalde haar doctoraat in de organische chemie aan de Universiteit Gent in 1997. Vervolgens was ze postdoctoraal onderzoeker aan de Universiteit van Milaan en aan het Karolinska Instituut in Zweden. In 2002 keerde ze terug naar Gent om als assistent-professor aan de slag te gaan en haar zelfstandige carrière te starten. Ze werd gepromoveerd tot hoogleraar aan de afdeling Organische en Macromoleculaire Chemie in 2014 en tot gewoon hoogleraar in 2022. Momenteel leidt ze de Onderzoeksgroep Organische en Biomimetische Chemie, gespecialiseerd in het ontwerp en de synthese van gemodificeerde peptiden en nucleïnezuuren en methoden voor hun conjugatie en labeling.

Annemieke Madder is momenteel lid van de IOF-raad (Industrieel Onderzoeksfonds) en zetelt als plaatsvervangend lid in de Bijzonder Onderzoeksfonds-raad (BOF) van de UGent. Van 2010 tot 2015 was ze lid van het ERC Starting Grant Panel, waar ze in 2013 en 2015 voorzitter van was. Ze heeft meer dan 150 artikelen gepubliceerd in internationale toptijdschriften (waaronder Angewandte Chemie, Journal of the American Chemical Society, Nucleic Acids Research, Natuurchemische Biologie) en heeft 35 verdedigde PhD's, >90 Masters en 15 Postdocs begeleid. Ze is vermeld als uitvinder op 6 patenten.

Belangrijke onderzoeksinteresses zijn onder meer:

- De constructie van conformationeel gedefinieerde peptide-architecturen, die toepassingen vinden als peptidevaccins, peptidehydrogelen, eiwitmimetica, DNA-bindende liganden en kunstmatige receptoren of synthetische antilichamen.
- De ontwikkeling van nieuwe methoden voor het crosslinken en labelen van biomacromoleculen zoals peptiden, eiwitten en oligonucleotiden, waaronder de veelzijdige op furaan-oxidatie gebaseerde ligatiemethodologie.
- Het ontwerp van nieuwe reactieve peptide- en oligonucleotide-gebaseerde probes, waaronder peptidenucleïnezuren, voor toepassingen in antisense- en antigeenstrategieën, eiwit- en miRNA/lncRNA-doelidentificatie en receptor pulldown.

Zij bouwde al meer dan twintig jaar expertise op in de peptide- en oligonucleotide-wetenschappen en probeert nu bij te dragen aan het aanpakken van de grote uitdaging inzake de doelgerichte aflevering van biologische therapeutica, waarbij succesvolle conjugatiechemie een voorwaarde is voor het succes van dergelijke therapeutische strategieën. Tegelijkertijd worden binnen de onderzoeksgroep de ontwikkelde technologieën geëxploiteerd voor toepassingen in geavanceerde biomarker detectie, gebruik makende van hulpmiddelen zoals singlet-zuurstof en roodlichtactivering van fotosensitizers, of om selectieve precisie-conjugaties tussen en/of aan biomoleculen te bewerkstelligen

Annemieke Madder werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Johannes NICAISE

Johannes Nicaise is als hoogleraar verbonden aan het departement Wiskunde van de KU Leuven. Hij doet onderzoek binnen de algebraïsche meetkunde, waarin fundamentele verbanden tussen algebra, meetkunde en getaltheorie worden

blootgelegd. Zijn onderzoek raakt ook aan de wiskundige natuurkunde, via toepassingen op het fenomeen van spiegelsymmetrie in de snaartheorie.

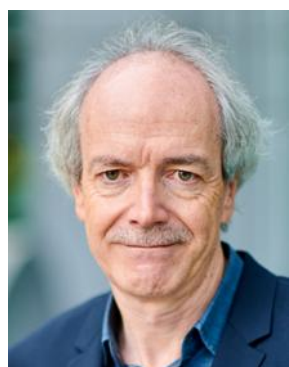

De European Research Council kende Johannes een Starting Grant toe voor het project MOTZETA – Motivic zeta functions and the monodromy conjecture (2013-2018). Hij ontving tevens de 2017 Ferran Sunyer i Balaguer Prize voor zijn boek *Motivic Integration*, met Antoine Chambert-Loir en Julien Sebag.

Na zijn studies wiskunde aan de KU Leuven voltooide Johannes in 2004 een doctoraat onder begeleiding van Jan Denef (KU Leuven) en François Loeser (École Normale Supérieure de Paris). Hij werd aangesteld als Chargé de Recherche door het Franse Centre National de Recherche Scientifique (CNRS) en was in die hoedanigheid tot 2009 verbonden aan de Université de Lille. In oktober van dat jaar startte hij als docent aan de KU Leuven. In 2015 werd hij benoemd als Reader aan Imperial College London, met een bevordering tot Professor in 2018. In 2019 keerde hij als hoogleraar halftijds terug naar de KU Leuven, en sinds september 2024 is hij opnieuw voltijds verbonden aan deze instelling.

Johannes Nicaise werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Bart PRENEEL

Bart Preneel is gewoon hoogleraar aan de KU Leuven. Hij leidt de onderzoeksgroep COSIC, die 100 leden telt, en hij is programmadirecteur van de Advanced Master Cybersecurity. In 1993 en 1994 was hij research fellow aan de University of Berkeley at California. Daarnaast was hij gastprofessor aan zes universiteiten in Europa: UGent, University of Bergen (NO), TU Graz (AT), RU Bochum (DE), DTU (DK) en University of Piraeus (GR).

Het onderzoek van Bart Preneel richt zich op toegepaste cryptografie, cyberbeveiliging en privacy. Hij is mede-coördinator van het strategisch basisonderzoek van het Cybersecurity Initiative Flanders. Hij is auteur van meer dan 400 wetenschappelijke publicaties en uitvinder van vijf patenten.

Van 2007 tot 2013 was hij President van de IACR (International Association for Cryptologic Research); hij is sinds 1997 lid van de Raad van Bestuur van deze organisatie. Hij is ook medeoprichter en voorzitter van de Raad van Bestuur van de cyberbeveiligingscluster LSEC en bestuurslid van de Cybersecurity Coalition Belgium. Hij is lid van de adviesraad van het Europees Agentschap voor Cybersecurity en van

het kenniscentrum van de Belgische Gegevensbeschermingsautoriteit. Hij was gastspreker op meer dan 150 conferenties in 50 landen.

Bart Preneel ontving de RSA Award for Excellence in the Field of Mathematics (2014), de IFIP TC11 Kristian Beckman award (2015), de ESORICS Outstanding Research Award (2017) en de Belgian ICT person of the year award (2021). In 2015 werd hij verkozen tot fellow van de IACR.

Hij adviseert regelmatig de industrie en de overheid over beveiligings- en privacytechnologieën en treedt geregeld op als expert voor het Federaal en Europees parlement. Hij is medeontwerper van de Belgische eID-kaart en het Belgische elektronisch stelsysteem en was technisch manager van de Belgische contactopsporingsapp Coronalert. Hij is tevens medeoprichter van de start-up nextAuth, bestuurslid van de scale-up Approach Belgium en lid van de adviesraad van Tioga Capital.

Bart Preneel werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Veerle ROTS

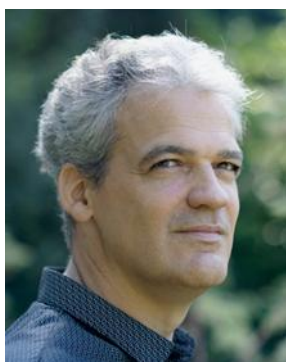
Veerle Rots is prehistorisch archeologe. Ze is gespecialiseerd in functioneel onderzoek van prehistorische stenen werktuigen met een focus op de periode van het Paleolithicum, in het bijzonder de periode tussen 500.000 jaar en 10.000 jaar geleden. Ze probeert het gedrag van Neanderthalers en vroege moderne mensen te begrijpen via een gedetailleerd (microscopisch) onderzoek van de stenen werktuigen en werkt daarom op sites van zowel Europa als Afrika.

Na studies archeologie aan de KU Leuven, behaalde Veerle Rots haar doctoraat aan de KU Leuven met een onderzoek naar de montage van stenen werktuigen. Tijdens haar postdoctoraal onderzoek ging haar aandacht uit naar een ruime toepassing van de nieuw ontwikkelde methodologie op Europese en Afrikaanse sites uit het Paleolithicum. In 2011 werd ze aangesteld als vast onderzoeker van het FNRS aan de Universiteit Luik. Daar richtte ze haar onderzoeksgroep TraceoLab op en kon ze mede dankzij het behalen van een ERC starting grant een intussen wereldwijd erkend laboratorium voor functioneel onderzoek op prehistorische werktuigen uitbouwen (incl. labo microscopie, labo experimenteel onderzoek). Samen met haar onderzoeksgroep ontwikkelde Veerle Rots verschillende nieuwe methodologieën om het gebruik en de montage van stenen werktuigen te achterhalen en nieuwe inzichten te verkrijgen over de evolutie van prehistorische technologie (bv. jachttechnologie).

Ze maakt deel uit van talrijke internationale samenwerkingsverbanden (o.a. Universiteit Tübingen, Liverpool, Aix-Marseille/CNRS, Leiden, Witwatersrand), waarbij ze toegang kreeg tot belangrijke referentiesites in Europa (Schoningen, Hohle Fels) en Afrika (Sibudu Cave, Klasies River, Kalambo Falls), en intussen ook deel uitmaakt van de basis-onderzoeksteams van meerdere opgravingsprojecten in Europa (vnl. Frankrijk, Duitsland) en Afrika (vnl. Zuid-Afrika, Zambië). In 2022 werd haar onderzoek bekroond met de Francqui-Prijs in Humane Wetenschappen.

Veerle Rots werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Pieter SCHUERMANS

Pieter Schuermans behoort tot de meest veelzijdige muzikale talenten van Vlaanderen, met masterdiploma's in compositie, contrabas, dwarsfluit en orkestdirectie van LUCA School of Arts. Daarnaast verrijkte hij zijn expertise met studies aan het Orpheus Instituut en diverse internationale masterclasses. In 2021 promoveerde hij aan KU Leuven. Zijn proefschrift, samen met de cd "Chaotic Pulse, Pulsating Chaos" (Etcetera Records), zette een artistieke mijlpaal in zijn carrière.

Met de oprichting van het interdisciplinaire gezelschap eaRis company realiseerde Schuermans zijn artistieke visie op Europese podia, met succesvolle tournees in steden als Parijs, Wenen en Stockholm. Ook in Vlaanderen toont hij zijn toewijding aan jonge musici, met zijn werk voor jeugdorkesten. Als dirigent reikt zijn impact echter verder, met internationale optredens, zoals in China, en grootse uitvoeringen van Carl Orff's Carmina Burana. Dit werk, samen met zijn frequente samenwerkingen met Ataneres Ensemble, heeft hem tot een gewilde gastdirigent gemaakt. Op het podium heeft Schuermans gewerkt met topmusici zoals Jean-Claude Vanden Eynden, Werner Van Mechelen, Yves Saelens, Liesbeth De Vos, Kurt Bertels, Nicolas Dupont en Bert Koch, evenals aanstormende talenten als Brecht Valckenaers en Marie François. Hij zet zich in voor de Vlaamse muziekscene als voorzitter van Componisten Archipel Vlaanderen (ComAV), waar hij Vlaamse componisten actief promoot.

Schuermans ontving als componist meerdere prijzen en werkte samen met onder meer Quatuor Danel, Brussels Philharmonic, Kugoni Trio, Ataneres Ensemble, Goeyvaerts String Trio, Spectra Ensemble, Collegium Instrumentale Brugense, Transit Festival en Radio KLARA. Naast zijn rol als docentonderzoeker en coördinator compositie aan LUCA School of Arts, werd hij in 2022 aangesteld als Bijzonder Gastprofessor in de Kunsten aan KU Leuven. Hier begeleidt hij opkomende kunstenaars en zet hij zijn eigen artistieke onderzoek voort, o.m. naar de toepassing van AI in compositie en directie. Schuermans blijft een invloedrijke figuur binnen de hedendaagse muziek.

Pieter Schuermans werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

An STEEGEN

An Steegen behaalde haar doctoraat in materiaalwetenschappen en elektrotechniek aan de Katholieke Universiteit Leuven in samenwerking met het Interuniversitair Micro-elektronicacentrum, imec. Sinds april 2017 is zij lid van de Raad van Bestuur van Barco NV.

Ze trad in 2000 in dienst bij IBM Semiconductor R&D in Fishkill, New York. Als R&D-directeur en directeur van IBM's International Semiconductor Alliance was ze verantwoordelijk voor de ontwikkeling van geavanceerde logische halfgeleiders bij IBM. In 2011 keerde ze terug naar imec in België. Als Executive Vice President had ze de leiding over imecs Semiconductor Technology & Systems divisie. An Steegen is een erkend leider op het gebied van halfgeleidertechnologie en een veelgeprezen en inspirerende 'thought leader' op het gebied van innovatie in het Internet of Things en het digitaliseringstijdperk.

In 2018 trad An Steegen in dienst bij Umicore als Chief Technology Officer, verantwoordelijk voor de algemene innovatiestrategie van het bedrijf. In deze rol was ze verantwoordelijk voor Umicore's R&D op het gebied van schone mobiliteitsmaterialen, recyclage en duurzaamheid en verantwoordelijk voor de incubatie van nieuwe activiteiten van Umicore in aangrenzende en nieuwe opportunistische markten. Ze was ook Executive Vice President van de business units Electro-Optical Materials en Metal Deposition Solutions.

Sinds 2022 maakt An Steegen deel uit van de Raad van Commissarissen van ASML, evenals van de Technologie- en ESG-commissie.

An Steegen werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Marjan STERCKX

Marjan Sterckx studeerde kunstwetenschappen en culturele studies aan de KU Leuven. Sinds 2009 is zij verbonden aan de opleiding Kunstwetenschappen aan de UGent en doceert er over 19de-eeuwse kunst, historisch interieur en design. Ze coördineert de UGent-VUB-onderzoeksgroep 'The Inside Story: Art, Interior & Architecture 1750-1950 (THIS)' die zij oprichtte in 2016, en die o.a. de jaarlijkse Studiedag Historisch Interieur & Design organiseert. Tot in 2015 was Marjan ook deeltijds docent aan de hogere kunstopleiding PXL-MAD-Faculty en Universiteit

Hasselt, Faculteit Architectuur en Kunst, waar ze de onderzoeksgroep MANUFrACTURE opzette.

Marjan Sterckx publiceert over de raakvlakken tussen (beeldhouw)kunst, gender en ruimte in de periode ca. 1750-1950 en maakt ook tentoonstellingen, waaronder "Crime Scenes. Interbelluminterieurs door de lens van de forensische fotografie en Yvonne Serruys. Beeldhouwer van de nieuwe vrouw." Haar uitzonderlijke bijdrage tot het onderzoek van deze facetten van de 19de-eeuwse kunst heeft haar internationaal een unieke positie bezorgd wat blijkt uit haar internationale netwerk.

Zij is founding co-editor van een boekenreeks bij Brepols Publishers, getiteld "XIX. Studies in 19th-Century Art and Visual Culture", alsook co-editor van het Tijdschrift voor Interieurgeschiedenis en Design (Peeters Publishers). Ze is bestuurslid van de European Society of Nineteenth-Century Art (ESNA) en lid van de adviesraad van de tijdschriften Oud Holland en Nineteenth-Century Art Worldwide.

Haar doctoraatsonderzoek naar beeldhouwsters en hun werk in de publieke ruimte (Parijs, Londen, Brussel, 1770-1953), gevoerd als aspirant van het FWO-Vlaanderen (2002-2006), werd gepubliceerd door de KVAB en bekroond met de Driejaarlijkse Prijs voor Humane Wetenschappen van de Academische Stichting Leuven. In 2010 ontving ze de Rakow Grant for Glass Research van het Corning Museum of Glass, NY. In 2019 werd ze Laureaat van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunsten, Klasse Kunsten.

Marjan Sterckx werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Eliane VAN DEN ENDE

Verdoken Verhalen Vertellen. Dat loopt als een rode draad door het leven en werk van Eliane Van den Ende. Hinkstapspringen tussen (mentaliteits)geschiedenis, kunsten, talen (meerdere – zelfs dialecten) en betekenissen, psychologie, economie, letterkunde, politieke achtergronden, muzikjes, ...

Die meerledige aanpak levert verrassende inzichten. Bijvoorbeeld: Adolphe Quetelet, wis- en sterrenkundige, wetenschapshistoricus, medeoprichter van de ULB, jarenlang secretaris van de Academie, lid van talloze sociëteiten, stelde als 16-jarige tentoon op het Salon Van Gent en vond nog de tijd om een boekje met (politieke) karikaturen te schetsen voor zijn zoon.

Die veelzijdigheid countert een eendimensionale ingesteldheid, de verschraling in denken en doen en de voorgekauwde ideeën, zoals over (historische) vrouwen die onder de mat worden geveegd of de inspiratie die Ensor vond in ULB-kringen en bij de (Brusselse) Zwans.

Humor, als kenmerk van een Belgische identiteit, is een belangrijk onderdeel van het doorgeven van die 'ontdekkingen' naar een zo breed mogelijk publiek. Met een knipoog naar de Poetica van de 17de-eeuwse Nicolas Boileau: "Ce que l'on conçoit bien, s'énonce clairement, et les mots pour le dire arrivent aisément."

Het verleden vertellen om het heden te begrijpen, dat is mijn opzet als historicus, cultuurjournalist, autrice, conferencier. Die 'passe- & chauffe-plat' wordt nu opgediend in freelancebijdragen voor kranten en tijdschriften, voor de Nederlands-Belgische site Historiek.net en voor RTBF.

Momenteel gaat de meeste aandacht naar snuisteren via nog ongekennde archieven naar de ... zwans, een ongekennde, alternatieve, 'ondergrondse' cultuurgeschiedenis van België.

Omdat ... "La Zwanze fait penser après avoir fait rire."

Eliane Van den Ende werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Marian VERHELST

Marian Verhelst is professor aan het departement Elektrotechniek van de KU Leuven in het gebied van energie-efficiënte AI-processoren. Ze is daarnaast ook verbonden aan het onderzoekscentrum imec. Met veel enthousiasme verdeelt ze haar tijd tussen onderzoek, onderwijs en 'outreach' naar de maatschappij.

Na het behalen van haar doctoraat aan de KU Leuven begon Marian Verhelst haar carrière bij Intel Labs in de Verenigde Staten, waar ze innovatieve methoden ontwikkelde voor digitale kalibratie van analoge systemen. In 2012 trad ze toe tot de KU Leuven als professor en verlegde ze haar focus naar hardware voor artificiële intelligentie (AI), een onderzoeksdomein dat destijds nog in de kinderschoenen stond maar intussen helemaal geëxplodeerd is. Haar team ontwikkelde meerdere generaties computerchips voor AI en verlegde verschillende malen de limieten van energie-efficiënte AI-verwerking. Haar onderzoek richt zich op het hele spectrum van fundamenteel onderzoek, ondersteund door twee ERC grants (een Starter en Consolidator), tot toegepast onderzoek met samenwerkingen en technologie-overdracht naar verschillende industriële onderzoekspartners.

Naast haar werk als academicus heeft Marian Verhelst een functie als wetenschappelijk directeur bij imec, waar ze helpt bij het vormgeven van de strategische richting op het gebied van AI-onderzoek en het verbinden van verschillende onderzoeksdomeinen. Ze heeft ook een adviserende rol bij enkele start-ups, waaronder Axelera, een snel groeiende start-up die energie-efficiënte AI-hardware ontwikkelt.

Haar liefde voor technologie en engineering en enthousiasme voor het snel evoluerende domein van AI deelt Marian Verhelst ook met het brede publiek. Zo is ze regelmatig te gast in de nationale media, met o.a. meerdere deelnames als 'huis-ingenieur' aan het TV-programma Het Lichaam Van Coppens en maakt ze deel uit van de vaste crew van de Nerdland podcast, een populaire maandelijkse podcast over wetenschap en technologie met 100.000 luisteraars in Vlaanderen en Nederland. Tenslotte richtte ze ook KU Leuven's InnovationLab op dat middelbare scholieren via projectdagen en workshops kennis laat maken met ingenieursvraagstukken.

Marian Verhelst won verschillende prijzen waaronder de laureaatprijs van de KVAB in 2016, de 2021 Intel Outstanding Researcher Award, en de André Mischke YAE Prize for Science and Policy in 2021. Ze was lid van het STEM platform van de Vlaamse regering van 2014 tot 2017 en van de Jonge Academie van 2013 tot 2018, inclusief een rol als co-voorzitter in 2016-2017.

Marian Verhelst werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Peter VERHOYEN

Als solist piccolo bij het Antwerp Symphony Orchestra wist Peter Verhoyen een uitstekende reputatie op te bouwen als specialist op dit instrument. Sinds 2006 ontwikkelde hij samen met pianist Stefan De Schepper diverse concertprojecten voor piccolo en piano. Met deze projecten toonde hij aan dat de piccolo als recital-instrument een plek verdient op het concertpodium. Een volgende stap was de realisatie van een reeks cd's (Piccolo Tunes, The Birds!, Piccolo Polkas, Psychobird, La Gazza Ladra, Ma Mère l'Oye, Mighty Metamorphoses) waarin de piccolo als solo-instrument centraal staat.

Voor zijn inzet voor de hedendaagse Vlaamse kamermuziek werd Peter in 2017 gelauwerd met de Fuga Trofee van de Unie van Belgische componisten.

Als piccolo-specialist is Peter een veelgevraagde solist in Europese conservatoria (Parijs (CNSMP), Hannover, Londen (Royal Academy), Weimar, Brno, Tilburg, Hannover,

Tilburg, Milaan, Cardiff,...) en internationale fluit- en piccoloconcerts in Europa (BFS Conventions, Adams Flute Festival, International Piccolo Festival) USA (NFA Conventions in New York, Anaheim, Las Vegas, Washington, San Diego, Orlando, Salt Lake City, ...) Columbia, Brazilië, Mexico en Australië om er concerten, masterclasses, lezingen en workshops te verzorgen.

Als docent Piccolo en Vakdidactiek Fluit is Peter tewerkgesteld aan de Artesis Plantijn Hogeschool te Antwerpen, afdeling Conservatorium. Hier richtte hij, als eerste in Europa, een opleiding tot master piccolo op. Deze opleiding kent een grote internationale uitstraling met studenten van Vlaanderen tot Australië. Peter's piccolo-masterstudenten weten zich te profileren door het behalen van prijzen op internationale piccolocompetities en werken in vast verband of freelance in nationale en internationale orkesten. Daarnaast is Peter ook aangesteld als senior lecturer Piccolo aan de Universität für Musik und darstellende Kunst te Graz.

Peter Verhoyen werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Stefaan WALGRAVE

Stefaan Walgrave is gewoon hoogleraar Politieke Wetenschappen aan de Universiteit Antwerpen. Hij behaalde daarvoor zijn doctoraat (1995) in de sociale wetenschappen aan de KU Leuven. Aan de UA richtte hij samen met collega's de onderzoeksgroep Media, Movements and Politics (M²P) op.

Stefaan Walgrave bestrijkt een breed pallet van onderwerpen in de politieke wetenschappen, maar de kern van zijn onderzoek gaat over politieke representatie, zijnde de relatie tussen de samenleving in haar vele gedaantes enerzijds en de politiek en de politieke verkozenen anderzijds. De belangrijkste vraag die in het werk van Walgrave centraal staat, is of de representatieve democratie werkt. Zijn politieke besluiten congruent met wat de bevolking wil en/of zijn ze een antwoord op wat de bevolking wil (responsiviteit)? Het meeste onderzoek van Walgrave bestudeert daarbij verkozen vertegenwoordigers en analyseert hoe ze zich verhouden tot burgers. Vaak wordt daarbij gewerkt met parallel onderzoek waarbij politici en burgers gelijkaardige vragen worden gesteld en worden bevraagd over hoe ze over de 'partij' aan de andere kant denken.

Voor dat onderzoek dat direct de politieke representatie onderzoekt ontving Walgrave twee ERC advanced research grants, en dat resulteerde in baanbrekend werk steunend op onderzoek in meer dan tien landen.

Naast het politieke-representatie-onderzoek sensu stricto waarbij politici en ongeorganiseerde burgers worden bestudeerd, houdt Stefaan Walgrave zich ook bezig met de andere gedaantes die de samenleving politiek gesproken kan

aannemen. Hij doet onderzoek naar sociale bewegingen, en hun protest, die een vorm van georganiseerde publieke opinie zijn en die ook invloed kunnen uitoefenen op, en beïnvloed worden door, politiek beleid en politieke actoren. Verder onderneemt Walgrave heel wat onderzoek over de politieke rol van de massamedia, gezien ook de massamedia een soort van afspiegeling van de samenleving zijn.

Stefaan Walgrave werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Patrick WILLEMS

Patrick Willems is gewoon hoogleraar stedelijke hydrologie en rivierkunde aan het departement Burgerlijke Bouwkunde van de KU Leuven. Hij is gespecialiseerd in de analyse van hydrologische extremen zoals overstromingen en waterschaarste, op basis van hydrologische en hydraulische modellen en statistische analysetechnieken, impactanalyse van de klimaatverandering en klimaatadaptatie. Hij heeft rond deze thema's meer dan 300 publicaties in internationale tijdschriften, waarvoor hij meer dan 10.000 citaties ontving. Hij was promotor van 60 doctoraten en 280 masterproeven.

Patrick Willems is momenteel ook directeur van de Arenberg Doctoraatsschool, die instaat voor de doctoraatsopleiding, kwaliteitsbewaking en opvolging van de ca. 3000 doctoraten in de groep Wetenschap en Technologie van de KU Leuven. Op het internationale vlak participeert hij frequent in Europese projecten en projecten van interuniversitaire ontwikkelingssamenwerking.

Hij neemt verder een actieve adviesrol op in het Vlaamse waterbeheer. Zo is hij momenteel voorzitter van het Vlaamse kenniscentrum en overlegplatform voor hemelwater- en afvalwaterbeheer Vlario en zetelt hij in meerdere commissies en werkgroepen zoals de High Level Taskforce Droogte, het Multidisciplinaire Expertpanel Hoogwaterbeveiliging, dat het rapport Weerbaar Waterland schreef, en de Taskforce Weerbare Westhoek van de Vlaamse Regering. Zijn onderzoeksgroep voerde meer dan 100 onderzoeksprojecten uit voor overheidsdiensten en andere actoren in het waterbeheer. Dit leidde tot meerdere richtlijnen en adviesdocumenten waarvan hij de hoofdauteur of mede-penhouder is. Hij wordt regelmatig gevraagd als keynote spreker op regionale en internationale samenkomsten en ook door de Vlaamse media om duiding te geven bij waterbeheer-gerelateerde thema's.

Patrick Willems werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

BUITENLANDSE LEDEN

Elke Klasse van de Academie telt onder haar leden ook verschillende buitenlandse leden. Zij dragen bij tot de internationale uitstraling van de Academie. Wanneer zij in België zijn, komen deze buitenlandse leden ook naar de Klassenvergadering en geven er, indien mogelijk, een voordracht.

In de Klasse van de Natuurwetenschappen werden dit jaar drie nieuwe buitenlandse leden verkozen:

Vittorio Loreto is hoogleraar natuurkunde van complexe systemen aan de Sapienza Universiteit van Rome en de externe faculteit van de Complexity Science Hub Wenen.

Van 2017 tot 2023 leidde hij de Sony Computer Science Laboratories in Parijs, waar hij ook leiding gaf aan het team Innovation, Creativity and Artificial Intelligence. In 2021 richtte hij een nieuw Sony Computer Science Laboratories op in Rome (CSL-Rome). CSL-Rome, opgericht via een gezamenlijk initiatief met het onderzoekscentrum Enrico Fermi, pakt de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen aan met specifieke initiatieven gericht op duurzame steden, de infosfeer en de verhoogde creativiteit.

Loreto's wetenschappelijke activiteit is vooral gericht op de statistische fysica van complexe systemen en de interdisciplinaire toepassingen ervan. Door de jaren heen is hij actief geweest op het gebied van granulaire media, complexiteits- en informatietheorie, netwerktheorie, sociale dynamiek en innovatiedynamiek. Hij publiceerde meer dan 200 gerefereerde internationale publicaties en was voorzitter van verschillende workshops en conferenties.

Eörs Szathmáry is professor aan de Eötvös University in Boedapest en onderzoeksprofessor aan het Institute of Evolution, Centrum voor Ecologisch Onderzoek in Boedapest. Hij leidt het Centrum voor de Conceptuele Grondslagen van de Wetenschap aan de Parmenides Stiftung in Pöcking.

Samen met zijn belangrijkste mentor, wijlen John Maynard Smith, heeft hij mede de vergelijkende en theoretische studie opgezet van wat nu algemeen bekend staat als de 'major transitions in evolution'. Hij heeft uitgebreid gewerkt op de oorsprong van het leven, de genetische code, de opkomst van de eukaryotische cellen en de oorsprong van natuurlijke taal bij de mensachtigen. Hij is een theoreticus die graag samenwerkt met experimentele collega's om theoretische ideeën te testen. Bij de Parmenides Stiftung coördineert hij de internationale ERC Synergy Grant MiniLife die

tot doel heeft minimalistische woonorganisaties bottom-up vanuit de chemie op te bouwen.

Zijn twee boeken werden in een tiental landen gepubliceerd. Szathmáry is lid van Academia Europaea, de Hongaarse Academie en de Noorse Academie van Wetenschappen en Letteren.

Frank Van Harmelen heeft in zijn vroege carrière substantieel bijgedragen tot het geautomatiseerd bewijzen van stellingen (met prof. Alan Bundy in Edinburgh) en aan CommonKADS, een ontwerptheorie voor op kennis gebaseerde systemen (met wijlen prof. Bob Wielinga in Amsterdam).

In de decennia na 2000 speelde hij een leidende rol in de ontwikkeling van het Semantische Web, dat gegevens op het web door middel van formele representaties semantisch interpreteerbaar maakt door machines. Hij is mede-ontwerper van de Web Ontology Language OWL, die een wereldwijde standaard en basis is geworden voor een hele onderzoeksgemeenschap. Hij was co-auteur van het eerste academische leerboek op dit gebied en was een van de architecten van Sesame, een RDF-opslag- en ophaalmachine die op grote schaal academisch en industrieel wordt gebruikt. Dit werk ontving de 10-jarige impactprijs op de International Semantic Web Conference.

Sinds 2020 leidt Van Harmelen het onderzoek naar 'Hybride Intelligente' systemen: AI-systemen die samenwerken met mensen in plaats van ze te vervangen. Hij is wetenschappelijk directeur van het Hybrid Intelligence Center dat gefinancierd wordt door een tienjarige nationale subsidie van € 20 miljoen, destijds de grootste subsidie ooit toegekend aan AI in Nederland. In het Hybrid Intelligence Centre werken vijftig promovendi en evenveel medewerkers van zeven Nederlandse universiteiten samen aan Hybride Intelligente systemen. Sinds 2018 heeft hij zijn onderzoeksgroep verschoven van puur symbolische kennisrepresentatie naar neuro-symbolische vormen van AI, met bijdragen tot een exhaustieve analyse van fuzzy logic-operatoren als brug tussen discrete en differentieerbare representaties, tot een taal voor neuro-symbolische ontwerppatronen, tot schaalbare methoden voor probabilistische neuro-symbolische gevolgtrekkingen, en tot veilig versterkend leren onder symbolische beperkingen.

In de Klasse van de Menswetenschappen werden dit jaar geen nieuwe buitenlandse leden verkozen.

In de Klasse van de Kunsten werd dit jaar één nieuw buitenlands lid verkozen:

Het onderzoek van **Erin Manning** situeert zich op het snijvlak van filosofie, esthetiek en politiek; altijd bezig met alter-pedagogische en alter-economische praktijken. Pedagogische experimenten staan centraal in haar werk, waarvan sommige plaatsvinden aan de Concordia University in Montreal waar ze leerstoelhouder is in Speculatief Pragmatisme, Kunst en Pedagogie aan de faculteit Schone Kunsten. Recente monografieën zijn "The Minor Gesture" (Duke 2016), "For a Pragmatics of the Useless" (2020) en "Out of the Clear" (minor compositions 2022).

Haar kunst is op textiel gebaseerd en relationeel georiënteerd, vaak participatief. Ze is geïnteresseerd in het detail van materiële complexiteit, in wat zich zijdelings aan de waarneming openbaart, in de kwaliteit van een texturale verbintenis met het leven.

Haar werk speelt vaak met synesthesie en aanraking, recentelijk in de erkenning van en het experimenteren van de ProTactile movement for DeafBlind culture and language. Tactiele voorstellingen zijn onder andere grootschalige werken geproduceerd met een verscheidenheid aan gereedschappen zoals tuften, haken, knopen en weven. 3e is de hoofddimensie van haar huidige onderzoek - een verkenning van de transversaliteit van de drie ecologieën: het sociale, het milieu en het conceptuele. Een iteratie van 3e is een project op het land ten noorden van Montreal waar wordt geëxperimenteerd met leven en leren. Het project is doordrongen van de erfenis van SenseLab, met name de vraag hoe collectiviteit tot stand komt in een meer dan menselijke ontmoeting met werelden in wording.

In de Klasse van de Technische Wetenschappen werden dit jaar geen nieuwe buitenlandse leden verkozen.

Openbare Algemene Vergadering – 14 december 2024

Programma

Hymne

Verwelkoming door de heer Christoffel Waelkens, voorzitter

Verslag door de heer Karel Velle, vast secretaris

Voorstelling van de nieuwe leden van de Academie

Muzikaal optreden

Proclamatie van de Laureaten van de Academie

Klasse Natuurwetenschappen: Wim Thiery

Klasse Menswetenschappen: Christophe Vandeviver

Klasse Kunsten: Sammy Baloji

Klasse Technische Wetenschappen: Nele Famaey

Proclamatie van de laureaten van de Fondsprijzen

Octaaf Callebautprijs: Eline Van Wayenbergh

Henri Vanderlindenprijs: Pablo Marchant

Jan Gillisprijs: Pieter Beck en Maarten Langhendries

Mgr. Charles de Clercqprijs: Dagmar Germonprez

Mgr. Renaat Lenaertsprijs: Eva Van Daele

Floris Van der Muerenprijs: Tine De Koninck

Proclamatie van de laureaat van de Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting: Jutho Haegeman

Muzikaal optreden

Uitreiking van de Gouden Penning aan Valerie Trouet

Lezing door Valerie Trouet

Receptie

Muzikale opluistering

Veronique DE RAEDEMAEKER

Veronique De Raedemaeker is een Belgische violiste woonachtig in Keulen. Ze is laureaat van verschillende nationale en internationale viool- en kamermuziekwedstrijden, waaronder Young Belgian Talent, Internationaler Anton Rubinstein Wettbewerb, Concours Breughel, Belfius Classics, interner Kammermusikwettbewerb HfMT Köln, Internationaler Violinwettbewerb der Kulturstiftung Hohenlohe en Vieuxtemps Concours. Van 2020-2022 was ze beurshouder van de Werner Richard Dr. Carl Dörken Stiftung, die haar selecteerde voor de concerttournee Best of NRW, en ze was artist in residence van SWUK in 2022-2023. In de loop der jaren is ze op verschillende gebieden ondersteund door YBT.

Veronique begon haar vioolstudie bij Francis Reusens aan de Academie voor Muziek, Woord en Dans in Lier. Na haar studie Grieks-Wiskunde, die ze combineerde met Jong Conservatorium, studeerde ze in 2016 af aan het Koninklijk Conservatorium Antwerpen met een Bachelor of Music bij Alissa Margulis. Onder leiding van Barnabás Kelemen behaalde ze de hoogste onderscheiding voor de masteropleiding Viool Solo en Neue Musik aan de Hochschule für Musik und Tanz Köln, waar ze in 2023 in de klas van Mikhail Ovrutsky het Konzertexamen-diploma met 'summa cum laude' afrondde. Tegelijkertijd leerde ze van gerenommeerde muzikanten zoals Philippe Graffin aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel, Ivry Gitlis, Julia Fisher, Tatiana Samouil, David Quiggle, Frank Peter Zimmerman, Pavel Vernikov, Paulo Álvares, Görgyi Pauk, Kristóf Baráti, Jonian Ilias Kadesha en András Keller en nam ze deel aan masterclasses en concerten op het Verbier Festival, Lugano Festival, Luzerne Festival, Schiermonnikoog Young Talent Festival, Festival Académie Ravel, Budapest Festival Academy, Musica Mundi en anderen.

De voorbije jaren werd Veronique uitgenodigd om op te treden op het Klavierfestival Ruhr, Arte Amanti Festival, Festival Rencontres musicales internationales Enghien en Acht Brücken Festival Köln. Recente solo-optredens omvatten werken van Beethoven, Schubert, Mendelssohn en Brahms, concerten met de Köln Sinfonietta, Gödölő Symphony Orchestra, East Flanders Symphony Orchestra en de Russian Chamber Philharmonic St. Petersburg. Ze trad op in concertzalen als Flagey & Bozar Brussel, Amuz Antwerpen, Miry & De Bijloke Gent, Philharmonie Keulen, WDR Funkhaus en Tonhalle Düsseldorf. In november 2023 speelde ze Beethovens Tripelconcert in de Elisabethzaal in Antwerpen.

Als gepassioneerd kamermuzikante treedt ze regelmatig op met haar eigen ensembles - Trio Gilu, Oreneta Kammerensemble, ÉRMA Ensemble en in duo met pianist Alexander Declercq (Duo Altiter) en met harpiste Mathilde Wauters. Haar cd Malinconia met werken van Prokofiev en Ysaÿe werd geprezen om zijn 'rijkdom aan

klank en instinctief mooie frasering' en werd in 2020 door de Vlaamse klassieke radio bekroond met de Choice of Klara.

In 2022 bracht ze samen met haar Trio Gilu de cd Garland - Songs for Soprano, Violin and Harp uit en in 2023 bracht ze de single 'Bach and Berio - a dyptich' uit. Al haar publicaties worden uitgebracht door Etcetera Records.

Haar fascinatie voor nieuwe muziek heeft haar in staat gesteld om samen te werken met hedendaagse componisten zoals Unsuk Chin, Helmut Lachenmann, Heinz Holliger en vele anderen. Ze is een van de oprichters van het ÉRMA Ensemble, ondersteund door Deutscher Musikrat, dat gespecialiseerd is in de uitvoering van nieuwe muziek.

Veronique speelt op een viool van Stefan-Peter Greiner. In 2024 werd ze in de kijker gezet in het programma 'De Twintigers' op Klara.

Beschouwingen van de Klassenbestuurders

Klasse van de Natuurwetenschappen

De leden van de Klasse Natuurwetenschappen hebben in 2024 zeven keer plenair vergaderd in een klassenvergadering, dit jaar onder leiding van bestuurder Luc Steels en onderbestuurder Jef Ongena.

Als onderdeel van de klassenwerking werden een aantal lezingen gehouden, verspreid over het jaar. De lezingen waren een nadere kennismaking met het werk van de (nieuwe) leden of prijswinnaars en gaven aanleiding tot interessante gedachtewisselingen.

In 2024 werden volgende lezingen gehouden:

- Niel Hens: 'Over het gebruik van wiskundige en statistische methoden in de epidemiologie van besmettelijke ziekten: een terugblik op de SARS-CoV-2-pandemie in België en een vooruitblik op pandemische intelligentie'
- Filip Du Prez: 'Innovatieve concepten om kunststofmaterialen te recycleren'
- Tijdens een gezamenlijke vergadering met de KTW op verplaatsing in het Von Karman Instituut (VKI) op 7 maart: Presentatie van het VKI door Peter Grogard.
- Karin Vanderkerken: 'Multipel myeloma, een model van de natuur?'
- Luc De Raedt: 'Leren en redeneren voor betrouwbare AI'
- Dominique Adriaens: 'Graven, bijten en grijpen: over waarom dieren er evolutionair uitzien zoals ze er uitzien'

Onder leiding van Luc Steels werkte de KNW in 2022 een nieuw idee uit. In samenwerking met Theater Aan Zee in Oostende werd een lezingenreeks opgezet onder de overkoepelende titel 'Wetenschap Aan Zee'. Wegens het grote succes werd dit in 2024 al voor de derde keer herhaald en de opkomst was opnieuw bijzonder goed. De driedaagse bestond uit drie themasessies: 'Biologie en klimaat' (Dominique Van Der Straeten, Valerie Trouet/Tom De Mil), 'Geheimen van de Noordzee' (Jan Seys, Vincent Langouche, Jan Haelters) en 'Verder kijken in de ruimte' (Christoffel Waelkens, Hans Plets, Rudy Swennen).

In 2024 keurde de Klasse de volgende nieuwe Standpunten goed:

- HPC-Vlaanderen in het Europese supercomputing ecosysteem (Annie Cuyt e.a.)
- Wetenschappelijke integriteit in perspectief (Bert Seghers, Gert Storms, e.a.)
- De Einsteintelescoop: met nieuwe ogen naar ons universum kijken (Alex Sevrin e.a.)

Leden van de KNW droegen in 2024 ook bij aan het Standpunt 'Vertrouwen in de wetenschap(per)' (Joos Vandewalle, Erika Vlieghe, Karolien Poels, e.a.).

Binnen de Klasse functioneren Permanente Studiegroepen die de ontwikkelingen in hun vakgebied volgen. De nieuwe onderverdeling is:

- Chemie
- Wiskunde en Computerwetenschappen
- Natuurkunde en Sterrenkunde
- Aardwetenschappen, Ecologie, en Biologie (inclusief moleculaire)

In 2024 werden volgende nieuwe gewone leden verkozen: Annemieke Madder (Scheikunde, UGent), Johannes Nicaise (Wiskunde, KU Leuven), Bart Preneel (Computerwetenschappen, KU Leuven).

Er werden volgende nieuwe buitenlandse leden verkozen: Vittorio Loreto (Natuurkunde en Complexe Systemen, Sapienza University Rome), Eörs Szathmáry (Evolutionaire Biologie, Eötvös Loránd University, Budapest) en Frank van Harmelen (Computerwetenschappen, Vrije Universiteit Amsterdam).

Klasse van de Menswetenschappen

Waarde consorores en confraters,

De hoofdtak van de KVAB is ongebonden en interdisciplinair nadenken over maatschappelijke, wetenschappelijke en artistieke evoluties, en hierover te debatteren. Maar naast deze genootschapswerking, die het historisch fundament van de Academie vormt, wordt – volgens de overeenkomst die de Academie met de Vlaamse Overheid is aangegaan – ook van haar verwacht dat zij bijdraagt tot de bevordering van wetenschap, kunst en cultuur van Vlaanderen, en actief deelneemt aan het publieke debat rond belangrijke maatschappelijke uitdagingen.

Tijdens de planningsvergadering die we enkele weken geleden, op initiatief van de vast secretaris en in zijn bijzijn, met het oude en nieuwe klassenbestuur hebben gehouden, zijn we tot de gezamenlijke conclusie gekomen dat de klasse der Menswetenschappen van de KVAB zich ook het voorbije jaar van deze belangrijke taken goed heeft gekweten.

Samen nadenken en debatteren over wetenschappelijke en maatschappelijke thema's, hebben we het voorbije jaar bovenal gedaan in de hoofdlezingen van onze, steeds talrijk bijgewoonde, maandelijkse vergaderingen, die ik hierna memoreer:

- Januari: Raf Van Rooy (Laureaat KVAB-KMW 2023): Het Grieks als cultuur- en geheimtaal in de Lage Landen: van Erasmus tot Paulos Nikolaos
- Februari: Marie-Sophie de Clippele (UCLouvain): La restitution de collections muséales belges : perspectives juridiques au départ d'une analyse des parties prenantes + Karel Velle: De restitutieproblematiek in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren
- Maart: Judith Herrin (buitenlands lid KVAB-KMW): The Mask of Byzantium
- Mei: Dirk Heirbout: Het onmogelijke wetboek. Waarom kan vastgeroest België toch 'razendsnel' een nieuw Burgerlijk Wetboek maken?
- Juni: Ilse Logie: Schrijven tussen talen: meertalige literatuur uit Latijns-Amerika
- September: Kristoffel Demoen: Alkibiades van Ilja Leonard Pfeijffer. Geen geschiedenis maar een leven.
- Oktober: Petra Meier: Wat een genderperspectief ons leert over het lichaam in de constructie van een vertegenwoordigende relatie in de politiek
- November: Leen d'Haenens: Opiniediversiteit als waarborg voor de democratie: Media in een veranderend speelveld

Deze lezingen getuigden van de wetenschappelijke expertise en brede eruditie van de sprekers, en vaak ook van het interdisciplinair karakter en de maatschappelijke relevantie van het gepresenteerde onderzoek. Had ik het muzikaal talent van Jan De Houwer, dan hief ik, zowaar een danklied aan voor al die sprekers, zoals Jan in onze gezamenlijke vergadering met de KANTL uit het diepst van zijn hart deed om Kristoffel Demoen te bedanken voor zijn prachtige lezing over Alkibiades.

Een genootschap kan worden gedefinieerd als "een vereniging waarbij elk lid haar of zijn lot vrijwillig verbindt met dat van de andere deelgenoten aan het wel en wee van de vereniging". Ook aan dit "verbindend" element van ons genootschap heeft onze klasse het voorbije jaar aandacht besteed. Ik denk daarbij aan de informele koffiepauzes voor en tijdens de klassenvergaderingen en de recepties nadien, maar zeker ook aan de meer formele momenten waarop onze overleden confrater Tony Peeters, in het bijzijn van zijn naaste familie, door Paul De Grauwe op ontroerende wijze werd herdacht en waarop we bij monde van Marnix Van Damme, Dominique Willems, en Kristin Davidse onze 75 jarige leden Alain De Nauw, Godelieve Laureys en Anne-Marie Vandenbergen een warme hulde hebben gebracht.

Ons genootschap is het voorbije jaar opnieuw aanzienlijk uitgebreid. Na in het begin van 2024 niet minder dan 5 gewone leden en één buitenlands lid in onze rangen te hebben opgenomen, werden in het najaar, met ruime meerderheden, nog eens vier nieuwe leden verkozen: Els Dumortier, Veronique Hoste, Veerle Rots en Stefaan Walgrave. Daarmee hebben we een verdere stap gezet in de richting van gezonde evenwichten in onze klasse op het vlak van gender, universitaire affiliaties en wetenschapsdomeinen, en zijn een aantal ontbrekende expertises binnengehaald, zoals straks, wanneer de nieuwe leden zich kort zullen voorstellen, overtuigend zal blijken.

Niet enkel op het vlak van de genootschapswerking, maar ook wat betreft haar bijdrage aan de bevordering van wetenschap, kunst en cultuur en aan het maatschappelijk debat, was onze klasse het voorbije jaar erg actief.

Hoewel de uitzonderlijk grote inspanning die onze klasse in 2023 inzake de productie van KVAB standpunten had geleverd dit had gewettigd, heeft onze klasse het voorbije jaar op dat vlak geenszins op haar lauweren gerust.

De auteurs van de Standpunten uit 2023 hebben op diverse wijzen de nodige ruchtbaarheid gegeven aan hun Standpunt.

Op 17 april 2024 stelden Anne-Marie Simon-Vandenbergen en Kristin Davidse in het Paleis der Academiën hun Standpunt "Het klimaatdebat in Vlaanderen. Eren analyse van taal en communicatie" voor, en een samenvatting van het Standpunt "Een noodzakelijk goed. Over het blijvend belang van de geesteswetenschappen" (Herman De Deyn, Gita Ghequière, Danny Praet, Jo Tollebeek en Sabine Verhulst) verscheen in het dubbelnummer 9/10 van Maja over "Ars rallentandi." Verder waren leden van onze klasse betrokken bij twee van de vier in 2024 gerealiseerde KVAB standpunten. Jan De Houwer, Karel Velle en Lieven Verschaffel maakten deel uit van de Stuurgroep van het Standpunt over "Wetenschappelijke Integriteit - Een landschapsanalyse" en Patrick Onghena leverde een bijdrage aan het Standpunt "Is de wetenschap(per) te vertrouwen?". Tenslotte zijn anderen zijn druk bezig aan nieuwe standpunten die in 2025 gefinaliseerd en gepubliceerd zullen worden. Meer bepaald zijn Bea Cantillon en Erik Schokkaert mede-auteurs van het Standpunt "Wie betaalt de energietransitie" (voorlopige titel) en zal er in 2025 een Standpunt

verschijnen van Alain De Nauw (m.m.v. Philip Traest) over "Een nieuw strafwetboek" (voorlopige titel).

Op initiatief van Inge Govaere en Willy Van Eeckhoutte werd, naar aanleiding van de nationale en Europese verkiezingen, de bestaande video-reeks van "Onder Professoren" over Confederalisme geactualiseerd en werd een nieuwe video-reeks over "ONZE Europese Unie" gelanceerd.

Verder hebben we, in samenwerking met de klasse van de Technische Wetenschappen, een nieuwe denkerscyclus rond de educatieve omgang met cognitief sterk functionerende lerenden op touw gezet, waarvan het eerste bezoek van de Denkers volgende week plaatsvindt en het slotsymposium in juni 2025 is voorzien.

En tenslotte fungeert Johan Wagemans als coördinator van de veelbelovende Lentecyclus 2025 over de visuele perceptie en visuele kunst onder de titel "More than meets the eye".

In naam van het KVAB bestuur dank ik de betrokken klassenleden voor hun zeer gewaardeerde bijdragen aan deze initiatieven.

Maar ik wijs ook graag én dankbaar ook op het vele werk dat in het voorbije jaar door consorores en confraters opnieuw is verricht, als voorzitter, secretaris of lid van de jury van één of meerdere prijzen die de academie uitreikt. Wie de juryrapporten naleest, is telkens weer geïmponeerd door de gedegenheid van dit jureringswerk. En als lid van het KVAB bestuur heb ik geleerd dat vele leden van onze en andere klassen zich ook nog op tal van andere, vaak minder in-het-oog-springende, manieren genereus inzetten voor de Academie, door het voorzitten van of participeren in allerlei KVAB werkgroepen of redactieraden van KVAB publicaties (zoals KVAB Verhandelingsreeks of het Nationaal Biografisch Woordenboek), het vertegenwoordigen van de KVAB op internationale fora, het verstrekken van occasioneel financieel, juridisch of beleidsmatig advies aan het KVAB bestuur, de actualisering en homogenisering van de reglementen van de fondsprijzen, enz.

Hen allemaal bij naam noemen, is onbegonnen werk.

Tijdens het recent overleg van het oud en nieuwe bestuur waar ik bij het begin van mijn terugblik al even naar verwees, hebben we ons niet enkel verheugd over al wat het voorbije jaar goed is gegaan, maar zijn er ook verbeterpunten besproken. Ik ga daar nu niet dieper op in; ze zullen (expliciet of impliciet) aan bod komen in de vooruitblik op het komend werkjaar van de nieuwe bestuurder.

Ik wil deze terugblik niet beëindigen zonder nog enkele woorden van bijzondere dank uit te spreken.

Vooreerst aan de onderbestuurder. Het was een groot voorrecht en plezier het voorbije twee jaar met jou te mogen samenwerken. Voor jouw warme betrokkenheid,

jouw wijze raadgevingen en jouw krachtdadige hulp ben ik je ontzettend dankbaar. Met jou en Koen Matthys als nieuwe bestuurder en onderbestuurder is het bestuur van onze klasse de komende jaren in heel goede handen.

Mede in naam van de onderbestuurder, bedank ik onze stafmedewerker Jan Albert, voor zijn grote beschikbaarheid, en voor de veelzijdige deskundigheid en oprechte belangstelling waarmee hij de werking van onze klasse de voorbije twee jaar beleidsmatig en organisatorisch heeft ondersteund.

Vast secretaris Karel Velle danken we voor de ontelbare keren waarop hij ons met raad en daad heeft bijgestaan. Het jaar 2024 was voor de ploeg die aan het roer van het KVAB schip stond in menig opzicht een stormachtig jaar. Met jouw immense bestuurservaring en jouw onnavolgbare werkracht heb je, samen met de voorzitter en ondervoorzitter, het KVAB schip in 2024 recht gehouden. Dat je er daarbovenop telkens weer in slaagde om razend snel en efficiënt te reageren op onze kleinere vragen om advies of hulp betreffende onze klasse, hebben we erg geapprecieerd.

Onze dank gaat ook uit naar Godelieve Laureys en Jo Tollebeek, die voor Sabine en mij het voorbije jaar opnieuw een grote steun waren op de maandelijkse bestuursvergaderingen van de KVAB.

En tot slot dank ik u allen voor uw engagement. De klasse, en bij uitbreiding de Academie, kunnen slechts functioneren door de actieve betrokkenheid en genereuze inzet van haar leden. En, zoals uit deze terugblik overtuigend is gebleken, was daaraan het voorbije jaar nogmaals geenszins een tekort.

Lieven Verschaffel

Klasse van de Kunsten

Beschouwing over werkjaar 2024 Klasse Kunsten

Overlijdens:

- Henk Decraemer, lid – overleden op 19 januari 2024
- Robert Vandereycken, erelid – overleden op 23 april 2024
- Bernard Huys, erelid – overleden op 12 oktober 2024
- Herman Sabbe, erelid – overleden op 15 november 2024

Nieuwe leden 2024:

- Till-Holger Borchert
- Pieter Schuermans
- Marjan Sterckx
- Eliane Van den Ende
- Peter Verhoyen

Buitenlands nieuw lid:

- Erin Manning

17 januari:

Jaarverslag 2023 door de bestuurder

Voorstelling en inauguratie van de nieuwe leden Koen Brams, Bart Demuyt, David Gullentops en Manfred Sellink

Lezing 21 februari:

Lezing door Paul Vandenbroeck: "Jheronimus Bosch" over het werk 'Tuin der Lusten'. De wonderlijke, verdroomde versmeltingen van anorganische, organische, dierlijke en menselijke elementen op het middenpaneel lokken tot op heden de verwondering van de toeschouwer uit.

Lezing 20 maart:

Lezing door Paola Vigano, buitenlands lid: "About the European city: thirty-five years of projects in Belgium".

18 april: algemene vergadering. Met boeiende lezingen over 'Chips: zes decennia jong', met veel aandacht voor het IMEC (Interuniversitair Micro-Electronica Centrum).

18 mei: lente-uitstap Aalst, gemengde gevoelens. Goede lezingen, trip naar kunstencentrum Netwerk viel tegen, bezoek aan privémuseum Alain Verleysen en stadswandelingen vielen wel in de smaak.

19 juni: Lezing van Annemie Van Kerckhoven over "33 Vrouwenreeksen", het boekwerk waar zij van 2011 tot 2023 aan werkte en dat gaat over reeksen waarin vrouw en theorie aan elkaar gekoppeld werden.

Bevestiging Laureaat Klasse Kunsten 2024: Sammy Baloji (45). Zijn werk is een doorlopend onderzoek naar het culturele, architecturale en industriële erfgoed van de Katanga-regio en stelt de impact van de Belgische kolonisatie en post-kolonisatie in vraag.

Lezing 18 september:

Peter Ritzen, buitenlands lid van de Klasse Kunsten, leidde ons door zijn 'années de pèlerinage' in verschillende wereldcontinenten. Kosmopolitisch van aard, reisde Ritzen ons met opmerkelijke bombarie langs de sporen van eeuwenoude tradities.

Denkersprogramma slotsymposium 3 en 4 oktober over 'Beleving en beschouwing in de kunst', met confrater Bart Verschaffel als voorzitter.

'Steeds vaker worden bezoekers van musea ondergedompeld in zintuiglijke, interactieve kunstervaringen. Maar hoe zit het met de diepgang, de reflectie? Zijn we kunst aan het beleven of aan het beschouwen? Of beide tegelijk? Onder leiding van Thierry de Duve, gingen we samen op zoek naar antwoorden.'

16 oktober: Lezing Katlijne Van der Stighelen

De Canon van Vlaanderen: een 'gewillige dienstmaagd van de politiek' of een 'divers, overtuigend en verrassend' aanbod? Als lid van de Canoncommissie peilt de spreker de discussies die rond de canon ontstonden en doet ze verslag van haar ervaringen.

20 november:

Lezing door Paul Vandenbroeck: "Een onwaarschijnlijke gevolgtrekking"

Van Bruegel kennen we de onafgewerkte houtsnede 'De Vuile Bruid'. Kunstgeleerden hebben tot nu toe geen sluitende verklaring van dit 'Bruegeliaanse' motief kunnen geven. Paul Vandenbroeck reisde naar Zuid-West Marokko om meer te weten te komen.

14 december:

Algemene vergadering Uitreiking van de Gouden Penning aan Valerie Trouet. Zij is een paleoklimatoloog die gespecialiseerd is in dendrochronologie. In haar wetenschappelijk werk gebruikt ze de studie van jaarringen van bomen om inzicht op te bouwen in klimaatschommelingen en -wijzigingen gedurende de laatste 2000 jaar.

Fien Troch, lid van de Klasse Kunsten, heeft om principiële redenen ontslag genomen uit de Academie. Zij kon zich niet vinden in de manier waarop de Academie heeft gereageerd op het ontslag van Hilde Heynen, ex-bestuurster van de Klasse Technische Wetenschappen.

Klasse van de Technische Wetenschappen

De Klasse Technische Wetenschappen vergaderde in 2024 zesmaal plenair, dit jaar onder leiding van bestuurder Hilde Heynen, daarin gesteund door het KTW bestuur. Dit bestuur vergaderde meermaals in de loop van het jaar en zorgde voor de goede werking van de Klasse en de voorbereiding van de klassenvergaderingen.

Op elk van deze vergaderingen waren de KTW leden talrijk aanwezig en waren er boeiende discussies over de vorderingen van actieve werk- en reflectiegroepen en over technologische ontwikkelingen en hun maatschappelijke impact. Er werd ook telkens verslag uitgebracht over internationale contacten, KVAB-aangelegenheden, etc.

Waar mogelijk startte elke vergadering met minstens één lezing. In 2024 kwamen aan het woord:

- Sarah Verhulst (Laureaat KTW 2022): 'Recente ontwikkelingen in machinaal horen en hoortecnologie'
- Tijdens een gezamenlijke vergadering met de KNW op verplaatsing in het Von Karman Instituut (VKI) op 7 maart: Presentatie van het VKI door Peter Grogard.
- Tijdens de AV van 18 april : Minisymposium: 'Chips zes decennia jong: een technologisch partnerschap voor de uitdagingen van de 21e eeuw'
 - Hoe Vlaanderen op de wereldkaart van de micro-elektronica kwam (Hugo De Man)
 - Hoe kunnen chip toepassingen Vlaanderen en Europa nog meer op de kaart zetten? (Liesbet Lagae)
 - De toekomst van chip technologie: een veelbelovend verhaal met belangrijke 'caveats' (Jan Rabaey)
- Lieven Danneels: 'Het innovatiesysteem in Singapore'
- Georges Gielen: 'Over chips, generatieve AI en (het tekort aan) talent'
- Christian Stevens: 'Chemical Synthesis to face Challenges of Today and Tomorrow'

In 2024 keurde de Klasse de volgende nieuwe Standpunten goed:

- Vertrouwen in de wetenschap(per) (Joos Vandewalle, Erika Vlieghe, Karolien Poels, e.a.)
- Wetenschappelijke integriteit in perspectief (Bert Seghers, Gert Storms, e.a.): voor de KTW maakte Elisabeth Monard deel uit van de standpuntwerkgroep.

Traditiegetrouw droegen leden van de Klasse Technische Wetenschappen in 2024 ook heel actief bij tot het Denkersprogramma. In 2024 was KTW de drijvende kracht achter de Denkerscyclus 'Stikstof: in alle redelijkheid' met Siegfried Vlaeminck (UAntwerpen), Willy Verstraete (KTW, UGent) en Erik Smolders (KTW, KU Leuven).

Er zijn in KVAB drie reflectiegroepen die geleid worden door KTW-leden: Reflectiegroep Energie, Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie en

Reflectiegroep Responsible Research and Innovation. Meer details over hun activiteit in 2024 is te vinden in de desbetreffende passage van dit verslag.

Op internationaal vlak was de KTW actief betrokken bij initiatieven van internationale koepels van ingenieursacademies (CAETS, euro-CASE, EASAC).

Op Belgisch niveau zetelen vertegenwoordigers van de KTW (KVAB) en van de CTS (Classe Technologie et Société) van de ARB (Académie Royale de Belgique) in BACAS, de Belgian Academy Council of Applied Sciences.

In 2024 werden volgende nieuwe binnenlandse leden verkozen: Tim Berckmoes (abc-engines), Marian Verhelst (Micro-elektronica, KU Leuven), Patrick Willems (Hydrologie, KU Leuven), Stéphane Berghmans (Technopolis) en Ann Steegen (Barco).

Mededelingen in de Klassen

Klasse van de Natuurwetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 10 januari: Niel Hens: 'Over het gebruik van wiskundige en statistische methoden in de epidemiologie van besmettelijke ziekten: een terugblik op de SARS-CoV-2-pandemie in België en een vooruitblik op pandemische intelligentie'
- 6 februari: Filip Du Prez: 'Innovatieve concepten om kunststofmaterialen te recyclen'
- 7 maart: Tijdens een gezamenlijke vergadering met de KTW op verplaatsing in het Von Karman Instituut (VKI): Presentatie van het VKI door Peter Grognaard (directeur).
- 13 juni: Karin Vanderkerken: 'Multipel myeloma, een model van de natuur?'
- 8 oktober: Luc De Raedt: 'Leren en redeneren voor betrouwbare AI'
- 6 november: Dominique Adriaens: 'Graven, bijten en grijpen: over waarom dieren er evolutionair uitzien zoals ze er uitzien'

Klasse van de Menswetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 20 januari: Raf Van Rooy (Laureaat KVAB-KMW 2023): 'Het Grieks als cultuur- en geheimtaal in de Lage Landen: van Erasmus tot Paulos Nikolaos'
- 24 februari: Marie-Sophie de Clippele (UCLouvain): 'La restitution de collections muséales belges: perspectives juridiques au départ d'une analyse des parties prenantes'
- 24 februari: Karel Velle: 'De restitutieproblematiek in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren'
- 16 maart: Judith Herrin (buitenlands lid KVAB-KMW): 'The Mask of Byzantium'
- 25 mei: Dirk Heirbaut: 'Het onmogelijke wetboek. Waarom kan vastgeroest België toch 'razendsnel' een nieuw Burgerlijk Wetboek maken?'
- 15 juni: Ilse Logie: 'Schrijven tussen talen: meertalige literatuur uit Latijns-Amerika'
- 21 september: Kristoffel Demoen: 'Alkibiades van Ilja Leonard Pfeijffer. Geen geschiedenis maar een leven.'
- 21 september: Marlene van Niekerk: 'De poëzie van Wilma Stockenström in eco-kritisch perspectief'
- 19 oktober: Petra Meier: 'Wat een genderperspectief ons leert over het lichaam in de constructie van een vertegenwoordigende relatie in de politiek'
- 16 november: Leen d'Haenens: 'Opiniediversiteit als waarborg voor de democratie: Media in een veranderend speelveld'

Klasse van de Kunsten

De volgende lezingen werden gehouden:

- 21 februari: Paul Vandenbroeck: 'Jheronimus Bosch en zijn iconisch drieluik met de zogenaamde Tuin der Lusten'
- 20 maart: Paola Vigano, buitenlands lid: 'About the European city: thirty-five years of projects in Belgium'
- 19 juni: Anne-Mie Van Kerckhoven: 'Alles=Goed'
- 18 september: Peter Ritzen, buitenlands lid: 'A New Cosmos from China to Europe, a metaphoric Odyssee in Music, for World-peace & Love' (met pianobegeleiding)
- 16 oktober: Katlijne Van der Stighelen: 'De Canon van Vlaanderen: een 'gewillige dienstmaagd van de politiek' of een 'divers, overtuigend en verrassend' aanbod?'
- 20 november: Paul Vandenbroeck: 'Een onwaarschijnlijke gevolgtrekking'

Klasse van de Technische Wetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 18 januari: Sarah Verhulst (Laureaat KTW 2022): 'Recente ontwikkelingen in machinaal horen en hoortechnologie'
- 7 maart: Tijdens een gezamenlijke vergadering met de KNW op verplaatsing in het Von Karman Instituut (VKI): Presentatie van het VKI door Peter Grognaard (directeur).
- 18 April: Tijdens de AV: Minisymposium: 'Chips zes decennia jong: een technologisch partnerschap voor de uitdagingen van de 21e eeuw'
 - Hugo De Man: Hoe Vlaanderen op de wereldkaart van de micro-elektronica kwam
 - Liesbet Lagae: Hoe kunnen chip toepassingen Vlaanderen en Europa nog meer op de kaart zetten?
 - Jan Rabaey: De toekomst van chip technologie: een veelbelovend verhaal met belangrijke 'caveats'
- 7 mei: Lieven Danneels: 'Het innovatiesysteem in Singapore'
- 10 september: Georges Gielen: 'Over chips, generatieve AI en (het tekort aan) talent'
- 14 november: Christian Stevens: 'Chemical Synthesis to face Challenges of Today and Tomorrow'

Klassenoverschrijdende vergaderingen

In 2024 werden vier Klassen- en/of academie-overschrijdende vergaderingen georganiseerd:

- Naar goede gewoonte vond de septembervergadering van de Klasse van de Menswetenschappen plaats in samenwerking met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde (KANTL), op 21 september 2024 in Gent bij de KANTL. Lezingen werden gehouden door Marlene van Niekerk: 'De poëzie van Wilma Stockenström in eco-kritisch perspectief' en door Kristoffel Demoen: 'Alkibiades van Ilja Leonard Pfeijffer. Geen geschiedenis maar een leven.'.
- De gezamenlijke vergadering van KNW en KTW vond plaats op 7 maart in het Von Karman Instituut (VKI), met een presentatie van het VKI door Peter Grogard en een geleid bezoek.
- Op 19 april vond de jaarlijkse gezamenlijke vergadering van de vier Klassen plaats op uitnodiging van de Klasse van de Technische Wetenschappen. In het eerste deel van de vergadering gaf de vast secretaris een toelichting bij het financieel verslag 2023 en de begroting 2024 van de KVAB. Vervolgens was er een Minisymposium: 'Chips zes decennia jong: een technologisch partnerschap voor de uitdagingen van de 21e eeuw':
 - Hoe Vlaanderen op de wereldkaart van de micro-elektronica kwam (Hugo De Man)
 - Hoe kunnen chip toepassingen Vlaanderen en Europa nog meer op de kaart zetten? (Liesbet Lagae)
 - De toekomst van chip technologie: een veelbelovend verhaal met belangrijke 'caveats' (Jan Rabaey)
- Op 18 mei hielden de vier Klassen samen hun Lentevergadering in Aalst. In de Bibliotheek Utopia werden lezingen gehouden door Arnoud Van Der Straeten over 'De bibliotheek Utopia', Roger D'Hondt over 'Van Abstract tot performance, hoe kunst en cultuur in Aalst ontwortelden uit de fabrieksstad' en Willem Elias over 'Kan Carnaval de wereld redden?'. In de namiddag konden de leden kiezen uit twee begeleide stadswandelingen en twee bezoeken waaronder het kunstencentrum Netwerk en het privémuseum Alain Verleysen.

Teneinde de samenwerking met de Jonge Academie te bevorderen en om contacten te stimuleren tussen de leden van zowel de KVAB als de Jonge Academie worden de leden van de Jonge Academie uitgenodigd op alle klassenvergaderingen, op de Openbare Vergadering van december en op de Lentevergadering van mei. De Jonge Academie wordt tevens vertegenwoordigd door één van haar voorzitters in de Raad van Bestuur van KVAB. Daarnaast vindt er samenwerking plaats bij tal van andere evenementen.

De Klassen- en/of academie-overschrijdende Standpunten moedigen de leden aan om over hun eigen Klasse heen met andere leden en/of academies samen te werken.

Ook tal van stuurgroepen zijn Klassen- en/of academie-overschrijdend zoals bijvoorbeeld deze van het Denkersprogramma en de Reflectiegroepen.

Huldiging jarige leden

Bij beslissing van het Bureau op de vergadering van woensdag 6 februari 2002, worden de laudatio's van de 75-jarigen integraal opgenomen in het jaarboek, met een foto. De viering van de andere jubilarissen wordt gewoon vermeld.

Klasse van de Natuurwetenschappen

Het volgende lid wordt voor zijn verjaardag geëerd: Dirk Van Dyck (75).

De huldiging vond plaats tijdens de februarivergadering van 2024.

Huldiging voor de heer **Dirk Van Dyck**:

Dirk Van Dyck: 75 jaar geworden op 27 juni 2023! Dirk is niet alleen emeritus van de Universiteit Antwerpen na een meer dan verdienstelijke loopbaan: hij is een octopus Wetenschapper, maar meer daarover hieronder.

Dirk en ik leren mekaar kennen in 1974, op het moment dat hij assistent is aan het toenmalige Rijksuniversitair Centrum (RUCA) te Antwerpen en ik mijn studies wiskunde aanvat. Destijds deelden de opleidingen wiskunde en natuurkunde heel veel vakken, en ik moet me dus door een lijvige cursus fysica worstelen en beland zo af en toe op zijn bureel met vragen. In 1977 behaalt Dirk zijn doctoraat en in 1987 voegt hij daar een aggregaat hoger onderwijs aan toe. In 1988 wordt hij dan benoemd als zelfstandig academisch personeelslid (ZAP) aan het RUCA.

Hij is een bevlogen onderzoeker, getuige daarvan de meer dan 400 internationale publicaties en zowat 15 wetenschappelijke naslagwerken die hij realiseert. Het "Handbook of Microscopy" uitgegeven door Wiley in 1996, is een heel Antwerps initiatief, met de collega's Amelinckx, Van Landuyt en Van Tendeloo. In 2012 volgt het Wiley "Hand-book of Nanoscopy", samen met Staf Van Tendeloo en Stephen Pennycook, dat vele duizenden malen geciteerd wordt. Dirk wordt internationaal geroemd voor zijn werk in de elektronenmicroscopie, electronendiractie, fasereconstructie en microtomografie. Hij heeft de basis gelegd voor technieken die nu wereldwijd gebruikt worden voor de kwantitatieve reconstructie van atoomstructuren beneden de Angstromschaal.

Dirk heeft duidelijk zijn stempel gedrukt op de microscopie en de nanoscopie en is daarom lid van verschillende editorial boards. In 2002 bekomt hij daarenboven om wille van zijn wetenschappelijk werk in de elektronenmicroscopie en de

microtomografie de Francqui leerstoel aan de KULeuven, na voordracht door zowel de Faculteit Wetenschappen als de Faculteit Ingenieurswetenschappen.

Omwille van zijn grote interesse in de beeldverwerking en de patroonherkenning, sticht hij in 1991 de onderzoeksgroep Visielab binnen het departement Natuurkunde van de toenmalige Universitaire Instelling Antwerpen (UIA). Dit zeer succesvolle lab herbergt zo'n 30 wetenschappelijke medewerkers en is nog altijd springlevend en toonaangevend. Maar hij was ook eerst en vooral staflid van het EMAT centrum voor elektronenmicroscopie te Antwerpen. Dit centrum herbergt zo'n 7 elektronen-microscopen en ruim 60 wetenschappers.

Uiteindelijk worden uit het Visielab meerdere succesvolle spin-offs geboren. Ik vermeld dan vooral Skyscan voor niet-destructief onderzoek van objecten en Xenomatix voor de lidar technologie. Beide kenden een eenvoudig begin en zijn uitgegroeid tot bedrijven met een indrukwekkende omvang. Gerelateerd daaraan is Dirk houder van vele internationale patenten. Hij is zeer gericht op innovatie.

Dirk inspireert ook graag anderen tot innovatie. Daarom neemt hij van 2004 tot 2008 de verantwoordelijkheid van Vice-rector Onderzoek op aan de Universiteit Antwerpen. Ik vermeld daarbij graag dat hij in die periode als een rots in de branding mee aan de wieg stond van het huidige Vlaamse Supercomputer Centrum. Tijdens de periode van zijn vice-rectoraat is hij lid van zowat alle Vlaamse organisaties die wetenschappelijk onderzoek financieren: FWO-Vlaanderen, IWT, VIB, IMEC, de Herculesstichting, de Vlaamse raad voor wetenschapsbeleid, ...

De cijfers die zijn prestatie weergeven zijn duizelingwekkend. Behalve het grote aantal wetenschappelijke artikels en boeken, moet ik ook nog een hele rist patenten vermelden, de begeleiding van 35 doctoraten, meer dan 15000 citaties, en ga zo maar verder. Hij blijft een veel gevraagd keynote spreker, recent nog in september op de "Global summit on Nanotechnology and Materials Science" te Rome.

Dirk is lid van onze Koninklijke Vlaamse Academie sinds 2006 en in 2015 werd hij erelid van de Royal Microscopical Society in de UK. In 2008 kent de Universiteit van Lima in Peru hem daarenboven een eredoctoraat toe. Sinds 2016 is hij lid van de 8-koppige Vlaamse adviesraad voor Innoveren en Ondernemen of VARIO. Sedert 2017 is hij er ondervoorzitter van. De VARIO-leden worden ten persoonlijke titel aangesteld per besluit van de Vlaamse Regering op voordracht van de voogdijminister.

Van harte proficiat, Dirk!

Annie Cuyt

Klasse van de Menswetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: Alain De Nauw (75), Godelieve laureys (75) en Anne-Marie Vandenberg (75).

De huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2024.

Huldiging voor de heer **Alain De Nauw**:

Geachte consorores,

Geachte confraters,

Toen ik destijds als deeltijds docent aan de Faculteit Rechten van de Vrije Universiteit van Brussel begon, diende ik er nog een beetje mijn weg te zoeken. Ik heb immers aan de Gentse universiteit gestudeerd en ben er een aantal jaren werkzaam geweest als voltijds assistent. Dat ik mij al gauw thuis voelde aan de VUB was te danken aan de wat kleinere schaal van de universiteit en aan de haar gans eigen open en stimulerende werksfeer, maar zeker ook aan het gegeven dat ik er al snel wegwijs werd gemaakt door een aantal fijne nieuwe collega's. Alain De Nauw was er één van. Ik vond het opmerkelijk en schitterend tegelijk dat een collega als Alain, die toch tot een andere vakgroep behoorde en die toen al één van de grote namen van onze faculteit was, zich onmiddellijk zo openstelde voor een nieuwkomer als ik.

Ruim dertig jaar later zal collega De Nauw mij naar aanleiding van mijn emeritaat aan de VUB een roman schenken van de hand van de Engelse auteur Robert Cedric Sherriff, Het boek is in 1936 voor het eerst uitgekomen onder de originele titel "Greengates" en werd in het Nederlands vertaald met als titel "Een tweede leven". Het is het verhaal van een bediende in een verzekeringsonderneming die na zijn pensioen en tegen zijn eigen verwachting in een nieuwe uitdaging vindt als secretaris van de buurtvereniging in een nieuwbouwwijk, "Greengates" genaamd, waar hij en zijn echtgenote een nieuw huis hebben aangekocht ... of hoe een relatief eenvoudig gegeven in deze roman op een sublieme en niet van ironie gespeende manier wordt beschreven.

Deze twee persoonlijke ervaringen, geachte toehoorders, leggen de grote zin voor collegialiteit van confrater De Nauw bloot, maar ook zijn groot empathisch vermogen. Een gesprek voeren met Alain zal in het logische verlengde daarvan, zelfs onder juristen, altijd meer zijn dan een louter juridische gedachtewisseling, en zal zich ook uitstrekken tot maatschappelijke, culturele of andere, vaak ook individueel-menselijke aspecten. Dergelijke gesprekken zijn bovendien steeds aangenaam want, zoals wijlen Luc Huybrechts van het Hof van Cassatie het uitdrukte: Alain De Nauw is steeds minzaam en "a man of good company".

Wij weten dat Alain De Nauw als professor steeds strenge eisen heeft gesteld aan zijn studenten. Hij doceerde jarenlang onder meer de basisvakken van het strafrecht en het strafprocesrecht, dus die gestrengheid lijkt mij logisch en is trouwens steeds algemeen aanvaard geworden gelet op het professoraal gezag en de hoogstaande kwaliteit van het onderwijs van betrokkene en – niet in het minst – diens rechtvaardigheidsgevoel bij de beoordeling van de studenten. Alain was trouwens op professioneel vlak ook streng voor zichzelf en hij kon daarin behoorlijk consequent zijn.

Alain De Nauw is voor alles evenwel een groot jurist. Hij is binnen het domein van het strafrecht een wetenschappelijke autoriteit waarvan de faam en het gezag de taal- en landsgrenzen ver overstijgen. Zijn wetenschappelijk oeuvre bestaat uit een indrukwekkend aantal publicaties in zowel het Nederlands als het Frans op het vlak van het strafrecht en het strafprocesrecht.

De academische loopbaan van Alain De Nauw is geheel aan de Vrije Universiteit van Brussel tot ontwikkeling gekomen. Na studies in de rechten en de criminologie heeft Alain er in 1976 een doctoraat in de Rechten behaald over de tussenkomst van derden in strafzaken. Promotor van het proefschrift was Professor Herman Bekaert bij wie hij assistent werd om erna, vrij spoedig, toe te treden tot het onderwijzend personeel. Confrater De Nauw heeft in 2011 het emeritaat opgenomen als buitengewoon hoogleraar.

Naast zijn academische loopbaan heeft professor De Nauw het strafrecht ook in de praktijk bedreven. Hij heeft – zoals wel eens wordt omschreven – “langs beide kanten van de balie” gestaan. Hij werd na zijn studies immers advocaat bij de balie te Brussel, was vervolgens gerechtelijk stagiair bij het parket van de Procureur des Konings te Brussel alwaar hij het nadien tot substituut-procureur des Konings bracht om vervolgens terug te keren naar de balie te Brussel.

Deze vrij unieke combinatie van de hoedanigheden van hoogleraar, procureur en advocaat heeft ontegensprekelijk het inzicht en het aanvoelen van het strafrecht, de strafgerechten en de strafrechtspraak van confrater De Nauw verdiept en verfijnd. Die combinatie heeft tevens gemaakt dat zijn talrijke publicaties wetenschappelijk hoogstaand en tegelijk voor de rechtspraktijk steeds leerrijk en bruikbaar zijn. Het wetenschappelijk werk van De Nauw vertoont alleen al om die reden een bijzondere relevantie. De immense studentenpopulatie die het genoeg had om door professor De Nauw te worden onderwezen, heeft op die wijze ook de gelegenheid gekregen om de strafrechtelijke basisprincipes af te toetsen bij een eminent ervaringsdeskundige.

Alain De Nauw heeft een sterke stempel gedrukt op de wetenschappelijke ontwikkeling van het straf- en het strafprocesrecht in België en hij heeft dat vanuit verschillende oogpunten gedaan, of het nu om het materieel strafrecht ging, dan wel om de principes en de grondslagen waarop de strafrechtelijke leerstukken en de strafbaarstellingen steunen. Het kan niet de bedoeling zijn om daar binnen de

feestelijke context van vandaag diep op in te gaan, laat staan dat een niet-penalist zoals ik daar al goed in zou slagen. Daarom beperk ik mij tot een paar gebalde bedenkingen bij wat ik de voorbije weken zoal heb kunnen lezen over de betekenis van confrater De Nauw als penalist.

Strafrechtelijke regelgeving wordt niet gemonopoliseerd door het Strafwetboek en het Wetboek van Strafvordering. Er bestaan immers daarnaast zoveel afzonderlijke, verspreid liggende regelingen met elk een eigen luik strafrechtelijke handhaving, dat het geen sinecure is om op dat vlak een voldoende overzicht te behouden. Confrater De Nauw is er als één van de weinige Nederlandstalige auteurs in geslaagd om wat overzicht en houvast te bieden in dat versnipperde strafrechtelijke landschap met zijn gedifferentieerd misdrijvenapparaat. Hij heeft het bijzonder strafrecht of de leer van de diverse misdrijven die traditiegetrouw wat stiefmoederlijk werd behandeld, op de kaart gezet. Hij heeft dat via zijn publicaties gedaan, zoals met zijn meermaals uitgegeven "Inleiding tot het bijzonder strafrecht", maar zonder twijfel heeft hij dat ook gedaan door middel van deskundigenadvisering ten behoeve van het beleid. Bij wege van voorbeeld volsta ik wat dat betreft met een vermelding van de bijdrage van confrater De Nauw aan de werkzaamheden van de toenmalige Interuniversitaire Commissie tot Herziening van het Milieurecht in het Vlaamse Gewest, wat het luik "Handhaving" betreft.

De wetenschappelijke roeping van confrater De Nauw heeft steeds bij het strafrecht gelegen, maar hij is er zich niettemin terdege van bewust dat strafrechtelijke sanctionering slechts één van de mogelijke instrumenten uitmaakt om menselijke gedragingen te sturen. Ook andere rechtsdisciplines, zoals het burgerlijk recht, het bestuursrecht of het tuchtrecht, kunnen daartoe – misschien zelfs meer aangepaste – instrumenten leveren. Zo wijst confrater De Nauw in zijn veel geciteerd boek dat naar aanleiding van zijn lessenreeks in het raam van de Francqui-leerstoel aan de UCL werd uitgegeven onder de titel "Les métamorphoses administratives du droit pénal de l'entreprise", op de toenemende interferentie tussen het bestuursrecht en het ondernemingsstrafrecht. Hier zien wij De Nauw als een open en praktijkbewuste wetenschapper die zich niet laat opsluiten binnen de cocon van de strikte strafrechtelijke theorievorming. Ik wil hier ter zijde trouwens opmerken dat in de publicaties van confrater De Nauw ook de problematiek van de mensenrechten nooit ver weg is en dat deze problematiek een apart aandachtspunt heeft uitgemaakt doorheen zijn ganse loopbaan.

In een interview voor De Juristenkrant pleitte Filiep Deruyck, de opvolger van collega De Nauw aan de universiteit, destijds voor minder strafrecht en voor een strafrecht dat zich minder bezig houdt met zaken die eigenlijk buiten de scope ervan zouden moeten vallen, met alle gevolgen van dien op het vlak van overbevraging, seponering en dergelijke meer. Ik zag daar zó de visie in van zijn grote leermeester De Nauw. Confrater De Nauw sloot zijn bijdrage voor het Verslagboek van het door confrater Hubert Bocken in 2011 voor de Academie georganiseerde congres over de gerechtelijke hervorming af met het volgende citaat: "Het is een fictie te menen dat de maatschappelijke problemen van het begin van de 21ste eeuw, veroorzaakt door

de uiteenlopende vormen van kleine, gewelddadige, geraffineerde of georganiseerde delinquentie, alleen via de strafrechtsbedeling kunnen worden opgelost"... of hoe grote wetenschappers ook steeds nog over enig relativiseringsvermogen blijken te beschikken.

Confrater De Nauw heeft herhaaldelijk het belang benadrukt van het feit dat de discipline van het strafrecht een zo kwaliteitsvol mogelijke en wetenschappelijk begeleide wettelijke omkadering zou krijgen. Dit blijkt bijvoorbeeld duidelijk uit de tekst van zijn lezing voor deze Klasse uit 2002 getiteld "Naar een juridische ex post wetsevaluatie in het straf(proces)recht ?". Ook in discussies naar aanleiding van de hervorming van het strafprocesrecht wees hij op de noodzaak om de impact van bepaalde hervormingen op het vlak van bijvoorbeeld te veelvuldige procedure-incidenten of het ongebreideld inroepen van rechtsmiddelen, voldoende op voorhand te evalueren en hij pleitte in dat verband al vrij snel voor een "Dienst Wetenschappelijk Beleid" die de Federale Overheidsdienst Justitie daartoe zou kunnen bijstaan en voor een intenser overleg met de praktijk op dat vlak. Onze Klasse heeft alvast iets om naar uit te kijken nu confrater De Nauw heeft meegedeeld bereid te zijn om mee te werken aan een Standpunt over onder meer de recente hervorming van het Strafwetboek.

Alain De Nauw heeft de positie van de strafrechter geleidelijk aan zien veranderen. Tot het midden van de jaren zeventig van de vorige eeuw kon de Belgische strafrechter zich verheugen in een vrijwel onbegrensde eerbied voor zijn uitspraken en had de burger een groot vertrouwen in de legitimiteit en het moreel gezag ervan. Mede onder invloed van veranderende vormen van criminaliteit en de internationalisering ervan, maar ook als gevolg van het gewijzigde tijdsbeeld in het algemeen, heeft dat vertrouwen evenwel een serieuze deuk gekregen, zodanig zelfs dat naar aanleiding van een aantal spraakmakende en gemediatiseerde strafzaken aan het einde van de vorige eeuw verwijten van wereldvreemdheid en rechterlijke onbekwaamheid niet van de lucht waren. Het siert confrater De Nauw dat hij zijn gehele wetenschappelijke gewicht ter wille van een goede werking van onze rechtstaat heeft ingezet om dat tij zoveel als mogelijk te doen keren. Vanuit dat streven was hij bijvoorbeeld één van de drijvende krachten achter het boek dat naar aanleiding van de Postuniversitaire cyclus Willy Delva in 1998 werd uitgegeven met als titel "Wie is er bang van het strafrecht ?".

Ook bij andere gelegenheden wees De Nauw vanuit zijn wetenschappelijke expertise regelmatig op bepaalde maatschappelijke of andere praktische gevolgen van sommige ontwikkelingen en nam hij op dat vlak zijn verantwoordelijkheid op. Zo was het volgens hem een illusie te denken dat een hervorming van de strafrechtsbedeling kon gebeuren wanneer men alle rechten en belangen van alle betrokken actoren intact wilde laten voortbestaan. Hervormingen vergen in de praktijk inderdaad soms offers en dreigen bijwijlen bepaalde heilige huisjes naar woelig vaarwater te leiden. Divergerende rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en het Hof van Cassatie komt onvermijdelijk ook voor in het strafrecht en in het strafprocesrecht. Confrater De Nauw poogde inzicht te verwerven in de oorzaken van de uiteenlopende rechtspraak en

formuleerde constructieve remediërmogelijkheden in het besef dat dergelijke divergenties de taak van de feitenrechter bemoeilijkten en niet bevorderlijk waren voor de rechtszekerheid.

Alain De Nauw heeft zich ook altijd bijzonder ingezet om de banden tussen de Belgische en de Nederlandse strafrechtswetenschappers aan te halen. Hij was één van de voortrekkers, en jarenlang de Belgische secretaris, van de Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland die, afwisselend in België en Nederland, een jaarvergadering organiseert waarbij een aantal juridische thema's worden besproken die voor beide landen relevant zijn. Confrater De Nauw heeft gedurende lange tijd de vergaderingen geleid van de afdeling Strafrecht binnen de vereniging wanneer die in Nederland doorgingen. Egbert Myjer, de gewezen Nederlandse rechter in het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, omschreef de wijze waarop confrater De Nauw de betrokken jaarvergaderingen voorzat als volgt: "bescheiden, beminnelijk, waar nodig gestreng, ter zake kundig en wijs, met immer een lach. De hem kenmerkende lach die je welkom doet zijn: open, ontwapenend en hartelijk. Zo iemand te ontmoeten – al is het maar eens per jaar – is altijd weer een feest".

Beste Alain, ik zou het niet beter kunnen uitdrukken. Alleen denk ik namens mijn geachte medeleden van de Klasse te mogen spreken als ik zeg dat wij bijzonder verheugd zijn dat wij méér dan één keer per jaar in uw gezelschap mogen vertoeven en dat wij hopen om dit nog lang te kunnen doen.

Marnix Van Damme

Huldiging voor mevrouw **Godelieve Laureys**:

Onze wegen hebben elkaar vaak gekruist...

Ik heb het voorrecht gehad om consoror Laureys gedurende haar hele loopbaan van dichtbij te hebben gevolgd, van haar studentenjaren Germaanse filologie in Gent tot nu. Onze beider loopbaan verliep dan ook vrij parallel. Maar onze vriendschap ging dieper dan louter professioneel: wij hadden vaak dezelfde kijk op de kleine en grote dingen van het leven, zoals Lief het vorig jaar zelf ook al formuleerde. Ik heb toen echt genoten van haar prachtige laudatio en de appreciatie is zeer zeker wederzijds. Ik ken Lief als een gedreven persoon, ambitieus in de goede zin, maar ook zeer diplomatisch, luisterbereid en loyaal.

Nooit het Noorden kwijt

Ter gelegenheid van haar emeritaat in 2014 verscheen een liber amicorum onder de veelzeggende titel "Nooit het Noorden kwijt". Sinds haar 15e was Lief inderdaad

verliefd op de Zweedse taal en die liefde is nooit meer weggegaan. Ze studeerde dan ook Germaanse filologie aan de UFSIA (kandidaturen) en aan de RUGent (licenties). Het Zweeds was toen nog een keuzevak, maar ze volgde alle vakken die van dicht of van ver met Scandinavistiek te maken hadden. Lief is dan ook een ware talenknobbel: zij beheerst niet enkel het Zweeds, maar ook het Deens en het Noors als een 'near native', heeft een grondige en vloeiende beheersing van het Engels, Frans en Duits en kan een aardig woordje Spaans, Fins en IJslands.

Na haar licentiaatsdiploma in 1970 spoorde haar promotor, wijlen Prof. Alex Bolckmans, haar aan om een postgraduaat te behalen aan de universiteit van Kopenhagen en om nadien als gastonderzoeker aan de universiteit van Lund in Zweden haar doctoraat op te zetten. Ze werd daarna achtereenvolgens navorser bij het NFWO en assistente in de Scandinavistiek in Gent. Ze behaalde haar doctoraat in 1979 met een scriptie over de adverbiale bepaling in het gesproken en geschreven hedendaagse Zweeds. Achteraf verbreedde ze aanzienlijk haar onderzoeksterrein, van de syntaxis van het Zweeds naar de contrastieve lexicografie van de Scandinavische talen (+ het Fins) en de pluricentrische taalvariatie.

In 1983 werd ze benoemd tot gewoon hoogleraar Scandinavische Talen en Culturen aan de Rijksuniversiteit Groningen. Tien jaar lang zou ze de Scandinavistiek in Groningen een nieuwe impuls geven. Ze zal zich ook volledig inwerken in het Nederlands universitair systeem. Voor Lief behoren die Groningse jaren tot de gelukkigste van haar loopbaan. Zij vergat Gent echter niet en stichtte in 1992 het Interuniversitair Centrum voor Scandinavische Studies (ICSS), waarbij de samenwerking tussen de 2 RUG, die nog steeds bestaat, officieel werd bezegeld. Ik had het voorrecht de stichtingsceremonie bij te wonen als decaan van de FLW van Gent, en herinner mij levendig de leerrijke trip van Gent naar Groningen samen met de toenmalige directeur van Volvo Gent (Lars Malmros).

Hetzelfde jaar, in 1992, keerde Lief als gewoon hoogleraar terug naar Gent: geen gemakkelijke beslissing voor haar, hoewel het van buitenaf voor de hand liggend leek voor een vrouwelijke hoogleraar met 2 jonge kinderen. Lief bleef echter tot haar emeritaat als onbezoldigd gasthoogleraar verbonden aan de RUGroningen en ze versterkte de samenwerking tussen beide universiteiten in het kader van de uitbouw van het strategisch partnership van de U4.

De vakgroep Scandinavistiek in Gent was toen piepklein (één hoogleraar, één werkleider, een halftijdse praktijkassistent en één FWO-aspirant) met een instroom van 19 eerstejaarsstudenten. Haar voorganger Prof. Bolckmans was er wel in geslaagd de scandinavistiek, die al sinds het einde van de 19e eeuw aan de Gentse universiteit in de vorm van occasionele keuzevakken werd aangeboden, uit te bouwen tot een volwaardig studietraject binnen de Germaanse filologie, maar de personeelsbezetting en de studenteninstroom bleven laag.

Het was zeker geen sinecure om een groeipad uit te tekenen, maar Lief bleef niet bij de pakken zitten: ze werkte hard aan de visibiliteit van de vakgroep, binnen de

faculteit, maar ook daarbuiten. Ze zette zich in om onderzoeksfondsen aan te boren en projectaanvragen in te dienen, meteen een solide ERASMUS-netwerk uit te bouwen, contacten te leggen met zustervakgroepen in Scandinavië, het netwerk van de scandinavisten van Nederland ten volle te benutten, de banden met de ambassades te versterken, contacten te leggen met Scandinavische bedrijven... en niet in het minst studenten te werven. Ze werkte hard en met bijzonder veel succes. De tijden waren dan ook gunstig: Zweden, Finland en Noorwegen hadden net hun aanvraag voor lidmaatschap bij de Europese unie ingediend en stonden te trappelen om contacten te hebben met het hart van Europa. Scandinavië was ook bij ons populair. Omdat Zweden als een politiek en sociaal vooruitstrevend land en een moderne welvaartmaatschappij werd gezien, bestonden er grote verwachtingen van de toetreding van Zweden tot de EU. Dat vertaalde zich ook in de belangstelling voor de opleiding. De studentenaantallen stegen dan ook gestaag vanaf de jaren '90.

Het is ook belangrijk te noteren dat wat de Scandinavische talen betreft, en het Zweeds in het bijzonder, de Universiteit Gent in de Belgische context de enige is die een volwaardig academisch curriculum heeft uitgebouwd. Lief heeft altijd de ambitie gehad om de Scandinavische dimensie uit te bouwen en te consolideren: niet enkel het Zweeds, maar ook de kennis van de andere Scandinavische talen, hun literatuur en de maatschappelijke ontwikkelingen in Scandinavië in het studieprogramma te integreren. Ze is in die opzet bijzonder goed geslaagd.

Een drievoudig onderzoeksterrein

De onderzoeksactiviteiten van consorior Laureys ontplooiden zich op 3 vlakken: syntaxis, contrastieve lexicografie en pluricentrische taalvariatie. Haar syntactisch onderzoek heeft zijn focus in de functionele grammatica, is corpusgebaseerd en bestudeert syntactische en semantische complementatiepatronen van het werkwoord. Haar lexicografisch en lexicologisch onderzoek leidde tot drie woordenboekprojecten en daarnaast ook tot meta-lexicografische studies over de optimalisatie van contrastieve lexicaal databestanden. Ze is hoofdredacteur van het Van Dale Nederlands-Zweeds/Zweeds-Nederlands woordenboek (1996), van het Groot Nederlands-Deens woordenboek (2004) en van het Groot woordenboek Nederlands-Fins/Fins-Nederlands (2012). De derde onderzoekslijn omvat een vergelijkende studie naar pluricentrische taalvariatie in het Nederlandse en het Zweedse taalgebied en meer bepaald naar de generieke kenmerken van dit type van natiegebonden taalvariatie.

Lief Laureys publiceerde een vijftiental boeken als auteur of editor en publiceerde daarnaast een groot aantal hoofdstukken in boeken en artikelen in internationale tijdschriften. Ze was promotor van 11 afgewerkte doctoraten. Ze nam deel als spreker aan een 150-tal wetenschappelijke conferenties en symposia, waarvan ca. 30 als keynote spreker. Ook nu blijft ze vrij actief op onderzoeksgebied met meerdere publicaties en deelnames aan wetenschappelijke conferenties, evenals de ontwikkeling van de online versies van de 3 eerder genoemde woordenboeken.

Passie voor beleid

Al in 1981 maakte Lief een eerste zijsprong en werd ze gedetacheerd naar de Vlaamse Interuniversitaire Raad als beleidsmedewerker. Daar werkte ze onder leiding van de toenmalige secretaris-generaal, Jef Van der Perre, aan een project over universitair management. Tijdens haar opdracht op de VLIR begon zij haar tweede liefde te koesteren: het universitaire beleid en de bredere visie op de universiteit als kennisorganisatie. Ook die liefde heeft haar nooit meer losgelaten.

Ze vervulde twee mandaten als lid van de RvB van de UGent en zetelde ook 4 jaar in het bestuurscollege. In de loop van haar carrière vervulde ze talrijke functies in adviesraden en bestuurscommissies in binnen- en buitenland, niet in het minst in Nederland. In 2005 werd Lief dan ook door Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden benoemd tot officier in de Orde van Oranje Nassau. Als motivering voor de onderscheiding worden enerzijds de inspanningen van G. Laureys genoemd om een rechtstreekse dialoog tussen het Nederlandse en het Scandinavische taalgebied te bevorderen en anderzijds haar betrokkenheid bij het Nederlandse universitaire onderwijs en in het bijzonder haar bijdrage aan de kwaliteitsbewaking door het voorzitterschap van de faculteitsbrede algehele visitatiecommissie Letteren.

Tussen 2016 en 2023 was ze ook Presidente van het Vlaams-Nederlands cultuurgenootschap de Orde van den Prince. Tonnen beleidservaring dus...

Last but not least: Lief en de Academie

Vooraleer consoror Laureys haar kandidatuur indiende voor de functie van voorzitter van de KVAB had ze binnen de Academie reeds verschillende functies waargenomen. Ze werd lid van de KMW in 2007, werd achtereenvolgens onderbestuurder in 2014 en bestuurder van de KMW in 2016. Sinds 1 januari 2021 tot het einde van dit jaar vervult ze de rol van vertegenwoordiger van de KMW binnen de RvB. Haar grote engagement wordt gekenmerkt door een regelmatige aanwezigheid en pertinente, verfrissende en genuanceerde tussenkomsten in het belang van KVAB. Ze was een actieve getuige van het hele reilen en zeilen van de Academie, van alle aspecten met betrekking tot het dagelijks beheer, maar ook van meer specifieke aangelegenheden zoals delicatere dossiers van meer 'politieke', juridische en ethische aard. Haar groot hart voor de KVAB blijkt uit haar lidmaatschap van talrijke jury's, werk- en stuurgroepen.

Onder haar leiding, en in samenwerking met confrater Kries Versluys, kwam ook een belangwekkend Standpunt van de KVAB tot stand met de titel "Language Matters. Taalgebruik en taalbeleid aan de Vlaamse universiteiten". Het Standpunt ligt op het snijvlak van twee van haar bijzondere kwaliteiten. Beschouwingen over de noodzaak van een lingua franca, over de impact van het Engels op de kwaliteit van het onderwijs en in de maatschappij in het algemeen, worden geschraagd door haar diepgaand inzicht in sociolinguïstische processen. Inhoudelijk is het exposé op de essentiële punten verrijkt door haar professionele expertise. Maar gezien in de werkgroep die het Standpunt voorbereidde onvermijdelijk meningsverschillen

bestonden over deze gevoelige taalkwestie, is het vooral te danken aan haar diplomatische gaven dat de werkgroep uiteindelijk een breed gedragen consensus bereikte. Het Standpunt onderscheidt zich dan ook van gelijkaardige manifesten over dit onderwerp, omdat 1/ het gedragen wordt door een diep wetenschappelijk inzicht in de materie, 2/ gekenmerkt wordt door nuance en verfijning, en 3/ in de aanbevelingen de huidige restrictieve, complexe en louter kwantitatieve Vlaamse wetgeving op de korrel neemt, terwijl ook de extreme verengelsing van het universitair bestel in Nederland als een negatief exemplum wordt afgewezen. Dat het Standpunt pleit voor een tweesporenbeleid, waarbij de zorg voor het behoud van het Nederlands als cultuur- en academische taal samengaat met een uitgesproken internationale oriëntering, heeft veel te maken met de internationale carrière van consoror Laureys zelf. Vertrouwd met zowel het Vlaamse, Nederlandse als Scandinavische universitair bestel, was zij in een unieke positie om als wetenschapper en als ervaringsdeskundige de soms tegenstrijdige taalnoden van het academisch bedrijf in een indringend advies vast te leggen.

Uit dit alles blijkt duidelijk dat Lief Laureys de KVAB een bijzonder warm hart toedraagt. Haar nakend voorzitterschap komt dan ook niet als een verrassing: het stond in de sterren geschreven dat Lief ooit voorzitter zou worden van onze Academie.

Wensen voor de toekomst

Beste Lief. Ik wens je dan ook een bijzonder boeiend voorzitterschap toe, met hopelijk ook nog wat tijd om volop te genieten van je familie, je lievelingsplekjes in België, Denemarken en daarbuiten en om onze Klasse nog regelmatig te verrassen met boeiende lezingen en publicaties. Beste Lief, het ga je goed.

Dominique Willems

Huldiging voor mevrouw **Anne-Marie Vandenberg**:

Beste consorores en confraters, beste Anne-Marie,

Het is niet eenvoudig om een academisch leven van meer dan vijftig jaar samen te vatten in tien minuten. Daarom zal ik me laten leiden door het principe dat een dossier voor zich spreekt, en al zeker als het een sterk dossier is. We kennen elkaar al heel lang, Anne-Marie, en om zeker te zijn dat mijn persoonlijke appreciatie de zaken niet teveel kleurt, heb ik er gewoon je dossier bijgenomen.

Het is nu een verworven inzicht dat een academisch dossier uit drie grote delen bestaat, onderwijs, onderzoek en dienstverlening, en dat in alle drie leiderschap van groot belang is. Er zijn natuurlijk verschillende vormen van leiderschap en één van de rode draden doorheen deze laudatio is dat Anne-Marie haar leidinggevende rol

vorm gegeven heeft op een manier die achteraf bekeken heel vooruitstrevend was. Ze was een rolmodel voor wat men nu democratische empowerment noemt. Ze verdeelde verworven middelen onder alle leden van haar groep, moedigde iedereen aan om verantwoordelijkheid op onderzoeksvlak te nemen en persoonlijke initiatieven uit te bouwen.

Anne-Marie startte in 1971 als assistente bij het Seminarie voor Engelse en Oudgermaanse taalkunde aan de toenmalige Rijksuniversiteit Gent o.l.v. Professor René Derolez. In 1978 behaalde ze haar doctoraat met het proefschrift *The Grammar of Headlines in The Times from 1870 to 1970*. Van dan af werden haar taalkundige vakken toevertrouwd, als lector en suppleant. In 1987, ongeveer 10 jaar na het behalen van haar doctoraat, werd ze benoemd tot docent. Zo ging dat toen. Jonge academici moesten lang "hun plaats kennen" en hun tijd afwachten.

In haar onderwijs was Anne-Marie een echte all-rounder. Ze doceerde historische en synchrone vakken, klankleer, spraakkunst, discours en pragmatiek. Het is ongewoon dat een Anglist al die – vaak zeer technische – deelgebieden op haar onderwijs-palmares kan schrijven. Naast vele cursusnotities, publiceerde Anne-Marie drie handboeken. Twee handelden over de grammatica van het Engels, die ze niet als een stel formele regels voorstelde, maar als middelen en strategieën voor communicatie. Het derde handboek was een gids voor de uitspraak van het Engels door Nederlandstaligen, waarvan drie edities verschenen met Beverly Collins als coauteur. Decennialang was dit het handboek dat aan Nederlandstalige universiteiten en hogescholen gebruikt werd.

Het is dus duidelijk dat Anne-Maries leiderschap op onderwijsvlak gebaseerd was op de uitzonderlijke breedte en diepte van haar vakkennis. Daarmee enthousiasmeerde ze haar studenten en daarvoor kreeg ze veel waardering van hen. Ik heb al heel wat toevallige ontmoetingen meegemaakt tussen Anne-Marie en vroegere studenten, die haar, vaak na lange tijd, nog spontaan aanspreken. Dat leidt dan tot gewoon warm-menselijke ontmoetingsmomenten.

De diepste bron van Anne-Maries functioneren als academica was – en is nog steeds – haar onderzoek. Dit spitste zich overwegend toe op grammaticale systemen van het Engels. Het gaat daarbij niet om het 'capteren' van formele (en droge) regels die ergens voor het grijpen liggen en die dan in een soort taalbijbel verzameld worden die de studenten moeten memoriseren. Grammaticale naslagwerken, hoe waardevol ook, zijn alleszins nooit perfect en alomvattend, zelfs niet die van de meest beschreven taal op onze planeet, het Engels. Bestaande grammatica's en studies zijn veeleer 'opstappen' naar meer kennis en inzicht. Als functioneel taalkundige streeft Anne-Marie naar meer inzicht in de dynamische taalsystemen die zich ontwikkelen in allerlei sociaal-culturele contexten en die we gebruiken om over de wereld te denken en met elkaar te interageren. Het zijn die rijke betekenissystemen, en hun historische evolutie, die zij wil vatten en doorgronden.

Het veld dat Anne-Marie in haar onderzoek bestreken heeft, is enorm breed: het strekt zich uit van theorie over taalbeschrijving tot toepassing – drie domeinen die elkaar onderling bevruchten. Deze kruisbestuiving is het duidelijkst in het onderzoek van Anne-Marie over modaliteit, de uitdrukking van noties zoals waarschijnlijkheid, mogelijkheid en wenselijkheid. Talrijk zijn de studies waarin ze de systemen en subsystemen van modaliteit vanuit synchroon, diachroon en contrastief standpunt bestudeerd heeft. Bijna even talrijk zijn de studies waarin ze naar de keuze van uitdrukkingen van wenselijkheid en waarschijnlijkheid in de pers en in het politieke debat kijkt, en verheldert welke de communicatieve effecten zijn. Die 'toegepaste' onderzoekslijn getuigt van de interesse in het maatschappelijk en politiek debat die we in heel Anne-Maries loopbaan vinden. De bekroning van haar werk over modaliteit is ongetwijfeld het boek *The Semantic Field of Modal Certainty. A Corpus-Based Study of English Adverbs*, dat ze samen met Karin Aijmer grotendeels hier in de Academie schreef dankzij het fellowship dat de KVAB aan Karin Aijmer toekende. Dit boek is een echt standaardwerk, zonder vervaldatum, dat reeds heel vaak geciteerd werd en waarop men nog lang zal kunnen voortbouwen.

Aan de slag gaan met experts waar die zich ook bevinden, nationale en internationale samenwerking dus -- dat is een constante in Anne-Maries loopbaan. Dit wordt nu gezien als essentieel voor een productieve academische loopbaan. In dat opzicht was Anne-Marie haar tijd ver vooruit. Reeds als doctorale studente, keek ze buiten België en behaalde ze een MA aan de universiteit van Reading, waar ze met Frank Palmer, specialist op het gebied van modaliteit, in contact kwam. En reeds als doctoranda publiceerde ze in internationale tijdschriften en volumes zodat ze feedback van internationale experts ontving en haar onderzoek deelde met een ruim publiek. Ze heeft vaak samen met andere auteurs gepubliceerd -- nationaal o.m. met Dominique Willems, die haar evenknie in Franse Taalkunde aan de UGent was, en internationaal met, zoals reeds vermeld, Karin Aijmer, en verder Peter Bull, Peter White, Jan Ola Östman (eveneens een KVAB-fellow) en Chris Butler, historiograaf van de functionele taalkunde en eredoctor van de UGent gesponsord door Anne-Marie. Met Chris Butler heeft ze net een boek over kleurtermen in de poëzie van Dylan Thomas geschreven. Anne-Marie was ook promotor van heel wat succesvolle collaboratieve, en vaak interuniversitaire, projecten zoals drie GOA's over contrastieve grammatica, IUAP's en Wetenschappelijke Onderzoeksgemeenschappen -- dit in een tijd toen zulke grote projecten bij de humane wetenschappen nog minder aan de orde waren. Anne-Marie maakte deze keuzes niet omdat ze voelde dat samenwerken een trend zou worden maar omdat ze graag en goed met mensen samenwerkt.

En zo zijn we op het domein van de academische dienstverlening beland. Anne-Marie heeft als promotor 17 PhD's tot een goed eind gebracht. Een aantal van hen werden aan de UGent benoemd, zoals Mieke Van Herreweghe, huidig vicerector van de UGent. Anderen werden aan diverse tertiaire instellingen in Vlaanderen met open armen ontvangen. Anne-Marie was ook heel actief in de organisatie van internationale congressen en workshops en in het editen van volumes en tijdschriften, belangrijk maar in een aantal opzichten ondankbaar werk omdat het vaak onderschat wordt. Het is in deze contexten dat ik het geluk heb gehad om in de

vroege jaren negentig haar pad te kruisen. Ik werd voor interuniversitaire samenwerking verwelkomd door de groep Engelse Taalkunde in Gent, waar Anne-Marie met haar fijngevoeligheid en hartelijkheid een uitzonderlijk aangename en positieve sfeer creëerde. Ze leidde de groep op democratische én strijdvaardige wijze. Ze steunde alle leden van de groep, vanaf hun predoc-tijd, om eigen profielen en initiatieven te ontwikkelen en zich internationaal te oriënteren. Kortom, ze belichaamde een vorm van onderzoeksmanagement die pas later, in de 21ste eeuw, het beleidsmodel van het FWO en van de universitaire Onderzoeksraden zou worden met o.m. het toekennen van bench fees aan jonge onderzoekers. In 1994, stichtten Anne-Marie, Dirk Noël en ikzelf het tijdschrift *Functions of Language*. Daarmee wilden we tegemoetkomen aan de nood aan een peer-reviewed, aan de functionele taalkunde gewijd, tijdschrift. De wenkbrauwen werden toen wel even gefronst in bepaalde hoeken over het feit dat een zo jong – en overwegend vrouwelijk – Belgisch team dat soort initiatief genomen had. Maar dit ebde vlug weg en het nieuwe tijdschrift werd positief ontvangen. Anne-Marie bleef 20 jaar op post als co-editor met al het – vaak onderschatte – werk dat dit meebracht. Het liet haar toe het tijdschrift een mooie impact factor te zien verwerven.

Heel haar loopbaan heeft Anne-Marie beleidsfuncties aan de UGent vervuld -- zonder dat van de daken te verkondigen. Vanaf 1987 tot 1995 was ze diensthoofd van het Seminarie voor Engelse en Oudgermaanse taalkunde. Daarna was ze gedurende twee termijnen voorzitter van de vakgroep Engels. In 2005 aanvaardde ze de belangrijke functie van Onderwijsdirecteur Letteren. In al die functies was ze een "stille kracht" (met nadruk op "kracht"). Ze zocht de schijnwerpers niet op, maar ze 'stond' er wel, en ze leverde veel inspanningen en denkwerk voor de 'goede zaak' van het betrokken gremium. Dat was bv. zo met de rol die ze als Onderwijsdirecteur speelde in de reorganisatie van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte van vakgroepen in performante onderzoeksgroepen, waardoor het onderwijs duidelijker in onderzoek verankerd werd en samenwerking tussen onderzoekers in bijvoorbeeld de taalkunde gestimuleerd werd.

Niet heel lang na de intense periode als Onderwijsdirecteur koos Anne-Marie ervoor om vervroegd op emeritaat te gaan in 2010. Ze wou plaats maken voor de volgende generatie en verdeelde al haar nog resterende persoonlijke onderzoeksmiddelen onder haar opvolgers die het werk voor Engelse taalkunde zouden voortzetten. Een belangrijke reden voor haar vervroegd emeritaat was dat ze zich wou wijden aan werk met meer direct maatschappelijk nut. Deze heroriëntatie werd a.h.w. symbolisch bekrachtigd toen ze in 2009 lid werd van de klasse van de menswetenschappen van de KVAB. Ze richtte zich onmiddellijk op een probleem dat haar zeer nauw aan het hart ligt, namelijk onderwijs en talige diversiteit. Zovele kinderen over heel de wereld worden geconfronteerd met problemen in hun vorming omdat hun thuistaal niet hun schooltaal is. Die problemen worden verder gecompliceerd door culturele diversiteit en sociale ongelijkheid die vaak botsen met de gevoerde taalpolitiek. Anne-Marie bestudeerde een aantal aspecten van deze problematiek eerst in Zuid-Afrika, waar ze gedurende verschillende semesters aan de University of the Western Cape verbleef. (Deze universiteit is gericht op de emancipatie van de Zuid-Afrikaanse

bevolking.) In de keuze voor Zuid-Afrika speelde ongetwijfeld Anne-Maries grote bewondering voor Nelson Mandela een belangrijke rol. In een persoonlijk gesprek vertrouwde ze me eens toe hoe inspirerend ze het voorbeeld en de ideeën van Mandela vindt. Bijvoorbeeld: Om te vechten tegen onrecht moet je heel boos zijn maar ook veel liefde hebben – en vergevingsgezindheid. Met de woorden van Nelson Mandela: People learn how to hate. They can also learn to love. en Love comes more naturally to the human heart. Dit blijft een belangrijke boodschap in deze tijden waarin de donkere wolken zich opstapelen. Na het einde van de apartheid in 1994 bewoog er veel in de taalpolitiek in Zuid-Afrika. Talige en culturele diversiteit werden expliciet bestempeld als een meerwaarde en inheemse Zuid-Afrikaanse talen werden ingezet als onderwijsmedium (tenminste voor een deel van het lager onderwijs). Maar sociale ongelijkheid en armoede bleven voor een groot deel van de inheemse bevolking grote belemmeringen voor succes op school en toegang tot het hoger onderwijs. Anne-Marie gaf een lezing over deze problematiek in onze klasse. Samen met Caroline Kerfoot redigeerde ze in 2015 een verzameling artikelen over Language in epistemic access: mobilizing multilingualism and literacy development for more equitable education in South Africa als een thematisch nummer voor het tijdschrift Language and Education. Ze boog zich ook over talige diversiteit in het Vlaams onderwijs, meer specifiek over de moeilijkheden die immigrantenkinderen wier thuistaal niet het Nederlands is, ondervinden. Samen met Piet Van Avermaet en Stef Slembrouck schreef ze het KVAB-standpunt: Talige diversiteit in het Vlaams onderwijs. Problematiek en oplossingen. Meer recent werkten Anne-Marie en ik onder de auspiciën van de KVAB samen over de rol van taal in het klimaatdebat in Vlaanderen, waarover tot nu toe verrassend weinig studies verschenen waren. Hoe worden taalkundige mechanismen en strategieën ingezet en hoe verduisteren of verhelderen die de communicatie? Samen met nationale en internationale collega's werd dit domein aangeboord in een denkerscyclus, een workshop, een geredigeerd volume in de reeks Verhandelingen van de KVAB, en een KVAB-standpunt. Deze recente 'supercyclus' over klimaatcommunicatie heeft enorm veel te danken aan je gedrevenheid, je pro-activiteit en je expertise, Anne-Marie.

De KVAB heeft ook veel te danken aan Anne-Maries dienstverlening -- eens te meer als 'stille kracht'. Ze was onderbestuurder van de Klasse in 2021 en 2022, toen Jo Tollebeek bestuurder was. Sinds 2015, tien jaar dus, is ze ook Voorzitter van de Publicatiecommissie van de KVAB, en Voorzitter van de Redactieraad van de Verhandelingen van de KVAB – Nieuwe reeks, met al het werk dat dit meegebracht heeft.

Anne-Marie, ik besef dat je je met je natuurlijke bescheidenheid wat ongemakkelijk voelt bij dit soort laudatio. Maar het was belangrijk om stil te staan bij alles wat je verwezenlijkt hebt en je daarvoor, ter gelegenheid van je 75ste verjaardag, te feliciteren. We weten ook dat je enthousiasme om bij te dragen aan relevant onderzoek nog lang niet op is.

Bovenal willen we je bedanken voor alles wat je aan je collega's gegeven hebt en wat je als rolmodel betekend hebt in je lange en rijke academische leven.

Anne-Marie, oprecht en hartelijk dank voor alles en dat het jou, je man, je kinderen en kleinkinderen, die zoveel voor je betekenen, goed mag gaan.

Kristin Davidse

Klasse van de Kunsten

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: Siegfried De Buck (75), Hans Vlieghe (85) en Koenraad Tinel (90).

De huldigingen voor de heren Vlieghe en Tinel vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2024.

De huldiging voor de heer De Buck vond plaats tijdens de maartvergadering van 2025.

Huldiging voor de heer **Siegfried De Buck**:

Zie ons hier staan; precies vijftig jaar nadat ik toevallig je galerie binnen wandelde op de Kuiperskaai waar een vriend van me zijn eerste tentoonstelling had. We geraakten ogenblikkelijk aan de praat.

Je had net "L'Ecole des Métiers d'Art" van de abdij van Maredsous achter de rug, de strenge bewaakster van de eeuwenoude kennis van de edele-metaalbewerkers. Een school met een visie op het onderhouden van oude ambachten maar ook met een spiritualiteit.

Misschien stamt uit deze religieuze omgeving het idee van de geladen materie, waar je het dikwijls over hebt: over hoe, voorbij of juist door de intelligentie van de spieren of het vinger-geheugen door de edelsmid het inerte betekenisloze metaal met poëzie geladen wordt, geheiligd door de deskundige behandeling, het métier.

Materie bezielen doe je al je leven lang. Je doceerde aan de Karel De Grote hogeschool en je won belangrijke prijzen:

In 1978 al werd je laureaat provinciale prijs Oost-Vlaanderen, er volgde in 1983 een onderscheiding "De Beers, Solitair voor haar", een beeld werd in 1985 aangekocht door de Vlaamse gemeenschap en haalde recent de strenge selectie in de publicatie "Reflecties, blikken over de collectie Vlaamse gemeenschap"; in 1992 won je de Felix De Boeckprijs voor Edelsmeedkunst. Dit alles werd bekroond door het Henry Van de Velde Award voor wat een "lifetime achievement" heet.

Er volgde een solo-tentoonstelling in het Design Museum van Gent.

Werken van jou reisden de wereld rond en vonden hun eindbestemming in o.a. het Boymans-Van Beuningen Museum, Victoria and Albert Museum, het Smuckmuseum en we passeren alle prestigieuze galerieën waar ze werden tentoongesteld.

Je toegewijd bestuurderschap van deze klasse zes jaar na je coöptatie is niemand vergeten.

Gedurende de lange gesprekken die we in de auto hadden op onze maandelijkse tocht naar dit paleis, sprak je je zorg uit over de intrinsieke financiële waarde van je objecten: hun gewicht in goud of zilver. Als je vroeger bij de zilversmid moest voor een bestelling, werd je geacht zelf de zilvermunten ter smelting aan te brengen. Juwelen zijn vaak het slachtoffer van de eindeloze cyclus van hergebruik. Edelstenen worden van hun drager losgepeuterd, krijgen een nieuwe bestemming of belanden in een kluis.

Is het daarom dat je met lichte provocatie en milde ironie ertoe kwam het onedele aan het edele te koppelen: rubber, ijzer, plexi, olifantenhaar, autosleutels, hout etc. met goud en zilver te combineren?

Ik vermoed, je kennende, dat je voorbij de humor met deze keuzes het zuiver beeldende wil tonen. Je wil de toeschouwer verplichten het edele metaal te vergeten om het sculpturale te aanschouwen. De kwaliteit van een schilderij of van een beeldhouwwerk wordt niet gedefinieerd door de prijs van de verf of door het gewicht van het marmer...

Je spreekt over het juweel als een beeldhouwwerk voor het lichaam.

Toch belanden we hier in een paradox, een enerzijds- anderzijds -verhaal.

Je bent perfect bewust, Siegfried, dat het gebruik van edelmetaal in een gebruiks-voorwerp een symbolische waarde schept, het object uit het dagdagelijkse banale onttrekt: een stuk verloren been of versleten linnen metamorfoseert door het edele schrijn tot onderwerp van verering, tot reliek.

Zo maakt het zilver onder je handen van een doos pralines een theatervoorstelling. Een theekransje met samovaar, door jou "Warmed Desire" gedoopt, wordt een Tsjechoviaans moment. Jouw reisbestek veredelt een picknick met een humanistische "je ne sais quoi".

In jouw werk zit ook heel wat zelfrelativering. Je weet dat er geen grote kunst bestaat zonder schalksheid. Je bedacht "tongue in cheek" horror-ringen met scherpe reptielentandjes en bloedrood geëmailleerd gehemelte, klaar om gif in de drinkbeker te strooien. Je ontwierp een hele set wandelstokken met soms bizarre handvatten, zoals deze waarin een autosleutel past van een prestigieus Italiaans sportmerk. Wat ligt, behalve een rollator, verder van een sportwagen dan een wandelstok?

Siegfried, je reist met je beeldentaal complexloos door tijd en ruimte en je valt door je fijnzinnigheid, intelligentie en metier steeds als een volleerde kater op je vier poten, niet zonder eerst pertinent de dingen te hebben geladen – jouw woorden – zoals

deze nederige postmoderne bougeoir met spiegel die ons bij nachte in het stille huis door de trapzaal zal loodsen, alsof elektriciteit nooit heeft bestaan... maar dat heet nu precies poëzie...

Beste Siegfried, hopelijk laat je ons nog lang de oude koets in de Ferrari ontwaren, ondanks, of juist door, de sublieme gestroomlijnde carrosserie.

Consortes en confraters,
Ik heb gezegd.

Michel Buylen

Klasse van de Technische Wetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: Elisabeth Monard (75), Erik Tambuyzer (75) en Jan Van Campenhout (75).

De huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2024.

Huldiging voor mevrouw **Elisabeth Monard**:

Elisabeth Monard werd geboren in Riemst op 12 december 1949. In 1973 studeerde zij af als burgerlijk scheikundig ingenieur aan de KU Leuven. Vervolgens was zij verbonden aan het Fysico-Chemisch Laboratorium van de KU Leuven waar zij in 1980 promoveerde tot Doctor in de Toegepaste Wetenschappen met prof. André Neyens als promotor. In die tijd was het aantal meisjes binnen de studies voor burgerlijk ingenieur erg laag en het aantal dat een doctoraat behaalde nog veel lager.

Na haar doctoraat startte Elisabeth Monard een succesvolle carrière in de (wetenschappelijke) administratie:

- Gedurende de periode 1980-1981 was ze adjunct-adviseur bij het Instituut voor Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw te Brussel, toen gekend als het IWONL, de voorloper van het IWT en later Vlaio.
- Vervolgens was ze van 1982 tot 1988 actief als ingenieur, eerst-aanwezend ingenieur en hoofdingenieur-directeur bij de Dienst voor Bescherming tegen Ioniserende Stralingen van het ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu.
- In 1988 maakte ze de overstap naar de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid als secretaris, een functie die ze zou bekleden tot 2005.
- In 2005 werd Elisabeth Monard benoemd tot secretaris-generaal van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO), een functie die zij ingevuld heeft tot haar afscheid van het FWO in 2015.

Gedurende de 10 jaar bij het FWO heeft Elisabeth Monard een transitie ingezet en begeleid die meer dan alle respect verdient. Bij haar aantreden in 2005 stond het FWO voor enorme uitdagingen. De opeenvolgende Vlaamse regeringen zetten (gelukkig) meer en meer in op O&O. Dit vertaalde zich in een enorme toename van het aantal aanvragen. Informatisering van het aanvraagproces en digitalisering van de administratie waren dan ook essentieel voor het efficiënt functioneren van het FWO. Ook de hervorming van de FWO-commissies stond gedurende deze periode op de agenda, hetgeen uiteindelijk leidde tot 30 expertpanels waaronder het destijds gloednieuwe interdisciplinaire panel. Ten slotte was er de internationalisering van het wetenschappelijk onderzoek die zich zowel weerspiegelde in de samenstelling van de expertpanels als in de origine van de aanvraagdossiers. Ikzelf heb Elisabeth beter leren kennen toen ik lid en niet veel later voorzitter werd van één van de expertpanels van het FWO. Zeker in mijn eerste jaar als voorzitter werd mijn taak als voorzitter heel erg vergemakkelijkt wanneer zij de vergadering van ons panel bijwoonde. U kan zich voorstellen dat de verschillende visies van de panelleden over projecten en mandaten tot serieuze discussies leidden, maar haar aanwezigheid tijdens de vergaderingen dwong respect en professionaliteit af...

In de periode waarin Elisabeth Monard het FWO leidde, waren thema's als open acces, gender, wetenschappelijke integriteit en internationale mobiliteit prominent aanwezig. Het zijn thema's die voordien amper van tel waren. Elisabeth Monard heeft ze op de agenda geplaatst en er adequaat naar gehandeld.

Na haar afscheid van het FWO in 2015 bleef Elisabeth Monard actief in de wetenschappelijke, culturele en sociale wereld. Zo was/is ze ondermeer:

- in 2015-2017 voorzitter van de NVAO-reviewcommissies van de UGent, KU Leuven en UHasselt;
- voorzitter van de werkgroep 'Kunst en Wetenschap', BOZAR (2016-2017);
- sinds 2012 lid van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB), waar ze in 2017 werd verkozen tot onderbestuurder van de Klasse van de Technische Wetenschappen;
- sinds 2016 lid van het Bestuurscomité UZ Leuven;
- in 2018 werd zij benoemd tot ereprofessor van de Faculteit Ingenieurswetenschappen van de KU Leuven.
- Zij was voorzitter (2021-2022) en ondervoorzitter (2023-2024) van de KVAB en als we daar een ding mogen over zeggen is dat ze de Academie een warm hart toedroeg en toedraagt en er zich hard voor inzet;
- In 2023 ontving zij de titel van barones.

Elisabeth Monard heeft een parcours afgelegd dat een rolmodel is, een voorbeeldfunctie en inspiratiebron voor de jeugd. Competentie, gedrevenheid, motivatie, objectiviteit en zelfbeheersing hebben Elisabeth Monard tot dit niveau gebracht.

Paula Moldenaers en Jan Delcour

Huldiging voor de heer **Erik Tambuyzer**:

Het is mij een genoegen om mijn voornaam-genoot en collega biotechnoloog, CAWET-lid sinds 2006 en KTW-lid sinds 2009, en zijn levensloop hier kort voor te stellen naar aanleiding van zijn 75ste verjaardag. Wij kennen elkaar al lang persoonlijk; onze wetenschappelijke wegen splitsten naderhand over de jaren op in industriële biotechnologie (EV) versus medische biotechnologie (ET), maar er zijn vele raakvlakken! Na bio-ingenieurstudies aan de KU Leuven (1967-1972) en het behalen van zijn doctoraat in 1975 (over de kristalstructuur van zeolieten) werd de bio-farma-industrie en de humane gezondheidssector zijn interesseveld en zijn "levens"-werk. Hij is met recht en reden een innovator en inspirator te noemen in deze medisch gerichte biotech-sectoren! Na 2 jaren als kwaliteitscoördinator van het klinisch lab van het AZ-Leuven begon zijn professionele carrière in 1977 bij het bedrijf Baxter Healthcare, Brussel, waar hij tot 1983 als Europees product manager en software-specialist voor de American Instrument Company (AMINCO) actief was. Dit bedrijf ontwikkelde lab-apparatuur voor geavanceerd biomedisch onderzoek.

In 1983 werd hij adviseur op het domein van de biotechnologie en levenswetenschappen bij INNOVI NV, een spin-off van de KUL om innovatie en technologie-overdracht naar bedrijven te bevorderen. INNOVI was ook betrokken bij de oprichting van de technologiebeurs Flanders Technology International.

In 1985 was hij medeoprichter (met Hugo Van Heuverswijn en Rudi Marien) van Innogenetics NV, Gent, en werd er in 1992 algemeen directeur met focus op innovatieve diagnostische en therapeutische projecten en producten: het bedrijf lanceerde als een van de eerste HIV-antigeen testen, diagnostische testen voor zeldzame ziekten en ook de eerste diagnostische testen via DNA-probes, die nu algemeen toegepast worden ook bv. in het forensisch onderzoek; in die periode had mijn lab – toen genoemd "Industriële microbiologie en biokatalyse" aan de FBW, UGent, diverse onderzoeksprojecten met Innogenetics lopen oa. ivm. bioactieve peptiden en enzymen, geproduceerd via gestuurde fermentatieprocessen.

In 1992 (tot 2010) vervoegde hij Genzyme (met zetel in Cambridge, Boston, MA, USA én in Zaventem) als Vice-President, Diagnostics and Genetics, Europe. Vanaf 1996 focuste hij op overheidsbeleid ifv. gezondheidszorg, genetische tests, cel- en gentherapie en "personalized medicine", zeldzame ziekten en "orphan drugs" (wees-geneesmiddelen: ontwikkeld door de farma-industrie – niet uit economische overwegingen – maar als antwoord op de behandeling van ernstige zeldzame aandoeningen bv. 5 gevallen op 10.000 personen). Erik was ook betrokken bij de Europese Commissie omtrent regelgeving en kwaliteitscontrole voor celtherapie en "genetic testing". Uit die periode herinner ik me dat we – per toeval – samen met het vliegtuig naar Boston reisden, jij naar Genzyme en ik naar een congres in MIT: jij genoot er van business class en ik van economy class!

In 2011 werd Genzyme overgenomen door Sanofi en werd hij zelfstandig consultant vanuit zijn bedrijf AB Consult en werd hij medeoprichter en voorzitter van de RvB van het Centrum voor Medische Innovatie (CMI) en dit tot 2015.

Van 2014 tot 2020 was hij medeoprichter en CEO van de Stichting BioPontis Alliance for Rare Diseases (Brussel and Raleigh, USA), die aan therapieën werkt voor neurologische zeldzame ziekten.

Van oktober 2017 tot heden is hij lid van het investeringscomité (IC) Biotech en van het IC Life Sciences and Care bij de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), dat het management en de RvB adviseert over investeringen in biotech-bedrijven actief in de Life Sciences en in de zorgsector.

Van 2020 tot 2023 was hij lid van RvB van Augustine Therapeutics, een biotechspin-out van de KUL ivm. therapieën voor neuro-degeneratieve ziekten. Erik publiceerde gedurende zijn loopbaan ook geregeld artikels in internationale tijdschriften ivm. zeldzame ziekten, weesgeneesmiddelen en hun regelgeving.

Een indrukwekkende loopbaan op nationaal én internationaal vlak; je hebt de medische biotechnologie mede op de wereldkaart gezet; nu kun je het wat rustiger aan doen maar dit is niet aan jou besteed! Het ga jou en uw familie verder goed in de komende jaren...ge vrijwaard van zeldzame én andere "gewone" ziekten!

Erick Vandamme

Huldiging voor de heer **Jan Van Campenhout**:

Het is voor mij een groot genoegen de laudatio te mogen uitspreken voor confrater en collega Jan Van Campenhout.

Jan Van Campenhout studeerde burgerlijk werktuigkundig-elektrotechnisch ingenieur aan de Universiteit Gent (aan UGent was dit toen per definitie elektrische energietechniek, sterkstroom in de toenmalige terminologie, en niet elektronica of informatica, zwakstroom in de toenmalige terminologie). Hij behaalde

het ingenieursdiploma in 1972, als topstudent van zijn promotiejaar. Zijn interesse ging echter in de richting elektronica en informatica, ik vermoed daarin gestimuleerd door onze veel te vroeg overleden confrater Marc Vanwormhoudt.

Als pas afgestudeerd werktuigkundig-elektrotechnisch ingenieur (sterkstroom) zag Jan immers in dat het computertijdperk er zat aan te komen. Jan stortte zich op de studie van digitale schakelingen, microprocessoren, hard- en software voor parallelle computersystemen en richtte zijn onderzoek op toepassingen zoals spraak- en

beeldverwerking, robotica, artificiële intelligentie en informatieverwerking. In 1974 behaalde hij het diploma van Ingenieur in de Telecommunicatiewetenschappen, voor een aanvullende studie die we nu ManaMa zouden noemen.

Enkele jaren later, na het behalen van zijn ingenieursdiploma, vertrok Jan naar de Verenigde Staten, studeerde aan de prestigieuze Stanford University, waar hij de diploma's behaalde van Master of Science in Electrical Engineering en Ph. D., dit laatste in 1978. Hem werd een studiebeurs van BAEF toegekend, maar die werd niet opgenomen daar hij andere financieringsbronnen verworven had.

Zijn verdere carrière verliep volledig aan de Universiteit Gent, in de faculteit die toen "Toegepaste Wetenschappen" genoemd werd, en in het Laboratorium voor Elektronica, dat later omgevormd werd tot de vakgroep ELS, Elektronica en Informatiesystemen, een van de grootste, zo niet de grootste vakgroep van de universiteit.

Na enkele jaren als assistent en eerstaanwezend assistent, werd hij in 1987 benoemd tot docent en promoveerde verder tot gewoon hoogleraar. Hij was van 1995 tot aan zijn emeritaat in 2014 (20 jaar!) voorzitter van de vakgroep ELS. Jan was een gevierd en geliefd lesgever en een productief onderzoeker en onderzoeksleider, maar stond ook zeer ten dienste van de faculteit en de universiteit. Hij was vele jaren onderwijsdirecteur van de Faculteit, was lid van de Raad van Bestuur, maar hij was vooral zeer actief in het ontwikkelen van informaticaprogramma's voor allerlei toepassingen binnen de vakgroep, binnen de faculteit en binnen de universiteit. Een van zijn medewerkers heeft me ooit gezegd "als Jan zag dat we iets tweemaal moesten doen, was zijn reactie, we gaan het automatiseren".

- Zo heeft hij, toen hij postdoc was, een wetenschappelijke tekstverwerker ontworpen om wetenschappelijke teksten met formules te kunnen schrijven.
- Toen hij projecten begon te krijgen, heeft hij een aangepast boekhoudprogramma ontworpen.
- Toen hij vakgroepvoorzitter werd, heeft hij een pakket voor de briefwisseling ontworpen.
- Toen hij onderwijsdirecteur was van zijn faculteit, heeft hij een pakket voor de roostering van lessen ontworpen.

Ik wil echter in het bijzonder een groot project vermelden, een project op het niveau van de ganse universiteit. Jan heeft de leiding genomen van de ontwikkeling van OASIS, een project voor de informatisering van de administratieve organisatie van het onderwijs in gans de universiteit, voor de informatisering van de studenten-administratie, broodnodig bij het steeds complexer en verschillend worden van het dossier van elke student, een project voor de informatisering van de examenresultaten en van de diploma's. Ook na zijn emeritaat is hij daaraan belangrijke bijdragen blijven leveren.

Voor onze Academie heeft Jan zeer geapprecieerde hulp verleend voor het gegevensbeheer en de ontwikkeling van de website. Ook in de Universitaire Stichting heeft hij diensten bewezen voor het oplossen van een aantal informaticaproblemen.

Door een van zijn naaste medewerkers werd Jan Van Campenhout als volgt gekenmerkt: Jan is een Erudiet, Jan is een Raspaard, Jan is een Wetenschapper, Jan is een Pedagoog.

- Hij is een erudiet, want hij weet zeer veel, ook buiten zijn vakgebied.
- Hij is een raspaard, want in alles wat hij doet is hij excellent.
- Hij is een wetenschapper, een excellent onderzoeker.
- Hij is een pedagoog, een zeer goede lesgever.

Dit alles wordt geïllustreerd door talrijke prijzen en onderscheidingen.

Jan werd lid van onze klasse KTW van KVAB in 2011, en werkte actief mee aan een aantal standpunten. Thans is hij, op zijn verzoek, erelid.

Namens de Klasse Technische Wetenschappen wil ik Jan van harte gelukwensen bij zijn 75e verjaardag en hem uiteraard nog vele gezonde jaren toewensen met veel interessante projecten.

Jacques Willems

In Memoriam

Etienne Aernoudt

(22 mei 1938 – 6 december 2024)

Erelid van de Klasse Technische Wetenschappen

Beste voorzitter, mevrouw Laureys,
Beste bestuurder, mevrouw Malcorps,
Beste vast secretaris, mijnheer Velle,
Beste confraters en consorores,
Geachte echtgenote en vrienden van confrater Etienne Aernoudt,

Graag spreek ik dit in memoriam uit voor Etienne Aernoudt, een collega materiaalkunde en waardevolle vriend, die op 6 december 2024 gestorven is.

Zoals vele West-Vlamingen in die tijd, kwam Etienne Aernoudt voor zijn ingenieursstudies naar Leuven. Hij behaalde in 1962 het diploma van burgerlijk metaalkundig ingenieur, en wou liefst verder onderzoek doen in het buitenland. Toch startte Etienne zijn professionele loopbaan bij Bekaert in Zwevegem, vanwaar hij dan vrij snel werd uitgestuurd naar de Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule RWTH in Aken. Hij verdedigde zijn doctoraat in 1966, werd in 1967 deeltijds en in 1974 voltijds hoogleraar aan de KU Leuven.

Etienne was een zeer inspirerende lesgever, die niet alleen binnen de wetenschap van de materiaalkunde steeds interessante verbanden legde (de structuur/processing/eigenschappen-driehoek was daarbij een steeds weerkerende mantra), maar hij verbond de wetenschap ook met de industriële realiteit. In zijn algemene cursus materiaalkunde voor de kandidaturen bracht hij dat aspect steeds expliciet onder de aandacht van de studenten. Bij zijn creatieve, soms speelse manier van doceren gebruikte hij bijvoorbeeld het boek "Introduction to Engineering Materials: The bicycle and the walkman", waarin inzicht in materialen "aangeleerd" werd vanuit hun praktische, dagdagelijkse toepassingen, een bijzonder innovatieve aanpak in die tijd. De fiets is nog steeds het voorwerp van materiaalkundige innovaties terwijl de walkman vervangen is door de smartphone, eveneens dankzij nieuwe materialen.

Het onderzoek van collega Aernoudt concentreerde zich vooral op de plastische vervorming van metalen. Later verbreedde hij zijn onderzoeksactiviteiten naar vormgeheugenlegeringen, composietmaterialen en biomedische materialen. Etienne begeleidde twintig doctoraten, werkte intens samen met onderzoekers in Belgische en buitenlandse universiteiten en bedrijven. Sabbaticals, zoals aan de Université de

Grenoble, Ecole des Mines in Antibes of de Universidad de Navarra, vond hij belangrijk als herbronning. Aan de Technische Universiteit van Częstochowa in Polen, ontving hij in 2001 een eredocoraat. Bijzonder belangrijk voor Etienne was de samenwerking met het Indonesische Institut Teknologi Bandung, waar hij verschillende malen verbleef en blijvende vriendschappen opbouwde.

Collega Aernoudt was tweemaal houder van de binnenlandse Francqui leerstoel, en was een actief lid van de Klasse Technische Wetenschappen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunsten, na een start binnen de schoot van CAWET. Met grote inzet was hij voorzitter van het departement Materiaalkunde, nog steeds bekend als MTM, van 1976 tot 1984 en van 1994 tot 1996. Etienne was ook zes jaar decaan van de Faculteit Ingenieurswetenschappen, en lid van de Academische Raad van de KU Leuven. In 2003 ging hij met emeritaat.

Tijdens zijn gehele loopbaan heeft Etienne een passie uitgestraald voor de materiaalkunde en de metallurgie, de geschiedenis ervan en de rol in het maatschappelijk leven. Zijn inspirerende boek "Materialen maken geschiedenis" dat hij in 2003 publiceerde, is daarvan een zeer sterk bewijs.

Collega Aernoudt had ook een kritische kijk op de relatie tussen wetenschap en samenleving. Hij verwees tijdens diepgaande discussies dikwijls naar het boek van Samuel Florman: "The Existential Pleasures of Engineering". Maar hij zag ook de problematische aspecten van de invloed van technologische ontwikkelingen op de samenleving. Zijn interesse en steun (reeds in de 70-er jaren) voor initiatieven zoals de "Werkgroep Wetenschap en Samenleving" waren bijzonder belangrijk voor onze faculteit.

Etienne had niet alleen een brede culturele interesse, hij was ook een zeer sociaal bewogen persoon. Samen met zijn echtgenote Greetje, vormde hij een warm gastgezin voor vele buitenlandse doctorandi. Zij zorgden echt voor hen, nodigden hen dikwijls uit bij hen thuis en bleven contact houden eens zij naar hun land teruggekeerd waren.

Wij zullen Etienne steeds herinneren als een integere en creatieve wetenschapper, een inspirerende lesgever, een maatschappelijk geëngageerde ingenieur, een warme en guitige vriend.

Tot slot wil ik nogmaals benadrukken dat Etienne een ideale mentor was voor vele studenten en doctorandi, zelf heb ik dit mogen ervaren zowel als student en tijdens zijn co-promotorschap van mijn doctoraat. Hij leerde ons de wondere wereld van de materiaalkunde ontdekken met oog voor de veel bredere wereld daarrond.

Dank voor alles, Etienne.

De familie en zijn lieve echtgenote, Greetje, wens ik veel sterkte en mooie herinneringen aan zijn lidmaatschap van de KVAB.

Martine Wevers

Enk De Kramer

(14 mei 1946 – 19 januari 2024)

Gewoon lid van de Klasse Kunsten

Beste Marijke, beste consorores et confratres,
In de volle kracht van zijn bestendig creatief vermogen,
werd Enk geveld.

De bijna rituele gestadige tred van het maakverloop in de
vrije grafiek,
omgekeerd aan de conceptuele kunst, werd gestremd,
zoals een locomotief waarvan de stoom afgelaten is.
De handelingen nodig voor het ambachtelijke,
verbonden aan het creatieve,

vanuit een manuele intelligentie,
waren niet langer bestuurbaar:
de koperplaat prepareren, graveren, inzuren, beïnkten, bewerken met aquatinten, de
plaat met de blote hand afslaan,
het papier alsnog in een toestand van onbevleete ontvangenis klaarleggen om
gedekt te worden
door de omgekeerde drager van het ontwerp,
door de drukkersmolen draaien om resultaat te zien...

Al dat heeft Enk voor zijn ogen zien uitvallen,
met een hoofd vol nog uit te voeren series
van grafische avonturen.
Zijn beslissing om zijn drukpers,
ooit nog toebehorend aan Jos Verdegem,
van de hand te doen, moet even pijnlijk geweest zijn
als een pastoor die zijn altaar aan de antiquair afstaat,
omdat zijn kerk leeggelopen is.
'Van de hand doen', het is een passende zegswijze.

Het mag niet klagen dat tuig,
eerst het oeuvre van Verdegem mogen drukken,
dan dat van Pierre Vlerick,
die het doorspeelde aan Enk,
drie grootmeesters van de etskunst
en nog niet afgeschreven.

Het Oeuvre van Enk De Kramer kenmerkt zich door rechtlijnigheid, een consequentie.
Let op, geen wiskundige dimensie. Al durfde dit al eens een 'logische
vormontwikkeling' noemen, met logica,
de kunst van het redeneren, heeft dit niets te maken.

Kunstenaars doen met hun hersenen andere dingen.
Zij zijn de instinctmatige intuïtie niet verleerd, deze waarmee vogels een nest bouwen.
Het oeuvre van Enk is avontuurlijk,
echter niet zoals de welpen bij de scouts aan bosspelen doen.
Wel volgens de zoektocht die Martin Heidegger 'Holzwege' als beeldspraak heeft genoemd.
De 'Holzweg' is niet het betreden pad,
maar de weg die houthakkers volgen om hun taak te volbrengen. Hij leidt naar nergens, maar ze verdwalen niet.

Enk heeft in het woud van de mogelijke vormgevingen zijn weg gevonden.
Hij perste alles uit de etsplaat wat eruit te persen viel.
Met zijn seriële manier van werken,
meerdere platen in differentiële combinaties,
heeft hij telkens een gekozen thema ten gronde uitgewerkt.

'Thema' is hier misschien de verkeerde term.
Het woord uit de literatuurwetenschap, 'motief,'
zou preciezer zijn.

Het betekent 'dat wat in beweging komt',
een herhaald en betekenisvol element,
dat in een aantal werken terugkeert.
Samen vormen ze een continue lijn,
waardoor men zo een serie als één geheel moet zien.

Het oeuvre van Enk De Kramer kende een eenvoudiger aanvang.
Hij startte eind jaren zestig, met een eigen bijdrage aan de nieuwe figuratie, de Vlaamse vorm van popart.
Hij ontwikkelde een soort eat-art,
weliswaar met minder smurrie dan Spoerri,
maar toch met een kritische kijk op de massaconsumptie. Zijn basisopleiding als textielontwerper inspireerde hem om ook de vestimentaire cultuur onder de loupe te nemen,
met een bijzondere aandacht voor het sieraad,
zowel het vrouwelijk verleidelijke
als de medaille, het viriele ereteken.
Zijn kritiek beperkte zich tot de lichte ironie,
die zekerheden aan het wankelen brengen.
Enk had een semiotische kijk,
hij wist culturele tekens te interpreteren,
niet enkel op hun hoofdbetekenis,
maar tevens op de open reeks van connotaties.

Wat kunstwetenschappers allicht zijn breuk met het figuratieve naar het abstracte zullen noemen,

is geen interruptie,
maar de langzame ontrafeling van zijn textiel motief.
Ik ging er een metafoor in zien van de metafysische ironie over de ontbinding van ons
wereldbeeld,
Nietzsches Dood van god. Ik haalde er Jacques Derrida bij. Een mooie naam om in
een kunstpreek te verweven: Derrida-da-da.

Een kunstenaar is een meester in materie, vorm en kleur. Metafysische metaforen zijn
voor filosofen,
weliswaar de wapenbroeders van de kunstenaars,
maar voor wie het zand door de vingers glipt.

Het oeuvre van Enk De Kramer is een bijdrage aan wat men de 'fundamentele
schilderkunst' noemt,
de vraag naar wat de vorm van het esthetische is.
Enk schilderde niet met penselen,
al bestaat een deel van zijn oeuvre uit schilderijen,
zijn instrumenten waren etsplaten.

Die staan nu droog, klaar voor het museum als mausoleum.
Hij installeerde een oeuvre,
onvertaaltbare term om te zeggen
dat men het einde moet kennen, om het begin te begrijpen.

Willem Elias

Jozef Deman

(18 juni 1939 – 11 juni 2024)

Erelid van de Klasse Technische Wetenschappen

Geachte mevrouw de voorzitter, geachte vast secretaris,
geachte bestuursleden, consores en confraters, beste
Griet, aanwezigen,

Op 11 juni 2024 overleed Jef Deman, Erelid van de klasse
der Technische Wetenschappen van de Koninklijke
Vlaamse Academie van België voor wetenschappen en
Kunsten en voormalig directeur van de Esso-raffinaderij in
Antwerpen en we zijn vandaag bijeen om terug te kijken
op zijn professioneel leven als KVAB-lid en als Esso-collega.

Jef werd in 1939 geboren te Veurne en studeerde af als Burgerlijk Scheikundig
Ingenieur in 1964 aan de KU Leuven. Hij werkte 35 jaar bij ESSO, thans EXXON-MOBIL,
en doorliep er diverse technische en operationele functies in binnen- en buitenland.

Zo werkte hij 4 jaar in Florham Park, New Jersey in Esso Research and Engineering, waar hij ondermeer verantwoordelijk was voor de ontwikkeling van het toenmalige refining computer control project. Dit project werd samen met IBM ontwikkeld en draaide op grote mainframe computers. We spreken over de jaren '70. Dit geavanceerd controle systeem werd nadien als state-of-the-art in vele raffinaderijen in de wereld uitgerold, waaronder de in 1976 volledige vernieuwde Esso raffinaderij in Antwerpen. Later had hij ook 4 jaar een opdracht als raffinage en supply coördinator op het Europees hoofdkwartier van Esso in Londen. In deze functie was hij verantwoordelijk voor de productieplanning en de programmatie van de Europese raffinaderijen en de afstemming er van op de aanvoer van ruwe olie en afzet van de afgewerkte producten. Deze opdrachten hielden ook telkens in van met zijn gezin naar een vreemde omgeving te verhuizen.

In 1984-1985 ontwikkelde hij het Centraal Kantoor Benelux in Breda dat de toen pasgevormde Esso Benelux-organisatie zou huisvesten. Esso Benelux was opgericht als onderdeel van een nieuwe organisatiestructuur die het aantal Europese filialen terugbracht van 23 naar 6 bij de sluiting van Esso Europe in Londen. Het kantoor in Breda verving de kantoren van Esso België in Antwerpen en van Esso Nederland in Den Haag die gesloten en verkocht werden. Hier werkten toen 900 mensen. Hij was daarna gedurende 13 jaar de bezielende kracht achter de Esso raffinaderij in Antwerpen waar hij als directeur met een zeldzame combinatie van technische expertise, organisatorisch inzicht en menselijke betrokkenheid leiding gaf. Deze lag hem zeer nauw aan het hart en hij was steeds van dichtbij betrokken bij de ontwikkeling en de bouw ervan (het was echt zijn raffinaderij) Hij heeft er aanzienlijk toe bijgedragen dat deze één van de meest performante raffinaderijen ter wereld werd op gebied van energie-efficiëntie, personeel en kostenbeheersing. Hij heeft in die tijd vele uitgebreide energie- en veiligheidsaudits geleid in andere raffinaderijen (Japan, Argentinië, Sicilië, etc..) en de Esso mijnbouwactiviteiten in Colombia. Ook besteedde hij veel tijd en aandacht aan de samenwerking met de academische wereld, o.a. met de professoren Van Rompaey (KUL) en Froment (UGent) op gebied van research en opleiding in de chemische reactortechnologie voor jonge ingenieurs.

Zij rijke industriële ervaring was later ook de basis om onafhankelijk bestuurder bij Distrigas te worden. Tevens was hij Rechter in Handelszaken bij de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, waar zijn scherpe mensenkennis van pas kwam.

Mijn eerste contact met Jef was bij mijn aanwerving. Op een dag had ik twee interviews op de raffinaderij en dezelfde avond nog belde hij me persoonlijk op om te melden dat men mij wenste in dienst te nemen. Jef was een rationeel man, een echte ingenieur. Hij was scherpzinnig, gefocust op de hoofdlijnen en vastberaden. Tegelijkertijd had hij een groot hart en verloor de menselijke kant van de zaken niet uit het oog. Hij kende veel, heel veel van zijn medewerkers persoonlijk, inclusief hun familiale situatie en eigenheden. Zonder twijfel speelde zijn levenswijze hier een rol die hij verwierf in de context van een grote familie, zowel aan zijn kant als aan die van zijn echtgenote.

Naast zijn industriële rol bekleedde Jef ook een plaats in de KVAB, waar hij sinds 1998 lid was van CAWET en erelid werd op 24 april 2009. Als zodanig werd hij einde 2009 opgenomen in de toen pas gestichte nieuwe Klasse der Technische Wetenschappen van de KVAB. In de toenmalige CAWET was hij actief, constructief en creatief in meerdere werkgroepen. Hij geloofde rotsvast in de kracht van onderzoek, innovatie en samenwerking tussen industrie en academische wereld. Hij speelde een vooraanstaande rol in het aanbrengen en promoten van industriële gezichtspunten. Zijn tussenkomsten waren steeds gestoeld op een brede industriële ervaring.

Het is ook op zijn suggestie dat ik me indertijd kandidaat heb gesteld lid van CAWET te worden.

Wie hem kende zag niet alleen de ingenieur, de bestuurder of de academicus, maar ook de mens: een loyale vriend, toegewijd echtgenoot en vader, een man met een scherp verstand, een warme glimlach en een groot gevoel voor humor. Zijn morele kompas en zijn principes zullen velen bijblijven.

Jef hield van mensen, dieren en bloemen en ging zorgzaam en geïnteresseerd met hen om. Hij was eenvoudig, integer en wijs en bleef steeds zichzelf. Hij zag uitdagingen in plaats van moeilijkheden en wist met humor de positieve zijden van het leven te waarderen. Hij had zijn geloof en visie en engageerde zich van daaruit in voor hem zinvolle projecten. Hij was dankbaar voor zijn rijk gevuld leven. Jef hield, voor alles, van zijn familie die hij spontaan met de beste zorgen omringde.

Ik wens dan ook in naam van velen uit de Academie mijn dankbaarheid uit te drukken voor zoveel jaren van samenwerking en vriendschap. Hij zal steeds in onze harten blijven leven als een veelzijdig en inspirerend figuur. De leegte die hij achterlaat is groot, maar zijn erfenis leeft voort in de mensen en projecten die hij inspireerde.

Joost Van Roost

Herman Deroo

(8 juli 1937 – 3 oktober 2024)

Erelid van de Klasse Technische Wetenschappen

Mevrouw de voorzitter, mijnheer de vast secretaris, beste confratres en consorores, beste familieleden van confrater Herman Deroo,

Op 3 oktober 2024 overleed onze gewaardeerde confrater Herman Deroo: hij bereikte de leeftijd van 87 jaar. Het is mij een grote eer hier een in memoriam te mogen uitspreken, omdat onze beider loopbanen nauw verweven zijn geweest, zowel puur professioneel in het Gentse staalbedrijf SIDMAR als daarbuiten in het culturele, wetenschappelijke en sociale verenigingsleven.

Herman Deroo werd geboren te Brugge op 8 juli 1937. Zijn studies liepen volgens een lange tijd als ideaal beschouwd traject: eerst een humanioradiploma in de afdeling Grieks-Latijn, vervolgens een voorbereidend jaar wiskunde en tenslotte de universitaire studie voor het behalen van het diploma van burgerlijk werktuigkundig elektrotechnisch ingenieur aan de UGent. Deze combinatie van een klassieke-humaniorastudie met een streng wetenschappelijke hogere studie, vormden Herman tot een getalenteerd burgerlijk ingenieur met een uitzonderlijke taalvaardigheid en taalzorg. Ik kom daar straks nog even op terug.

De eerste carrière stap was ook al heel klassiek: Herman werd aan de UGent assistent aan het laboratorium voor algemene metallurgie, siderurgie en fysische metaalkunde dat toen onder de leiding stond van prof. Albert De Sy, die een mondiale autoriteit was in onderzoek over gietijzer.

Op 10 juli 1962 was intussen de NV Sidmar (Sidérurgie Maritime, vandaag gekend als ArcelorMittal Gent) opgericht met als hoofdaandeelhouder het Luxemburgse Arbed. Prof. De Sy zetelde als onafhankelijk bestuurder in de raad van bestuur van Sidmar, en heel wat van zijn assistenten trokken na een kort verblijf in zijn lab naar het kersverse staalbedrijf, dat in 1966 in productie ging. Zo verging het ook confrater Deroo, die op 1 september 1963 door Sidmar werd aangeworven: hij zou er tot het einde van zijn loopbaan, gedurende meer dan 34 jaar het beste van zichzelf geven.

Toen Herman in 1997 met pensioen ging, citeerde toenmalig gedelegeerd bestuurder van Sidmar, Fernand Wagner, de aanhef van de Aeneis, het Latijnse epos van Vergilius: "arma virumque cano, Troiae qui primus ab oris Italiam fato profugus..." (ik zal de wapenfeiten bezingen van een man, die gedreven door het lot als eerste vanaf de kust van Troje Italië bereikte). Aeneas wordt als de stamvader van het Latijnse volk beschouwd dat later de stad der steden, Rome, zou stichten. Fernand Wagner wou daarmee uiteraard aangeven dat Herman ook als een stamvader van Sidmar bestempeld mag worden. Sta mij toe even Hermans wapenfeiten te bezingen.

Als jong ingenieur werd hij onmiddellijk betrokken bij de opbouw van de nieuwe staalonderneming, een echte greenfield die het eerste staal in Vlaanderen zou gaan produceren. Na drie jaar werd de productie opgestart en Herman muteerde naar de warmwalserij die rond de jaarwisseling 1966-67 in bedrijf werd genomen. De warmwalserij van Sidmar wordt, nu 48 jaar na haar indienstneming, nog steeds als een benchmark in de Europese staalnijverheid beschouwd en de verdienste van Herman daarin kan niet overschat worden.

Ik beloofde u iets te zeggen over Hermans taalzorg: de voertaal in het directiecomité en onder de afdelingshoofden was in die tijd het Frans. Sidmar was immers dochterbedrijf van het Luxemburgse ARBED en de constructeurs van de Gentse

fabriek waren veelal Duits-, Frans- of Engelstalig, en Herman zag al gauw de noodzaak in om het zo specifieke jargon van de staalindustrie in keurig Nederlands te vertalen. Hij stelde een viertalig lexicon van de staalterminologie op, dat nog steeds geraadpleegd wordt. Veiligheid was hierbij een belangrijke drijfveer: het was evident dat de werkvoorschriften en de benoeming van de machineonderdelen voor de Vlaamse werknemers van Sidmar in correct Nederlands dienden opgesteld te worden.

In 1974 muteerde confrater Deroo naar de afdeling hoogovens en sinterfabrieken. Ook hier zou hij zijn stempel drukken als uitmuntend ingenieur die een pioniersrol speelde met de inzet van wiskundige modellen om complexe procesonderdelen te optimaliseren. Het door Herman ontwikkelde "strooi-model" voor het laden van de grondstoffen in de hoogoven met de zogeheten "Paul Wurth" draaigoot maakte een kwantumsprong mogelijk in de beheersing van het hoogovenproces. Dit onder impuls van Herman ontwikkelde strooi-model werd de voorbije decennia aan staalbedrijven in de hele wereld verkocht.

In 1979 werd confrater Deroo hoofd van het personeelsbeheer: in deze nu eens niet technische omgeving kon Herman zijn verbale kracht uitspelen o.m. in de tweejaarlijkse onderhandelingen met de vakbonden over de CAO's. Toen hij vervolgens in 1986 adjunct technisch directeur werd en in 1992 lid van het directiecomité, kon hij met verve zijn rijke technische ervaring in walserijen en hoogovens koppelen aan zijn sociale bewogenheid en zijn aandacht voor organisatiestructuren.

De modernisering van warm- en koudwalserijen, met als huzarenstuk de bouw van de eerste gekoppelde beits- en koudwalslijn in Europa, de TTS, staat op zijn palmares. In die eerste helft van de jaren 90 lanceerde hij ook het "Opesit-project". De oorspronkelijk strikt Tayloriaanse organisatiestructuur van Sidmar, met een heel lange beslissingsketen, was Herman al lang een doorn in het oog. Door geduldige discussies met de andere directies, met de bonden, door intense opleidingssessies, slaagde Herman erin om de strikte koppeling tussen functieniveau en functie-inhoud los te laten, zodat nog heel jonge, talentvolle mensen veel sneller grotere verantwoordelijkheden konden opnemen.

Geachte confratres en consorores, ik heb persoonlijk het voorrecht gehad om het grootste deel van mijn loopbaan bij Sidmar met iemand als Herman te hebben mogen samenwerken en ik was dan ook heel blij toen ik bij mijn benoeming tot lid van CAWET in 2002 Herman opnieuw vaker mocht ontmoeten: niet toevallig ging zijn eerste tussenkomst die ik hier in deze zaal bijwoonde over het gebruik van het Nederlands in het hoger onderwijs, een thema dat nog steeds heel actueel is: in 2022 maakte Herman deel uit van de werkgroep die onder leiding van Godelieve Laureys en Kries Versluys van de KMW, het Standpunt "Language matters, taalgebruik en taalbeleid aan de Vlaamse universiteiten" uitbracht.

Nadat hij in 1997 zijn actieve loopbaan bij Sidmar beëindigd had, bleef ir. Deroo ook nog heel aanwezig in de ingenieurswereld, onder meer via zijn voorzitterschap van de KVIV in de periode 1999-2001.

Zijn grote liefde voor de Nederlandse taal en cultuur uitte zich ook in zijn lidmaatschap van de Orde van den Prince, waarin hij gewestpresident werd voor Oost- en Zeeuws-Vlaanderen, en voorzitter van de Gentse afdeling Willem I. Tolerantia et amicitia (de twee kernwaarden van de Orde) waren voor Herman Deroo zeer typerende eigenschappen. We zullen ons Herman steeds blijven herinneren als een bevlogen ingenieur met een zeldzaam gevoel voor taal en cultuur en, bovenal, een warme en charismatische persoonlijkheid.

Ik dank u voor uw aandacht en wens in het bijzonder aan de familie Deroo veel sterkte toe in de mooie herinneringen die zij aan Herman in hun hart mogen bewaren.

Paul Verstraeten

Karel Dobbelaere

(16 september 1933 – 21 oktober 2024)

Erelid van de Klasse Menswetenschappen

Beste Liliane, Bart, Sylvie en Daan,
Waarde consoroeres en confraters,
Beste vrienden

Onze collega en confrater Karel Dobbelaere overleed eind oktober vorig jaar. Daarmee verloor de academische wereld een icoon van de Leuvense sociologie, iemand vol sociologisch vuur, een inspirerend rolmodel, iemand die sporen trok, ook tegendraadse. Lastig om zo iemand samen te vatten.

Ik ontmoette Karel de eerste keer op dinsdag 2 oktober 1973, het academiejaar was de dag voordien gestart. Hij was pas aangesteld als decaan van de nieuwe Faculteit Sociale wetenschappen en gaf de nieuwkomers toelichting bij wat dat is, een faculteit, haar structuren, functies, doelstellingen. Ik herinner me dat ik dat saai vond. Twee dagen later volgde het eerste college Sociologie, ik herinner me dat ik dat top vond. Er verscheen daar een rijzige docent, met flukse tred, hij stond er, in een keurig pak, met das en al. Een bevlogen, enthousiasmerende, inspirerende lesgever. Karel verzorgde de basiscolleges Sociologie tientallen jaren, duizenden studenten zou hij inleiden in die discipline, duizenden uren stond hij aan het onderwijsfront, altijd met dat vuur.

Karel studeerde af in 1956 als licentiaat in Sociologie, ik was pas geboren, ziedaar de dynamiek van generaties. Een klein decennium later promoveerde hij tot doctor in de Sociale wetenschappen, met een studie getiteld 'Sociologische analyse van de katholiciteit', toentertijd een voorbeeld van door nieuwsgierigheid gedreven onderzoek, steunend op concrete empirische data. Vandaag is dat de evidentie zelf, toen was dat gedurfd, dat losweken uit de sociale filosofie. Karel behoorde tot een speciale roedel, de Leuvense Turken. Zij pleitten voor een paradigmashift, een sociologie met een andere smoel, de samenleving anders bestuderen door de onderdelen anders te ordenen, te stapelen, te rangschikken. Sociologie als sociale fysica. Dit waren de kenmerken van die sociologie: empirisch geïnformeerd, theoretisch gefundeerd, historisch en comparatief, het ene oog op continuïteit, het andere op verandering.

Een anekdote in dat verband. Op het einde van zijn doctoraat bedankte Karel zijn toenmalige echtgenote, Lieve Voet, omdat ze hem had gesteund tijdens dat lange doctoraatsproces. Als eerstejaarsstudenten zouden we Lieve vaak ontmoeten, zij verzorgde de monitoraatsoefeningen van het vak Sociologie. Eens zij ons wat beter kende, werd het gemoedelijker en kwam haar deugnietachtige humor naar boven, ze had het dan niet over 'de cursus van Dobbelaere', maar over 'de cursus van Dobbelaere, babbelaere'.

In 1968 werd Karel Dobbelaere docent aan de KU Leuven, twee jaar later gewoon hoogleraar. Kort nadien werd hij ook aangesteld aan de Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius in Antwerpen, waar hij het vak sociologisch onderzoek doceerde. In 1971 werd hij decaan, zijn academische en organisatorische talenten vielen op, een goed decennium later zou hij een tweede keer decaan worden. Ik herinner me dat hij zei dat dat decaanschap zijn zondagse job was, tegenwoordig is dat wel even anders.

In de periode tussen ruwweg 1975 en 1990 bouwde Karel het godsdienstsociologisch onderzoek uit. In 1976 publiceerde hij samen met collega en confrater Jaak Billiet het boek 'Godsdienst in Vlaanderen: van kerks katholicisme naar sociaal-culturele christenheid'. Dat boek bulkte van de empirische informatie, ook ontluisterende, en dat maakte veel los bij het toenmalige Vlaamse commentariaat. Dat was nog meer het geval bij de publicatie van een ander polemisch boek, uit 1988, 'Het Volk-gods de mist in?' Dat boek was een tijdsdiagnose, het ging over secularisering, verzuiling, ontzuiling, niet-geïnstitutionaliseerde vormen van religiositeit. Alles wat er toen veranderde, tijdens die turbulente decennia op het einde van de 20ste eeuw, was voor Karel geen bron van ontgoocheling en frustratie, wel van verwondering en verbazing.

Karel begeleidde een impressionante reeks van doctoraten, hij wou jonge medewerkers alle kansen bieden, een goede speler houdt de bal niet bij, maar geeft die door. Die doctoraten handelden over meer over secularisering, individualisering, de relatie tussen geloof en 'bijgeloof', religieuze socialisatie, kerkelijke en niet-kerkelijke rituelen, spiritualiteit, het doopsel als rite de passage. Ook confrater Stefan

Walgrave doceerde bij Karel, dat was een onderzoek naar de ambivalente verhouding tussen nieuwe sociale bewegingen en de groene partij.

Voor verschillende van die doctoraten werkte Karel nauw samen met Waalse collega's, en dat proces werd mede geduwd en getrokken door zijn echtgenote, Liliane Voyé. Samen met haar publiceerde hij tientallen artikels en meerdere boeken, vaak in het kader van het nog steeds lopende Europees onderzoeksprogramma European Value Study. Die onderzoeken zijn ook vandaag nog dé empirische basis voor wie op zoek is naar informatie over de langetermijnevolutie van waarden en normen, ook over gevoelige thema's.

Karel was ook promotor van een studie over het Khita-ritueel bij de Yaka in Noord-Kwaango in de Democratische Republiek Congo. Toen hij daar zijn doctorandus bezocht, wist de missionaris niet goed hoe Karel voor de lokale gemeenschap aan te kondigen. Het woord promotor zouden de locals niet begrijpen, dus werd Karel aangesproken als 'grote chef'. Enkele dagen later werd hij door de lokale chef thuis ontvangen, nog een paar dagen later kreeg hij een huwelijksaanzoek van diens jongste dochter. Gehuwd zijnde, wees Karel dat af, hij was meteen 'grote chef' af.

Karel Dobbelaere was ook sterk aanwezig op de internationale scène. Hij was lid van de Academia Europaea en elected member van de American Society for the Scientific Study of Religion. Tussen 1983 en 1991 was hij lid van het uitvoerend comité van de International Society for the Sociology of Religion. Een hoogtepunt van zijn internationale aanpak was de publicatie, in 1981, van het boek *Secularisation: a multi-dimensional concept*, een standaardwerk met internationale renommée. Hij was ook doctor honoris causa aan de Japanse Soka University in Tokio.

Karel had het hart op de juiste plaats. Hij zette zich ook in voor lokale kwesties. Zo was hij nauw betrokken bij de oprichting en de uitbouw van het KADOC, het Katholiek Documentatie- en Onderzoekscentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving, in de periode rond 1980 was hij daar voorzitter van. Hij toonde zijn maatschappelijke betrokkenheid nog op een andere manier, namelijk als adviseur van Caritas Catholica.

Je ziet het: een erg lange lijst van realisaties die getuigen van Karels onuitputtelijke arbeidsethos, zijn werklust, plichtsbesef, tomeloze energie. Het verwondert dus niet dat hij in 1992 werd verkozen als lid van de Academie. In 2007 was hij bestuurder van de Klasse van de Menswetenschappen, in 2008 uittreidend bestuurder.

Ik wil eindigen met iets aparts, typisch Karel. Het gaat over een artikel dat hij schreef in 1994, vier jaar vóór zijn emeritaat. Het leven deed al langer lastig in zijn hoofd, en blijkbaar moest hij dat wegschrijven. Titel van dat artikel: 'Voor vrijheid en eer'. Het was zo niet bedoeld, maar het leest als een ontroerend afscheid. Het gaat over macht, machtsmisbruik, uitsluiting. Het begint met een beschrijving van zijn leefwereld als kind en als jongere, daar aan de kust, in de regio Nieuwpoort en de Westhoek. Hij heeft het over zijn relatie met en tussen zijn ouders en zijn grootouders, de klassenstrijd

daar, de rivaliserende voetbalclubs, de spanning tussen jongens en meisjes, de strijd tussen de vrije en de rijksscholen. Die tekst leert dat Karels jeugd één lange aanloop was naar zijn rebellie tegen allerlei discriminatoire instituten. Terwijl je dat artikel leest, voel je dat er straks haarspeldbochten komen. Eén ervan was dit. In zijn apostolische brief van 22 mei 1994 bevestigde de paus de Declaratie van de Congregatie voor de Geloofsleer, Inter Insigniores, een document van 15 oktober 1976. Dat document bevestigde de definitieve uitsluiting van vrouwen van het priesterschap. De lucht in Karels hoofd verdikte, hij werd nog opstandiger en strijdvaardiger dan hij al was, zwijgen kon niet meer, hypocriete zelsabotage was geen optie. Op 31 mei 1994 kondigde hij het einde van zijn rooms-katholieke weg aan, de TV-beelden van die exodus, het fysiek weggaan uit een kerk, met die grimmige trek rond de mond, velen zullen zich dat herinneren. Op 2 juni 1994, werd Karel in Brussel ontvangen op een bijeenkomst waar een bisschop van de Anglicaanse kerk aanwezig was. In een gebedenboek schreef die bisschop het volgende: to my dear brother Karel Marie on his reception. Dat bezegelde Karels zoektocht naar moreel comfort.

Dat alles overkijkend denk ik dat ik namens de academische gemeenschap spreek als ik Karel postuum dank. Hij verdient een warm eresaluut voor zijn inspirerend onderwijs, zijn geëngageerd onderzoek, zijn sociale dienstbaarheid, zijn internationale verdiensten, zijn breeddenkendheid, zijn spirituele gidsenwerk, en last but not least, zijn inzet voor de Academie in het algemeen en de Klasse van de Menswetenschappen in het bijzonder.

Ik sluit af, maar aan de familie wil ik nog dit zeggen: wees fier, wees trots, en met een knipoog naar Karels interesse voor de Afrikaanse cultuur: dank, jubel en juich met zo'n echtgenoot, vader, schoonvader en opa.

Koen Matthijs

Ludo Gelders

(3 november 1943 – 28 juli 2023)

Erelid van de Klasse Technische Wetenschappen

Door allerlei praktische omstandigheden werd het In Memoriam voor onze gewezen KTW-bestuurder en KVAB-voorzitter Ludo Gelders tot vandaag uitgesteld. Jammer genoeg is zijn geliefde echtgenote ondertussen ook overleden, zodat we ons medeleven aan haar niet meer kunnen betuigen.

Confrater Ludo Gelders overleed onverwacht op 28 juli 2023. Hij was enkele weken ervoor opgenomen in het ziekenhuis. Enkele dagen voor zijn overlijden ontving ik een sms-bericht waarin hij schreef dat hij nu in revalidatie was en dat hij hoopte dat die

revalidatieperiode niet te lang zou duren vooraleer hij weer volledig hersteld zou zijn. Het heeft echter niet mogen zijn.

Ludo Gelders heb ik leren kennen als student in het prille begin van mijn loopbaan aan de Universiteit Gent, toen ik als jonge assistent oefeningensessies leidde over de cursussen Theoretische Elektriciteit en Elektrische Netten. Ludo was afkomstig uit Limburg, maar was naar Gent gekomen voor de ingenieursopleiding. Hij behaalde het diploma van burgerlijk werktuigkundig-elektrotechnisch ingenieur aan de Universiteit Gent in 1966. Hij zette zijn opleiding verder, nu meer in de richting industrieel beleid en management, en behaalde het diploma van Ingénieur Civil en Gestion Industrielle in 1967 aan UC Louvain; hij volgde een Special Ph.D. program in 1971-1972 aan de MIT Sloan School of Management. Hij behaalde het doctoraat in de toegepaste wetenschappen aan de KU Leuven in 1973.

Na een korte industriële periode bij FN, afdeling Aviation, werd hij docent aan de thans geheten Université de Namur in 1973, waarmee hij verbonden bleef tot 1982. Hij werd in 1974 docent aan de KU Leuven, waar hij verder promoveerde tot hoogleraar en gewoon hoogleraar, voorzitter was van het Departement Werktuigkunde en van het Centrum voor Industrieel beleid. Met zijn solide ingenieursachtergrond en zijn grondige kennis van het industrieel beleid, wat hem een unieke systeemkijk gaf op de maatschappij en op het bedrijfsleven, bouwde Ludo CLB, het Centrum voor Industrieel Beleid, uit tot een respectabel kenniscentrum. Veel generaties ingenieurs heeft hij, met zijn ploeg, ingewijd in het industrieel management. Velen onder hen bekleden belangrijke functies in het bedrijfsleven en in wetenschappelijke en overheidsinstellingen. Hij beheerste perfect zijn onderzoekdomein, wat zich reflecteerde in klare cursusteksten en publicaties. Zijn teksten over 'Technische bedrijfsvoering' en 'Bedrijfskunde en ondernemen', uitgegeven als handige boekjes, zijn ook voor buitenstaanders nog vaak een referentie, eenvoudig en helder van stijl. Vorige winter was een kleinzoon bij ons aan het studeren voor zijn examens. Als geïnteresseerde opa vroeg ik waarmee hij bezig was – hij toonde mij zijn cursustekst – auteur "Ludo Gelders". Het ontroerde mij.

Ludo beperkte zijn activiteit niet tot de eigen instelling, integendeel. Hij was ook actief in het beleid van andere academische instellingen. Zo was hij van 1998 tot 2005 lid van de Raad van Toezicht van de Research School BETA aan de TU Eindhoven, en van 1999 tot 2008 vice-voorzitter van de UHasselt, waar hij lid bleef van het audit-comité. Hij bekleedde diverse visiting professorships, waarvan ik enkel de Francqui-leerstoel wil vernoemen aan de VUB in 1982.

Zijn beleidsexpertise heeft hij eveneens ter beschikking gesteld voor de evaluatie van academische instellingen bij visitaties in diverse landen (naast België, o.m. Zwitserland, Frankrijk, tot de Nederlandse Antillen toe).

Maar ook buiten de academische wereld nam Ludo veel beleidsfuncties op. Zo was hij van 1987 tot 1989 algemeen voorzitter van de Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging (nu ie-net). In die hoedanigheid lag hij ook aan de basis van de oprichting

van CLAIU, de Europese associatie van ingenieursverenigingen, waarvan de leden houder zijn van een diploma van een ingenieursopleiding van het niveau "master". Hij was van 2000 tot 2005 voorzitter van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, hij was bestuurder bij de Technologische Innovatiecel Vlaanderen, bij het VEV, bij Tecnomatics NV, bij Pegard Productics NV, bij VCK Logistics, bij Ethias, bij het Vlaams Instituut voor Logistiek, en expert bij NMKN.

Ook was Ludo actief in de plaatselijke politiek. Hij was voorzitter van Open VLD in Sint-Truiden en ook voorzitter van de provinciale afdeling Limburg van Open VLD; hij was gemeenteraadslid in Sint-Truiden en tot aan zijn overlijden actief in het gemeentelijk beleid op gebied van cultuur en bibliotheekwezen.

De activiteiten van Ludo in onze Klasse en in het algemeen beleid van de KVAB heb ik voor het laatst bewaard. Na alle activiteiten die ik reeds vermeld heb, zou men kunnen denken: "Heeft Ludo nog tijd gevonden om iets voor de KVAB te doen?" Het antwoord is dat hij zeer veel voor onze Academie betekend heeft.

Ludo werd lid van CAWET in 1989, lid van KTW bij de overgang van CAWET naar KTW in 2009 en erelid KTW op zijn verzoek in 2016.

Ludo was een zeer actief lid van CAWET en later KTW, praktisch steeds aanwezig. Zijn tussenkomsten waren steeds gepast en constructief. Zijn vragen na een uiteenzetting waren "to the point" en toonden zijn grote interesse aan voor het werk van anderen. Hij was voorzitter van CAWET in 2008 en 2009 en bestuurder van KTW in 2009 en 2010. Hij was aldus de laatste voorzitter van CAWET en de eerste bestuurder van de nieuwe Klasse KTW van de Academie. Zo leidde en begeleidde hij de overgang van CAWET naar een volwaardige Klasse van de KVAB.

Ludo werd verkozen tot voorzitter van de KVAB voor de jaren 2013 en 2014, maar nam de functie vervroegd op in 2012 door ziekte van zijn voorganger, erevoorzitter Pierre Jacobs. Ludo loodste onze Academie door een moeilijke periode met zijn doortastende, soms niet altijd uiterst diplomatische, maar wel zeer efficiënte, eerlijke en onbaatzuchtige aanpak.

Onze Academie en onze Klasse zijn Ludo zeer veel dank verschuldigd.

Wij bewaren een zeer goede herinnering aan onze betreurde confrater die ons veel te vroeg heeft verlaten.

Jacques Willems

Bernard Huys

(7 september 1934 – 12 oktober 2024)

Erelid van de Klasse Kunsten

Geachte familieleden en vrienden van Bernard Huys,
Geachte consorores en confraters,

Het is een bekende en mooie gedachte dat bij elke mens die doodgaat een bibliotheek afbrandt. Die innerlijke oneindigheid aan kennis, wetenschap, ervaringen, ontmoetingen, overtuigingen, emoties en herinneringen verdwijnt. Telkens een mens sterft, brandt er een bibliotheek af...

Dit geldt zeker ook voor Bernard Huys, met zijn brede eruditie en talloze ervaringen uit een rijk gevuld leven van negentig jaar. Maar tegelijkertijd heeft hij ons zelf ook meerdere rijke bibliotheken nagelaten.

De eerste bibliotheek die hij ons naliet is de Muziekafdeling van de Koninklijke Bibliotheek die overigens eergisteren 56 jaar geleden, op 17 februari 1969 dus, officieel werd ingehuldigd in het gebouw zoals we het nu kennen. Vanop de Kunstberg zou Bernard Huys als bibliothecaris en afdelingshoofd Muziek van de Koninklijke Bibliotheek een cruciale rol in het Belgische muziekleven vervullen. Bij de inauguratie van het nieuwe gebouw was hij al negen jaar in dienst van de KB, hij heeft dus de verhuis vanuit het oude complex naar de nieuwbouw meegemaakt. Een verhuis is altijd een mijlpaal in de carrière van een bibliothecaris.

Toen Bernard Huys op 1 september 1960 als wetenschappelijk medewerker in dienst trad bij de Koninklijke Bibliotheek van België, kon hij terugvallen op een zeer gedegen en diverse opleiding aan de Rijksuniversiteit Gent als Doctor in de Rechten en als Licentiaat Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde, specialiteit Muziekwetenschap. Om zich in de muziekgeschiedenis te verdiepen volgde hij ondertussen ook aan het Koninklijk Conservatorium van Gent muziekgeschiedenis bij Marcel Boereboom, een pionier van de muziekwetenschap in Vlaanderen. Boereboom behandelde de muziekgeschiedenis binnen de brede cultuurstromen en dat zouden we ook bij Bernard Huys zien. Tijdens zijn studies aan de Rijksuniversiteit Gent dompelde hij zich ook onder in de Italiaanse cultuur aan de Università Italiana per Stranieri in Perugia, en daar hield hij een ongeneeslijke, levenslange voorliefde voor Italië en een vlotte beheersing van de taal van Dante aan over. Hij was een Italofiel in hart en nieren en reisde ook vaak naar Italië, al helemaal toen zijn zoon daar een decennium lang woonde. Om het bibliotheek- en informatievak onder de knie te krijgen trok Huys noodgedwongen naar het Instituut voor Kunsthistorische Documentatie in Den Haag, bij gebrek aan opleiding in eigen land. Even terzijde: het zou nog tot in het begin van de jaren '80 duren eer er in Vlaanderen met de speciale licentie informatie- en bibliotheekwetenschap een universitaire opleiding voor bibliothecarissen en

informatiespecialisten kwam. En nu, veertig jaar later, zijn we terug naar af en kent Vlaanderen geen autonome universitaire opleiding voor bibliothecarissen meer; ook niet meer voor archivariissen trouwens. Om zich als muziekbibliothecaris te vervolmaken trok Bernard Huys dus naar Den Haag en volgde hij ook nog privélessen in muziekpaleografie bij de Franse musicoloog en medievalist Antoine Auda die jarenlang werkte rond de muziek in Luik en in Brussel woonde.

Naar het voorbeeld van Marcel Boereboom beperkte Huys zich niet tot een theoretische kennis van muziek; als getalenteerd pianist had hij de muziek ook in de vingers. Jarenlang volgde hij als privéleerling pianolessen bij Albert Van Haute, een laureaat van het Lemmensinstituut. Die privé-opleiding kon Huys officialiseren met een getuigschrift van bekwaamheid voor de hogere graad, dat hij in 1954 met grote onderscheiding behaalde aan het Instituut voor Muziekexamens in Gent. Hij bracht een ambitieus eindprogramma met het Pianoconcerto van Schumann en werk van Bach, Mozart, Beethoven, Chopin, Schubert en Debussy. De jury werd voorgezeten voor Prosper Van Eechaute, toen professor aan het Conservatorium van Gent en directeur van de Stedelijke Muziekconservatorium van Kortrijk. Van Eechaute is een van die vele Belgische componisten die misschien niet helemaal vergeten is, maar dan toch grotendeels genegeerd en verwaarloosd. Ik wil Van Eechaute hier toch even in de rand memoreren omdat zijn eerste strijkkwartet 'à la mémoire de Ravel' in 1949 door deze instelling werd bekroond. En het was dus ook niet de eerste de beste voor wie Bernard Huys zijn examenrecital speelde.

Met al die kennis en diploma's op zak – in 1964 behaalde hij ook nog het diploma van bibliothecaris-bibliograaf – werd Bernhard Huys op 1 juli 1970 hoofd van de Afdeling Muziek van de Koninklijke Bibliotheek, anderhalf jaar dus na de verhuis naar het huidige gebouw. In 1974 werd hij bevorderd tot werkleider en op 1 januari 1994 werd hij benoemd tot hoofd van de historische collecties. Van 1978 tot 1989 maakte hij ook deel uit van de wetenschappelijke raad van de Koninklijke Bibliotheek.

Het is Huys' grote verdienste dat hij de muziekafdeling gaandeweg heeft uitgebouwd tot een dynamisch centrum voor onderzoek en muziekpraxis. Hij beperkte zich niet tot het zorgvuldig inventariseren en veilig bewaren van partituren en boeken, maar hij valoriseerde ze en bracht ze naar een publiek van uitvoerders en onderzoekers, en dit via nieuwe edities, artikels, opnames, concerten en tentoonstellingen. In reeksen als Corpus of Early Music in Facsimile en Fontes Musicae Bibliothecae Regiae Belgicae publiceerde hij tal van facsimile's van belangrijke bronnen uit de eigen collecties, steeds voorzien van een solide inleiding van zijn hand. Ook met de platenreeks Monumenta Musica Bibliothecae Regiae Belgicae (1977-1985) verrichtte hij pionierswerk door het tot klinken laten brengen van ongekende partituren van onder anderen Abraham Van den Kerckhoven, Willem de Fesch en Arthur De Greef. Ook op de zowat 120 middagconcerten die hij in de bibliotheek organiseerde, blies hij het stof van vergeten partituren uit de collectie. Hij organiseerde ook belangwekkende tentoonstellingen, onder andere over François-Joseph Fétis, de Belgische vioolschool of de geschiedenis van de muzieknootatie. De lijvige begeleidende catalogi zijn tot vandaag onmisbare naslagwerken. Via die tentoonstellingen, maar vooral via de

levende muziek tijdens concerten en op opnames lukte hij erin om een breed publiek te bereiken en te attenderen op die ongemeen rijke collectie.

Daarnaast vond hij ook nog de tijd om zelf onderzoek te doen op zijn collectie. Hij focuste vooral op Belgische componisten en uitvoerders, van wie hij brieven uitgaf, opuslijsten maakte of biografische artikels schreef. Zo deed hij pionierswerk rond Emile Mathieu, Gustave Huberti en Arthur De Greef, om alleen maar hen te noemen. En voor het Nationaal Biografisch Woordenboek schreef hij tal van bijdragen over uiteenlopende componisten als Emiel Hullebroeck, Henri Waelput, Leo Van Gheluwe of – jawel – Prosper Van Eechaute. Die artikels getuigen steeds van een grondig bronnen- en literatuuronderzoek en zijn nog altijd onmisbaar. Zijn grote en diepgaande kennis van de Belgische muziek deelde hij actief via tal van artikelen in Belgische en buitenlandse tijdschriften.

En dat is de tweede bibliotheek die Bernard Huys ons heeft nagelaten: een indrukwekkend corpus aan hoogwaardige publicaties rond Belgische muziek die onze kennis over de muziekcultuur uit onze contreien danig heeft verrijkt. Het zijn werken waar iedereen die met Vlaamse en Belgische muziek bezig is, nog steeds naar teruggrijpt om er verder op te bouwen. Niettegenstaande het vele werk dat hij op zijn eigen collectie heeft gepresteerd, was Bernard Huys niet het type bibliothecaris die zich in zijn eigen bibliotheek begroef. Hij stuurde niet alleen zijn kennis en zijn partituren en opnames de wijde wereld in, extra muros was hij een actief bestuurslid van tal van muziekorganisaties en componistenverenigingen; ook was hij redactielid van verschillende muziektijdschriften (die nu helaas allemaal verdwenen zijn). Huys werd lid van deze Koninklijke Academie in 1980 en erelid in 2009. Ook na zijn pensionering op 1 januari 1997 zou hij zich binnen verschillende verenigingen blijven inzetten. Internationaal representeerde hij de Belgische muziekbibliotheken binnen de IAML (International Association of Music Libraries), waar hij ook zijn verantwoordelijkheid niet uit de weg ging, als lid van het uitvoerend comité (1965-1996) en als vicepresident (1986-1989). In 1982 haalde hij het jaarlijkse IAML-congres een week lang naar Brussel, een zware organisatorische klus, maar hij was behalve een eminent bibliothecaris en musicoloog ook een harde werker. Naast al die drukke activiteiten vond hij ook nog de tijd om les te geven aan het Hoger Instituut voor Beeldende Kunsten (Sint-Lukas) in Schaarbeek (1972-1996)

Bernard Huys was inzake bibliothecair muziekerfgoed een wegbereider die ons toonde hoe een collectie te valoriseren en te dynamiseren. Hij beperkte zich niet tot het deskundig inventariseren en veilig bewaren, hij leidde onderzoekers, uitvoerders en een breed publiek aan geïnteresseerden op een proactieve manier naar de collectie toe. Die manier van werken is nog altijd een lichtend voorbeeld. Bovendien was Bernard een bijzonder minzaam man die de activiteiten van collega's op de voet volgde en hartelijk goede raad en complimenten deelde. Ik ben dan ook bijzonder opgetogen dat de derde bibliotheek die hij heeft nagelaten, met name zijn privébibliotheek en -archief, door de familie aan ons werd toevertrouwd. We noemen de collectie als eerbetoon het Fonds Bernard Huys.

Voor al zijn verwezenlijkingen, voor zijn lichtend voorbeeld en voor de bibliotheken die hij ons heeft nagelaten, verdient Bernard Huys onze grote dankbaarheid en blijvende waardering.

Jan Dewilde

Theo Peeters

(30 januari 1937 – 7 januari 2024)

Erelid van de Klasse Menswetenschappen

De eerste keer dat ik Theo Peeters ontmoette moet in 1969 geweest zijn. Hij doceerde toen het vak internationale economie aan de KU Leuven. Ik was één van zijn studenten. Wat mij opviel was de ernst en de grondigheid waarmee hij het lesgeven aanpakte. Eigenschappen die ik later nog zou leren appreciëren.

Eén van de inzichten die hij ons toen bijbracht, kwam van de theorie van de comparatieve voordelen die door David Ricardo in de negentiende eeuw was geformuleerd. Tussen haakjes: Ricardo was eigenlijk een bankier. Wat ik natuurlijk nog niet wist, is dat Theo ook nog bankier zou worden.

Terug tot de theorie van de comparatieve voordelen. Dat is een heel eenvoudige theorie die nochtans door de meeste mensen niet echt wordt begrepen. Theo legde het uit met een voorbeeld. Veronderstel een directeur en zijn secretaresse. (In die tijd kon je nog het cliché gebruiken dat de directeur mannelijk is en de secretaresse vrouwelijk. Vandaag, wanneer ik hetzelfde voorbeeld gebruik dat ik van Theo heb geleerd, spreek ik over een directrice met haar secretaris). Veronderstel dus, zei Theo, dat de directeur sneller brieven tikt dan zijn secretaresse. Is het zinvol dat die directeur zelf zijn brieven tikt? Het antwoord is vanzelfsprekend, nee. Want hij is nog veel beter in het dirigeren van het bedrijf dan in het tikken van brieven in vergelijking met zijn secretaresse. Hij doet er dus goed aan zich te specialiseren in het leiden van zijn bedrijf en het tikken over te laten aan de secretaresse.

En dat geldt ook voor landen, was de conclusie van Theo. Een land kan in alles beter zijn dan een ander land. Dat land zou echter dwaas zijn alles te willen produceren. Het is rationeel om zich te specialiseren in die activiteiten waar dat land het meest in uitblinkt. En zo ontstaat er ruimte ook voor landen die in alles slechter zijn dan andere landen.

Ik denk dat de cursus internationale economie die Theo mij toen heeft gedoceerd de belangrijkste is gebleken voor mijn latere carrière. Het heeft mij overtuigd dat globalisering niet alleen goed is voor ons, maar ook voor de armere landen die door

globalisering erin geslaagd zijn uit extreme armoede te ontsnappen. Theo heeft deze idee in zijn leven nooit losgelaten, ook toen later het anti-globalisme salonfähig werd. In 1970 werd ik de assistent van Theo aan het Centrum voor Economische Studiën. Dat was het begin van een lange periode van samenwerking. Ik herinner mij dat we aan een project werkten over de tewerkstellingseffecten van internationale handel. Er heerste toen pessimisme. Het openstellen van de grenzen voor de handel met ontwikkelingslanden zou tot massaal verlies aan tewerkstelling leiden bij ons. Als we de handel met arme landen, waar arbeid goedkoper was, zouden toelaten dan zou het aantal jobs hier catastrofaal dalen. Theo betwijfelde dit. De enige manier om het te weten te komen was empirisch onderzoek. Dat was een andere constante in het denken van Theo: de theorie is fijn en noodzakelijk, maar zonder empirische toetsing is theorie waardeloos. En dus, zetten we ons aan het werk. We vonden dat de internationale handel met arme landen weliswaar vele jobs deed verdwijnen maar er nog veel meer bij creëerde. Netto leidde die handel tot meer, niet minder jobs.

Ik ging toen naar Amerika, maar we verloren het contact niet. Op zekere dag was Theo op bezoek in Washington. Ik herinner mij dat we pannenkoeken gingen eten in Georgetown. Er was daar een Bretoense crêperie. En terwijl ik genoot van zo een Bretoense pannenkoek, drong Theo aan dat ik zou terugkeren naar Leuven waar een positie vrijkwam. Ik sprong op de kar. Mijn leven zou er zeker anders uitgezien hebben had ik die sprong niet gewaagd.

De jaren zeventig en tachtig waren jaren van grote economische crisis. De olieschokken leidden tot een proces van de-industrialisering, in Europa maar ook vooral in België. Vele banen gingen verloren in de industrie. De inflatie schoot omhoog. De budgettaire tekorten schoten de lucht in.

Die economische crisis was een voedingsbodem voor allerlei nieuwe inzichten en theorieën. En Theo genoot daarvan. Zo nam hij, samen met een aantal Europese economen, het initiatief om een manifest uit te brengen dat door The Economist op 1 November 1975 werd gepubliceerd onder de titel "All Saints Day Manifesto". Daarin pleitte hij samen met zijn collega's om een muntunie te creëren in Europa, als methode om meer monetaire en macro-economische stabiliteit te brengen. Een gedurfd idee dat door velen werd afgedaan als naïef en politiek onmogelijk. Het zou nog 25 jaar duren tot de muntunie werkelijkheid werd. Wat bleek dus: wat in 1975 politiek onmogelijk werd verklaard, werd in 2000 gezien als onvermijdelijk. Theo stond aan de juiste kant van de geschiedenis.

Op het einde van de jaren zeventig tot in het begin van de jaren tachtig was België één van de zieke landen in Europa. Dat was dus ook een tijd van hevige discussies onder economen. Ik herinner mij die discussies met Theo en andere collega's. De lunches die we hadden waren de momenten waarop die discussies in alle geciviliseerde hevigheid losbarstten.

Eén thema dat op de voorgrond stond was de vraag of de BF niet moest gedevalueerd worden. De Belgische economie had veel aan competitiviteit verloren.

Eén manier om dit te herstellen was een devaluatie. Maar kon dat dan wel werken als de loonindexering werd behouden? Volgens Theo kon dat niet. Ik volgde hem daarin. Ik denk dat onze discussies en publicaties daarover invloed hebben gehad. De BF werd uiteindelijk in 1982 gedevalueerd. Het was het begin van een economisch herstel in België. Gejuich alom aan het Centrum voor Economische Studiën. Theo liet zich niet tot gejuich verleiden.

Het was ook de tijd van de Leuvense studies over de financiële stromen tussen de gewesten in België. Confrater Paul Van Rompuy verrichtte pionierswerk in het in kaart brengen van die financiële stromen. Theo volgde die studies nauwgezet en nam een duidelijk standpunt in. Het consumptie-federalisme zoals Theo het Belgische systeem noemde, zorgde ervoor dat te weinig mensen zich verantwoordelijk voelden om de tering naar de nering te zetten en dat de begrotingstekorten de pan uitsloegen. Hij stelde dan ook voor dat een federaliseringsproces er moest voor zorgen dat diegenen die de uitgaven doen ook verantwoordelijk zijn voor het vinden van de belastingopbrengsten. Ook hier zag Theo het licht eerder dan anderen. Sommigen hebben dit licht nog altijd niet ontwaard.

De verleiding van elke econoom wiens brein voortdurend nieuwe ideeën spuit is natuurlijk de sprong te wagen naar de buitenwereld, weg uit de Ivoeren Toren die de universiteit is. Theo weerstond niet aan deze verleiding. En zo kwam hij o.a. terecht op het kabinet van confrater Mark Eyskens die hij gedurende een aantal jaren teisterde met nieuwe ideeën en plannen. Die drang om na jaren studeren aan de universiteit tot de actie over te gaan leidde Theo tot de BBL waar hij in 1990 de leiding overnam. Een gedurfde maar weloverwogen zet.

Dat leidt mij tot het overschouwen van het leven en het werk van Theo. Als ik één karaktertrek van Theo in de verf mag zetten dan is het wel "evenwicht". Evenwicht tussen denken en actie; evenwicht tussen durf en bedachtzaamheid; evenwicht tussen vasthouden aan principes en bereidheid om een aantal ervan te laten vallen. Laat mij dit verder ontwikkelen. Evenwicht tussen denken en actie. "Contemplatio in actione" zoals de oprichter van de Jezuïeten, Ignatius van Loyola, het formuleerde. Weinigen slagen erin een balans te vinden tussen contemplatie en actie. Bij velen is er alleen maar contemplatie. En we hebben mensen nodig die alleen denken. We vinden nogal wat van deze creaturen aan de universiteit. Het is ook best dat ze daar blijven. En dan heb je de vele anderen die gedreven door adrenaline frenetiek tot de actie overgaan. Dat leidt dikwijls tot ondoordacht handelen. Theo vond een evenwicht tussen beide. Hij overwoog zijn actie, bereide het voor door denkwerk en bleef nadenken als hij de actie had ondernomen.

Zo een evenwicht maakt het ook mogelijk om een ander evenwicht te bereiken, dat tussen durf en roekeloosheid. Theo durfde tot de actie overgaan, maar dat was weloverwogen actie. Zijn beslissing bij BBL om toenadering te zoeken tot ING was gedurfd en weloverwogen. Uiteindelijk slaagde hij niet in zijn opzet. Maar omdat het een weloverwogen zet was, leidde die uiteindelijk toch tot succes. Zijn opvolger ging met de pluimen lopen.

En tenslotte evenwicht tussen principevastheid en flexibiliteit. Ook hier is het gemakkelijk om naar de extremen te evolueren. Principevastheid kan ontaarden in dogmatisme wanneer mensen ongevoelig voor de feiten koppig vasthouden aan hun ideeën. Flexibiliteit kan ontaarden in cynisme wanneer mensen hun ideeën veranderen met de wind.

Bij Theo was er een evenwicht tussen principevastheid en flexibiliteit zoals het past bij een wetenschapper. Die is altijd bereid zijn theorieën vaarwel te zeggen als die in tegenspraak zijn met de feiten, zelfs als hij/zij verliefd is geraakt op zijn theorieën. "When the facts change I change my mind. What do you do, Sir" zou Keynes ooit gezegd hebben. Theo had dit ook kunnen zeggen.

Die flexibiliteit heb ik bij Theo tijdens de laatste jaren van zijn leven nog mogen ervaren. We hadden de gewoonte aangenomen om regelmatig samen te gaan lunchen, Theo, Wim Moesen, Dirk Heremans, Filip Abraham en ik. Het doel van die lunches was discussiëren over de huidige economische problemen. Wat kan er beter zijn dan discussie met fijn eten en een goed glas wijn?

Op één van onze laatste lunches verleden jaar bracht ik in de discussie het probleem van de banken die massas's subsidies krijgen toegespeeld door de centrale banken. (Voor diegenen die het nog niet weten: de banken in de Eurozone krijgen jaarlijks zomaar €140 miljard aan subsidies in hun schoot geworpen, no strings attached. Om wat perspectief te bieden: de totale jaarlijkse uitgaven van de EU bedragen ongeveer €160 miljard. Maar wie daarvan wil genieten moet een Kafkaiaanse resem aan voorwaarden vervullen. In België distribueert de Nationale Bank ongeveer €9 miljard aan de banksector). Ik was daar tijdens onze lunch behoorlijk over geagiteerd. En ik verwachtte dat Theo weerstand zou bieden in de discussie. Hij was toch een bankier geweest. Maar dat was helemaal niet het geval. Hij wou er alles over weten en hij was, denk ik, op een zeker moment bijna even verbolgen over die stroom aan subsidies als ik.

Dat was Theo. Hij was bereid om oude ideeën te herzien als ze niet in overeenstemming waren met de feiten. Hij was bedachtzaam als hij tot de actie overging. Hij was niet bevreesd om posities in te nemen die op dat moment misschien niet mainstream waren maar dat later wel zouden worden. Hij was meestal aan de juiste kant van geschiedenis.

Hij zal dan ook in de gedachten van velen, en van mij, blijven leven.

Paul De Grauwe

Robert Vandereycken

(21 maart 1933 – 23 april 2024)

Erelid van de Klasse Kunsten

Geachte familie van Robert Vandereycken,
Waarde voorzitter, bestuurder, beste genodigden,
Consorts en confraters,

Robert Vandereycken genoot zijn veelzijdige opleiding in beeldende technieken aan het Sint-Lucasinstituut in Luik, aan de Stedelijke Academie in Hasselt, in de 'Provinciale Normaalschool' voor Tekenkunst in Brussel, en aan het Hoger Instituut voor Sierkunsten in Ter Kameren. Hij mocht zich verder bekwamen tijdens bezoeken aan de ateliers van Marcello Mascherini in Salzburg, en in Nice aan het Institut André Malraux.

Vandereycken kreeg, student nog, in 1966 de driejaarlijkse staatsprijs voor grafiek. In dat decennium vol pedagogische revoltes ontpopte hij zich, teruggetrokken zoals hij zich liefst liet kennen, als oprichter – samen met zijn vriend Pierre Cox – van de artistieke groep en galerie Helikon die vooral in Limburg hoge ogen gooide.

Robert leefde, sedert zijn huwelijk in 1958 met de voortreffelijk celliste Lou Vandenhoudt, helemaal in de ban van de muziek, de breed gedragen muziek die het grote en allicht enige bijzondere thema van zijn beeldende kunst werd. Helikon groeide uit tot een uniek cultureel centrum, aangevuurd door bescheiden maar gedreven kunstpromotoren.

Die groep, en vooral die man, leerde ik in de jaren zeventig kennen en waarderen. Ik hield van Roberts kwaliteiten als humanistische medestander en vriend in de late jaren zeventig, toen ik als voorzitter van onze Academie twee jaar dienst deed en, onder meer als overtuigd voorstander van een vierde Klasse in onze Hoge Vergadering, de nagelnieuwe Klasse van de Technische Wetenschappen mee mocht stichten.

Misschien niet toevallig nodigde de directeur van de voortreffelijke kunstschool in Hasselt, en inmiddels confrater Robert Vandereycken mij in die periode vaker uit als voordrachtgever aan de Academie voor Schone Kunsten in Hasselt, die Robert in 1975 ging leiden.

Ik nodigde hem medio die jaren zeventig ook uit om met mij naar China en meer bepaald mijn geliefde Tibet te reizen, een unieke beschaving die ik al herhaaldelijk had bezocht als culturele gids, en als producer van twee televisiefilms over de cultuur en politieke evolutie in dat enorme Himalayaland, voor de toenmalige B.R.T.

Over de indruk die Roberts kennismaking met Tibet kreeg, vooral in die woelige en soms dramatische jaren zeventig, kom ik over enkele minuten verder te spreken.

Eerst een overzicht van Roberts beroepsleven en een korte poging tot analyse van het grote thema dat zijn werk zo lyrisch-afstandelijk en cryptisch-bewonderend kenmerkt: de muziek.

Een cruciale omstandigheid in de Hasseltse context betreft Roberts promotionele inzet voor de groep uitvoerende kunstenaars Helikon in de jaren zestig van vorige eeuw. In dat spoedig prominente Limburgse muziekensemble stond een begaafde celliste, Roberts vrouw Lou Vandenhoudt, centraal. Ze maakte deel uit van het orkest van Liège, en is nu rustend lerares van het Stedelijk Conservatorium in Hasselt.

Robert was naast scheppend kunstenaar ook een praktische man die zijn huis, annex atelier, zelf ontwierp. Daarvan getuigt zijn comfortabel, naar de (nog mondjesmaat aanwezige) natuur gekeerd huis, met speciaal ontworpen deurknoppen, een scheppende muurdecoratie, en imposante plastieken. Kunst was voor Vandereycken zijn leven lang nadrukkelijk ook ambacht.

Vandereyckens specifiek plastisch bronzen werk kwam tot stand *à cire perdue*. Die aloude verloren wastechiek beoefende hij liefst in zijn Catalaans atelier te midden van het betrekkelijke comfort van de toen nog niet te hete zomers en milde winters. Het beeld, gemaakt in die techniek, krijgt zijn vorm in het was en wordt voorzien van giet- en afvoerkanalen waarin het in de oven gloeiend gestookte en uitgietsklare brons zijn vast vorm krijgt, die de wassen eerste vorm omarmt en tevens vernietigt, doordat het wassen model wordt verdreven en dus hopeloos verloren is. Wanneer het brons bezit heeft genomen van de holle ruimte is zijn mantel uit en weg. De gieter slijpt de inmiddels overtollig geworden kanalen weg. Intense schuring maakt tenslotte een afwerking mogelijk in om het even welk patina, glans of kleur.

Doordat Vandereycken voor sommige werken met figuren in een groep van wel tien meter hoog werkte, worden zijn sculpturen waarachtige ijkpunten, niet te missen gedenkmonumenten met een niet al te precieze zin en betekenis.

Robert beschikte over twee ateliers, het eerste op het grondstuk van zijn villawoning in het Limburgse Kuringen, het andere (en misschien het belangrijkste) in het Catalaanse Calonge waar hij, naast zijn stevige productie van tekeningen, grafiek en schilderijen, vooral bronzen sculpturen maakte. Vaak monumentaal en hiëratisch van visie en impact, maar niet trompend van lege retoriek, wegens hun vaak verholde, soms in een geheimspraak gevatte betekenis.

In de toenmalige nadagen van het Franquistische Spanje vonden ingrijpende en gewaardeerde tentoonstellingen plaats, mede dankzij de niet geringe steun die financiële instellingen, vooral in die economisch voorspoedige dagen, aan de beeldende kunsten gaven.

Calonge werd jarenlang Vandereyckens tweede verblijf en, gekoppeld aan zijn grote bewondering voor de woordloze, intimistische luister van klassiek-laatromantische muziek, vormde enige Spaanse *grandezza* mee het kader van Roberts beeldend werk. De kunstenaar kreeg later ook mooie opdrachten voor monumentaal werk in

het Japanse Itami, het Chinese Foshan, en natuurlijk ook in eigen vaderland en dito Limburgse stad.

Zo kreeg Robert niet zelden een heuse Limburgse groep van bewonderaars achter zich aan. Ik heb nog inleidingen op zijn tentoonstellingen in galerie De Vuyst te Lokeren mogen inspreken waar een toeristenbus vol bewonderde dames – en in aantal spraakzame heren – uit Hasselt was gecharterd.

Exposities van Roberts oeuvre kwamen op die manier op vele plekken in ons op kunstmanifestaties verzotte land tot stand. Buitengaats bood Spanje Vandereycken in 1993 een retrospectieve tentoonstelling aan in het nationaal museum te Zaragoza. Het werd zijn indrukwekkende Goya-suite. Drie jaar later verkoos onze Klasse der Kunsten hem tot lid, waar de gulle Robert zich tot een zeldzaam ruimhartige academicus opwierp.

In 2023 tenslotte werd de stichting Vandereycken opgericht die zich voornam, en zich sedertdien als actief doel stelt, een vaste collectie van zijn talrijke bronzen, schilderijen, tekeningen, etsen en litho's permanent tentoon te stellen. Momenteel is daarnaast Roberts zoon Manu de curator van de stichting Vandereycken & zoon. Voorts spant ook, naast anderen, architect Jean Winters zich in om Roberts oeuvre te propageren.

Ik wil nu even ingaan op de reis die ik als stichtend lid van de Chinees-Belgische Vereniging te Antwerpen in maart 1988 kon organiseren voor een groepje reizigers met belangstelling voor China, en meer specifiek voor de autonome regio Tibet.

Robert maakte zich sterk om mee te reizen. Hij en het groepje Belgische kunstenaars maakten zich sterk een mogelijk onbevooroordeeld idee te krijgen van de verhouding tussen China's opdringerige bezetting van Tibet en de interne, goeddeels verborgen gebeurtenissen in die cultuur; het was immers jaarwisseling in de hoofdplaats Lhase, met de gebruikelijke roemruchte feesten van het Grote Gebedsfeest aldaar.

Robert, de beminnelijkheid in persoon, ervoer Lhasa als fundamenteel ontheemd, ook artistiek. Hij had nooit eerder de Tibetaanse kunst ernstig bekeken, al reageerde hij terecht diep verontwaardigd over de omstandigheid dat het esoterische boeddhisme in zijn kloosters binnengesmokkelde wapens kon toestaan. De gedachte van een criminele onderdrukking van een hoogstaande cultuur door een nog hoger staande beschaving als de Chinese, vond hij onacceptabel – ook als was dat een politiek feit geworden.

Het kwam niet tot een discussie met mijn andere vriend op onze reis, de eveneens in brons werkende Roland Monteyne, die zich na zijn studie oud-Chinees bij monseigneur Etienne Lamote aan de toen nog tweetalige Leuvense universiteit, zelf herschoold had tot rusteloze, surrealiserende beeldhouwer in brons, te Herdersem nabij Aalst.

Onze eerste nacht in Lhase hoorden Monteyne en ik schoten en, in weerwil van het verbod om het hotel te verlaten, slopen we uit de lobby weg, gewapend met twee

zaklampen begaven wij ons richting de grote Jokhangtempel in het centrum, zo'n stordige vijf kilometer verwijderd van het hotel.

Nauwelijks halfweg werden we door een politiewagen ingehaald; we kregen het verzoek in te stappen en werden keurig in het hotel teruggebracht.

Daarna volgde de verbanning. Geen bezoek mogelijk aan de drie majesteitlijke staatskloosters van Drepung, Sera en Ganden. Robert, die van de opstand niets begreep, vond onze uitwijzing een opluchting. Hij had genoten van onze ontvangst in Peking waar wij een warm welkom hadden gekregen van zijn collega in de centrale hoofdstedelijke kunstacademie en die ons had vereerd met een prachtige, ter plekke gemaakte kalligrafie. Dat verderop het chapter Tibet ons door de neus werd geboord, ervoer Robert als een bevrijding: hij was zonder kleerscheuren uit het unieke Tibet weggekomen. Hij heeft bij mij nooit meer gerefereerd aan wat hij ervoer als een jammerlijk accident de parcours.

Ik vraag me af, vele jaren na de zoveelste verkrachting van Tibets politieke onafhankelijkheid, wat Robert dacht van het verlies van 's lands culturele vernietiging na de volgehouden en definitieve sinisering. In ons tijdsgewricht, dat de term 'engagement' tot een zinledige locus communis liet verworden, blijft Vandereyckens artistiek nobel vormgegeven wereldbeeld een waarachtig maar ook twijfelachtig theatrum: een toneelstuk van onontgonnen en dus sluimerende emoties, vage intenties en onduidelijke verbeeldingen, een goeddeels onbetrokken spel van klassiek aandoende zelfdiscipline en koele noli me tangere.

De sfeer van Roberts picturaal werk deed me denken aan de sfeer van dichtgeschroefde intimiteit in Gisela Elsners *Das Berührungsverbot* (1970), waarvan ik ooit een lang fragment vertaalde voor mijn zaterdagochtend-radioprogramma 'Dossier drie'. Elsner, de voorlijke Duitse schrijfster van de Gruppe 47, en winnares van de Prix Formentor 1951, beschreef in haar satirische roman de ijdele hoop op seksuele beschrijving die men in de vroege jaren zeventig in West-Europa koesterde.

Het kan in dit In memoriam ongewild hard klinken, maar in zijn beelden werkt Roberts affectieve koelte al een kuise bede om verlossing van de idolen van zijn, van ook onze wanen van de dag.

Voor wie onbevangen toekijkt, wijst Roberts geschenk van monumentale sculpturen, klassiek angehauchte tekeningen en wijsgerig getinte schilderijen een weg naar wijsheid, die ons soms in slaap wiegt met vrome wensdromen. Zijn picturaal werk baadt in vrouwelijkheid; maar het wijkt in hetzelfde gebaar terug voor een waarachtige erotiek, die vragen stelt en daarbij verzuimt duidelijke aanwijzingen te geven.

Zulke semantische vaagheden hebben sommige auteurs over Vandereyckens werk het woord mysterie in de pen geschoven. Naar mijn idee was Robert geen leverancier van geheimen in unisono; 'eenstemmigheid' kan immers betekenen de in se wat stompzinnige herhaling van dezelfde depressieve toonaard – en die wou Robert precies vermijden.

Wijlen VUB-hoogleraar Hubert Dethier, Vandereyckens trouwe jeugdvriend, heeft het in een gedragen essay (Hasselt, 1992) over Roberts beelden van het kennende zwijgen: "(Filosofie) bevrijdt de mens van het gepraat – maar dreigt zelf tot Gerede te vervallen (...) Beeldend werk zwijgt voor Robert Vandereycken precies wat het doet: het beeldt niet af, maar uit; het zegt niets, maar het toont alleen wat het te zeggen heeft – doch het blijft in se onkenbaar en gesloten in zijn eigen zwijgzaamheid."

Wellicht verklaart deze zin Roberts wat bittere zwijgen toen hij in het Tibetaanse Lhase oog in oog stond met de dreigende Chinese soldaten die de rebellerende monniken het zwijgen wilden opleggen.

De Wittgensteiniaanse associaties van het kennend tonen zie ik dan in Roberts bewust gekozen positie van de ideologische buitenstaander, die discreet tikt aan het religieuze venster van het volgehouden en verre zwijgen van de Trappist-monnik en de mediterende lama, die symbool staan voor de onuitspreekbaarheid van de mystiek.

Zie ik dan uiteindelijk in Roberts artistieke en ideologische afstandelijkheid de denkstand die zich ophoudt bij een diep verhoopte verzoening van stilte en muziek in een beschaving van Gerede en andere manifestaties van het geestdodende lawaai en geneuzel? Er schuilt troost in Roberts comfortabele omarming van het mysterie, waarbij die accolade vooral zichzelf knuffelt, en mij als kijker van zijn oeuvre achterlaat met een mooie, elegante troostprijs.

Maar laten we zacht zijn voor elkander, zoals de zwijgende prins van de Nederlandse letteren, Adriaan Roland Holst, het ons voorzegt. Roberts en onze tijden geven slechts een zwakke manifestatie van wat een geestdriftige, jubelende liefde hoort te zijn.

En laten wij Robert dankbaar blijven voor zijn kunst, die allereerst een Kunstwollen was, een ideaal dat zijn leven lang het zijne is gebleven.

Wij gedenken hem in een intens ogenblik van stilte.

Frans Boenders

Werkgroepvergaderingen - JA-dagen

De werkgroepen van de Jonge Academie werken door het hele jaar heen aan impactgerichte acties. Daarvoor komen de leden maandelijks samen om te vergaderen. Zo creëert de Jonge Academie in het bijzonder ruimte voor dialoog en reflectie.

De werktiming die de Jonge Academie daarvoor sinds september 2019 volgt, met de maandelijkse 'JA-dagen', werd verdergezet in werkjaar 2024. Rond de 13de van de maand vergaderen de werkgroepen die daar nood aan hebben en kunnen er plenair zaken teruggekoppeld of bevroegd worden. De JA-dagen vinden doorgaans plaats in het Paleis der Academiën in Brussel. De JA-dag van 14 oktober 2024 vond plaats aan de UHasselt, in combinatie met de infodag voor nieuwe leden en met aansluitend het publieksevenement rond de uitreiking van de prijsvraag over educatie.

Voorjaarstweedaagse

De Jonge Academie houdt jaarlijks twee tweedaagse bijeenkomsten voor haar leden. Op de voorjaarstweedaagse op 5 en 6 maart 2024 verzamelden de leden van de Jonge Academie in het Paleis der Academiën rond een programma dat begon met een Algemene Vergadering en de interne kennismaking met de nieuwe leden. De 10 nieuw verkozen leden werden verwelkomd en kregen een crash course over de Jonge Academie, met wat geschiedenis en richtlijnen. Parallel hielden de andere leden een Algemene Vergadering waarin nieuwe bestuursleden werden verkozen en financiële en organisatorische aspecten werden besproken. Daarna was het tijd om kennis te maken met de nieuwe leden, die zich elk kort voorstelden en hun motivaties uit de doeken deden.

Na de broodjeslunch volgde een speeddate onder alle leden, om nieuw kennismakingen te verdiepen en bestaande banden verder aan te halen. Aansluitend stelden leden de werkzaamheden voor van een tiental werkgroepen. Een stellingspel over duurzaamheid en de bespreking van de thema's van het debat over onderzoeksbeleid van 6 maart sloten de werkdag af.

Op 6 maart werd de voormiddag ingenomen door het overlopen van alle werkzaamheden en hun tijdslijn – deze keer niet per pijler, maar gesorteerd volgens de aard van de actie (grote werf, incubator, vinger-aan-de-pols, langlopend programma, samenwerking/vertegenwoordiging, in-de-frigo en beëindigd); parallel vonden er een aantal werksessies plaats over diversiteit, de Maja#9 en X&Y. Een presentatie door Tom Janssen, begeleider van de Commissie Duurzaam Hoger

Onderwijs, de werking en thema's van de CDHO voor en hoe de JA hiermee bijdraagt aan beleid rond verduurzaming, sloot de voormiddag af.

De namiddag stond in het teken van het publieksevenement.

Najaarstweedaagse

Voor de najaarstweedaagse van 21-22 november 2024 trok de Jonge Academie naar Gent.

Op woensdagochtend 21 november begonnen we in het Gents Universiteitsmuseum met een Algemene Vergadering over de stand van het budget, de vooruitzichten rond de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid, de belangrijkste werven en de aankomende selectie van nieuwe leden. Dit werd gevolgd door een discussieronde over de missie en visie van de Jonge Academie, waarbij de tekst verder werd verfijnd. Na de lunch stelden Zoë Ghyselink en Sven Rogge zich voor als kandidaat-voorzitters; na een stemronde werden ze verkozen als nieuw voorzittersduo.

Het publieksevenement in de namiddag stond in het teken van "Vertragen en versnellen in wetenschap en kunsten".

De ochtendsessie van donderdag 22 november in het GUM stond in het teken van de werking rond internationalisering. In het verlengde daarvan leidde een stellingenspel over internationalisering van onderzoek en duurzaamheid tot een interessante reflectie over dit spanningsveld. De namiddag in het Belvedere van de Boekentoren werd afgesloten met het overlopen van een aantal lopende werven en de opstart van een nieuwe werf rond de veranderende rol van wetenschap en kunsten in het tijdperk van Artificiële Intelligentie.

Werking

In 2024 verkoos de Jonge Academie 10 nieuwe leden, met name acht wetenschappers en twee kunstenaars. Andres Algaba (VUB), Tinne Claes (KU Leuven), Pieter Libin (VUB), Shari Mackens (UZBrussel), Cecil Meeusen (KU Leuven), Thomas Moore (Conservatorium Antwerpen), Jeroen Stevens (KU Leuven), Maarten Stragier (Conservatorium Brussel en VUB), Cedric Van Dijck (VUB) en Esther Wolfs (UHasselt) zijn lid tot 2029. Ze werden geïnaugureerd op het publieksevenement van 6 maart 2024. Daarmee had de Jonge Academie 58 leden.

Van april 2024 tot en met maart 2025 is het bestuur van de Jonge Academie samengesteld als volgt:

- Sandra Van Puyvelde & Bart Vermang, voorzitters
- Domein Beleid: Sven Rogge en Dries Vandamme
- Domein Communicatie: Zoë Ghyselink en Marijn Hoijtink
- Domein Internationalisering: Lara Pivodic en Laura Vandenbosch

- Domein Interdisciplinariteit en duurzaamheid: Kurt Bertels en Nele Vandersickel

Elk bestuurslid is aangesteld voor twee jaar, in principe in geschrante volgorde met de collega die hetzelfde domein opvolgt. De beleidsmedewerkers van de Jonge Academie nemen zonder stemrecht deel aan de bestuursvergaderingen.

Over al haar werkzaamheden communiceert de Jonge Academie via haar eigen website (jongeacademie.be), drie projectwebsites (sciencemeetsparliament.be, wetenschapismvx.be en moendoes.be), e-mailnieuwsbrief, X, Facebook, LinkedIn en Instagram (met de handle @JongeAcademie).

Voor een volledig overzicht van alle activiteiten verwijzen we naar het Jaarverslag van de Jonge Academie dat beschikbaar is op de website jongeacademie.be.

Laureaten van de Academie 2024

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten kent jaarlijks vier prijzen toe in de respectievelijke disciplines van de vier Klassen, ter bekroning van de carrière van een jong onderzoeker of kunstenaar. De laureaten van de Academie zijn de belangrijkste wetenschappelijke en/of culturele prijzen die de Academie uitreikt ter bevordering van wetenschap en cultuur en zij worden gehonoreerd met een bedrag van € 10.000.

Vorige Laureaten:

	Natuurwet.	Menswet.	Kunsten	Techn. Wet.
2001	Annemie Bogaerts	Roland Breeur	-	-
2002	Ivo Vankelecom	Marc Brysbaert	Wim Henderickx	-
2003	Luc De Meester	Jan Papy	-	-
2004	Femke Olyslager	Jan De Houwer	Berlinde De Bruyckere	-
2005	Michaël Deleuze	Dirk Van Hulle	Peter Swinnen	-
2006	Bart Van der Bruggen	Joep Konings	Barbara Baert	-
2007	Frank De Proft	Marc Depauw	Petra Vermote	-
2008	Jo Dewulf	Filip Lievens	Katelijne Schiltz	-
2009	Ronny Keppens	Wim Vandenbussche	Nick Andrews	-
2010	Steven De Feyter	Wim Verbeke	Koenraad Brosens	Lieven Eeckhout
2011	Veronique Van Speybroeck	Peter Van Nuffelen	Annelies Van Parys	Michaël De Volder
2012	Johan Verbeeck	Hans Op de Beeck	Koenraad Jonckheere	Dries Van Thourhout
2013	Peter Bienstman	Steven Vanderputten	Karel Vanhaesebrouck	Nico Boon
2014	Tom Coenye	Koen Luyckx	Stefan Prins	Bart Merci
2015	Christophe Detavernier	Jean-Christophe Verstraete	Pieter Martens	Wim Van Paepegem
2016	Sara Bals	Ernst Koster	Steven Baelen	Korneel Rabaey
2017	Mo Lamkanfi	Koen De Temmerman	Vlad Ionescu	Marian Verhelst
2018	Martin Guiliams	Bert De Smedt	Sofie Muller	Günther Roelkens
2019	Wendy Lowen	Violet Soen	Marjan Sterckx	Steven Latré
2020	Pieter Van Vlierberghe	Kristof De Witte	Nick Ervinck	Tom Defoirdt
2021	Bert De Rybel	Lieve Van Hoof	Rajesh Heynickx	Bart Vermang
2022	Rob Ameloot	Céline Gillebert	Joachim Dejonghe	Sarah Verhulst
2023	Sarah Lebeer	Raf Van Rooy	Kurt Bertels	Maarten De Vos

Werden uitgeroepen tot Laureaat van de Academie 2024:

- De heer Wim Thiery in de Klasse van de Natuurwetenschappen
- De heer Christophe Vandeviver in de Klasse van de Menswetenschappen
- De heer Sammy Baloji in de Klasse van de Kunsten
- Mevrouw Nele Famaey in de Klasse van de Technische Wetenschappen

Wim THIERY

Wim Thiery is een klimaatwetenschapper die zich toelegt op het modelleren van extreme gebeurtenissen in een veranderend klimaat.

Na zijn masters aan de KU Leuven in filosofie (2008) en Terrestrial Ecosystems and Global Change (2011), was hij een FWO PhD fellow die de interactie tussen klimaat en de Afrikaanse Grote Meren onderzocht met een regionaal klimaatmodel (2011-2015). Van 2015 tot 2018 was hij postdoctoraal onderzoeker aan de ETH Zürich, waar hij de historische en toekomstige impact van irrigatie op klimaatextremen op wereldschaal onderzocht. In 2017 (29 jaar) werd hij benoemd tot onderzoeksprofessor aan de Vrije Universiteit Brussel, waar hij de BCLIMATE Group oprichtte. Met meer dan 950 mediabijdragen sinds 2014 is hij een van de meest toonaangevende Belgische communicatoren op het gebied van klimaatwetenschap.

Tijdens zijn onderzoek ondernam hij onderzoeksuitwisselingen naar Montreal, Berlijn en Zürich en voerde hij veldcampagnes uit in Oeganda, Rwanda en DR Congo om automatische weerstations te installeren op het Kivumeer en het Victoriameer. Hij is auteur van het IPCC Special Report on Climate Change and Land (2019) en het Sixth Assessment Report (2021).

Zijn expertise omvat klimaatverandering, klimaatextremen, regionale en mondiale klimaatmodellering, modellering van klimaat effecten op mondiale schaal, effectattributie, interacties tussen land en atmosfeer, landbeheer, vroegtijdige waarschuwingen voor stormen en energiemeteorologie. Onlangs ontwikkelde hij de website <https://myclimatefuture.info/> waar de gevolgen van klimaatverandering voor kinderen wereldwijd interactief kunnen worden geraadpleegd.

Christophe VANDEVIVER

Christophe Vandeviver is onderzoeksprofessor criminologie aan de vakgroep Criminologie, Strafrecht en Sociaal Recht van de Universiteit Gent en als International Research Fellow verbonden aan het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) in Amsterdam. Hij behaalde een master (2010) en

doctoraat (2015) in de criminologische wetenschappen aan de Universiteit Gent en een master in Quantitative Analysis in the Social Sciences aan de KUB-HUBrussel (2011).

Sinds zijn aanstelling in 2020 aan de UGent, leidt hij een computationeel criminologische onderzoeksgroep die zich richt op de kwantitatieve, ruimtelijke en temporele analyse van criminaliteit en de reactie daarop. Samen met zijn team legt hij zich toe op het fundamenteel begrijpen van crimineel gedrag, waar en wanneer het voorkomt en

waarom daar en dan, en welke praktische implicaties dit heeft voor het optimaliseren van politieaanwezigheid in tijd en ruimte. Bij het beantwoorden van deze vragen staat een kwantitatieve, empirische en interdisciplinaire aanpak voorop, waarbij theorieën en methoden uit de geografie, psychologie, epidemiologie, gedrags-ecologie en datawetenschappen worden geïntegreerd om bij te dragen aan het fundamenteel wetenschappelijk begrip van criminaliteit en criminaliteitscontrole. Het onderzoek van Christophe en zijn team wordt ondersteund door financiering van o.a. Horizon Europe, Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen, Federaal Wetenschapsbeleid, het Bijzonder Onderzoeksfonds van de UGent en VLIR-UOS.

Christophe Vandeviver is co-auteur van meer dan 70 wetenschappelijke publicaties, co-voorzitter van de European Society of Criminology working group on 'Space, Place and Crime' en zetelt in meerdere expertpanels waaronder het FWO Project Panel G&M1 en het Gezaghebbend Panel van het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand – Sociale en Humane Wetenschappen. Hij is ook mede-oprichter van i4S, een door het Industrieel Onderzoeksfonds gefinancierd Business Development Center dat zich toelegt op het ontwikkelen van innovatieve oplossingen op het snijvlak van criminaliteit, veiligheid, technologie en privacy. Via de video's en podcasts van de Universiteit van Vlaanderen communiceert hij zijn onderzoek aan een breed publiek. Eerder was Christophe lid (2019-2024) en samen met Jozefien Deleersnyder co-voorzitter (2019-2023) van de Jonge Academie.

Sammy BALOJI

Sinds 2005 onderzoekt Sammy Baloji het geheugen en de geschiedenis van de Democratische Republiek Congo. Zijn werk is een doorlopend onderzoek naar het culturele, architecturale en industriële erfgoed van de Katanga-regio en stelt de impact van de Belgische kolonisatie in vraag. Hij gebruikt verschillende media om zijn onderzoek te vertalen in artefacten. Door gebruik te maken van fotografische archieven kan hij tijd en ruimte manipuleren en oude koloniale verhalen vergelijken met hedendaags economisch imperialisme. Zijn videowerken, installaties, sculpturen

en fotografische series belichten hoe identiteiten worden gevormd, getransformeerd

en opnieuw uitgevonden. Zijn kritische blik op hedendaagse samenlevingen is een waarschuwing voor de manier waarop culturele clichés het collectieve geheugen blijven vormen en zo het sociale en politieke machtspeel toestaat om menselijk gedrag te blijven dicteren.

Zijn recente persoonlijke tentoonstellingen omvatten: Sammy Baloji, Goldsmiths CCA, Londen (2024); Unextractable: Sammy Baloji invites, Kunsthalle Mainz, Mainz (2024); Style Congo: Heritage & Heresy, CIVA, Brussel (2023); K(C)ongo, Fragments of Interlaced Dialogues. Subversive Classifications, Palazzo Pitti, Firenze (2022); K(C)ongo, Fragments of Interlaced Dialogues, Beaux Arts de Paris (2021); Sammy Baloji, Other Tales, Lund Konsthall en Aarhus Kunsthall (2020); Congo, Fragments d'une histoire, Le Point du Jour, Cherbourg (2019); A Blueprint for Toads and Snakes, Framer Framed, Amsterdam (2018); Sven Augustijnen & Sammy Baloji, Museumcultuur Strombeek (2018); Urban Now: City Life in Congo, met Filip de Boeck, The Power Plant, Toronto en WIELS, Brussel (2016-2017); Hunting and Collecting, Mu.ZEE Kunstmuseum aan zee, Oostende (2014). Hij nam daarnaast ook deel aan de 35ste Bienal de São Paulo (2023), de Architectuur Biënnale van Venetië (2023), de 15e Sharjah Biënnale (2023), de Sydney Biënnale (2020), documenta 14 (Kassel/Athene, 2017), de Lyon Biënnale (2015), de Biënnale van Venetië (2015), het Photoquai Festival in het Musée du Quai Branly (Parijs, 2015).

Als Chevalier des Arts et des Lettres ontving hij talrijke prijzen, onderscheidingen en fellowships, waaronder de Cultuurprijs van de KU Leuven 2022, de Special Mention op de 18de Internationale Architectuur Tentoonstelling in Venetië en het Rolex Mentor and Protégé Arts Initiative. In 2019-2020 was hij resident aan de Académie de France in Rome – Villa Médicis en in 2022-2024 was hij fellow van de Philharmonie in Parijs. Sammy Baloji was in 2008 medeoprichter van de Rencontres Picha/Biennale de Lubumbashi. In september 2019 begon hij aan een doctoraat in Artistiek Onderzoek getiteld "Contemporary Kasala and Lukasa: towards a Reconfiguration of Identity and Geopolitics" aan Sint Lucas Antwerpen.

Nele FAMAËY

Nele Famaey heeft een zwak voor biomedische techniek. Met haar Soft Tissue Biomechanics Groep ontrafelt ze de biomechanica van biologische weefsels zoals bloedvaten, kraakbeen en hersenen. Specifiek wil ze schade, groei en remodellering van deze weefsels begrijpen en voorspellen, ter ondersteuning van klinische besluitvorming en het ontwerp van medische apparatuur. Dit wordt gedaan door middel van in-silico geneeskunde, d.w.z. computer-modellering van een digitale tweeling van de klinische situatie. Om betrouwbare digitale tweelingen te creëren is een combinatie van experimentele mechanische karakterisering en niet-lineaire constitutieve en numerieke modellering nodig.

Ze behaalde haar master en doctoraat in de werktuigkunde aan de KU Leuven in respectievelijk 2006 en 2012. Tijdens haar doctoraat en postdoc deed ze onderzoekswisselingen aan Stanford University, Graz University of Technology en École des Mines de Saint-Etienne. Momenteel is ze universitair hoofddocent aan het departement Werktuigbouwkunde van de KU Leuven. Ze is ook gastprofessor aan de UGent in de BioMMeda-groep. Ze doceert verschillende biomechanica- en mechanica-gerelateerde vakken aan beide universiteiten. In 2017 lanceerde ze FIBEr, een KU Leuven kernfaciliteit voor biomechanische experimenten, die infrastructuur en expertise op dit gebied bundelt en haar diensten aanbiedt aan zowel de academische wereld als de industrie.

Als voorzitter van de werkgroep 'materiaal-karakterisering' van de Avicenna Alliance en het VPH instituut leidt ze momenteel een internationaal initiatief, C4Bio, waarin internationaal gezocht wordt naar een consensus over methodes voor mechanische karakterisering van biologische weefsels.

Gouden Penning 2024

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten overhandigt jaarlijks een Gouden Penning aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap en van de kunst.

Vorige laureaten:

1998: dr. Jan Briers jr.	2011: graaf Herman Van Rompuy
1999: dr. Paul Janssen	2013: Jacques Rogge
2000: Philippe Herreweghe	2014: Marleen Temmerman
2001: Karel Van Miert	2015: Sigiswald Kuijken
2002: dr. Peter Piot	2016: Alain Platel
2003: barones Angèle Manteau	2017: Frits Van Oostrom
2004: Roger Raveel	2018: Jos Delbeke
2005: dr. Ingrid Daubechies	2019: Emile Boulpaep
2006: Jacques Wirtz	2020: Erika Vlieghe
2007: René Jacobs	2021 : Thomas Leysen
2008: Robert Caliau	2022 : Guido Gryseels
2009: Dries Van Noten	2023 : Ivo Van Hove
2010: burggraaf Frank De Winne	

Laureaat Gouden Penning 2024: Valerie TROUET

De Gouden Penning wordt jaarlijks uitgereikt aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap of van de kunsten. Op voordracht van de vier Klassen werd de Gouden Penning 2024 toegekend aan Valerie Trouet.

Valerie Trouet is een paleoklimatoloog die gespecialiseerd is in dendrochronologie. In haar wetenschappelijk werk gebruikt ze de studie van jaarringen van bomen om inzicht op te bouwen in klimaatschommelingen en –wijzigingen gedurende de laatste 2000 jaar. De studie van deze jaarringen werpt licht op de evolutie van ecosystemen en de ermee samenhangende menselijke systemen. Dankzij deze benadering is er meer wetenschappelijk inzicht opgebouwd in de evolutie van orkanen, sneeuwlagen, bosbranden en de straalstroom in de bovenste luchtlagen.

Maar ook historische gebeurtenissen, zoals de val van het Romeinse Rijk of de crisis van het Ottomaanse Rijk kunnen in verband gebracht worden met klimaatrevoluties die te traceren vallen via het jaarringenonderzoek. Valerie Trouet heeft voor haar onderzoek veldwerk gedaan in Sub-Sahara Afrika, Siberië, de Sierra Nevada in Californië en in de Balkan, waar ze behoorde tot het team dat de oudst levende boom in Europa gevonden heeft – een boom van meer dan 1000 jaar oud!

Valerie Trouet is geboren en opgegroeid in België, waar ze in 2004 een doctoraat in de bio-ingenieurswetenschappen behaalde aan de KU Leuven. Ze heeft haar academische carrière verder uitgebouwd aan de Pennsylvania State University en aan het Swiss Federal Research Institute WSL. In 2011 startte ze haar onderzoek in de paleoklimatologie aan de University of Arizona, waar ze in 2020 tot hoogleraar werd bevorderd. Valerie Trouet was tot voor kort de eerste wetenschappelijke directeur van het recent opgerichte Belgisch Klimaatcentrum.

Als wereldexpert op het gebied van antropogene klimaatverandering is zij (co-) auteur van meer dan 100 hoogstaande wetenschappelijke publicaties, o.a. in Science en Nature. Ze is een Kavli Fellow of the National Academy of Sciences en op 9 maart 2023 ontving ze een eredoctoraat van de Wageningen University & Research. In 2020 kreeg ze de Jan Wolkers Prijs 2020 voor het beste natuurboek: Wat bomen ons vertellen (Lannoo, 2020); oorspronkelijke titel Tree Story: The History of the World Written in Rings (John Hopkins University Press, 2020). Het succesvolle populariserende boek verbindt dendrochronologie, klimaatgeschiedenis en menselijke geschiedenis en is in 7 talen vertaald.

Recent kwam ook het nieuws dat Valerie Trouet samen met Bas Smets en Stefan Mancuso deel uitmaakt van een team dat, uit 40 inzendingen, geselecteerd is om het Belgisch Paviljoen in te vullen tijdens de Architectuurbiënnale van Venetië in 2025. Hun project heeft de naam 'Building Biospheres' meegekregen.

Motivering

Onvermoeibaar zet Valerie Trouet haar wereldwijd erkende expertise op het gebied van dendrochronologie en (paleo)klimatologie in voor het verzamelen van kennis en het zoeken naar lange-termijn oplossingen binnen het complexe en maatschappelijk gevoelige domein van de klimaattransitie. Haar benoeming tot directeur van het BCC vormt een erkenning van haar uitzonderlijke wetenschappelijke merites ter zake.

Valerie Trouet is een wetenschapper met een hart voor wetenschapscommunicatie die elke gelegenheid te baat neemt om haar kennis op een genuanceerde, verantwoordelijke manier te delen met het grote publiek, en dit steeds met oog voor de verbindende, constructieve maatschappelijke rol die zij als klimaatexpert kan vervullen in een context die door velen als bedreigend wordt ervaren. Zij draagt vulgarisatie hoog in het vaandel en zet graag haar liefde voor literatuur en cultuur in om haar boodschap kracht bij te zetten, zoals in haar internationaal succesvolle natuurboek, haar lezingen en haar columns.

Onderscheiding Wetenschapscommunicatie

Omdat onderzoekers vaak een hoge druk ervaren om wetenschappelijke artikels te publiceren en ook voornamelijk op hun onderzoek worden geëvalueerd, vergt het een ernstige inspanning om daarnaast ook nog eens over dat onderzoek te communiceren bij het grote publiek. Daarom reiken de KVAB en de Jonge Academie elk jaar één loopbaanprijs en verschillende jaar prijzen uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. Op dit moment is aan de onderscheidingen geen geldprijs verbonden.

De onderscheiding wordt beheerd door een stuurgroep die ook optreedt als jury. Ze bestaat uit specialisten in wetenschapscommunicatie, namelijk medewerkers van de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen, leden van de Academie en Jonge Academie en verder vertegenwoordigers van andere Vlaamse of Belgische onderzoeksinstituten, de industrie en het overheidsbeleid (EWI, VARIO), aangevuld met experts (VRT, Eos, professor wetenschapscommunicatie). De stuurgroep werd in 2024 voorgezeten door Lieven Verschaffel (lid KVAB) en Zoë Ghyselinck (lid Jonge Academie). In 2024 verkoos de stuurgroep endocrinoloog en diabetesspecialist Chantal Mathieu als loopbaanprijslaureaat. Zij selecteerde 10 laureaten voor een jaar prijs. Opnieuw verkoos de jury ook een 'Jonge Belofte', een jaar prijswinnaar die (i) op individuele basis kandideerde en (ii) maximaal tien jaar geleden een doctoraat behaalde.

De vruchtbare samenwerking met wetenschapsmagazine EOS werd ook in 2024 verder gezet. Men kon online stemmen tussen de jaar prijslaureaten voor de EOS publieksfavoriet.

De plechtige uitreiking vond plaats op 19 november 2024. Die dag werden de Jonge Belofte en de EOS publieksfavoriet bekendgemaakt.

Laureaten Jaar prijs 2024:

Laureaat: Kathleen BEULLENS, Femke GEUSENS en Sofie VRANKEN

Kathleen Beullens, Sofie Vranken en Femke Geusens worden onderscheiden met een jaar prijs wetenschapscommunicatie voor hun lespakket #Smokefree dat voorkomt dat jongeren starten met roken en vaperen en daardoor een grote maatschappelijke impact heeft. De jury waardeert in het bijzonder de aanpak waarbij ingezet wordt op sociale mediawijsheid en jongeren zelf een gezondheidscampagne laat ontwikkelen, onder andere via sociale media.

Laureaat: Charlotte COLMAN

Charlotte Colman wordt onderscheiden met een jaar prijs wetenschapscommunicatie voor haar kinderboek 'Wie zit in de gevangenis. En andere bijzondere weetjes over misdaad en straf', dat kinderen wetenschappelijk-onderbouwde informatie over regels, misdrijven en straffen op maat aanreikt. Dit boek en de flankerende lezingen en mediaoptredens leren kinderen kritisch na te denken en in dialoog te gaan over

regels, misdrijven en straffen en misverstanden te corrigeren des te belangrijker voor dit complex én onderbelicht onderwerp.

Laureaat: Marie DECOCK

Marie DeCock wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor haar diverse vormen van communicatie volgend op haar overwinning van de PhD Cup. De jury ziet in haar een sterk voorbeeld van iemand die kansen voortvloeiend uit de PhD Cup volop aangrijpt en valoriseert. Met een volgehouden inspanning op sociale media bereikt ze een groot publiek dat ze inzicht geeft in het 'dagelijkse leven' van een onderzoeker in rechtswetenschappen, terwijl dit toch geen voor de hand liggend onderwerp is

Laureaat: Els DE PAERMENTIER, Lisa DEMETS en Stefan MEYSMAN

Els De Paermentier, Lisa Demets en Stefan Meysman worden onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor hun kwaliteitsvolle podcastreeks 'De vorstinnen van Vlaanderen – Leading lady's in de middeleeuwen' waarmee ze een ruim en divers publiek laten kennismaken met de minder bekende geschiedenis van middeleeuwse vrouwen en dat publiek ook inzicht verschaffen in de uitdagingen van historisch onderzoek.

Laureaat: Hendrik COOLS, Ellen ROELS, Niklas STEENACKERS, Gabriël VAN DE VELDE en Bram VANDERBORGH

Gabriël Van De Velde, Hendrik Cools, Ellen Roels, Niklas Steenackers en Bram Vanderborght worden onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor hun origineel en laagdrempelig project wereldrecord langste robotketen op het Nerdland-festival, dat hoofdzakelijk kinderen aantrekt en hen op een speelse manier kennis laat maken met en enthousiasmeert voor robotica.

Laureaat: Sofie THIJS

Sofie Thijs wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor haar Citizen Scienceproject 'Bodemleven' waarbij ze burgers betreft bij bodemonderzoek. De jury waardeert de combinatie van een groot bereik, zeer hoge graad van inclusie en actieve betrokkenheid van burgers. De deelnemers namen niet enkel stalen, maar bleven ook in contact met het onderzoek via maandelijkse nieuwsbrieven, website-updates, workshops en een interactief dashboard waarop ze de metingen uit hun eigen tuin konden volgen.

Laureaat: Kristof TITECA

Kristof Titeca wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor zijn project 'Nasser Road. Politieke Posters uit Uganda' dat er met een fotoboek, een tentoonstelling en diverse bijkomende activiteiten in slaagt om een zwaar en gevoelig onderwerp (de veranderende geopolitieke context, de rol van het Globale Zuiden en Afrika) tot bij een groot publiek te brengen. Erg slim en origineel aangepakt door de kracht van beelden te laten spreken.

Laureaat: Marie-Anne VANDERHASSELT

Marie-Anne Vanderhasselt wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor haar boek 'Ouders onder hoogspanning. Hoe stress in je gezin begrijpen en aanpakken'. Vanuit de eigen expertise (onderzoek naar stress) schreef ze een verbredend boek dat zich specifiek richt op stress bij ouders. Het succes van het boek en van de bijhorende zelftest op de website toont aan dat ze beantwoorden aan een vraag bij de doelgroep, waarop nog verder ingespeeld wordt via bijdragen in de pers en met lezingen.

Laureaat: Maïka DE KEYZER, Ilse DE VOS, Bert OBEN en Pieter VERMEULEN

Maïka De Keyzer, Ilse De Vos, Bert Oben en Pieter Vermeulen worden onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor hun Podcast 'De Humaniakken.' 'De Humaniakken' is een bulletin over onderzoeksnieuws uit diverse menswetenschappen dat ze maandelijks opnemen. De technische kwaliteit is hoog en er zit een verfrissende speelsheid in de dialogen. Door het toegankelijke taalgebruik, de interessante weetjes en de goedgekozen linken met herkenbare situaties uit het dagelijkse leven wordt het gesmaakt door een breed publiek.

Laureaat: Brahim ZAROUALI

Brahim Zarouali wordt onderscheiden met de Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor zijn uitstekende bijdrage aan de wetenschapscommunicatie over de impact van digitale media op mens en maatschappij. Hij speelt een belangrijke maatschappelijke rol door zijn expertise breed te delen, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van digitale geletterdheid en mediawijsheid bij het grote publiek. Het afgelopen jaar stond zijn wetenschapscommunicatie vooral in het teken van de impact van sociale media op politieke verkiezingen, een thema dat bijzonder relevant was in het verkiezingsjaar.

Laureaat Loopbaanprijs 2024: Chantal MATHIEU

Chantal Mathieu wordt onderscheiden met de Loopbaanprijs Wetenschapscommunicatie voor haar volgehouden inspanning om het brede publiek te informeren over diabetes, en meer bepaald de risicofactoren, diagnose en behandeling van deze vaak voorkomende ziekte. De jury waardeert de helderheid en de begrijpbaarheid van haar communicatie. Ze gebruikt verschillende communicatiekanalen en -strategieën afhankelijk van de doelgroep, variërend van professionals zoals wetenschappers, klinici en huisartsen, tot het brede publiek. Ze slaagt erin om op een toegankelijke wijze de complexiteit van het onderwerp toe te lichten en de wetenschappelijke inzichten en resultaten te vertalen voor een breed publiek. Al bijna dertig jaar zet Chantal Mathieu zich zeer actief in voor de vereniging van patiënten met diabetes (Diabetesliga) en nam ze tal van initiatieven om diabetes 'een gezicht' te geven op allerlei media. Dokter Chantal Mathieu's verwezenlijkingen omvatten niet alleen haar wetenschappelijke publicaties of haar innovaties in de zorg, maar ook haar onophoudelijke inzet om diabetespatiënten een stem te geven en het brede publiek bewust te maken van de rol die vitamine D speelt in het voorkomen van diabetes. Ze is een bron van inspiratie en een rolmodel voor toekomstige generaties artsen en onderzoekers.

Octaaf Callebautprijs

Prijs ter waarde van € 1.250 voor een belangrijke studie van de kwaliteitsvoeding en meer algemeen van de voedingsomstandigheden ook in de derde wereld.

Vorige Laureaten:

1988: R. De Schrijver
1995: Marc Henderickx
1996: I. Defloor
2010: Christophe Courtin

2014: Wim Verbeke
2016: Tara Grauwet
2022: Ruth Vanderschueren

Laureaat 2024: Eline VAN WAYENBERGH

Study of the stabilising effect of cereal bran on vitamin A during storage.

Eline Van Wayenbergh behaalde in 2019 haar masterdiploma in de bio-ingenieurswetenschappen, met een focus op levensmiddelenwetenschappen en voeding, aan de KU Leuven. Na haar afstuderen startte ze een doctoraat onder begeleiding van prof. Christophe Courtin en prof. Imogen Foubert aan het Laboratorium voor Levensmiddelenchemie en Biochemie van de KU Leuven, met financiële steun van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen.

Gedurende haar doctoraatsonderzoek richtte Eline zich op het ontrafelen van het mechanisme achter de stabilisatie van vitamine A door graanzemel tijdens bewaring. Binnen dit kader voerde ze een onderzoeksverblijf in Ghana uit, waar ze de aanrijking van een lokaal voedingsproduct met vitamine A onderzocht. Momenteel werkt ze als postdoctoraal onderzoeker in dezelfde onderzoeksgroep en bestudeert ze het effect van klimaatgeïnduceerde veranderingen in tarwezetmeel op de technofunctionaliteit ervan.

Henri Vanderlindenprijs

Deze prijs ter waarde van € 1.250 wordt tweejaarlijks toegekend aan een belangrijk oorspronkelijk werk op het gebied van de sterrenkunde.

Vorige Laureaten:

1990: Frank Verheest
1992: Christoffel Waelkens
1996: Tim Van Hoolst
1998: Hans Lodewijk Van Winckel
2004: Leen Decin

2008: Sven De Rijcke
2010: Clio Gielen
2012: Pieter Degroote
2014: Robin Lombaert
2016: Ludmila Carone

2018: Ilse De Looze
2020: Andrew Tkachenko

2022: Dominic Bowman

Laureaat 2024: Pablo MARCHANT

The role of mass transfer and common envelope evolution in the formation of merging binary black holes.

Pablo Marchant werd geboren in Santiago, Chili. Hij behaalde zijn masterdiploma in astrofysica aan de Pontificia Universidad Católica de Chile en werkte aan de theorie van sterrenmagnetisme. In 2012 ging hij naar de Universität Bonn in Duitsland, waar hij zijn doctoraatsstudies uitvoerde onder leiding van Prof. Dr. Norbert Langer. Daar bestudeerde hij theoretische sterrenevolutie met een focus op de evolutie van massieve dubbelsterren. Sterren die dicht bij elkaar geboren worden, kunnen elkaar sterk beïnvloeden (bijvoorbeeld door massaoverdracht), wat hun evolutie drastisch verandert. Dr. Marchant specialiseerde zich in theoretische modellering van sterrenevolutie om synthetische sterrenpopulaties te construeren die vergeleken kunnen worden met observaties. In het bijzonder overwoog hij een nieuw mechanisme om samensmeltende binaire zwarte gaten te produceren. Na zijn doctoraat verhuisde hij naar de Verenigde Staten, waar hij een postdoc deed aan de Northwestern University. Daar bestudeerde hij hoe exotische supernovae de massa's van zwarte gaten bepalen, en hoe dit kan worden geïdentificeerd met de waargenomen populatie van zwaartekrachtgolfbronnen.

Sinds november 2019 is Pablo Marchant postdoc aan het Instituut voor Sterrenkunde van de KU Leuven. Hij heeft in België gewerkt als FWO-postdoctoraal onderzoeker, waarbij hij eerst een junior fellowship en daarna een senior fellowship ontving. Zijn onderzoek in België was gericht op het begrijpen van de vormingsprocessen van samensmeltende zwarte gaten, en hoe deze kunnen worden beperkt met behulp van elektromagnetische observaties van systemen in tussenliggende evolutionaire fasen. Als onderdeel van zijn recente werk heeft hij aangetoond dat het algemeen aanvaarde mechanisme om samensmeltende binaire zwarte gaten te vormen belangrijke gebreken heeft.

Jan Gillisprijs

Deze prijs ter waarde van € 750 wordt tweejaarlijks uitgereikt aan een belangrijk oorspronkelijk werk i.v.m. de geschiedenis van het wetenschappelijk denken.

Vorige Laureaten:

1970: Johannes Willem van Spronsen	2008: Nicole van der Auwera en Ad Meskens
1974: Roger A. Blondeau en Freddy Verbruggen	2010: Jan Vandersmissen
1978: Leon Elaut (postuum)	2012: Vera Hoorens
1980: Roger Calcoen	2014: Steffen Ducheyne
1982: Leo Jules Vandewiele	2016: Wannes Dupont
1996: Hugo Lietaer	2018: Michiel Meeusen
2002: Steven Vanden Broecke	2020: Annelies Lannoy
2004: Noël Golvers	2022: Jolien Gijbels

Laureaten 2024: Pieter BECK en Maarten LANGHENDRIES

Pieter BECK

Strong Foundations: Petrus van Musschenbroek's Experimental Research on the Strength of Materials.

Pieter Beck studeerde Oosterse talen en culturen (BA) en wijsbegeerte (BA & MA) aan de Universiteit Gent en behaalde in 2019 zijn doctoraat in de wijsbegeerte en moraalwetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel met een proefschrift over de Nederlandse experimentalist en natuurfilosoof Pieter van Musschenbroek (1692-1761). Hij is momenteel werkzaam als Junior FWO Postdoctoraal onderzoeker aan de UGent, waar hij verbonden is aan het Sarton Centre for History of Science and Humanities en het Centrum voor Logica en Wetenschapsfilosofie. Hij heeft ook

onderzoeksverblijven gedaan aan de Universiteit van Groningen en het Department for History and Philosophy of Science van Cambridge University. Voor zijn onderzoek deed hij uitvoerig archiefwerk in Leiden, Utrecht en Groningen.

Het onderzoek van Pieter Beck situeert zich in de discipline van Integrated History and Philosophy of Science (IHPS). Centraal in deze discipline staat het analyseren van wetenschappelijke praktijken op een manier die zowel historisch geïnformeerd als filosofisch relevant is. In zijn huidige onderzoek richt hij zich op scheikunde in de Nederlandse Republiek van de late 18e eeuw, met een focus op de rol van experimenten en de interactie tussen onderzoek en onderwijs.

Op filosofisch vlak kan zijn onderzoek gesitueerd worden binnen de zogenaamde 'praktijkgerichte' wetenschapsfilosofie (practice turn). Deze benadering, met wortels in de pragmatistische filosofische traditie, ziet de wetenschappelijke praktijk als het ultieme object van filosofische analyse. Ze zet zich hiermee af tegen benaderingen waarin de filosofische reflectie zich louter richt op de aard en het statuut van theorieën en concepten. De voorbije jaren heeft Pieter Beck deze praktijkgerichte benadering verder doorgedreven door ook zelf de handen uit de mouwen te steken. In samenwerking met prof. Mieke Adriaens van de vakgroep Chemie aan de UGent en samen met studenten scheikunde heeft hij verschillende historische scheikundige experimenten gerepliceerd. Dit jaar kreeg hij een beurs van de Society for the History of Alchemy and Chemistry (SHAC) die het mogelijk zal maken deze replicaties te filmen en beschikbaar te maken voor een breed publiek.

Maarten LANGHENDRIES

Catholic doctors at the cradle. The persona of the Catholic physician in relation to reproductive health in Belgian and the Belgian Congo (1909-1968).

Maarten Langhendries werkt momenteel als wetenschappelijk medewerker voor het project BESTOR van het Nationaal Comité voor Logica, Geschiedenis en Filosofie van de Wetenschappen. Zijn proefschrift "Catholic doctors at the cradle. The persona of the Catholic physician in relation to reproductive health in Belgium and the Belgian Congo, 1909-1968" verdedigde hij in 2022. Dit proefschrift werd begeleid door promotor Kaat Wils en copromotor Joris Vandendriessche en maakte deel uit van het onderzoeksproject "Catholic medicine and its others". Het bestudeerde de relatie tussen wetenschap en religie aan de hand van de persona van de katholieke arts.

In zijn doctoraatsonderzoek analyseerde Maarten Langhendries medische en theologische debatten over anticonceptie, abortus, kindzorg, eugenetica, het huwelijk en seksualiteit onder Belgische katholieke artsen en priesters in de periode tussen 1900 en de jaren '60. Hij wees daarbij op een sterke medicalisering van religieuze denkbeelden over deze thema's waarbij artsen, vooral in het interbellum, een sterk autoritaire en actieve rol moesten vervullen binnen de Katholieke Actie. Na de Tweede Wereldoorlog drukte het personalisme dan weer een sterke stempel op het medisch denken rond bijvoorbeeld pijnbestrijding tijdens de bevalling en het gebruik van de anticonceptiepil in de Belgische katholieke wereld.

Naast wetenschapsgeschiedenis plaatste "Catholic doctors at the cradle" zich ook binnen de koloniale historiografie. In het CAMEO-project werden België en Belgisch Congo samen in één kader bestudeerd. De circulatie van kennis tussen kolonie en metropool via missionaire netwerken vormde een centraal thema binnen het proefschrift. In de kolonie werden katholieke artsen ingeschakeld in het missionaire

project. Zij werden geacht Congolese patiënten religieus en cultureel te vormen en bepaalden mee het beeld van de kolonie in België. Maarten Langhendries trad ook aan als expert tijdens een hoorzitting van de Bijzondere Commissie "Koloniaal Verleden" (2020-2022).

Hij publiceerde over zijn onderzoek zowel in wetenschappelijke tijdschriften (Social Sciences and Missions, Journal of Religious History) als voor een breed publiek (Koloniaal Congo. Een geschiedenis in vragen, Het diner in de dinosaur). Zijn interesse voor publieksgeschiedenis bracht hem naar het Kasteel van Gaasbeek, waar hij tussen 2022 en 2024 eerst stafmedewerker publiekswerking en daarna wetenschappelijk medewerker was. Hier verdiepte hij zich in de transnationale historische cultuur van het negentiende-eeuwse Europa en in de figuur van religiehistoricus Franz Cumont.

Charles de Clercqprijs

In de Klasse van de Menswetenschappen wordt jaarlijks de Mgr. de Clercqprijs, waaraan een bedrag van € 1.250 verbonden is, uitgereikt voor een belangrijke oorspronkelijke studie op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen.

Vorige Laureaten:

1987: Michel Cloet	2006: Rajesh Heynickx
1988: Marie Juliette Marinus	2007: Gert Gielis
1990: Leo Kenis	2008: Pieter Mannaerts
1991: Hans Storme	2009: Karim Schelkens
1992: Jaak Ockeley	2010: Ward De Pril
1993: Maurits De Vroede	2012: Tjamke Sniijders
1994: Mathijs Lamberighs	2013: Ulrike Wuttke
1996: Dirk Leyder	2014: Nicolas De Maeyer
1997: Guido Marnef	2015: Sara Moens
1998: Hilde Eynikel	2016: Annelies Somers
1999: Miriam Vandenberghe	2017: Dries Bosschaert
2000: Ruth Timmermans	2018: Alexander Soetaert
2001: Toon Quaghebeur	2019: Kristien Suenens
2002: Jeroen Deploige	2020: Tom Bervoets
2003: Roel De Groof	2021: Janiv Stamberger
2004: Violet Soen	2022: Wendy Wouters
2005: Wim Francois	2023: Renske Annelize Hoff

Laureaat 2024: Dagmar GERMONPREZ

Vrome vorsten, vrome verzoeken. De donatiepolitiek van de aartshertogen Albrecht en Isabella en de katholieke restauratie in de Zuidelijke Nederlanden (1599-1621).

Dagmar Germonprez is historica (UGent, 2006) en archeologe (UGent, 2007), en startte haar loopbaan als wetenschappelijk medewerker op een project rond inwijdingsrituelen van kerkgebouwen in de vroegmoderne Nederlanden aan de vakgroep Architectuur en Stedenbouw van de Universiteit Gent. Na een tewerkstelling als projecthistoricus in een archeologisch bedrijf, ging ze aan de slag bij de Universiteit Antwerpen, waar ze in 2023 promoveerde op haar proefschrift "Vrome vorsten, vrome verzoeken: de donatiepolitiek van Aartshertogen Albrecht en Isabella en de katholieke restauratie in de Zuidelijke Nederlanden (1599-1621)" aan het departement Geschiedenis onder supervisie van prof. dr. Luc Duerloo. In dat proefschrift bracht ze de aartshertogelijke donatiepolitiek ten behoeve van de (her)opbouw van het katholieke landschap in de Zuidelijke Nederlanden in kaart.

Sinds 2019 is Dagmar Germonprez zaakvoerder van Archivolt, bureau voor erfgoedonderzoek, waar ze zich heeft gespecialiseerd in kerkarchitectuur, bouwhistorisch onderzoek, religieuze geschiedenis en analyses in Geografische InformatieSystemen (GIS). Archivolt voert erfgoedonderzoek ter voorbereiding van restauratie-, herbestemmings- en archeologieprojecten, trekt herbestemmingsonderzoek en hanteert een integrale aanpak voor de opmaak van kerkenbeleidsplannen en beheersplannen voor monumenten en landschappen. Recente projecten zijn onder meer een herbestemmingsonderzoek naar drie parochiekerken in Diest en de opmaak van een kerkenbeleidsplan voor acht kerken in Oudsbergen.

Haar onderzoek in zowel de academische wereld als de erfgoedwereld resulteerde in een variëteit aan wetenschappelijke publicaties. Ze kijkt terug op verschillende onderzoeksverblijven in Rome en sprak op talrijke congressen, symposia en studiedagen.

Mgr. Renaat Lenaertsprijs

Deze prijs ter waarde van € 2.500 is bestemd om een verdienstelijk en onuitgegeven werk op het gebied van de muziekwetenschap te bekronen, gesteld in het Nederlands, of in een internationaal erkende congrestaal. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend door de Klasse van de Kunsten.

Vorige Laureaten:

1992: Eugène Schreurs

1998: Pieter Bergé

2000: Bruno Bouckaert

2004: Dirk Moelants

2006: Jan Christiaens

2008: Maarten Beirens en Kristof Boucquet

2014: Arne Herman

2016: Livine Van eecke

2018: Klaas Coulembier

2022: Marina Sudo

Laureaat 2024: Eva VAN DAELE

Extended Characters: Opera's Fascination with Reconfiguring the Character-Performer Relationship in the Twenty-First Century.

Eva Van Daele behaalde haar doctoraat in de kunstwetenschappen aan de vakgroep Kunst-, Muziek- en Theaterwetenschappen van de Universiteit Gent. In haar doctoraat "Extended Characters: Opera's Fascination with Reconfiguring the Character-Performer Relationship in the Twenty-First Century" bestudeerde ze hedendaagse opera's die een personage evoceren met meer dan één lichaam en één stem tegen de achtergrond van precedënten in de operageschiedenis. De observatie van het creatieproces van Chaya Czernowin's opera *Infinite Now* in 2017 initieerde het doctoraal onderzoek dat muzikanalyse en performance analysis met de observatie van een creatieproces en interviews met artiesten combineerde. Ze presenteerde delen van dit onderzoek dat gefinancierd werd door het Bijzonder Onderzoeksfonds van de UGent en meer recente onderzoeksresultaten op congressen in binnen- en buitenland. Ze kreeg aan de universiteit de kans om les te geven en studenten bij onderzoek te begeleiden.

Parallel met haar bacheloropleiding in de kunstwetenschappen, waarbij ze koos voor een major in muziek en podium- en mediakunst en een minor in letterkunde, voltooide ze het honoursprogramma Quetelet Colleges. Haar onderzoeksinteresse voor opera en dramaturgie kreeg verder vorm tijdens stages op de afdeling Dramaturgie van Opera Ballet Vlaanderen. Naast haar master in de kunstwetenschappen volgde ze diverse cursussen in het buitenland. Zo ontdekte ze een liefde voor het maken van podcasts tijdens de Darmstädter Ferienkurse. Ze is sinds 2024 dramaturg bij het Antwerp Symphony Orchestra waar ze onder meer meewerkt aan de programmatie, de dramaturgische omkadering en de theaterprojecten met orkest voor kinderen en volwassenen.

Floris Van der Muerenprijs

Deze prijs ter waarde van € 750 is bestemd om oorspronkelijk en voortreffelijk wetenschappelijk werk op het gebied van de musicologie in de breedste zin van het woord te bekronen. Deze prijs wordt om de vier jaar door de Klasse van de Kunsten toegekend voor het werk van een navorser, beneden de 40 jaar, dat in het Nederlands geschreven is.

Vorige Laureaten:

1976: Herman Sabbe

1984: Michel Lemmens

1980: Marie-Thérèse Buyssens en

1988: Francis Maes

Mark Reybrouck

1992: Johan Eeckeloo

2004: Pieter Bergé
2008: Jelle Dierickx

2016: Tim Duerinck

Laureaat 2024: Tine DE KONINCK

Van hof naar kapel. Franse air-de-courmelodieën in zeventiende-eeuwse liedboeken uit de Zuidelijke Nederlanden.

Tine De Koninck volgde eerst een lerarenopleiding muzikale opvoeding aan de Hogeschool AP in Antwerpen, waarna ze zeven jaar als leerkracht algemene muzikale vorming werkte aan de Podiumacademie te Lier. Tegelijkertijd behaalde ze een master in de taal- en letterkunde (Nederlands – Duits) aan de Universiteit Antwerpen.

Voor haar masterscriptie deed ze een contrafactuur-onderzoek in het zeventiende-eeuwse geestelijke liedboek “Den gheestelijcken leeuwercker (Antwerpen: wed. Jan Cnobbaert, 1645)” van de Antwerpse priester-dichter Guilielmus Bolognino. Als buitenpromovenda voerde ze nadien aan de Universiteit Antwerpen onderzoek naar de culturele transfer van Franse air-de-courmelodieën in de zeventiende-eeuwse muziekcultuur in de Zuidelijke Nederlanden. Onder de begeleiding van prof. dr. Hubert Meeus promoveerde ze in 2021 tot doctor in de Nederlandse literatuur. In 2023 verscheen de handelseditie van haar proefschrift “Van hof naar kapel” bij de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren (KANTL) in Gent.

Haar onderzoek situeert zich op het snijpunt van historische literatuur en muziek met publicaties over de Nederlandse gedrukte en handschriftelijke liedcultuur uit de vroegmoderne tijd. Momenteel is ze werkzaam als onderwijsassistent oude Nederlandse letterkunde aan de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Utrecht, en als beleidsmedewerker bij het Vlaams Talenplatform.

Frans Van Cauwelaertprijs

Naar aanleiding van de tachtigste verjaardag van Frans Van Cauwelaert (1880-1961), minister van staat en in 1938 één van de architecten van de Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, werden door inschrijving gelden ingezameld die dienden aangewend voor de oprichting van een fonds naar hem genoemd.

Het Frans Van Cauwelaertfonds is een stichting die jaarlijks de Frans Van Cauwelaertprijs uitreikt ter bekroning van een veelbelovende wetenschappelijke carrière (tot de leeftijd van 40 jaar). Sinds 2000 is de prijs ondergebracht in de

Academie. De prijs, ter waarde van € 7.500, wordt afwisselend uitgereikt in de exacte en de humane wetenschappen.

Vorige Laureaten:

2001: Leo Storme	2013: Leen Decin
2002: Jan Clement	2014: Koenraad Abts en Orhan Agirdag
2003: Thomas Voets	2015 : Piet Ost
2004: Bart Wauters	2016: Steffen Ducheyne
2005: Gerda Neyens	2017: Philippe Tassin
2006: Annemie Dillen	2018: Bram Spruyt
2007: Joy Irobi-Devolder	2019: An Hendrix
2008: Jelle Haemers	2020: Lorenz Demey
2009: Ben Craps	2021: Nikolay Bobev
2010: Stefaan Pleysier	2022: Cedric Jenart
2011: Joris Vriens	2023: Jasper Janssens
2012: Pieter De Leemans en Mike Kestemont	

Laureaat 2024: Channele DELAMEILLIEURE

Channele Delameillieure is sinds 2023 tenure track-docent middeleeuwse geschiedenis aan de KU Leuven, campus Kortrijk. Haar expertise ligt in de laatmiddeleeuwse gender- en seksualiteitsgeschiedenis en de sociale geschiedenis van wet en rechtspraak. Channele doceert een breed scala aan vakken in Kortrijk en Leuven, van inleidende cursussen over de middeleeuwen voor eerstejaars-studenten, tot gespecialiseerde seminars over gendergeschiedenis en historische onderzoeksmethoden.

In 2020 behaalde Channele haar doctoraat aan de KU Leuven met een onderzoek naar de rol van toestemming in huwelijksvorming in laatmiddeleeuws Brabant en Vlaanderen. Daarna werkte ze als postdoctoraal onderzoeker aan de KU Leuven en Columbia University, waar ze haar onderzoek naar familiaal en gendergerelateerd geweld in het verleden verder uitbreidde. In 2024 verscheen haar eerste monografie, *Abduction, Marriage, and Consent in the Late Medieval Low Countries*, bij Amsterdam University Press.

Channele hecht veel waarde aan wetenschapscommunicatie en maatschappelijk relevant onderzoek. Ze vertaalt haar academisch werk naar een breder publiek en is een van de redacteurs van *Wijvenwereld*, een boek dat het dagelijks leven van gewone vrouwen in laatmiddeleeuwse steden belicht en inmiddels is vertaald in het Frans en Engels. Daarnaast geeft ze regelmatig historische duiding bij actuele vraagstukken. Momenteel werkt ze aan het boek *Consent. Een vergeten geschiedenis van dwang en vrije wil*, dat in 2025 bij Lannoo verschijnt.

Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting

In 1928 werd de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting opgericht ter ondersteuning van verschillende Vlaamse wetenschappelijke initiatieven. Sinds 2002 reikt de Stichting beurtelings een prijs uit in de Humane, de Exacte en de Biomedische wetenschappen; zij doet dit in het kader van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. De geldprijs ter waarde van € 10.000 is bedoeld voor jonge onderzoekers (tot 40 jaar).

Vorige Laureaten:

2008: Koen De Temmerman	2017: Caroline Masquillier
2009: Koen Thas	2018: Tom Van Doorselaere
2011: Anne Winter	2019: Mira Meeus
2012: Stefaan Vaes	2020: Wim Decock
2014: Laurens Cherchye	2021: Sarah Lebeer
2015: Thomas Hertog	2023: Laura Vandenbosch
2016: Joris Vriens	

Laureaat 2024: Jutho HAEGEMAN

Tensornetwerken voor kwantumveeldeeltjessystemen.

Jutho Haegeman begon zijn studies Engineering Physics aan de Universiteit Gent, maar besepte al snel dat zijn hart bij theoretische fysica lag, wat leidde tot een extra master in fysica en sterrenkunde. Voor beide opleidingen koos hij een eindverhandeling in het brede domein van de kwantumfysica van veeldeeltjessystemen, waarbij één scriptie de meer klassieke technieken op basis van Greene functies gebruikte, en de andere een recente ontwikkeling op basis van kwantuminformatietheorie en zogenaamde tensornetwerken.

Dit laatste leidde tot een doctoraatsonderzoek onder Henri Verschelde (2007-2011, UGent), waarin hij tensor netwerk-technieken toepaste op relativistische kwantumveldentheorieën. Hij was een van de eersten die directe continuïmgrenzen voor relativistische systemen ontwikkelde en pionierde met het gebruik van nieuwe tensor netwerk-algoritmen gebaseerd op concepten uit de differentiaalmeetkunde. Deze nieuwe algoritmen hadden een aantal aantrekkelijke eigenschappen, waardoor ze vlot hun ingang vonden bij de rest van de onderzoeksgemeenschap.

Na zijn doctoraat nam hij postdoctorale posities op aan de Universiteit van Wenen (2011-2012) en de UGent (2012-2017), met gastbezoeken aan RWTH Aachen (2013) en UC Berkeley (2014). Naast zijn oorspronkelijke onderzoek richtte hij zich op de studie van kwantumtopologische orde en faseovergangen. Ook werd hij een actieve

ontwikkelaar van wetenschappelijke open-source software, specifiek voor tensor netwerken maar ook voor 'scientific computing' meer algemeen.

Zijn werk op het snijvlak van kwantumveldtheorie en tensor netwerken leidde tot de ERC Starting Grant ERQUAF (2017) en meer recent de ERC Consolidator Grant GaMaTeN (2023), met als centrale focus de verdere ontwikkeling van algoritmen en publieke software voor de studie van zogenaamde ijktheorieën, die veelvuldig voorkomen in zowel het standaardmodel van elementaire deeltjes en hun interacties, als in effectieve modellen voor het begrijpen van materiaalfysica. Sinds 2017 heeft Jutho Haegeman ook een vaste onderzoekspositie aan de UGent, waar hij samen met Frank Verstraete en Nick Bultinck een kwantumonderzoeksgroep leidt en waarin ze met ongeveer 25 onderzoekers de intrigerende aspecten van kwantum-veeldeeltjessystemen trachten te doorgronden.

Denkersprogramma – Stikstof: in alle redelijkheid

Situering

De Klasse Technische Wetenschappen (KTW) organiseerde in 2023-2024 een Denkerscyclus rond het bijzonder actueel thema 'stikstof', over de regulering van stikstofdepositie in Vlaanderen. Onder de titel "Stikstof: in alle redelijkheid" werden twee internationale experts aangesteld als Denker:

Ana Soares, hoogleraar Biotechnologie aan de Cranfield Universiteit in het Verenigd Koninkrijk

en Thomas Christensen, hoogleraar Milieutechniek aan de Technische Universiteit van Denemarken.

De coördinatoren van deze denkerscyclus waren Willy Verstraete (UGent), Erik Smolders (KU Leuven) en Siegfried Vlaeminck (UAntwerpen). De stuurgroep bestond verder uit KVAB-leden Patrick Maselis, Paul De Bruycker, Egbert Lox en Kris Verheyen, en het volledige proces werd vanuit de KVAB door Inez Dua en Filip Staes gefaciliteerd.

De regulering van stikstofdepositie in Vlaanderen staat hoog op de politieke agenda en is een veelbesproken onderwerp onder wetenschappers en in de media. Er is geen pasklare oplossing voorhanden; het lijkt een kluwen – de zogenaamde Gordiaanse knoop – waarin industrie, landbouw en bescherming van natuurlijke habitats sterk verstrengeld zijn. Deze knoop kan echter niet zomaar worden doorgehakt met een scherp zwaard. Industrie, landbouw en natuur moeten allemaal blijven voortbestaan en floreren in de toekomst. Er moet een evenwichtige en faire oplossing op tafel komen.

De Denkers hebben zich in samenspraak met de Stuurgroep vanuit de Academie een jaar gebogen over deze urgente problematiek. Doorheen tal van activiteiten met stakeholders en experts volgde een brede reflectie en heeft men getracht

perspectieven te bieden voor een toekomstig beleid, een voorzet te doen die de kritische noten niet uit de weg gaat en de redelijkheid respecteert.

Activiteiten

Reeds in de tweede helft van 2023 werd een uitgebreide set fact-finding interviews en discussies gehouden tussen de denkers en de belangrijkste kennispartijen en stakeholders waaronder Departement Omgeving, ILVO, VITO, INBO, VLM, Essenscia, Boerenbond, BFA, Intendant Stikstofproblematiek, Kabinet Brouns, Kabinet Demir, WeComV, Vlakwa, PAS-expertenpanel. Verder werd input verzameld van academische experts uit Wageningen University & Research, UGent, VUB en UAntwerpen), en van consensusinzichten uit de wetenschappelijke literatuur.

Op 5 maart 2024 werd een slotsymposium georganiseerd waar stakeholders en experts alle aspecten van deze complexe uitdaging toelichtten, discussies werden gevoerd en de Denkers hun conclusies voorlegden. Sprekers waren o.m. Maarten Hens (Dep. Omgeving), Aube Wirtgen (VUB), Joris Relaes (ILVO), Luc De Keersmaeker (INBO) en Hans Bruyninckx (UA, voormalig EEA). In de namiddag participeerden de aanwezigen, ongeveer 140 deelnemers, aan vier break-outsessies waarin werd gedebatteerd en gestemd over belangrijke stellingen. De verzamelde input en feedback van deze workshops werden toegevoegd aan het eindrapport.

Resultaten en impact

Na overleg met vertegenwoordigers van de industrie en de landbouwsector en een brede schare aan wetenschappers die het beleid onderbouwden, werd midden juni een rapport getiteld "Vermindering van stikstofdepositie in Vlaanderen!" vrijgegeven waarin de kritische noten niet uit de weg werden gegaan en de redelijkheid gerespecteerd. Mede dankzij de auteurs van dit rapport is in Vlaanderen kritisch nagedacht over de aanpak van het stikstofprobleem, ook rekening houdend met de ervaringen uit de ons omringende landen. Het rapport werd op de KVAB website gepubliceerd, zowel in het Engels als in het Nederlands, en kreeg binnen diverse gremia veel aandacht. We lieten het bevoegde kabinet Brouns tevens weten dat de leden van de stuurgroep bereid zijn om hun medewerking te verlenen bij de opstart van een expertencommissie die zich opnieuw over het stikstofdossier zal buigen.

Het volledige eindrapport van deze Denkerscyclus is beschikbaar op de website van de KVAB.

Denkersprogramma – Beschouwing en/of beleving in de (beeldende) kunst

Situering

Het initiatief voor de tweede Denkerscyclus "Omgaan met kunst: beschouwing en/of beleving" kwam uit de Klasse van de Kunsten. Professor Bart Verschaffel, cultuurfilosoof aan UGent, nam de wetenschappelijke coördinatie van het project op zich.

Als denker werd de historicus en filosoof Thierry de Duve aangetrokken. Thierry de Duve is Evelyn Kranes Kossak Professor aan Hunter College, City University of New York, en emeritus aan de Université de Lille III.

Het uitgangspunt van deze denkerscyclus is dat in het 'beschouwende' perspectief kunst een zaak is waarover (kritisch) nagedacht en gesproken wordt. De eis voor 'directe beleving' in de cultuur en kunstindustrie is vandaag echter meer en meer vanzelfsprekend geworden. Dit heeft de omgang met kunst, het statuut van het kunstwerk, het kunstenaarschap, en de verhouding tot het publiek grondig veranderd. In de beeldende kunsten gaat dit gepaard met het toenemen van technieken die de betrokkenheid van de toeschouwer trachten te maximaliseren en de immersiviteit verhogen. De directe, zintuiglijke, toegankelijke, inclusieve kunstervaring wordt tegengesteld aan de afstandelijke, veeleer cerebrale en contemplatieve omgang met kunst. Wanneer de kunstwerken zelf zich hier niet toe lenen, nemen de curatoren of de musea die opdracht over, en voegen zelf immersieve belevingsformats toe.

Activiteiten

Eind mei werden drie inspirerende besloten seminars met stakeholders en experts georganiseerd rond drie hoofdthema's. De seminaries werden voorgezeten door Thierry de Duve en Bart Verschaffel. Een reader werd samengesteld met inzichten van diverse referenten op de thematiek en werd op voorhand toegestuurd aan de deelnemers.

Seminaries:

- 28 mei 2024: "Beleving en beschouwing – theoretisch / historisch" met bijdragen van Hanneke Grootenboer (Univ. Amsterdam), Lieven De Cauter (KU Leuven), Vlad Ionescu (PXL Hasselt) en Judith Wambacq (HoGent).
- 30 mei 2024: "Totaalervaring in de (beeldende) kunst: immersie, participatie, co-creatie, ..." met bijdragen van Barbara De Coninck, Camiel Van Winkel, Guy Châtel (UGent) en Christoph Van Gerrewey.
- 31 mei 2024: "Beleving als opdracht? De agenda van het museumbeleid" met bijdragen van Koen Brams en Bruno Verbergt.

Een tweedaags symposium op 3 en 4 oktober 2024 besloot de Denkerscyclus "Beschouwing en/of beleving in de (beeldende) kunst". Onder leiding van Thierry de Duve werd op zoek gegaan naar antwoorden op de vragen: hoe zit het met de diepgang, de reflectie? Zijn we kunst aan het beleven of juist aan het beschouwen? Of beiden tegelijk? De boeiende lezingen van o.a. Thierry de Duve, Maarten Delbeke (ETH Zurich), Anton Jäger (KU Leuven), Camiel Van Winkel (LUCA School of Arts), Koenraad Jonckheere (UGent), Vlad Ionescu (PXL Hasselt) en Bart Verschaffel (UGent) werden afgesloten met een slotgesprek tussen de Denker, Veerle De Meester (KMSKA), Dirk Snauwaert (Wiels) en Gita Deneckere (UGent). De bijdragen gingen in op de algemene verwachting van of eis naar beleving, gaf een antwoord op de relevante recente en hedendaagse tendensen in de kunst, en leverde discussiestof voor het beleid en de evaluatie van de werking van de (kunst)musea ter zake.

Resultaten en impact

De besloten seminars en het slotsymposium leverden voldoende input voor de Denker om de kernpunten van de discussie te bundelen in een eindrapport. Dit rapport is digitaal beschikbaar op de KVAB-website.

Verder is er een akkoord met het kunsttijdschrift De Witte Raaf om aan het onderwerp van het denkersprogramma een themanummer te wijden dat in het voorjaar van 2025 zal verschijnen.

Standpunten

Inleiding

De reeks Standpunten wordt in het convenant als volgt omschreven: 'de publicatiereeks van de Academie waarin zij gefundeerde informatie verschaft over ontwikkelingen die op langere termijn de samenleving beïnvloeden, waarbij zij tijdig kan wijzen op tegenstrijdigheden en te verwachten knelpunten, probleemstellingen kan formuleren en beleidsalternatieven kan aangeven'.

Op basis van deze definitie neemt de KVAB de volgende teksten in aanmerking voor publicatie als Standpunt: geschriften die (a) een synthese geven van wetenschappelijke en/of artistieke inzichten en ontwikkelingen en van de beleidsmatige implicaties ervan of (b) een beschrijving, analyse en evaluatie van maatschappelijke ontwikkelingen en/of de hierop betrekking hebbende beleidsmaatregelen. Een verzameling lezingen of samenvattingen ervan of wetenschappelijke studies zonder een duidelijke beleidsmatige dimensie worden niet in overweging genomen.

De Standpunten worden opgesteld in het Nederlands, waar mogelijk met een Engelstalige samenvatting erbij. Een Standpunt wordt opgesteld door een enkele of een beperkt aantal auteurs, of door een permanente of occasionele werkgroep. De naam van de auteur of de auteurs wordt in het Standpunt vermeld.

De omvang van een Standpunt is beperkt. De tekst ervan (illustraties en verwijzingen inbegrepen) bedraagt normalerwijze niet meer dan 32 blz., maar wanneer het onderwerp dit vraagt, kan hiervan worden afgeweken.

Het bestuur van elke Klasse fungeert als redactiecomité. Dit comité kan aan de auteurs redactionele en andere suggesties doen en geeft aan de Klasse advies over de aanvaardbaarheid van de tekst in het licht van wat voorafgaat. Het bestuur kan zich hierbij laten bijstaan door een of meer andere leden van de Klasse.

Een tekst wordt pas opgenomen in de reeks van de KVAB-Standpunten indien deze door minstens één Klasse van de KVAB wordt gedragen. Dit betekent dat de Klasse van oordeel is dat het document beantwoordt aan de hiervoor beschreven vereisten en van een hoge kwaliteit is, redactioneel zowel als inhoudelijk. Het betekent niet dat elk lid van de Klasse het eens is met elk onderdeel van de tekst.

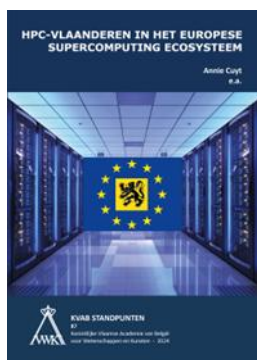
Overzicht

Nummer	Auteur(s) of editor(s)	Titel	Klasse(n)
87	Annie Cuyt e.a.	HPC-Vlaanderen in het Europese supercomputing ecosysteem	Natuurwetenschappen
88	Joos Vandewalle, Erika Vlieghe, Karolien Poels, e.a.	Vertrouwen in de wetenschap(per)	Menswetenschappen, Natuurwetenschappen, Technische Wetenschappen, KAGB en Jonge Academie
89	Bert Seghers, Gert Storms	Wetenschappelijke integriteit in perspectief	Menswetenschappen, Natuurwetenschappen, Technische Wetenschappen, Kunsten
90	Alexander Sevrin e.a.	De Einsteintelescoop – Blik op Oneindig	Natuurwetenschappen

De Standpunten met nummers 88 en 89 zijn klassenoverschrijdende Standpunten en/of Standpunten die in samenwerking met andere academiën tot stand kwamen. Er wordt overwogen om Standpunt 88 ook als Engelse uitgave (digitaal) te publiceren. De inhoud van de Standpunten ook in het Engels uitbrengen, draagt bij tot een verbetering van de internationale uitstraling van de Academie.

Individuele bespreking

Annie Cuyt, Hans De Winter, Niel Hens, Charles Hirsch, Johan Meyers, Stefaan Poedts, Kevin Van Geem, Veronique Van Speybroeck, HPC-Vlaanderen in het Europese supercomputing ecosysteem, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2024.

Een eerste Standpunt, High Performance Computing (HPC) in Vlaanderen, werd reeds in 2008 gepubliceerd en vormde een belangrijke steun voor de evolutie en de financiering van het huidige Vlaams SupercomputerCentrum (VSC).

Ruim 15 jaar later was de KVAB van mening dat het moment aangebroken was om opnieuw over de relatie tussen Vlaanderen en het HPC-landschap te reflecteren. Sinds 2008 is het HPC-landschap immers sterk geëvolueerd. De participatie in Europese initiatieven is inmiddels enorm belangrijk geworden.

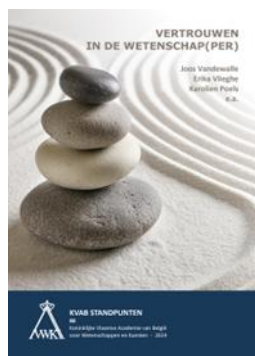
High performance computing heeft een aanzienlijke maatschappelijke impact op verschillende gebieden. HPC-systemen stellen onderzoekers in staat om complexe

problemen te modelleren, simulaties uit te voeren en grote hoeveelheden gegevens te analyseren.

Naar de toekomst toe verwacht men dat HPC-infrastructuur zeer modulair wordt. Voor (grotendeels academische) RDI-activiteiten moet daarmee een heterogeen publiek van onderzoekers uit diverse domeinen bediend worden. Computersimulaties vormen immers een onlosmakelijk en essentieel element in de wetenschappelijke ontwikkeling en belangrijke sectoren zijn afhankelijk van de huidige evolutie naar alsmaar grotere computercapaciteit.

We vermelden hierbij onder andere de voorspelling van het ruimteweer, de ontwikkeling van nieuwe nanomaterialen, verspreidingsmodellen voor besmettelijke ziekten, nieuw geneesmiddelenontwerp, geavanceerde stromingsmodellen voor de lucht- en ruimtevaart en de transport- en energiesector, de ontwikkeling van grootschalige windparken en duurzame chemie.

Joos Vandewalle, Erika Vlieghe, Karolien Poels, e.a., Vertrouwen in de wetenschap(per), KVAB/Klasse Technische wetenschappen, Jonge Academie, Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België, 2024.

Drie Vlaamse academies: de Jonge Academie (JA), de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (KAGB), en de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB) hebben hun krachten gebundeld om een stand van zaken op te maken van het vertrouwen in de wetenschap(per) in Vlaanderen. Dit is een eigen initiatief van hun permanente reflectiegroep Responsible Research & Innovation en Wetenschapsethiek en het is gericht naar het bredere publiek, de onderwijswereld, de media en de diverse beleidsorganen. Het is geschreven door een multidisciplinaire groep van vooraanstaande onderzoekers uit deze drie academies.

Er zijn in de laatste jaren verschillende factoren die het vertrouwen in de wetenschap en wetenschappers mogelijk hebben aangetast. De pandemie, fraudegevallen, fake nieuws, sociale media, klimaatverandering en wereldpolitiek zijn slechts enkele voorbeelden. Verdiepende inzichten, concrete ervaringen van de auteurs, resultaten van een bevraging en een historische context tonen aan dat dit vertrouwen vrij goed is bij ons, maar deze analyse toont ook aan dat er nog een belangrijke rol is voor de academies, de media, de onderzoeksinstellingen, het onderwijs met aandachtspunten en aanbevelingen.

Gevraagd wordt dat het beleid de genootschappen zoals de KVAB, KAGB, en JA die de transdisciplinaire dialoog bevorderen en die de communicatie met het brede publiek aangaan, blijft steunen.

De beleidsmakers van de universiteiten en de onderzoeksinstituten en financieringsinstellingen van het onderzoek zoals het FWO worden aangemoedigd om de onderzoekers en onderzoekspraktijken te belonen die het vertrouwen in de wetenschap bevorderen.

Gevraagd wordt dat de onderwijsverstrekkers het wetenschappelijk denken en vertrouwen in de wetenschap zorgvuldig aanleren met concrete argumenten en voorbeelden zoals 'Wat is wetenschap en hoe werkt de wetenschap?', 'Wat is het onderscheid tussen feiten en opinies', 'Wat is een goed debat?'.

Aan de wetenschapscommunicatie van de media wordt gevraagd correcte en aantrekkelijke verhalen over wetenschap en wetenschappers te brengen die ook de wetenschappelijke basis van argumenten in het maatschappelijk debat meegeven. Hierbij verdienen de methodes van factchecking meer aandacht, en steun, ook van de overheid.

Alle betrokkenen in het wetenschapsgebeuren worden aangemoedigd de beste praktijken voor kwaliteit van en vertrouwen in het onderzoek toe te passen.

Bert Seghers, Gert Storms, Wetenschappelijke integriteit in perspectief, KVAB/Klasse Menswetenschappen, Natuurwetenschappen, Technische Wetenschappen, Kunsten, 2024.

Ondanks een groot vertrouwen in de wetenschap, kwamen er de laatste decennia zorgwekkende signalen, zoals de zelfrapportering van datavervalsing, terugtrekking van publicaties en de replicatiecrisis. De wetenschappelijke gemeenschap scherpte de deontologie van de onderzoeker aan: niet alleen de ethische en wettelijke normen, bedoeld ter bescherming van patiënten en andere deelnemers, proefdieren en het milieu, maar ook wetenschappelijke integriteit, ter bescherming van de wetenschap zelf. Consensus over goede praktijken en inbreuken vinden we in gedragscodes zoals de Europese gedragscode voor wetenschappelijke integriteit (de ALLEA-code).

Het Standpunt analyseert welke verantwoordelijkheden onderzoeksinstituten hebben om wetenschappelijke integriteit te bevorderen. Zo is er de evidente rol van onderwijs en training, zoals het sterke trainingsinstrument Mind the GAP van de VLIR. Investeren in een gezond onderzoeksklimaat en een constructieve onderzoekscultuur vergt aandacht voor o.a. beloningssysteem tot begeleidingsgewoonten. Volgehouden positieve aandacht voor het thema verhoogt het bewustzijn over integriteit – leiderschap op elk niveau is de sleutel voor betekenisvolle visibiliteit.

Onderzoeksinstituten staan zelf in voor het handhaven van de naleving van de normen voor wetenschappelijke integriteit. Toch zijn er grote verschillen tussen de landelijke systemen van zelfregulering. Vlaanderen kent een tweelagig systeem: meldingen worden eerst beoordeeld door de instelling, waarna een tweede advies kan gevraagd worden aan de Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit.

Een analyse van het handhavingslandschap in de Verenigde Staten, Duitsland, Frankrijk, Nederland, Finland en Vlaanderen leert ons de gemeenschappelijke ingrediënten voor een sterk systeem: laagdrempelige aanspreekpunten, een faire en onafhankelijke beoordeling en krachtdadige opvolging. Een nationale structuur kan het landschap overzien en de wetenschappelijke-integriteitsgemeenschap organiseren.

Niet alleen wetenschappelijke integriteit is in volle ontwikkeling, ook de manier waarop onderzoek uitgevoerd, gerapporteerd en gepubliceerd wordt, evolueert. Die evoluties interageren met wetenschappelijke integriteit – denk maar aan artificiële intelligentie, open science, reproduceerbaarheid, evaluatie, auteurschap en nieuwe fraudevormen zoals citatiecarroussellen, zelfcitatiemisbruik, peer review rings en paper mills. Deze ontwikkelingen geven aanleiding tot beleidsaanbevelingen voor onderzoeksinstituten en financiers.

Alexandre Sevrin e.a., De Einsteintelecoop – Blik op Oneindig, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2024.

Op 14 september 2015, net geen eeuw nadat Einstein hun bestaan voorspelde, werden zwaartekrachtsgolven – rimpels in tijd en ruimte die zich met de snelheid van het licht voortplanten – voor het eerst geobserveerd. Dit luidde het begin van een nieuw tijdperk in: de mensheid kreeg er een nieuw paar ogen bij. Inderdaad, tot dan namen we ons universum waar gebruik makend van ofwel elektromagnetische straling (zoals zichtbaar licht) ofwel kosmische straling (zoals neutrino's). Met het vermogen om zwaartekrachtsgolven te meten, hebben we nu een nieuwe wijze om het heelal te verkennen. Uiteindelijk draagt ze zelfs de belofte in zich om door te dringen tot het prilste begin van onze kosmos.

Om de stap naar een echte 'zwaartekrachtsgolvenastronomie' te zetten hebben we evenwel een nieuwe generatie aan waarnemingsinstrumenten – gigantische interferometers – nodig. Het Europees project, de Einsteintelecoop (ET), dat al meer dan anderhalf decennium op de tekentafel ligt, is ongetwijfeld het verst gevorderd. ET wordt een driehoekige interferometer met zijdes van 10 km lengte die zowat tweehonderdvijftig meter diep in grote tunnels onder de grond komt te liggen. Er zijn momenteel drie kandidaat-locaties om deze enorme internationale wetenschappelijke infrastructuur te huisvesten, waaronder de streek rond het drielandenpunt België-Duitsland-Nederland. De uiteindelijke beslissing omtrent de locatie van ET wordt niet voor 2027 verwacht.

Dit standpunt drukt het belang uit dat de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten aan dit wetenschappelijk infrastructuurproject hecht. De impact ervan valt nauwelijks te overschatten, en dit niet alleen op wetenschappelijk, maar ook op economisch en maatschappelijk vlak. Daarom laten we een bevattelijke inleiding op de wetenschap en de technologie van ET volgen door een

uitgebreide verkenning van de socio-economische mogelijkheden die eruit voortvloeien voor de regio. We sluiten het standpunt af met een reeks aanbevelingen.

Reflectiegroepen

Reflectiegroep Energie

Deze permanente denktank van de Academie werd opgericht in 2012. Ze bestaat voor de helft uit leden van de Klasse Technische Wetenschappen, aangevuld met leden uit de Klassen Natuurwetenschappen en Menswetenschappen en met experts uit de energiesector. Ze bundelt binnen de KVAB alle initiatieven rond het thema Energie en werkt aan Standpunten. Daarnaast wil ze samen met derden (bv. ie-net, industriële partners...) meewerken aan een energiepodium, dat debatten, voordrachten, studiedagen en/of conferenties organiseert, en waar internationaal gerenommeerde experts uitgenodigd worden.

KTW-lid en reflectiegroepvoorzitter Ivo Van Vaerenbergh was initiatiefnemer voor het Standpunt ETS2 en het Europees Sociaal Klimaatfonds doelmatig inzetten voor een rechtvaardige transitie naar koolstofneutrale woningen dat meer dan waarschijnlijk in 2025 zal verschijnen.

De Reflectiegroep is momenteel op zoek naar een nieuwe voorzitter.

Reflectiegroep RRI en Wetenschapsethiek

De reflectiegroep rond het thema Responsible Research and Innovation en Ethiek (RRI), die in 2018 werd opgestart, heeft als taak om als een permanente reflectiegroep belangrijke evoluties in de wetenschap en samenleving maar vooral het raakvlak tussen beide, op te volgen. Ze kan thema's identificeren waarrond zou moeten gewerkt worden. Ze kan het startschot geven voor concrete initiatieven zoals publieksevents, publicaties (bv. Standpunten) of Denkertrajecten, maar de uitwerking ervan is in handen van een daarvoor toegewijde taakgroep. De reflectiegroep telt leden afkomstig zowel uit KVAB, JA en KAGB, alsook uit Departement EWI en experts uit universiteiten.

Op 18 november 2024 organiseerde de RRI-reflectiegroep (o.l.v. Joos Vandewalle en Patrick Onghena) een zeer gesmaakt symposium met als titel 'Is Open Science de doos van Pandora voor Jonge Onderzoekers?'.

Wat zijn de kansen en uitdagingen van Open Science voor jonge onderzoekers? Hoe kunnen zowel juniors als seniors hun weg vinden in een landschap van openheid, privacy en intellectuele eigendom?

Deze bijeenkomst richtte zich op junior en senior onderzoekers, beleidsverantwoordelijken, universiteitsbibliothecarissen, en alle geïnteresseerden in Open Science. Juniors worden vaak geconfronteerd met keuzes en evaluaties die hun carrière beïnvloeden, zoals blijkt uit studies van de Global Young Academies. Seniors

spelen een belangrijke rol bij het waarderen van deze inspanningen en het bevorderen van good practices. Samen met de Jonge Academie en hun alumni werden thema's onderzocht als openheid versus privacy, onderzoeksveiligheid en intellectuele eigendom binnen Open Science.

Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en technologie

Onder impuls van Elisabeth Monard werd in 2018 een werkgroep samengesteld voor het verkennen van mogelijke pistes voor meer wederzijds bevruchtende interacties tussen wetenschappers, technologen en kunstenaars, gedreven door nieuwsgierigheid en creativiteit. Deze werkgroep telt leden uit de vier klassen van de KVAB en uit de Jonge Academie, en is de facto uitgegroeid tot een permanente reflectiegroep.

In 2024 heeft de Reflectiegroep een doorstart gemaakt. De samenstelling onderging een update. Er vonden voorbereidende vergaderingen plaats voor een of meer nieuwe standpunten.

De Commissie Historische Wetenschappen (CoHiWet) groepeerde de historici en de kunsthistorici van de Klasse Menswetenschappen en de Klasse Kunsten. Ze staat onder de leiding van Marc Boone; lid van de KMW. Deze commissie volgt de historische activiteiten van de KVAB op, maar waarvoor er bijzondere commissies bestaan zoals de historische reeksen (*Collectanea Hellenistica*, *Iusti Lipsi Epistolae*, *Iuris Scripta Historica* en *Verhandelingen*) treedt zij niet actief op.

In 2024 werden de lopende activiteiten en projecten verder opgevolgd. Leden van CoHiWet hebben hun taak vervuld bij het voorbereiden van publicaties en als evaluatoren in de jury's van verschillende prijzen van de KVAB (en de ARB). Dit was onder meer het geval in de commissies die oordelen over de laureaat van de Academie in de Klasse Menswetenschappen, en in het afgelopen jaar voor de Frans van Cauwelaertprijs (dit jaar voorbehouden aan de menswetenschappen).

Wat de prijs *Pro Civitate* (deze laatste wordt samen met de ARB in RASAB gecoördineerd) betreft: in de loop van 2024 heeft het comité dat deze prijs aanstuurt zich bezonnen over een nieuw reglement en heeft zij aan de betrokken academiën een voorstel in die zin overgemaakt, alsook een voorstel van hernieuwde samenstelling van de commissie. Verwacht wordt dat ze in de aanvang van 2025 haar werkzaamheden kan hervatten.

In 2024 werd intensief werk gemaakt van de redactie van deel 26 van het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW), dat zich eind 2024 in de eindfase van haar productie bevond. Verwacht wordt dat in het voorjaar van 2025 dit deel voor het publiek zal beschikbaar zijn. De op ruststelling van de met de concrete redactionele begeleiding belaste administratieve medewerker van de KVAB heeft aanleiding gegeven tot het herschikken van de redactieraad van het NBW en het expliciteren van nieuwe regels voor medewerkers. Daarbij werden de banden met CoHiWet verstevigd. De voorzitter van CoHiWet heeft ook het voorzitterschap van de redactie van het NBW aanvaard, een meerderheid van de leden van deze redactie zijn ook lid van CoHiWet.

CoHiWet had in 2022 mee ingestaan voor de voorbereiding en uitwerking van het historisch luik in de viering van 250 jaar Academiën in België. Een symposium waarvan de praktische uitwerking door CoHiWet-lid confrater Pierre Delsaert werd verzorgd, vond onder brede belangstelling plaats op 30 september 2022. Naast diverse experts uit de academische wereld namen ook confraters Boone, Delsaert, Duerloo en Tollebeek het woord. In de loop van 2024 werd de publicatie van de handelingen in de reeks *Verhandelingen van de Academie* door Jo Tollebeek en Pierre Delsaert voorbereid, de publicatie wordt voor begin 2025 verwacht.

Het Academisch Cultureel Forum (ACF) organiseert symposia, lezingen en concerten en richt zich tot een breed geïnteresseerd publiek. Men streeft ernaar om zoveel mogelijk te werken met terugkerende en dus vaste cycli waarin de vier Klassen van de Academie in al hun disciplines evenwichtig worden vertegenwoordigd. Daarbij wordt getracht om activiteiten aan te bieden die klassenoverschrijdend zijn, met de focus op inter- en multidisciplinariteit. De vast secretaris, de voorzitter en de directeur van de zusteracademie KANTL zetelen van oudsher in de stuurgroep waardoor al diverse samenwerkingsprojecten tussen beide instellingen werden uitgewerkt. Naast haar samenwerking met de KANTL, streeft het ACF ernaar om ad hoc activiteiten in te richten met andere instellingen zowel binnen de geledingen van KVAB als daarbuiten.

Activiteiten bestaande cycli:

Da Vincilezingen

Deze lezingen focussen op de invloed van Vlaanderen en Vlamingen op de rest van de wereld en dit in alle disciplines. Het gaat niet enkel om wetenschappers of wetenschappen, maar ook om figuren met grote uitstraling in andere domeinen zoals Peter Benoit, Mercator, Vesalius, met inbegrip van de mogelijke invloed van wetenschap en cultuur van hedendaagse wetenschap(pers) en hedendaagse cultuur(beoefenaars) in de toekomst. Om de participatie van de academieleiden te vergroten, wordt er steeds naar gestreefd om de lezingen te laten aansluiten op de klassenvergaderingen.

Er werden dit jaar vier Da Vincilezingen georganiseerd, waarvan één met muzikale begeleiding.

- 18 januari 2024, 17u30: 'Prof. Gustave Magnel, pionier van het voorgespannen beton' door Luc Taerwe (KVAB, UGent)
- 13 juni 2024, 17u30: 'Vesalius als protagonist van het hedendaagse medisch denken' door Bob Van Hee (UAntwerpen)
- 18 september 2024, 17u30: 'Peter Benoit' door Jan Dewilde (KVAB, Koninklijk Conservatorium van Antwerpen), gecombineerd met een kort recital met pianowerk gebracht door Hannah Aelvoet
- 8 oktober 2024, 17u30: 'Adolphe Quetelet. De vele gezichten van de wetenschapper.' door Nele Bracke (UGent)

Lentecyclus

Sinds 1998 wordt in het voorjaar een cyclus ingericht rond een belangrijk actueel thema, uitgediept in subthema's en behandeld in meerdere namiddagsessies. De Lentecyclus 2024 stond in het teken van 'Geluid' en dit in drie sessies. De eerste sessie focuste op 'Geluid en Gehoor'. De tweede sessie van de Lentecyclus zoomde in op 'Geluid en Luisteren'. In de laatste sessie ging de aandacht uit naar 'Geluid en Samenleving'.

- Sessie 1: woensdag 8 mei 2024, 14u00: 'Geluid en Gehoor'
Sprekers: Marc Leman (UGent, IPEM), Annick Gilles (UAntwerpen, UZA, HoGent), Jan Wouters (KVAB, KU Leuven), Marlies Gillis (KU Leuven)
- Sessie 2: woensdag 15 mei 2024, 14u00: 'Geluid en Luisteren'
Sprekers: Luc Van Hove (KVAB, Componist), Marc Leman (UGent, IPEM), Stefan Prins (componist)
- Sessie 3: woensdag 29 mei 2024, 14u00: 'Geluid en Samenleving'
Sprekers: Walter Weyns (UAntwerpen), Hein Zegers (KU Leuven), Tom De Potter (VUB), Gilke Pée (Departement Omgeving, Leefomgevingskwaliteit), Marc Leman (UGent)
Gevolgd door een slotdebat met de sprekers.

Moderator: Jan Hautekiet

Concertenreeks

De Academie wil in deze reeks, naast buitenlandse componisten, in het bijzonder Vlaamse muziek en Vlaamse componisten aan bod laten komen. Men streeft er naar binnen de reeks concerten ook aandacht te besteden aan jonge talenten. Daarom beoogde de stuurgroep vanaf 2020 een Voorjaarsrecital te organiseren naast het traditionele Eindejaarsrecital. In 2024 vonden er twee recitals plaats.

Voorjaarsconcert met het Kugoni Trio, vrijdag 19 april 2024, 19u30

Programma:

- Astor Piazzolla - Primavera Porteña (uit Cuatro Estaciones)
- Piet Swerts - Retro
- Wim Henderickx - Sacred Places II (The Valley of the Gods)
- Dmitri Shostakovich - Five Pieces
- Astor Piazzolla - Otoño Porteño (uit Cuatro Estaciones)
- Roland Coryn - Fantasia (Laudatio uitgesproken door Rudi Tas)
- Paul Gilson - Trio
- Jan Van Landeghem - Verbosonia

Eindejaarsrecital door Balder Dendievel & Tom Hermans, donderdag 21 november 2024, 19u30

Programma:

- 5 Concertpreluden van Roland Coryn
- Sword Wings van Jan Van Landeghem
- Pour M van Lucien Posman
- Triptiek, opus 29bis van Luc Van Hove
- Sonate van Rudi Tas

Publicaties

De KVAB heeft een lange traditie op het gebied van wetenschappelijke publicaties. KVAB Press verzorgt een aantal uitgaven in eigen beheer: de reeks Standpunten, het Nationaal Biografisch Woordenboek en een aantal gelegenheidspublicaties. Sinds 2014 werkt de Academie ook samen met de internationale wetenschappelijke Uitgeverij PEETERS voor de publicatie van vier wetenschappelijke reeksen: *Iusti Lipsi Epistolae*, *Iuris Scripta Historica KVAB*, *Collectanea Hellenistica KVAB* en *Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten Nieuwe Reeks*. Voor elk van deze reeksen is een afzonderlijke wetenschappelijke redactieraad verantwoordelijk. Deze redactieraden stimuleren nieuwe publicaties en bewaken de kwaliteit van de gepubliceerde werken aan de hand van een geformaliseerde peer-review procedure.

KVAB behoudt de vrijheid om daarnaast in eigen beheer te publiceren.

In 2024 gingen geen nieuwe publicaties in druk.

De KVAB geeft sinds 1964 om de twee jaar in samenwerking met de KANTL en de KAGB een nieuw volume uit van het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW). Dit is in de Nederlandse taal het belangrijkste (lopende) biografisch repertorium en een belangrijk naslagwerk voor de historische wetenschappen, in het bijzonder de geschiedenis, de kunstgeschiedenis, de taalwetenschappen, de politieke-, morele- en juridische wetenschappen enzovoort. Het is de tegenhanger van de Nouvelle Biographie Nationale, die in het Frans wordt uitgegeven door de Académie Royale de Belgique. De figuren die in het NBW worden opgenomen moeten een meer dan lokale betekenis voor Vlaanderen en België hebben gehad (ongeacht of ze in onze gewesten geboren zijn of daarbuiten), ze kunnen alle maatschappelijke geledingen of culturele, politieke, economische, religieuze of sociale stromingen vertegenwoordigen en de bijdragen moeten zijn gebaseerd op nieuw en oorspronkelijk wetenschappelijk onderzoek. De auteurs die daartoe worden aangezocht, moeten de nodige wetenschappelijke kwalificatie kunnen aantonen. Ze vormen een actieve equipe bestaande uit meer dan 50 onderzoekers.

In 2024 werd intensief werk gemaakt van de redactie van deel 26 van het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW), dat zich eind 2024 in de eindfase van haar productie bevond. Verwacht wordt dat in het voorjaar van 2025 dit deel voor het publiek zal beschikbaar zijn. De op ruststelling van de met de concrete redactionele begeleiding belaste administratieve medewerker van de KVAB heeft aanleiding gegeven tot het herschikken van de redactieraad van het NBW en het expliciteren van nieuwe regels voor medewerkers. Daarbij werden de banden met CoHiWet verstevigd. De voorzitter van CoHiWet, professor Marc Boone, heeft ook het voorzitterschap van de redactie van het NBW aanvaard, een meerderheid van de leden van deze redactie zijn ook lid van CoHiWet.

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit

De Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit is een inhoudelijk onafhankelijk orgaan dat advies uitbrengt over wetenschappelijke integriteit in Vlaanderen. Haar reglement dicht de VCWI een tweeledige adviestaak toe: enerzijds advies verlenen over klachtendossiers wetenschappelijke integriteit, nadat ze al zijn behandeld door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit binnen een onderzoeksinstelling, en anderzijds het uitbrengen van algemeen advies over wetenschappelijke integriteit, op verzoek van aangesloten instellingen of op eigen initiatief.

De VCWI functioneert onafhankelijk maar is gehuisvest binnen de KVAB. Dat betekent dat een KVAB-beleidsmedewerker de rol opneemt als VCWI-secretaris en dat de vergaderingen en hoorzittingen plaatsvinden in het Paleis der Academiën. In 2024 ondersteunde de KVAB de VCWI op deze manier, maar stonden de voorwaarden voor de verderzetting ter discussie, met als gevolg een beslissing tot stopzetting van deze ondersteuning vanaf 2025.

In 2024 vonden negen vergaderingen van de VCWI plaats.

De VCWI is samengesteld uit 9 hoogleraren, drie uit elk van de domeinen exacte/technische – humane/sociale – biomedische wetenschappen. De VCWI wordt voorgezeten door Gert Storms (KU Leuven) en ondersteund door een secretaris, Bert Seghers (KVAB) en een juridisch adviseur, David D'Hooghe (KU Leuven, Raad van State). De voorzitter en de andere stemgerechtigde leden voeren hun taak uit zonder enige bezoldiging of compensatie.

Het comité van toezicht op de VCWI bestaat uit vertegenwoordigers van de stichtende instellingen: de vijf universiteiten, het FWO en de academiën KVAB en KAGB. Het neemt jaarlijks akte van het jaarverslag, stelt de leden van de VCWI aan en kan het reglement en het huishoudelijk reglement van de VCWI wijzigen. Het comité van toezicht wordt voorgezeten door Elisabeth Monard (KVAB) en ondersteund door de VCWI-secretaris.

Het comité van toezicht nam op 8 mei 2024 akte van het jaarverslag 2023 en ging in dialoog met de voorzitter en de secretaris van de VCWI, o.a. over kennisveiligheid, AI, belangenconflicten en instellingen die de VCWI nog niet erkennen.

Naast de universiteiten, FWO en academiën erkennen ook andere onderzoeksinstellingen de VCWI als adviserend orgaan. Het zijn VIB, VITO, imec, Flanders Make, ILVO, INBO, Agentschap Onroerend Erfgoed, Agentschap Plantentuin Meise, ITG, VLIZ, Hogeschool Gent en Vlerick Business School. In 2024 erkende ook Hogeschool AP Antwerpen de VCWI.

Adviezen

De VCWI kan, op verzoek van instellingen of op eigen initiatief, adviseren over onderwerpen die betrekking hebben op wetenschappelijke integriteit. In 2024 bracht de VCWI geen nieuwe algemene adviezen uit, omdat haar capaciteit werd ingenomen door andere werkzaamheden. In het bijzonder werkte de VCWI op vraag van de KVAB aan een publicatie over wetenschappelijke integriteit, te publiceren in de reeks Standpunten. Deze bevat diverse aanbevelingen.

De VCWI werkte in 2024 vijf rapporten uit met een tweede advies (2024-01 t.e.m. 2024-05), waarvan drie volgden op een tweedeadviesaanvraag uit 2023. In 2024 kwamen twee nieuwe tweedeadviesaanvragen binnen op het adres van de VCWI (dossiers 2024-A en 2024-B), die beide behandeld werden. Er waren tijdens de jaarwisseling 2024-2025 geen dossiers in behandeling. Van alle dossiers wordt een geanonimiseerde samenvatting gepubliceerd in het jaarverslag van de VCWI op www.vcwi.be.

Binnen- en buitenlandse contacten

De VCWI beoogt om elk jaar een ontmoetingsdag te organiseren voor al wie in Vlaanderen en Brussel beroepsmatig in aanraking komt met kwesties van wetenschappelijke integriteit, met name beleidsmakers, CWI-voorzitters, CWI-secretarissen en 'research integrity officers' aan Vlaamse onderzoekinstellingen. Deelnemers leren er van ervaringen in binnenlandse zusterinstellingen, alsook van ontwikkelingen op internationaal vlak. Op 2 december verzamelden een veertigtal aanwezigen voor deze interactieve netwerkdag van de VCWI, waarvan 18 deelnemers uit de universiteiten.

De voormiddag stond in het teken van de ontwikkelingen inzake wetenschappelijke integriteit bij de Vlaamse hogescholen. Na een inleidende voordracht door de VCWI-secretaris deelden de zes vertegenwoordigde hogescholen hun recente ontwikkelingen en ervaringen op vlak van integriteitsbeleid en -procedures, en volgden presentaties over de Nederlandse hogescholen en de ervaring van één Vlaamse hogeschool bij de behandeling van een eerste casus.

De namiddag was een algemene sessie voor alle instellingen, met o.a. bijdragen over de ontwikkelingen binnen de universiteiten, over wetenschappelijke integriteit in Franstalig België, over het KVAB-Standpunt over wetenschappelijke integriteit, over de LERU-paper Communicating with integrity, over ENRIO (Handbook on whistleblower protection in research, uitnodiging Europees congres in Ljubljana in 2025) en over de evaluatie van de Nederlandse Gedragscode wetenschappelijke integriteit. De dag sloot af met korte voordrachten over artificiële intelligentie door onderzoeksbeleidsmedewerkers Thijs Devriendt (VUB) en Lore De Greve (UGent) en een gezamenlijke discussie over dit actuele thema.

De voorzitter en secretaris proberen een sterke voeling te houden met het landschap en houden geregeld kenningsmakingsafspraken, een-op-één-vergaderingen of e-mailconversaties met personen over wetenschappelijke integriteit.

De VCWI onderhoudt contacten met kleinere onderzoeksinstituten die nog niet bij de VCWI zijn aangesloten. Zo gaf de secretaris feedback op de beleidsnota wetenschappelijke integriteit bij de Hogere Zeevaartschool en legde hij een kennismakend contact met het Waterbouwkundig Laboratorium.

Op 18 juni sloot de secretaris aan bij een overleg van de VLIR-werkgroep Ethiek & Integriteit, waar o.a. de CWI-secretarissen zetelen. Op de agenda stond onder andere een mogelijke toekomstige wijziging van het VCWI-reglement.

Comité Supérieur pour l'Intégrité Scientifique (CSIS)

De VCWI onderhoudt verder vriendelijke, adviserende contacten met de Conseil Supérieure pour l'Intégrité Scientifique (CSIS), de zusterorganisatie van de VCWI voor Franstalig België die mede onder impuls van de VCWI werd opgericht in 2021.

European Network of Research Integrity Offices (ENRIO)

Het European Network of Research Integrity Offices (ENRIO) is een non-profit-vereniging van organisaties met een missie op het vlak van wetenschappelijke integriteit voor het hele land. ENRIO is een vzw naar Belgisch recht met wettelijke zetel in het Paleis der Academiën te Brussel. Het secretariaat is gehuisvest bij de organisatie die de voorzittersrol bekleedt – in 2024 was dat de Tsjechische Academie voor Wetenschappen in Praag.

De VCWI is lid van ENRIO en betaalt een jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage. Voorzitter Gert Storms en secretaris Bert Seghers dragen actief bij aan de vergaderingen en werkzaamheden van ENRIO.

De voorzitter en secretaris woonden de halfjaarlijkse ENRIO-vergaderingen in Rome en Praag bij op 5 en 6 maart, respectievelijk 12 en 13 september. Het programma van de ENRIO-vergaderingen is samengevat in het VCWI-jaarverslag op www.vcwi.be. De VCWI en de CSIS coördineerden samen de Belgische respons op de ENRIO-bevraging naar belangrijke begrippen en definities in nationale documenten rond wetenschappelijke integriteit.

ENRIO vzw wordt bestuurd door zes vertegenwoordigers van lid-organisaties, onder wie VCWI-secretaris Bert Seghers. Zo neemt de VCWI haar verantwoordelijkheid op voor internationale samenwerking op het vlak van wetenschappelijke integriteit. In 2024 droeg de secretaris bij aan negen online bestuursvergaderingen en enkele bijkomende engagements (zie VCWI-jaarverslag).

World Conference on Research Integrity

De voorzitter en secretaris woonden de World Conference on Research Integrity bij van 2 tot 5 juni in Athene, Griekenland. Ze vergaarden er nieuwe inzichten, stelden verschillende vragen en legden talrijke contacten. De secretaris leidde twee parallelle sessies.

In de marge van de wereldconferentie namen voorzitter of secretaris ook deel aan satelliet-events, met name de netwerkreceptie van NERQ, het Network for Education in Research Quality, en de NRIN Satellite meeting of research integrity networks. Dit rondetafelgesprek bracht voor het eerst ooit de verschillende continentale netwerken zoals ENRIO bij elkaar.

Andere bijdragen

Op uitnodiging van de hoofdredacteur van het tijdschrift *Developmental Medicine and Child Neurology*, vatte de VCWI-secretaris een ENRIO-discussie over AI samen en publiceerde het tijdschrift deze bijdrage in maart 2024 als gasteditoriaal: *Artificial intelligence transforms research, but the integrity norms do not change*.

Op 15 mei droeg de VCWI-secretaris bij aan het dertiende EARMA-ERION thematisch groepsevenement in Brussel, getiteld "Working for the best ... but ready for the worst: Promoting research integrity and preventing questionable research practices". In deze subgroep (Ethics and Research Integrity Officer Network) van EARMA (European Association of Research Managers and Administrators) bespreken ethiek- en wetenschappelijke-integriteits-medewerkers van onderzoeksinstituten over heel Europa de praktische implementatie van ethiek en integriteit. Dat gebeurde ook op dit evenement, waarop de VCWI-secretaris in een voordracht de spelers in het Europese wetenschappelijke-integriteitslandschap voorstelde en opriep tot een sterkere samenwerking.

In opdracht van de KVAB werkten de voorzitter en secretaris sinds juni aan een landschapstekening van wetenschappelijke integriteit, te publiceren in de reeks Standpunten van de KVAB. Daarin delen ze hun inzichten en aanbevelingen, die steunen op hun jarenlange eigen ervaring, hun internationale contacten en het bijhouden van de literatuur. De voorbereiding van deze uitgave nam een aanzienlijke hoeveelheid capaciteit van de VCWI in beslag in 2024.

Op 29 augustus zetelde de secretaris in het vierkoppige evaluatiepanel dat het Netherlands Research Integrity Network (NRIN) doorlichtte naar aanleiding van de hernieuwing van de financiering door de Nederlandse universiteiten en hogescholen.

Op 17 en 18 oktober nam de secretaris deel aan het netwerkevent met train-the-trainer-programma van het Network on Education and Research Quality (NERQ). Op deze meerdaagse bijeenkomst in Brussel waren een diverse groep integriteitsexperten uit heel Europa vertegenwoordigd.

Op 25 oktober nam de secretaris deel aan het NRIN Annual Symposium in Utrecht. Dit jaarlijkse netwerkmoment voor de wetenschappelijke-integriteitsgemeenschap in Nederland had als thema "Shaping a positive research culture at higher education institutions – needs, opportunities and challenges".

Op 22 oktober lanceerde de League of European Research-Intensive Universities (LERU) het LERU-rapport "Communicating with integrity", met aanbevelingen over openheid, het communiceren van onzekerheid, sociale media en communicatietraining. Op het online lanceringsevent nam de secretaris deel aan het panelgesprek, samen met de directeur van het Science Media Centre en de editor-in-chief van het tijdschrift Nature.

Op 4 december stond de voorzitter een Nederlandse journalist te woord over misbruik van de procedures voor wetenschappelijke integriteit door klachten gemotiveerd vanuit politieke of ideologische onenigheid.

Op 20 december gaf de secretaris een voordracht voor de plenaire jaarvergadering van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van de UGent. Hij presenteerde drie geanonimiseerde CWI-VCWI-dossiers en ging erover in dialoog. De aanleiding voor de uitnodiging was zijn eerdere toelichting op 21 oktober aan de CWI UGent over hoe de VCWI het onderzoek in een tweedeadviesdossier had aangepakt.

Bilaterale Uitwisselingen

1. Roemenië

19/08-01/09 2024: Bezoek van Cristea Nina (Bibliotheek Roemeense Academie) aan Hilde Van Kiel (Bibliotheek KU Leuven).

Onderzoeksdomein: Studie van manuscripten en zeldzame boeken

Het onderzoek was gebaseerd op een lopend project binnen de interne vereisten van de Roemeense Academie, genaamd 'Roemeense aanwezigheid in de collecties van Belgische bibliotheken'. Er werd materiaal onderzocht over Martha Bibescu en Domnica Nasta.

Voor haar doctoraatspaper 'Expressions of Femininity While Nicolae Ceaușescu's Regime, Between Propaganda and Reality (1965-1989)' en voor de publicatie van een studie over de Roemeense vrouwelijke aanwezigheid in België, documenteerde zij ook het beeld van het Roemeense communisme in de Belgische pers (ze bestudeerde kranten als De Morgen, De Standaard). Ook heeft ze speciale bibliografie geraadpleegd, thema's over vrouwengeschiedenis, gendergeschiedenis, de geschiedenis van seksualiteit en voortplanting. Tijdens de stage was ze te gast bij de KU Leuven - De Centrale Bibliotheek van de Katholieke Universiteit Leuven, Artes Universiteitsbibliotheek, Artes Erasmushuis en bezocht ze de Bibliothèque Royale de Belgique – Bruxelles. Het onderzoek zal een weerslag vinden in de publicatie van enkele artikelen in Tezaur - Paper of the Library of the Romanian Academy, Historic Magazine en Journal of Roemeense Literaire Studies.

2. Roemenië

17-30/10 2022: Bezoek van Elena Faur (Institute of Linguistics and Literary History 'Sextil Puscariu' of the Romanian Academy, Cluj-Napoca) aan Klaas Willems (Ghent University, Faculty of Arts and Philosophy).

Onderzoeksdomein: Taalkunde

Doelen: Deelnemen aan discussies over hedendaagse perspectieven op metaforen, vooral door middel van discussies met prof. Klaas Willems en collega's; Studie van de bijdrage van Coseriu's integrale benadering aan hedendaagse metafoorstudies; mogelijkheden verkennen voor toekomstige onderzoeksprojecten; uitvoeren van bibliotheekonderzoek.

Activiteiten: 1. Gastlezing: Op 24 oktober 2024 een lezing gehouden bij de afdeling Algemene Taalkunde getiteld 'The Relevance of Coseriu's Integral Linguistics for Present-Day Metaphor Studies'. 2. Academische discussies: gesprekken met prof. Klaas Willems over metafoor in taal en andere semiotische systemen; gezamenlijk lezen en analyseren van sleutelteksten waarin metaforen vanuit verschillende theoretische

perspectieven worden behandeld; gerichte discussies over de duidelijke bijdrage van integrale taalkunde aan metafoorstudies. 3. Samenwerkend onderzoek: het initiëren van een gezamenlijk artikel over metafoor in taal vanuit een integraal taalkundig perspectief, met plannen voor publicatie; onderzoek naar een mogelijke onderzoeks-samenwerking met Dr. Mihaela Ilioaia (Universiteit Gent) over de analyse van “mihi est”-constructies, voortbouwend op materiaal uit het gastcollege. 4. Bibliotheekonderzoek.

Resultaten: Met succes een gastcollege gegeven en bijgedragen aan de lopende discussies over metafoorstudies binnen de afdeling; diepere inzichten gekregen in de metafoorthorie door gesprekken met prof. Willems en collega's; vooruitgang geboekt met een gezamenlijk onderzoekspaper, met concrete plannen voor publicatie; nieuwe onderzoeksrichtingen geïdentificeerd, die kunnen leiden tot een toekomstig gezamenlijk project; uitgebreide theoretische en empirische kennis over metaforen door gericht bibliotheekonderzoek.

3. Roemenië

23/09-06/10 2024: Bezoek van Mihaela Dragu (Library of the Romanian Academy, Bucharest) aan Hilde Van Kiel (Bibliotheek KU Leuven).

Onderzoeksdomein: Studie van manuscripten en zeldzame boeken

De onderzoeker onderzocht het bezit van verschillende bibliotheken van de Katholieke Universiteit Leuven en de Koninklijke Bibliotheek van België en vond een aanzienlijk aantal publicaties van Roemeense auteurs. Deze publicaties omvatten beide categorieën die van belang zijn voor de huidige fase van het onderzoeksproject: werken van Roemeense auteurs in ballingschap wier werken tijdens de communistische periode in Roemenië verboden waren (waaronder Alexandru Ciorănescu, Pamfil Șeicaru, Constantin Virgil Gheorghiu, Virgil Nemoianu, Ștefan Baciuc, Pavel Chihaia) en Nederlandse vertalingen van Roemeense literatuur uit verschillende perioden (bijvoorbeeld een toneelstuk van Ion Luca Caragiale, poëzie van Mihai Eminescu en Paul Celan en romans van Constantin Virgil Gheorghiu).

De meeste werken die tijdens dit bezoek zijn ontdekt, zijn niet in het bezit van bibliotheken in Roemenië. Het bezoek is dus van groot belang gebleken, omdat het zal leiden tot de toevoeging van waardevolle informatie aan de Roemeense nationale bibliografie. Ook zal de onderzoeker een artikel afwerken dat zal worden gepubliceerd in een relevant wetenschappelijk tijdschrift.

Coördinatie binnen RASAB

RASAB, the Royal Academies for Science and the Arts of Belgium, werd in 2001 opgericht door de KVAB en de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB). Zij is verantwoordelijk voor de coördinatie van de activiteiten op nationaal en internationaal niveau van de twee academies, zoals de nationale wetenschappelijke comités en de vertegenwoordiging van België in de federaties van academies. RASAB wordt bestuurd door de voorzitters en vast

secretarissen van beide academies, aangevuld met één vertegenwoordiger van elke Klasse.

Nationale Comités

De missie van de nationale wetenschappelijke comités is de promotie en coördinatie van verschillende wetenschappelijke disciplines in België, hoofdzakelijk in een internationale context. De voorwaarde voor de oprichting van een Nationaal Comité is het bestaan van een internationale wetenschappelijke unie in dezelfde discipline, die op haar beurt verbonden is aan ISC (International Science Council). Een overzicht van de Belgische wetenschappelijke comités en hun leden is te raadplegen op www.rasab.be.

Het verslag van de activiteiten van de Nationale Comités wordt jaarlijks gepubliceerd op de website van RASAB (www.rasab.be).

Elke benoeming van nieuwe leden en elke nominatie van een afgevaardigde voor een algemene vergadering van een internationale wetenschappelijke unie moet goedgekeurd worden door de Klassen voor Wetenschappen van de KVAB en de ARB. Deze benoemingen en nominaties worden doorgaans gegroepeerd en 2 tot 3 maal per jaar aan de Klassen voorgelegd.

De KVAB geeft aan de Nationale Comités de kans om kosteloos over haar zalen te beschikken voor evenementen. Zij maken hiervan gebruik voor het organiseren van internationale congressen, maar ook voor nationale activiteiten om de uitstraling van hun discipline te bevorderen.

Lijst van Nationale Wetenschappelijke Comités:

- Antarctisch Onderzoek
- Biochemie en Moleculaire Biologie
- Biofysica
- Biomedical Engineering
- Bodemkunde
- Chemie
- Fysiologie & Farmacologie
- Geodesie & Geofysica
- Geografie
- Geologische Wetenschappen
- Kristallografie
- Logica, Geschiedenis en Filosofie der Wetenschappen
- Mechanica
- Microbiologie
- Natuurkunde
- Psychologische Wetenschappen
- Quartair onderzoek (BELQUA)

- Radio-Electriciteit
- Sterrenkunde
- Wiskunde

Lijst van de Internationale Wetenschappelijke Unies:

- International Astronomical Union (IAU)
- International Geographical Union (IGU)
- International Federation for Medical and Biological Engineering (IFMBE)
- International Mathematical Union (IMU)
- International Union for Physical and Engineering Sciences in Medicine (IUPESM)
- International Union for Quaternary Research (INQUA)
- International Union of Biochemistry and Molecular Biology (IUBMB)
- International Union of Biological Sciences (IUBS)
- International Union of Crystallography (IUCr)
- International Union of Geodesy and Geophysics (IUGG)
- International Union of Geological Sciences (IUGS)
- International Union of History and Philosophy of Science (IUHPS)
- International Union of Microbiological Societies (IUMS)
- International Union of Pharmacology (IUPHAR)
- International Union of Physiological Sciences (IUPS)
- International Union of Pure and Applied Biophysics (IUPAB)
- International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC)
- International Union of Pure and Applied Physics (IUPAP)
- International Union of Psychological Science (IUPsys)
- International Union of Radio Science (URSI)
- International Union of Soil Sciences (IUSS)
- International Union of Theoretical and Applied Mechanics (IUTAM)
- Scientific Committee on Antarctic Research (SCAR)

Deelname aan internationale samenwerking en/of netwerking: KVAB

De KVAB is soms rechtstreeks, soms via RASAB, lid van verschillende federaties en samenwerkingsverbanden van academies, zowel op Europees niveau als op wereldniveau. Een overzicht van de lidmaatschappen en de Belgische vertegenwoordigers is te vinden op www.rasab.be.

EASAC

Het Europese EASAC (European Academies Science Advisory Council) is een unie van academies die advies formuleert voor de Europese beleidsmakers.

De vertegenwoordiging van RASAB bij EASAC wordt alternerend waargenomen door afgevaardigden van KVAB en ARB. Sinds 1 januari 2021 zetelt Michel Crucifix (UCL, ARB)

in de EASAC Council. Het lidmaatschap van de EASAC Press and Communications Group ging in 2023 over van Nathalie Boelens (die de KVAB verliet) naar Filip Staes.

Guy Smagghe droeg bij tot het policy rapport 'Neonicotinoids and their substitutes in sustainable pest control' dat in februari 2023 werd afgerond.

Verschillende academieleden zijn ingegaan op een 'call for experts' of op een 'call for reviewers'. Er werd ook meegewerkt aan de verspreiding van de EASAC rapporten in Vlaanderen.

ISC (voormalig ICSU)

In 2018 werden de Social Science Council (ISSC) en de International Council for Science (ICSU) verenigd in de hiertoe nieuw opgerichte International Science Council (ISC).

In 2024 was er geen formele vergadering maar wel vele online contacten via de voorzitter Christoffel Waelkens die KVAB via RASAB vertegenwoordigt.

CAETS

CAETS is de International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences.

ALLEA

Op 22 mei nam de voorzitter Christoffel Waelkens namens KVAB deel aan de Algemene Vergadering (AV) van ALLEA in Berlijn, waarheen de zetel van de organisatie verhuisd is vanuit Amsterdam. De AV stond in het teken van de 30ste verjaardag van de organisatie. Naast KVAB is nu ook de Jonge Academie lid geworden van ALLEA.

Op 23 mei werd op dezelfde locatie in Berlijn door SAPEA een dag georganiseerd rond wetenschappelijk advies aan diverse nationale en supranationale overheden, aan de hand van verschillende werkwinkels. De voorzitter Christoffel Waelkens en Godelieve Laureys namen hieraan deel.

In 2024 werd KNW-lid Jef Ongena de nieuwe vertegenwoordiger van de KVAB in ALLEA. Hij werd ook verkozen als lid van de Board van ALLEA. Hij heeft deelgenomen aan de Board Meeting in Berlijn op 23-24 september 2024.

Els Van Damme nam deel aan de meeting van de 'Drafting group' en de 'Permanent Working Group Science and Ethics' op 2-3 april 2024 in Brussel (KVAB) + Online meeting op 10 december 2024.

Op 21 november 2024 brachten de President en de Vicepresident van ALLEA een bezoek aan de KVAB. Ze werden ontvangen door de Godelieve Laureys (in haar hoedanigheid van voorzitter-elect). Tijdens dit kennismakingsgesprek werd o.m. overlegd over de rol van ALLEA en de samenwerkingsmogelijkheden met KVAB. Meer in het algemeen kwam ook de vraag aan bod hoe de Europese academies beter en meer operationeel kunnen samenwerken in de toekomst o.a. door gezamenlijke initiatieven. Het is een streven van ALLEA om hierin synergie te bewerkstelligen.

SAPEA/ESAF

Op 13 december 2016 is het samenwerkingsverband SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies) gestart. SAPEA voert een project uit voor de EC als een samenwerkingsverband van 5 Europese academiënnetwerken: Academia Europaea, ALLEA (ALL European Academies), EASAC (European Academies Science Advisory Council), Euro-CASE (European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering), en FEAM (Federation of European Academies of Medicine). Het algemeen objectief van het project is om wetenschappelijke expertise bijeen te brengen, die tijd kritisch, onafhankelijk en evidentie-gebaseerd is, uit meer dan 100 Europese academies en uit meer dan 40 landen én die gericht is naar het hoogste beleidsniveau in Europa en het brede publiek.

Het European Science Advisors Forum (ESAF) werd geïnitieerd door Anne Glover, terwijl zij Chief Scientific Advisor was van voorzitter Barroso van de Europese Commissie. De eerste vergadering vond plaats op 23 juni 2014 in Kopenhagen, tijdens het EuroScience Open Forum (ESOF). Toen het Scientific Advice Mechanism (SAM) operationeel werd, werd in 2016 voorgesteld om de samenwerking tussen bestaande structuren voor wetenschappelijk advies van de Europese lidstaten en tussen deze structuren en SAM te versterken. Sindsdien wordt elk jaar een bijeenkomst georganiseerd in een ander land. In de Angelsaksische landen is er meestal een wetenschappelijk adviseur van de overheid. Terwijl in veel landen in continentaal Europa formeel of informeel advies aan de regering(en) wordt gegeven door de Academies of andere organisaties. België is sinds 2018 lid van ESAF met zijn academies.

ESAF is een onafhankelijk, informeel netwerk van Europese op wetenschap gebaseerde strategische adviseurs, aangestuurd door haar leden. ESAF is een niet-juridische entiteit zonder budget. Leden moeten in staat zijn om wetenschappelijk onderbouwd strategisch advies te geven aan hun democratische regeringen. Hun advies moet gebaseerd zijn op openbaar onderzoek van de hoogste kwaliteit. ESAF-leden hebben veel te winnen bij het uitwisselen van informatie, expertise, werkwijzen en resultaten. Aangezien een dergelijke uitwisseling niet vanzelfsprekend is, biedt ESAF een platform en een netwerk voor organisaties die in verschillende systemen kunnen functioneren, maar een gemeenschappelijke basis hebben met betrekking tot hun ambitie om het beste wetenschappelijk onderbouwde strategische advies te geven. ESAF heeft geen formele adviestaak (en is in die zin complementair aan SAPEA), maar leden van ESAF kunnen hun krachten bundelen en gezamenlijk advies geven.

Activiteit in 2024:

- Joos Vandewalle nam op 22 februari deel aan de online bespreking van de ESAF herstructurering met nieuwe statuten die onder het voorzitterschap van Italië is uitgewerkt. Voor België blijven Didier Viviers namens ARB en Joos Vandewalle namens KVAB als leden van ESAF behouden.
- Op 23 mei werd in Berlijn door SAPEA een dag georganiseerd rond wetenschappelijk advies aan diverse nationale en supranationale overheden, aan de hand van verschillende werkwinkels. Daaraan werd voor KVAB deelgenomen door de voorzitter Christoffel Waelkens en Godelieve Laureys.

Euro-CASE

Euro-CASE is de European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering. Sinds medio 2018 zijn KVAB en ARB opnieuw lid van Euro-CASE. KTW en CTS krijgen samen 1 stem in de board van Euro-CASE, maar ze kunnen elk een vertegenwoordiger voor deelname aan de vergaderingen sturen. KTW wordt vertegenwoordigd door Egbert Lox; CTS wordt vertegenwoordigd door Albert Husniaux.

Activiteit in 2024:

- Euro-CASE Board meeting, 7 juni 2024. Deelname namens BACAS: Albert Husniaux en Egbert Lox.
- Euro-CASE Board meeting, 22 september 2024, Boedapest. Geen deelname namens BACAS: Albert Husniaux verontschuldigd wegens persoonlijke redenen en Egbert Lox verontschuldigd om budgettaire redenen. Wel achteraf uitvoerige debriefing per videocon met deelnemers: Euro-Case staff, Albert Husniaux en Egbert Lox.
- Willy Verstraete en Pascal Verdonck namen deel aan 'European Engineering for Sustainability: New Solutions for Environmental, Urban and Health Systems' aan de Budapest University of Technology and Economics op 23 September 2024.
 - Willy Verstraete was spreker voor de sessie 'Current environmental sustainability challenges (water resources management, waste recycling, industrial and nuclear decontamination)'
 - Pascal Verdonck was spreker voor de sessie 'Sustainable healthcare management: technical needs and engineering solutions'
- Euro-CASE working group 'Critical Materials': virtuele deelname door Albert Husniaux en Egbert Lox aan twee online workshops rond het thema 'Critical Materials'.

UAI

Honderd jaar geleden werd in Parijs de 'Union académique internationale' opgericht, met de bedoeling internationaal samen te werken aan belangrijke onderzoeksprojecten die niet door één academie kunnen ondersteund worden. De UAI is uitsluitend gericht op onderzoek in de humane wetenschappen (filologie, geschiedenis, archeologie, filosofie, en kunstwetenschap) en de vertegenwoordigers van de

academies komen uit die disciplines. De laatste jaren is er een grote inspanning om ook niet-Europese projecten over taal, geschiedenis en archeologie internationaal te ondersteunen.

Gebruik van het Paleis der Academiën door federaties

De Europese academienetwerken maken gebruik van het Paleis der Academiën als ontmoetingsplaats en als ideale locatie voor de voorstelling van allerlei rapporten. Deze rapporten worden dan door de KVAB verder verspreid binnen Vlaanderen.

BACAS

BACAS (Belgian Academy Council for Applied Sciences) is de koepel waaronder de KTW (Klasse Technische Wetenschappen van de KVAB) en de CTS (Classe Technologie et Société van de Académie Royale de Belgique) verenigd zijn.

Deze koepel vertegenwoordigt de Belgische Nederlands- en Franstalige academisch ingenieurs in internationale organisaties van ingenieursacademies zoals CAETS (International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) en Euro-CASE (European Council of Applied Sciences Technologies and Engineering).

Het voorzitterschap van BACAS wordt beurtelings door een lid van de KTW en een lid van de CTS waargenomen, telkens voor een periode van twee jaar. Voor de periode 2024-25 oefent Luc Chefneux (CTS) dit voorzittersmandaat uit. De Board (het bestuur) van BACAS vergadert (in principe) tweemaal per jaar en telt 12 leden (6 van KTW en 6 van CTS).

Op deze bestuursvergaderingen wisselen KTW en CTS gegevens uit over elkaars werking en maken afspraken voor deelname aan de werking van de internationale ingenieursacademies.

De werking van KTW verschilt nogal van deze van CTS. Dit komt uiteraard deels door het feit dat de CTS ook niet-ingenieurs (vooral leden gespecialiseerd in menswetenschappen zoals sociologie of economie) onder haar leden telt (vandaar de naam Classe Technologie et Société). Maar ook de methodiek is anders: terwijl KTW getypeerd wordt door werkgroepen die Standpunten over actuele thema's voorbereiden en Denkerscycli waarin buitenlandse experts hun licht laten schijnen over maatschappelijke uitdagingen in Vlaanderen, publiceren bij CTS leden in eigen naam in de reeksen 'L'académie en Poche', 'Transversales' en 'Rétro Poche' en organiseren zij colloquia.

Leden van CTS krijgen steeds de mogelijkheid om aan KTW-werkgroepen deel te nemen, en omgekeerd worden KTW-leden op de hoogte gehouden van de initiatieven van de CTS.

Naast de reeds vermelde internationale organisatie CAETS is BACAS ook vertegenwoordigd in SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies), een door de Europese Commissie gefinancierd wetenschappelijk adviescomité.

Activiteit in 2024:

- BACAS Board of Director: vergaderingen op 25 maart en 18 november, voorzitter Luc Chefneux, secretaris Albert Husniaux. KVAB leden: Jan Delcour, Hilde Heynen, Christiane Malcorps, Achiël Van Cauwenberghe, Joos Vandewalle, Paul Verstraeten.

Samenstelling Academie – December 2024

Klasse van de Natuurwetenschappen

Gewone leden:

1. Thys van den Audenaerde Dirk (1978)	36. Sevrin Alexander (2012)
2. Van Montagu, baron Marc (1987)	37. Vandenabeele Peter (2012)
3. Thas Joseph (1988)	38. Cuyt Annie (2013)
4. Vandekerckhove Joël (1990)	39. Neyens Gerda (2013)
5. Hirsch Charles (1994)	40. Van Lipzig Nicole (2013)
6. Jacobs Pierre (1996)	41. Van Speybroeck Veronique (2013)
7. Gijbels Rrenaat (1997)	42. Darras Veerle (2014)
8. Dumortier Freddy (1998)	43. De Feyter Steven (2014)
9. Van Broeckhoven Christine (1999)	44. Van der Linden Annemie (2014)
10. Van Houtte Paul (1999)	45. Binnemans Koen (2015)
11. De Kimpe Norbert (2003)	46. Gijbels Irène (2015)
12. Waelkens Christoffel (2003)	47. Van Der Straeten Dominique (2016)
13. Inzé Dirk (2005)	48. Verschuren Dirk (2016)
14. Vincx Magda (2006)	49. Vaes Stefaan (2017)
15. Ceulemans Reinhart (2009)	50. Van Huffel Sabine (2017)
16. Maex Karen (2009)	51. Bals Sara (2019)
17. Poesen Jean (2009)	52. Van Bael Marlies (2019)
18. Steels Luc (2009)	53. Verstraete Frank. (2019)
19. Van Damme Els (2009)	54. Libert Claude (2020)
20. Van Maldeghem Hendrik (2009)	55. Ongena Jef (2020)
21. Backeljau Thierry (2010)	56. Smagghe Guy (2020)
22. Hofkens Johan (2010)	57. Baes Maarten (2021)
23. Schoofs Liliane (2010)	58. De Saeger Sarah (2021)
24. Swennen Rudy (2010)	59. Sels Bert (2021)
25. Tavernier Jan (2010)	60. Van Keilegom Ingrid (2021)
26. Van Tendeloo Gustaaf (2010)	61. Decin Leen (2022)
27. Aerts Conny (2011)	62. Adriaens Dominique (2023)
28. Baets Roel (2011)	63. De Raedt Luc (2023)
29. Bogaerts Annemie (2011)	64. Du Prez Filip (2023)
30. De Mazière Martine (2011)	65. Hens Niel (2023)
31. Gheysen Godelieve (2011)	66. Vanderkerken Karin (2023)
32. Martens Johan (2011)	67. Madder Annemieke (2024)
33. Peeters François (2011)	68. Nicaise Johannes (2024)
34. Van de Peer Yves (2011)	69. Preneel Bart (2024)
35. Moens Luc (2012)	

Ereleden:

1.	Smeyers Paul (1983)	6.	Veretennicoff Irina (1998)
2.	Bruynseraede Yvan (1988)	7.	Gomes Walter (1989)
3.	Vermeersch Pierre (1990)	8.	Kerstens Karel (1998)
4.	De Schryver Frans (1989)	9.	Van Dyck Dirk (2006)
5.	Vanquickenborne Luc (1986)	10.	Schamp, baron Niceas (1990)

Buitenlandse leden:

1.	't Hooft Gerard (1981)	19.	Martin Jan (2011)
2.	Allen John (1991)	20.	Masuhara Hiroshi (1998)
3.	Brandl Heinz (1992)	21.	Rahmat-Samii Yahya (2001)
4.	Claeson Tord (2003)	22.	Rosei Frederico (2023)
5.	Daubechies Ingrid (2011)	23.	Samori Paolo (2018)
6.	De Vincentiis Mario (1988)	24.	Sato Hisayoshi (1991)
7.	Dijkgraaf Robbert (2018)	25.	Schuller Ivan (1998)
8.	Ebbesen Thomas (2011)	26.	Smets Erik (2012)
9.	Fan Jianqing (2023)	27.	Spaepen Frans (2000)
10.	Fresco Louise (2015)	28.	Srivastava Hari (1991)
11.	Halzen Francis (2015)	29.	Szathmáry Eörs (2024)
12.	Hewish Antony (1989)	30.	Van Doninck Walter (2014)
13.	Hirsch Peter (1995)	31.	Van Harmelen Frank (2024)
14.	Korpel Adrian (1987)	32.	Vanmarcke Erik (1999)
15.	Lehn Jean-Marie (1990)	33.	Van Swygenhoven Helena (2014)
16.	Liu Shilian (1990)	34.	Weck Manfred (1994)
17.	Loreto Vittorio	35.	Weckhuysen Bert (2015)
18.	Maes Pattie (2023)	36.	West Richard (1981)

Klasse van de Menswetenschappen

Gewone leden:

1. Dewachter Wilfried (1986)	41. Schokkaert Erik (2012)
2. Witte, barones Els (1988)	42. Vandorpe Katelijn (2012)
3. Steel Carlos (1989)	43. Velaers Jan (2012)
4. Willems Dominique (1989)	44. Davidse Kristin (2013)
5. van Outryve d'Ydewalle, ridder Géry (1992)	45. Deneckere Gita (2013)
6. Lesthaeghe Ron (1996)	46. Maes Bea (2013)
7. Verhofstadt-Denève Leni (1997)	47. Verhetsel Ann (2013)
8. Clarysse Willy (1998)	48. Heirbaut Dirk (2014)
9. Tasmowski Liliane (1998)	49. Onghena Patrick (2014)
10. Van Uytfanghe Marc (1998)	50. Van Hulle Cynthia (2014)
11. Weyembergh Maurice (1999)	51. Verhulst Sabine (2014)
12. Billiet Jaak (2001)	52. Keunen Bart (2015)
13. De Nauw Alain (2001)	53. Matthijs Koen (2015)
14. Foblets, barones Marie-Claire (2001)	54. Mesquita Batja (2015)
15. Versluys Kristiaan (2001)	55. Van Houtte Mieke (2015)
16. Batens Diderik (2002)	56. Govaere Inge (2016)
17. Cousy Herman (2002)	57. Van Riel Gerd (2016)
18. Cantillon, barones Bea (2003)	58. Demoen Kristoffel (2017)
19. Standaert Nicolas (2003)	59. Van Eeckhoutte Willy (2017)
20. De Grauwe Paul (2004)	60. Bouckaert Geert (2018)
21. Maresceau Marc (2004)	61. Duerloo Luc (2018)
22. Laureys Godelieve (2007)	62. Cherchye Laurens (2020)
23. Boone Marc (2008)	63. Delsaerd Pierre (2020)
24. Wouters Jan (2008)	64. Paoli Letizia (2020)
25. Van Damme Marnix (2009)	65. De Houwer Jan (2021)
26. Van Goethem Herman (2009)	66. Eeckhout Bart (2021)
27. Vandenbergen Anne-Marie (2009)	67. Van Deun Peter (2021)
28. Verschaffel Lieven (2009)	68. Van Hoyweghen Ine (2021)
29. Veugelers Reinhilde (2009)	69. Hermans Dirk (2022)
30. De Clercq Marc (2010)	70. Sinardet Dave (2022)
31. Tollebeek Jo (2010)	71. d'Haenens Leen (2023)
32. Van den Berghe Lutgart (2010)	72. Joosen Vanessa (2023)
33. Velle Karel (2010)	73. Logie Ilse (2023)
34. Wagemans Johan (2010)	74. Meier Petra (2023)
35. Bourgeois Jean (2011)	75. Van Bruaene Anne-Laure (2023)
36. Buysse Ann (2011)	76. Dumortier Els (2024)
37. Konings Joep (2011)	77. Hoste Veronique (2024)
38. Lamberigts Mathijs (2011)	78. Rots Veerle (2024)
39. Geens Koen (2012)	79. Walgrave Stefaan (2024)
40. Praet Danny (2012)	

Ereleden:

1. Huyse Luc (1994)	7. Simons Ludo (1997)
2. Van der Wee, baron Herman (1977)	8. Prevenier Walter (1985)
3. Van der Haegen Herman (1988)	9. Bocken Hubert (1994)
4. Eyskens Mark (1988)	10. Alen, baron André (1999)
5. De Mey Marc (1994)	11. Van Rompuy, baron Paul (1994)
6. Derolez Albert (1992)	12. De Dijn Herman (1997)

Buitenlandse leden:

1. Ahrweiler-Glykatzi Hélène (1981)	22. Irvine Derry (2005)
2. Andrews Neil (2014)	23. Jacobs Francis (2005)
3. Arnade Peter (2017)	24. Janssen Frans (2004)
4. Babcock Robert (2005)	25. Kocka Jürgen (2016)
5. Blockmans Wim (2004)	26. Lesger Clé (2008)
6. Cadiet Loïc (2010)	27. Levelt Willem (1999)
7. Carpi Federico (1997)	28. Ma John (2010)
8. Clarck Peter (2015)	29. Markesinis, Sir Basil (1990)
9. Crouzet-Pavan Elisabeth (2020)	30. McConica James (1988)
10. Cuvigny Hélène (2016)	31. McGing Brian (2008)
11. De Boeck Paul (2012)	32. Moureau François (2005)
12. de Vries Jan (2003)	33. Nijkamp Peter (2000)
13. Dewulf Jeroen. (2017)	34. Nowotny Helga (2014)
14. Fenik Bernard (1988)	35. Pollmann Judith (2020)
15. Gottwald Peter (2005)	36. Requejo Isidro Marta (2017)
16. Haegeman Liliane (1994)	37. Schuyt Kees (2001)
17. Hermans Hubert (2017)	38. Shetreet Simon (2014)
18. Herrin Judith (2023)	39. Skafte-Jensen Minna (1997)
19. Hess Burkhard (2010)	40. Sorabji Richard (2008)
20. Hooghe Liesbet (2011)	41. Tax Peter (1999)
21. Howell Martha (2015)	42. Victor Benjamin (2013)

Klasse van de Kunsten

Gewone leden:

1. Van Gysegem Paul (1981)	36. Rathé Filip (2011)
2. Van Reeth Bob (1990)	37. Swerts Piet (2012)
3. Dr. Heyrman Hugo (1993)	38. Van Landeghem Jan (2004)
4. D'Haene Rafaël (1993)	39. Vandenabeele Lukas (2012)
5. De Keersmaecker Anne Teresa (1998)	40. Baert Barbara (2013)
6. Fabre Jan (1998)	41. Van Parys Annelies (2013)
7. Strauven Fracis (2000)	42. Vermeersch Vera (2013)
8. De Jonge Krista (2001)	43. Borremans Michaël (2014)
9. Van Hove Luc (2001)	44. de Zegher Marie-Catherine (2014)
10. De Bondt Werner (2003)	45. Brossé Dirk (2016)
11. Elias Willem (2003)	46. Hanssen Karin (2016)
12. Stroo Cyriel (2003)	47. Tas Rudi (2017)
13. Van der Stighelen Katlijne (2003)	48. Van Gelder Hilde (2017)
14. Coninx, baron Stijn (2004)	49. Dercon Chris (2018)
15. Delaere Mark (2005)	50. Maclot Petra (2018)
16. Robbrecht Paul (2005)	51. Swinnen Peter (2018)
17. Van der Stock Jan (2005)	52. Braeckman Dirk (2019)
18. Buylen Michel (2006)	53. Brosens Koen (2019)
19. Bergmans Anna (2007)	54. Fonteyne An (2019)
20. Van Hee Marie-José (2007)	55. Dewilde Jan (2020)
21. Van Kerckhoven Anne-Mie (2008)	56. Jacobs Steven (2020)
22. De Buck Siegfried (2009)	57. Michiels Jan (2020)
23. Maes Francis (2009)	58. Pawlowski Mauro (2020)
24. Posman Lucien (2009)	59. Dubois Hélène (2021)
25. Smets Marcel (2009)	60. Vermeulen Paul (2021)
26. Van der Wee Barbara (2009)	61. Jonckheere Koen (2022)
27. Vermote Petra (2009)	62. Brams Koen (2023)
28. Delrue Ronny (2010)	63. Demuyt Bart (2023)
29. Martens Max (2010)	64. Gullentops David (2023)
30. Ruyters Marc (2010)	65. Sellink Manfred (2023)
31. Vandenbroeck Paul (2010)	66. Borchert Till-Holger (2024)
32. Verschaffel Bart (2010)	67. Schuermans Pieter (2024)
33. Coomans de Brachène Thomas (2011)	68. Sterckx Marjan (2024)
34. De Keyzer Carl (2011)	69. Van den Ende Eliane (2024)
35. Neutelings Willem Jan (2011)	70. Verhoyen Peter

Ereleden:

1.	Bossuyt Ignace (1993)	5.	Vlieghe Hans (1990)
2.	Laporte André (1990)	6.	Coryn Roland (1993)
3.	Delmarcel Guy (1999)	7.	Boenders Frans (1991)
4.	Tinel Koenraad (1986)		

Buitenlandse leden:

1.	Baarsen Reinier (2019)	17.	Manning Erin (2024)
2.	Blumenthal Daniel (2018)	18.	Marrow James (1997)
3.	Büttner Nils (2023)	19.	McGrath Elizabeth (2003)
4.	Châtelet Albert (1990)	20.	Ottenheim Konrad A. (2012)
5.	Colomina Beatriz (2009)	21.	Pollock Griselda (2015)
6.	DaCosta Kaufmann Thomas (1997)	22.	Ritzen Peter (2023)
7.	De Bodt Saskia (2003)	23.	Ryslavy Kurt (2021)
8.	De Jongh Eddy (1988)	24.	Schuijjer Michiel (2008)
9.	Foucart Jacques (1991)	25.	Sluijter Eric Jan (2004)
10.	Frampton Kenneth (2010)	26.	Spronk Ron (2009)
11.	Goezu André (1990)	27.	Strazza Guido (2000)
12.	Hennel-Bernasikowa Maria (1995)	28.	Van Grevenstein-Kruse Anne (2010)
13.	Hirsch Karl-Georg (1995)	29.	Viganò Paola (2023)
14.	Lachenmann Helmut (1997)	30.	Von Moos Stanislaus (2009)
15.	Lasala José (1997)	31.	Winner Matthias (1990)
16.	Lebic Lojze (2004)	32.	Zhong Han (1992)

Klasse van de Technische Wetenschappen

Gewone leden:

1. Vandewalle Joos (1996)	34. Hubin Annick (2013)
2. Verstraete Willy (1997)	35. Berbers Yolande (2014)
3. Leuridan Jan (1998)	36. Delcour Jan (2014)
4. Van Vaerenbergh Ivo (1998)	37. Marin Guy (2014)
5. De Moor Bart (2000)	38. Baelmans Tine (2015)
6. Verhoeven Ronny (2002)	39. Keppens Greet (2015)
7. Verstraeten Paul (2002)	40. Lagae Liesbet (2016)
8. Bossyns Luc (2004)	41. Van De Walle Rik (2016)
9. Gosselin, baron Derrick-Philippe (2004)	42. Arnaut Filip (2018)
10. Van Landeghem Hendrik (2004)	43. Vansteenkiste Nancy (2018)
11. Verdonck Pascal (2004)	44. Maselis Patrick (2019)
12. Van Roost Joost (2005)	45. Steyaert Michiel (2019)
13. Beazar Guido (2006)	46. Caluwaerts Ann (2020)
14. Belmans Ronnie (2006)	47. Smolders Erik (2020)
15. D'haeseleer William (2006)	48. Van Mierlo Joeri (2020)
16. Lox Egbert (2006)	49. Vander Sloten Jos (2020)
17. Moldenaers Paula (2006)	50. Debackere, baron Koen (2021)
18. Höfte Monica (2009)	51. Helsen Lieve (2021)
19. Malcorps Christiane (2009)	52. Verheyen Kris (2021)
20. Schoukens Johan (2009)	53. De Belie Nele (2022)
21. Wauters Dirk (2009)	54. Peeters Chris (2022)
22. Bernard Alain (2010)	55. Van Vlierberghe Manfred (2022)
23. Fransaer Dirk (2010)	56. Danneels Lieven (2023)
24. Taerwe Luc (2010)	57. Gielen Georges (2023)
25. Van Walle Eric (2010)	58. Stevens Chris (2023)
26. Wevers Martine (2010)	69. Tuytelaars Tinne (2023)
27. Thienpont Hugo (2011)	60. Van Hauwermeiren Tim (2023)
28. Velge Henri-Jean (2011)	61. Berckmoes Tim (2024)
29. Verbauwheide Ingrid (2011)	62. Berghmans Stéphane (2024)
30. De Bruycker Paul (2012)	63. Steegen An (2024)
31. De Schutter Joris (2012)	64. Verhelst Marjan (2024)
32. Monard, barones Elisabeth (2012)	65. Willems Patrick (2024)
33. Buelens Christine (2013)	

Ereleden:

1. Froment Gilbert (1984)	4. Depaemelaere Jean-Pierre (1996)
2. Beeckman Jean (2001)	5. Gobin Robert (1994)
3. Beernaert Stan (2001)	6. Haemers Guy (1992)

7.	Lenaers Rob (2002)	18.	Verbaeten Pierre (2000)
8.	Meers Urbain (1992)	19.	Berlamont Jean (2001)
9.	Naze Michel (1995)	20.	Lagasse Paul (1996)
10.	Ulenz Stan (1998)	21.	Michiels Leo (2004)
11.	Van Belle Norbert (1992)	22.	Tambuyzer Erik (2006)
12.	Van den Balck Valentin (1989)	23.	Van Campenhout Jan (2011)
13.	Van Remortel Jacques (1992)	24.	Vandamme Erick (2000)
14.	Wissaert Roland (1992)	25.	Verpoest Ignaas (2004)
15.	De Man Hugo (1990)	26..	Oosterlinck, baron André (2009)
16.	Frimout, burggraaf Dirk (1994)	27.	Willems, baron Jacques (2001)
17.	Van Brussel Rik (1990)	28.	Van Cauwenberghe Achiel (1989)

Buitenlandse leden:

1.	Abbeel Pieter (2021)	15.	Noterdaeme Jean-Marie (2012)
2.	Adriaens Peter (2012)	16.	Rabaey Jan (2011)
3.	Bird Robert Byron (1994)	17.	Sweldens Wim (2011)
4.	Ceder Gebrand (2015)	18.	Vandebroek Sophie (2010)
5.	D'Hooghe Alexander (2016)	19.	Van Houten Fred (2011)
6.	de Hoop Adrianus (1997)	20.	Van Mieghem Jan (2015)
7.	Desmedt Yvo (2015)	21.	Van Wassenhove Luk (2010)
8.	De Winne Frank (2020)	22.	Verbeek Peter-Paul (2023)
9.	Ferrero Alessandro (2010)	23.	Verriest Erik (2012)
10.	Frangopol Dan (2016)	24.	Viceconti Marco (2023)
11.	Kacprzyk Janusz (2019)	25.	Waterman Ronald (2010)
12.	Li Guo-Qiang (2018)	26.	Zijm Henk (2016)
13.	Mareels Iven (2010)	27.	Zwaenepoel Willy (2010)
14.	Monostori László (2011)		

Jonge Academie

1. Baeyens, Nicolas (2020)	25. Van Assche, Annelies (2022)
2. De Buyl, Sophie (2020)	26. Van der Stocken, Tom (2022)
3. Destrooper, Tine (2020)	27. Van Schependom, Jeroen (2022)
4. Masquillier, Caroline (2020)	28. Vandamme, Dries (2022)
5. Smeets, Arne (2020)	29. Vandersickel, Nele (2022)
6. Trappeniers, Kevin (2020)	30. Verhelst, Xavier (2022)
7. Vandenbosch, Laura (2020)	31. Bellemans, Aurélie (2023)
8. Vandenbroucke, Roosmarijn (2020)	32. De Ridder, Sander (2023)
9. Vandendriessche, Joris (2020)	33. Goossens, Eva (2023)
10. Verbruggen, Sammy (2020)	34. Hoijtink, Marijn (2023)
11. Verhulst, Sarah (2020)	35. Kaczmarek, Anna (2023)
12. Bertels, Kurt (2021)	36. Kurtz, Paul Michael (2023)
13. Burtin, Chris (2021)	37. Malfliet, Anneleen (2023)
14. De Veirman, Kim (2021)	38. Mathys, Gillian (2023)
15. Gillebert, Céline (2021)	39. Mesuere, Bart (2023)
16. Meeussen, Loes (2021)	40. Rogge, Sven (2023)
17. Pivodic, Lara (2021)	41. Scott, Charlotte (2023)
18. Stuhlberger, Christina (2021)	42. Van Lancker, Wim (2023)
19. van Deinsen, Lieke (2021)	43. Zarouali, Brahim (2023)
20. Van Puyvelde, Sandra (2021)	44. Algaba, Andres (2024)
21. Ghyselinck, Zoë (2022)	45. Claes, Tinne (2024)
22. Boto Ordóñez, María (2022)	46. Libin, Pieter (2024)
23. De Greve, Kristiaan (2022)	47. Mackens Shari (2024)
24. Haelewaters, Danny (2022)	48. Meeusen Cecil (2024)

Commissies van de Academie

Kandidaturencommissie

Klasse van de Natuurwetenschappen:

De Feyter Steven, bestuurder

Van Der Straeten Dominique,
onderbestuurder

Steels Luc, uittredend bestuurder

Velle Karel, vast secretaris

Gheysen Godelieve (2021-2026)

Gijbels Irène (2024-2026)

Sevrin Alexander (2020-2025)

Vaes Stefaan (2021-2026)

Van Tendeloo Gustaaf (2025-2027)

Klasse van de Menswetenschappen:

Verhulst Sabine, bestuurder

Matthys Koen, onderbestuurder

Verschaffel Lieven, uittredend bestuurder

Velle Karel, vast secretaris

Boone Marc (2023-2025)

De Nauw Alain (2023-2025)

Van Houtte Mieke (2023-2025)

Van Riel Gerd (2023-2025)

Wagemans Johan (2025-2027)

Klasse van de Kunsten:

Martens Maximiliaan, bestuurder

Van Landeghem Jan, onderbestuurder

Ruyters Marc, uittredend bestuurder

Velle Karel, vast secretaris

Buylen Michel (2025-2027)

Coomans de Brachène Thomas (2023-2025)

de Zegher Catherine (2024-2026)

Tas Rudi (2022-2024)

Vandenabeele Lukas (2021-2026)

Klasse van de Technische Wetenschappen:

Malcorps Christiane, bestuurder

Delcour Jan, onderbestuurder

Beazar Guido, uittredend bestuurder

Velle Karel, vast secretaris

De Schutter Joris (2025-2027)

Keppens Greet (2020-2025)

Marin Guy (2021-2026)

Moldenaers Paula (2021-2026)

Wevers Martine (2021-2026)

Laureatencommissie

Klasse van de Natuurwetenschappen:

De Feyter Steven, bestuurder

Laureys Godelieve, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Bogaerts Annemie (2021-2026)

Tavernier Jan (2021-2026)

Van Huffel Sabine (2021-2026)

Van Tendeloo Gustaaf (2021-2026)

Klasse van de Menswetenschappen:

Verhulst Sabine, bestuurder

Laureys Godelieve, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Duerloo Luc (2024-2026)

Govaere Inge (2023-2025)

Lamberigts Mathijs (2021-2026)

Matthys Koen (2023-2025)

Klasse van de Kunsten:

Martens Maximiliaan, bestuurder

Laureys Godelieve, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Dewilde Jan (2022-2027)

Strauven Francis (2021-2026)

Van der Stighelen Katlijne (2024-2026)

Van Hove Luc (2024-2026)

Klasse van de Technische Wetenschappen:

Malcorps Christiane, bestuurder

Laureys Godelieve, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Lagae Liesbet (2021-2026)

Vandamme Erick (2024-2026)

Vandewalle Joos (2021-2026)

Verdonck Pascal (2025-2027)

Werkgroepen Langlopende Projecten

Academisch Cultureel Forum

Van Hove Luc, voorzitter
Boenders Frans, erevoorzitter
Eyskens Mark, erevoorzitter
Bertels Kurt, ondervoorzitter
Gosselin, baron Derrick-Philippe
Monard, barones Elisabeth
Steels Luc

Thys van den Audenaerde Dirk
Van Keymeulen Jacques
Waelkens Christoffel
Wagemans Johan
Wissaert Roland
Velle Karel, secretaris

Adviesraad Jonge Academie

Van Huffel Sabine, covoorzitter
Vandewalle Joos, covoorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Baelmans Tine
Bols Peter
Buysse Ann
Ginis Vincent
Ieven Greet

Van Hoof Lieve
Van Hove Luc
Van Kerckhoven Anne-Mie
Vandenbussche Wim
Waelkens Christoffel
Wagemans Johan
Willaert Frank
Willems Dominique

Commissie Historische Wetenschappen

Boone Marc, voorzitter
Van Goethem Herman, ondervoorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Bourgeois Jean
Clarysse Willy
De Jonge Krista
Delsaerd Pierre
Deneckere Gita
Derolez Albert
Duerloo Luc
Martens Max

Prevenier Walter
Simons Ludo
Sterckx Marjan
Strauven Francis
Tollebeek Jo
Van Bruaene Anne-Laure
Van der Stighelen Katlijne
Van der Wee, baron Herman
Vandorpe Katelijn
Vlieghe Hans
Witte, barones Els

Commissie Publicatiebeleid

Vandenbergen Anne-Marie, voorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Bocken Hubert
Clarysse Willy

Delaere Mark
Heirbaut Dirk
Lamberigts Mathijs
Thas Joseph

Van Kerckhoven Anne-Mie
Verstraeten Paul

Zeeuwts Sofie, secretaris

Redactiecomité van het Nationaal Biografisch Woordenboek

Boone Marc, voorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Duerloo Luc
Kestemont Mike
Prevenier Walter
Rubens Robert
Strauven Francis

Tollebeek Jo
Van Bruaene Anne-Laure
Van Keymeulen Jacques
Vandeweghe Willy
Witte, barones Els
Lambrecht Nico, redactiesecretaris

Reflectiegroep Energie

Van Vaerenbergh Ivo, voorzitter
Albrecht Johan
Belmans Ronnie
D'haeseleer William
De Buck Pascal
Desmet Jan
Devogelaer Danielle
Dufresne Luc

Fransaer Dirk
Gosselin, baron Derrick-Philippe
Hens Hugo
Sterckx Luc
Ulens Stan
Van Mierlo Joeri
Van Roost Joost

Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie

Monard, barones Elisabeth, voorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Bertels Kurt
Bouckaert Geert
Maex Karen
Martens Maximiliaan

Steels Luc
Swinnen Peter
Van Montagu, baron Marc
Van Vaerenbergh Ivo
Wagemans Johan

Reflectiegroep RRI

Vandewalle Joos, voorzitter
Bouillon Roger
Cousy Herman
Dumolyn Bart
Ginis Vincent
Hanssens Johan
Hens Kristien

Lagae Liesbet
Lamberigts Mathijs
Lox Egbert
Marin Guy
Martens Max
Monard, barones Elisabeth
Mortier Freddy

Onghena Patrick
Schokkaert Erik
Van Avermaet Philip
Van Damme Els
Van Der Straeten Dominique
Van Houtte Mieke
Van Houtte Paul

Van Hoyweghen Ine
Van Riel Gerd
Van Steirteghem André
Verstraete Willy
Willems, baron Jacques
Albert Jan, secretaris

Stuurgroep Wetenschapscommunicatie van de KVAB en JA

Ghyselinck Zoë, voorzitter namens de JA	Keppens Greet
Berbers Yolande, voorzitter namens de KVAB	Leurs Sammy
Velle Karel, vast secretaris KVAB	Linseele Veerle
Brams Koen	Livrémont Eline
Claes Britt	Maes Francis
Darras Veerle	Maison Kris
De Wolf David	Santermans Koen
Decorte Paulien	Stroeykens Steven
Deslé Barbara	Van Laer Jef
Detobel Lise	Van Rijckeghem Céline
Galbusa Peter	Verbruggen Sammy
Gijssels Liesbeth	Verhetsel Ann
Grieten Els	Wauters Koen
Haex Kristof	Albert Jan, secretaris
Hijntink Marijn	

Wetenschappelijk Comité Humanisme in de Nederlanden

Vanden Broecke Steven, voorzitter	Lamberigts Mathijs
Derolez Albert, vice-voorzitter	Laureys Marc
Velle Karel, vast secretaris KVAB	Papy Jan
Bracke Wouter	Peeters Hugo
De Nave Francine	Sacré Dirk
De Schepper Marcus	Sué Sylvette
De Smet Rudolf	Tournoy Gilbert
Delsaerd Pierre	Van Houdt Toon
Forrez René	Verweij Michiel
Golvers Noël	Waterschoot Werner

Wetenschappelijk Comité Klassieke Studies

Clarysse Willy, voorzitter	Poblome Jeroen
Velle Karel, vast secretaris KVAB	Saerens Cecilia
Boiy Tom	Schepens Guido
De Coninck Luc	Schorn Stefan
De Groote Marc	Uytterhoeven Inge
Delattre Alain	Van Beek Bart
Depauw Marc	Van Nuffelen Peter
Engels David	Van Rengen Wilfried
Erdkamp Paul	Van Uytfanghe Marc
Hauben Hans	Vandorpe Katelijn
Laes Christian	Verreth Herbert
Ma John	Wouters Alfons
McGing Brian	Zuiderhoek Andries
Melaerts Henri	

Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis

Heirbaut Dirk, voorzitter	Deseure Brecht
Monballyu Jos, erevoorzitter	Dhondt Frederik
Horvat Stanislas, secretaris	Druwé Wouter
Velle Karel, vast secretaris KVAB	Dumolyn Jan
Aerts Koen	Dupont Wannes
Avonds Piet	Dusil Stephan
Bauer Dominique	Fieremans Niels
Bouckaert Boudewijn	Forrez René
Bricker Andrew	Gelderblom Oscar
Buylaert Frederik	Grevers Helen
Cappelle Kaat	Guthke Thorsten
Christiaens Jenneke	Hofman Elwin
Cools Marc	Janssens Gustaaf
Coppein Bart	Lambrecht Daniel
D'hulst Lieven	Lambrecht Thijs
Dauchy Serge	Laske Caroline
De Koster Margo	Lavrysen Laurens
De ruysscher Dave	Leloup Pieter
De Rycke Wouter	Lesaffer Randall
De Win Paul	Maes Christophe
Debaenst Bruno	Magits Michel
Decaluwé Michiel	Martyn Georges
Decock Wim	Oosterbosch Michel
Delafontaine Ramses	Opsommer Rik
Delameillieure Channele	Put Eddy
Delbecke Bram	Quintelier Bart

Roden Dimitri
Roelens Jonas
Stevens Fred
Todorovic Milijana
Van de Voorde Johan
Van Den Auweele Dirk
Van der Beken Tom
Van Gelder Klaas
Van Goethem Geert
Van Goethem Herman
Van Haecke Lawrence
Van Hemelrijck Fernand
Van Hofstraeten Bram
Van Hoof Lieve
Van Hulle Inge
Van Melkebeek Monique

Van Petegem Paul
Vandenbogaerde Sebastiaan
Velaers Jan
Verboven Koen
Verfaille Joke
Verleden Frederik
Vermeer Mark
Vermeersch Griet
Vermeir René
Verscuren An
Verstraete Jan
Vrancken Valerie
Wallinga Tammo
Wauters Bart
Wijffels Alain

Commissies voor de Academische Fondsen

O. Callebautfonds

De Octaaf Callebautprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de kwaliteitsvoeding, en meer algemeen van de voedingsomstandigheden ook in de derde wereld. Deze prijs omvat twee luiken: de gewone prijs kan om de twee jaar toegekend worden voor een studie die betrekking heeft op hoger vermeld domein. Daarnaast kan om de drie jaar een onderzoekskrediet worden toegekend met het oog op navorsing op het hoger aangeduid terrein.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Delcour Jan
Maselis Patrick

Schamp, baron Niceas
Thys van den Audenaerde Dirk
Van Damme Els

Mgr. J. Coppensfonds

De Jozef Coppensprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van: de geschiedenis van de Leuvense universiteit; de geschiedenis van de Bijbelse exegese; oudtestamentische studies. De prijs wordt om de vijf jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Lamberigts Mathijs

Praet Danny
Van Deun Peter

Mgr. C. de Clercqfonds

De Mgr. Charles de Clercqprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen. Deze prijs wordt om het jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Duerloo Luc

Lamberigts Mathijs
Praet Danny

O. Dupontfonds

Het navorsingskrediet van het Octaaf Dupontfonds is bestemd om fundamenteel wetenschappelijk onderzoek te bevorderen op het gebied van menselijke en dierlijke fysiologie en fysiopathologie, met toepassing van biotechnologische methoden. De toekenning gebeurt om de twee jaar met beurtrol tussen de Académie royale de Médecine de Belgique (2015), de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (2017), de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van

België (2019), de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (2021), enz.

Foidart Jean-Michel, vast secretaris van de Académie royale de Médecine de Belgique

Bols Peter, vast secretaris van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België

Viviers Didier, vast secretaris van de Académie royale de Belgique

Velle Karel, vast secretaris van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten

E. Duvergerfonds

De Erik Duvergerprijs is bestemd om een belangrijk oorspronkelijk kunsthistorisch of historisch werk te bekronen dat handelt over de Nederlanden tot het jaar 1900 en dat in grote mate steunt op archivalische bronnen. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB

Boone Marc

Cousy Herman

Maclot Petra

Martens Maximiliaan

Van der Stighelen Katlijne

J. Gillisfonds

De Jan Gillisprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de geschiedenis van het wetenschappelijk denken. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB

Delsaerdt Pierre

Ongena Jef

Thys Van den Audenaerde Dirk

Tollebeek Jo

Mgr. R. Lenaertsfonds

De Mgr. Renaat Lenaertsprijs is bestemd om een verdienstelijk en onuitgegeven werk op het gebied van de muzikwetenschap te bekronen, gesteld in het Nederlands, of in een internationaal erkende congrestaal. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB

Delaere Mark

Laporte André

Maes Francis

H. Schoutedenfonds

De Henri Schoutedenprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de zoölogie. Deze prijs zal om de twee jaar toegekend worden aan een studie over faunistiek (bij voorkeur van Afrika), systematiek, ecologie, ethologie of anatomie der dieren.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Smagghe Guy

Thys van den Audenaerde Dirk

H. Vanderlindenfonds

De Henri Vanderlindenprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de sterrenkunde. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Aerts Conny

Baes Maarten
Waelkens Christoffel

F. Van der Muerenfonds

De Floris Van der Muerenprijs is bestemd om oorspronkelijk en voortreffelijk wetenschappelijk werk op het gebied van de musicologie in de breedste zin van het woord te bekronen. Deze prijs wordt om de vier jaar door de Klasse der Kunsten toegekend voor het werk van een navorsers, beneden de 40 jaar, dat in het Nederlands geschreven is.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Delaere Mark

Laporte André
Maes Francis

P. van Oyefonds

De Paul van Oyeprijs is bestemd om oorspronkelijk onuitgegeven werk te bekronen in voorkeurorde over: veldwerk op het gebied der hydrobiologie in de breedste zin van het woord; systematiek der protisten of der evertrebraten; biogeografie; algemene biologie.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Adriaens Dominique
Backeljau Thierry

Thys van den Audenaerde Dirk
Verschuren Dirk
Vincx Magda

F. Van Cauwelaertfonds

Het Frans Van Cauwelaert Fonds heeft tot doel Vlaams wetenschappelijk onderzoek aan te moedigen. Dit zal geschieden door het toekennen van een prijs aan auteurs van Belgische nationaliteit voor een oorspronkelijk, in de regel in het Nederlands gesteld werk van onbetwistbaar wetenschappelijke waarde, hetzij in boekvorm gedrukt of als manuscript aan het Frans Van Cauwelaert Fonds ingezonden.

Deze prijs wordt afwisselend toegekend aan: 1. natuur-, ingenieurs-, wiskundige wetenschappen, 2. morele, rechtskundige, economische en politieke wetenschappen, 3. biomedische wetenschappen, 4. filosofische, taalkundige, geschiedkundige en archeologische wetenschappen.

Van Rompuy Herman, voorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Bogaerts Annemie
Buysse Ann
Devoldere Luc
Dumortier Freddy
Foblets, barones Marie-Claire
Gheysen Godelieve
Laureys Godelieve

Monard, barones Elisabeth
Opdenakker Ghislain
Thas Joseph
Van Cauwelaert Koen
Van Cauwelaert Kristien
van Outryve d'Ydewalle, ridder Géry
Vandamme Erick
Velaers Jan

Organisaties gerelateerd aan de KVAB

Archief- en Bibliotheekwezen in België

Daelemans Frank, erevoorzitter

Libert Marc, voorzitter

Koninklijke Commissie voor Geschiedenis

Velle Karel, voorzitter

Kestemont Mike

Demoulin Bruno, ondervoorzitter

Lanneau Catherine

Vanthemische Guy, secretaris

Meijns Brigitte

Dubois Sébastien, penningmeester

Tollebeek Jo

De Paepe Jean-Luc, adjunct-secretaris

Van Bruaene Anne-Laure

Cauchies Jean-Marie

Van Goethem Herman

de Moreau de Gerbehaye Claude

Wilkin Alexis

Deploige Jeroen

Yante Jean-Marie

Galand Michèle

Ereleden:

Bruneel Claude

Kupper Jean-Louis

de Hemptinne Thérèse

Milis Ludo

Goossens Jan

Prevenier Walter

Janssens Gustaaf

Van Loon Jozef

Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie

Renard Etienne, algemeen voorzitter

Goossens Jan

Cajot José, secretaris-generaal

Kempeneers Paul

Marynissen Ann, voorzitter Vlaamse afdeling

Leenders Karel

De Grauwe Luc, secretaris Vlaamse afdeling

Marynissen Ann

Breitbarth Anne

Mennen Victor

Debrabandere Frans

Van Langendonck Willy

Devos Magda

Van Loon Jozef

Ghyselen Anne-Sophie

Vandekerckhove Reinhild

Ereleden:

De Schutter Georges

Vandenberghe Roxane

Van Durme Luc

Vannieuwenhuyze Bram

Van Osta Ward

Willemyns Roland

Union Académique Internationale

Vertegenwoordigers van de Academie:

Martens Maximiliaan

Steel Carlos

**Vlaamse
overheid**

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIE

VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

